

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEUBNERIANA

MARTIALIS

RECOGNOVIT

W. HERAEUS

EDITIONEM CORRECTIOREM CURAVIT

L. BOROVSKIJ

BSB B.C. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

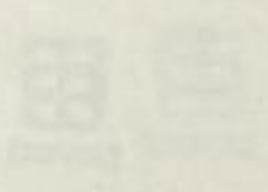
1975

ACADEMIAE REGIAE SAEPTUAGINTAE ANNORUM
UNIVERSITATIS LEIPZIGENSIS
BIBLIOTHECA

INSTITUTUM HISTORICUM ET LINGUISTICUM

BIBLIOTHECA

CHRISTOPHUS CHARICORUM ET ROMANORUM
IN LEIPZIGIENSIS
TECHNIBRANA

LEIPZIG

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1976

M. VALERII MARTIALIS
EPIGRAMMATON LIBRI

RECOGNOVIT

W. HERAEUS

EDITIONEM CORRECTIOREM CURAVIT

IACOBUS BOROVSKIJ

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1976

BIBLIOTHECAE TEUBNERIANAE
HVIVS TEMPORIS
REDACTOR: GÜNTHER CHRISTIAN HANSEN

Sächsische
Landesbibliothek
23 JUNI 1977
Dresden

P

© BSB B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig, 1976

2. Auflage

VLN 294/375/3/76 . LSV 0886

Lektor: Dr. phil. Elisabeth Schuhmann

Printed in the German Democratic Republic

Fotomech. Nachdruck: Volksdruckerei Zwickau III/29/5

Einband: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb Leipzig - III/18/97

Bestell-Nr. 665 684 9

DDR 34,- M

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER.

I.

Barbara pyramidum sileat miracula Memphis,
Assyrius iactet nec Babylona labor;
Nec Triviae templo molles laudentur Iones,
Dissimulet Delon cornibus ara frequens;
5 Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus inmodicis Cares in astra ferant.
Omnis Caesareo cedit labor amphitheatro,
Unum pro cunctis fama loquetur opus.

II.

Hic ubi sidereus propius videt astra colossus
Et crescunt media pegmata celsa via,
Invidiosa feri radiabant atria regis
Unaque iam tota stabat in urbe domus.
5 Hic ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
10 Ultima pars aulae deficientis erat.
Reddita Roma sibi est et sunt te praeside, Caesar,
Deliciae populi, quae fuerant domini.

III.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua?

Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Haemo,
 Venit et epoto Sarmata pastus equo,
 5 Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
 Et quem supremæ Tethyos unda ferit;
 Festinavit Arabs, festinavere Sabæi,
 Et Cilices nimbis hic maduere suis.
 Crinibus in nodum tortis venero Sygambri,
 10 Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
 Vox diversa sonat populorum, tum tamen una est,
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

IV.

Turba gravis paci placidæque inimica quieti,
 Quæ semper miseræ sollicitabat opes,
 Traducta est †getulis nec cepit harena nocentis:
 Et delator habet quod dabat exilium.
 5 Exulat Ausonia profugus delator ab urbe:
 Haec licet inpensis principis adnumeres.

V.

Iunctam Pasiphaen Dictæo credite tauro:
 Vidimus, accepit fabula prisca fidem.
 Nec se miretur, Caesar, longæva vetustas:
 Quidquid fama canit, præstat harena tibi.

VI.

Belliger invictis quod Mars tibi servit in armis,
 Non satis est, Caesar, servit et ipsa Venus.

VI, b.

Prostratum vasta Nemees in valle leonem
 Nobile et Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat: nam post tua munera, Caesar,
 Hoc iam femineo *Marte fatemur agi.*

VII.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Adsiduam nimio pectore pavit avem,

Nuda Caledonio sic viscera praebuit urso
Non falsa pendens in cruce Laureolus.
5 Vivebant laceri membris stillantibus artus
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium *dignum tulit: ille parentis*
Vel domini iugulum foderat ense nocens,
Templa vel arcano demens spoliaverat auro,
10 Subdiderat saevas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquae sceleratus crimina famae,
In quo, quae fuerat fabula, poena fuit.

VIII.

Daedale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pinnas nunc habuisse tuas!

IX.

Praestitit exhibitus tota tibi, Caesar, harena
Quae non promisit proelia rhinoceros.
O quam terribilis exarsit pronus in iras!
Quantus erat taurus, cui pila taurus erat!

X.

Laeserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus,
Sed dignas tanto persolvit crimine poenas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
5 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
Qui iubet ingenium mitius esse feris!

XI.

Praeceptis sanguinea dum se rotat ursus harena,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussa lancea torta manu;
5 Deprendat vacuo venator in aëre praedam,
Si captare feras aucupis arte placet.

XII.

Inter Caesareae discrimina saeva Dianae
 Fixisset gravidam cum levis hasta suem,
 Exiluit partus miserae de vulnere matris.
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
 5 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
 Omnibus ut natis triste pateret iter.

XIII.

XII 7 Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
 Sic genitum numen credite: nata fera est.
 XIII 1 Icta gravi telo confossaque vulnere mater
 Sus pariter vitam perdidit atque dedit.
 O quam certa fuit librata dextera ferro!
 Hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
 5 Experta est numen moriens utriusque Dianae,
 Quaque soluta parens quaque perempta fera est.

XIV.

Sus fera iam gravior maturi pignore ventris
 Emisit fetum, vulnere facta parens;
 Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
 O quantum est subitis casibus ingenium!

XV.

Summa tuae, Meleagre, fuit quae gloria famae,
 Quanta est Carpophori portio, fusus aper!
 Ille et praecipiti venabula condidit urso,
 Primus in Arctoi qui fuit arce poli,
 5 Stravit et ignota spectandum mole leonem,
 Herculeas potuit qui decuisse manus,
 Et volucrem longo porrexit vulnere pardum
 * * *
 Praemia cum laudem ferret, at hic pateram.

XVI.

Raptus abît media quod ad aethera taurus harena,
 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.

XVI, b.

Vexerat Europen fraterna per aequora taurus:
 At nunc Alciden taurus in astra tulit.
 Caesaris atque Jovis confer nunc, fama, iuencos:
 Par onus ut tulerint, altius iste tulit.

XVII.

Quod pius et supplex elephas te, Caesar, adorat
 Hic modo qui tauro tam metuendus erat,
 Non facit hoc iussus nulloque docente magistro:
 Crede mihi, nostrum sentit et ille deum.

XVIII.

Lambere securi dextram consueta magistri
 Tigris, ab Hyrcano gloria rara iugo,
 Saeva ferum rabido laceravit dente leonem:
 Res nova, non ullis cognita temporibus.
 5 Ausa est tale nihil, silvis dum vixit in altis:
 Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

XIX.

Qui modo per totam flammis stimulatus harenam
 Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
 Occubuit tandem cornuta mole petitus,
 Dum facilem tolli sic elephanta putat.

XX.

Cum peteret pars haec Myrinum, pars illa Triumphum,
 Promisit pariter Caesar utraque manu.
 Non potuit melius litem finire iocosam.
 O dulce invicti principis ingenium!

XXI.

Quidquid in Orphea Rhodope spectasse theatro
 Dicitur, exhibuit, Caesar, harena tibi.
 Repserunt scopuli mirandaque silva cucurrit,
 Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
 5 Adfuit inmixtum pecori genus omne ferarum

Et supra vatem multa pependit avis,
 Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab urso.
 Haec tantum res est facta παρ' ἱστορίαν

XXI, b.

Orphea quod subito tellus emisit hiatu,
 Versa (miramur?) venit ab Eurydice.

XXII.

Sollicitant pavidum dum rhinocerotam magistri
 Seque diu magnae colligit ira ferae,
 Desperabantur promissi proelia Martis;
 Sed tandem rediit cognitus ante furor.

5 Namque gravem cornu gemino sic extulit ursum,
 Iactat ut inpositas taurus in astra pilas:

XXIII 1 Norica tam certo venabula derigit ictu
 Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.
 Ille tulit geminos facili cervice iuvencos,
 Illi cessit atrox bubalus atque vison:

5 Hunc leo cum fugeret, praecipit in tela cucurrit.
 I nunc et lentas corripere, turba, moras.

XXIV.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
 Cui lux prima sacri muneris ista fuit,
 Ne te decipiat ratibus navalis Enyo
 Et par unda fretis, hic modo terra fuit.

5 Non credis? specta, dum lassant aequora Martem:
 Parva mora est, dices „Hic modo pontus erat.“

XXV.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
 Desine mirari: Caesaris unda fuit.

XXV, b.

Cum peteret dulces audax Leandros amores
 Et fessus tumidis iam premeretur aquis,

Sic miser instantes adfatus dicitur undas:
 „Parcite dum propero, mergite cum redeo.“

XXVI.

Lusit Nereïdum docilis chorus aequore toto
 Et vario faciles ordine pinxit aquas.
 Fuscina dente minax recto fuit, ancora curvo:
 Credidimus remum credidimusque ratem,
 5 Et gratum nautis sidus fulgere Laconum
 Lataque perspicuo vela tumere sinu.
 Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
 Aut docuit lusus hos Thetis aut didicit.

XXVII (XXIX).

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
 Esset et aequalis Mars utriusque diu,
 Missio saepe viris magno clamore petita est;
 Sed Caesar legi paruit ipse suae: —
 5 Lex erat, ad digitum posita concurrere parma: —
 Quod licuit, lances donaque saepe dedit.
 Inventus tamen est finis discriminis aequi:
 Pugnavere pares, subcubuerunt pares.
 Misit utrique rudes et palmas Caesar utrique:
 10 Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
 Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Caesar:
 Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

XXVIII (XXVII).

Saecula Carpophorum, Caesar, si prisca tulissent,
Monstra quibus fudit barbara terra fera,
 Non Marathon taurum, Nemeae frondosa leonem,
 Arcas Maenaliū non timuisset aprum.
 5 Hoc armante manus hydrae mors una fuisset,
 Huic percussa foret tota Chimaera semel.
 Igniferos possit sine Colchide iungere tauros,
 Possit utramque feram vincere Pasiphaës.
 Si vetus aequorei revocetur fabula monstri,
 10 Hesionen solvet solus et Andromedan.

Herculeae laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.
Fucinus et diri taceantur stagna Neronis:
Hanc norint unam saecula naumachiam.

XXIX (XXX).

Concita veloces fugeret cum damma Molossos
Et varia lentas necteret arte moras,
Caesaris ante pedes supplex similisque roganti
Constitit, et praedam non tetigere canes.

5.
Haec intellecto principe dona tulit.
Numen habet Caesar, sacra est haec, sacra potestas,
Credite: mentiri non didicere ferae.

XXX (XXVIII).

Augusti labor hic fuerat committere classes
Et freta navali sollicitare tuba.
Caesaris haec nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas et Galatea feras;
5 Vidit in aequoreo ferventes pulvere currus
Et domini Triton isse putavit equos:
Dumque parat saevis ratibus fera proelia Nereus,
Horruit in liquidis ire pedestris aquis.
Quidquid et in circo spectatur et amphitheatro,
10 Dives, Caesar, io, praestitit unda tibi.

XXXI (XXXII).

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Caesar, qui placuisse tibi.

XXXII (XXXI).

Cedere maiori virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

XXXIII.

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit heres!
Paene fuit tanti, non habuisse duos.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBRI XIV.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

REGIO AEMULIO
LXXXVII

Faint, illegible text in the middle section of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the page.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER I.

Spero me secutum in libellis meis tale temperamen-
tum, ut de illis queri non possit quisquis de se bene
senserit, cum salva infimarum quoque personarum re-
verentia ludant; quae adeo antiquis auctoribus defuit, ut
5 nominibus non tantum veris abusi sint, sed et magnis.
Mihi fama vilius constet et probetur in me novissimum
ingenium. Absit a iocorum nostrorum simplicitate ma-
lignus interpretes nec epigrammata mea scribat: inprobe
facit qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam ver-
10 borum veritatem, id est epigrammaton linguam, excu-
sarem, si meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic
Marsus, sic Pedo, sic Gaetulicus, sic quicumque perlegi-
tur. Si quis tamen tam ambitiose tristis est, ut apud
illum in nulla pagina latine loqui fas sit, potest epistula
15 vel potius titulo contentus esse. Epigrammata illis scri-
buntur, qui solent spectare Florales. Non intret Cato
theatrum meum, aut si intraverit, spectet. Videor mihi
meo iure facturus, si epistulam versibus clusero:

Nosses iocosae dulce cum sacrum Florae
Festosque lusus et licentiam volgi,
Cur in theatrum, Cato severe, venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

I.

Hic est quem legis ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis
Argutis epigrammaton libellis:

5 Cui, lector studiose, quod dedisti
 Viventi decus atque sentienti,
 Rari post cineres habent poetae.

II.

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos
 Et comites longae quaeris habere viae,
 Hos eme, quos artat brevibus membrana tabellis:
 Scrinia da magnis, me manus una capit.
 5 Ne tamen ignores ubi sim venalis, et erres
 Urbe vagus tota, me duce certus eris:
 Libertum docti Lucensis quaere Secundum
 Limina post Pacis Palladiumque forum.

III.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
 Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
 Nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae:
 Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
 5 Maiores nusquam rhonchi: iuvenesque senesque
 Et pueri nasum rhinocerotis habent.
 Audieris cum grande sophos, dum basia iactas,
 Ibis ab excusso missus in astra sago.
 Sed tu ne totiens domini patiare lituras
 10 Neve notet lusus tristis harundo tuos,
 Aetherias, lascive, cupis volitare per auras:
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

IV.

Contigeris nostros, Caesar, si forte libellos,
 Terrarum dominum pone supercilium.
 Consuevere iocos vestri quoque ferre triumphi,
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.
 5 Qua Thymelen spectas derisoremque Latinum,
 Illa fronte precor carmina nostra legas.
 Innocuos censura potest permittere lusus:
 Lasciva est nobis pagina, vita proba.

V.

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis:
Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

VI.

Aetherias aquila puerum portante per auras
Inlaesum timidis unguibus haesit onus:
Nunc sua Caesareos exorat praeda leones,
Tutus et ingenti ludit in ore lepus.
5 Quae maiora putas miracula? summus utrisque
Auctor adest: haec sunt Caesaris, illa Iovis.

VII.

Stellae delictum mei Columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, Passerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo
5 Quanto passere maior est columba.

VIII.

Quod magni Thraseae consummatique Catonis
Dogmata sic sequeris, salvos ut esse velis,
Pectore nec nudo strictos incurris in ensis,
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
5 Nolo virum facili redimit qui sanguine famam,
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

IX.

Bellus homo et magnus vis idem, Cotta, videri:
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

X.

Petit Gemellus nuptias Maronillae
Et cupit et instat et precatur et donat.
Adeone pulchra est? immo foedius nil est.
Quid ergo in illa petitur et placet? Tussit.

XI.

Cum data sint equiti bis quina nomismata, quare
 Bis decies solus, Sextiliane, bibis?
 Iam defecisset portantis calda ministros,
 Si non potares, Sextiliane, merum.

XII.

Itur ad Herculeas gelidi qua Tiburis arces
 Canaque sulphureis Albula fumat aquis,
 Rura nemusque sacrum dilectaque iugera Musis
 Signat vicina quartus ab urbe lapis.
 5 Hic rudis aestivas praestabat porticus umbras,
 Heu quam paene novum porticus ausa nefas!
 Nam subito conlapsa ruit, cum mole sub illa
 Gestatus biugis Regulus esset equis.
 Nimirum timuit nostras Fortuna querellas,
 10 Quae par tam magnae non erat invidiae.
 Nunc et damna iuvant; sunt ipsa pericula tanti:
 Stantia non poterant tecta probare deos.

XIII.

Casta suo gladium cum traderet Arria Paeto,
 Quem de visceribus strinxerat ipsa suis,
 „Si qua fides, vulnus quod feci non dolet,“ inquit,
 „Sed tu quod facies, hoc mihi, Paete, dolet.“

XIV.

Delicias, Caesar, lususque iocosque leonum
 Vidimus — hoc etiam praestat harena tibi —
 Cum pressus blando totiens a dente rediret
 Et per aperta vagus curreret ora lepus.
 5 Unde potest avidus captae leo parcere praedae?
 Sed tamen esse tuus dicitur: ergo potest.

XV.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
 Si quid longa fides canaque iura valent,

Bis iam paene tibi consul tricensimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.

- 5 Non bene distuleris videas quae posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curaeque catenatique labores,
Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Haec utraque manu complexuque adsere toto:
10 Saepe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere „Vivam“:
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

XVI.

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura
Quae legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

XVII.

Cogit me Titus actitare causas
Et dicit mihi saepe „Magna res est.“
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

XVIII.

- Quid te, Tucca, iuvat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
5 De nobis facile est, scelus est iugulare Falernum
Et dare Campano toxica saeva mero.
Convivae meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

XIX.

Si memini, fuerant tibi quattuor, Aelia, dentes:
Expulit una duos tussis et una duos.
Iam segura potes totis tussire diebus:
Nil istic quod agat tertia tussis habet.

XX.

Dic mihi, quis furor est? turba spectante vocata
Solutus boletos, Caeciliane, voras.

Quid dignum tanto tibi ventre gulaque precabor?
Boletum qualem Claudius edit, edas.

XXI.

Cum peteret regem, decepta satellite dextra
Ingessit sacris se peritura focis.
Sed tam saeva pius miracula non tulit hostis
Et raptum flammis iussit abire virum:
5 Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptae fama est et gloria dextrae:
Si non errasset, fecerat illa minus.

XXII.

Quid nunc saeva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
5 Praeda canum lepus est, vastos non implet hiatus.
Non timeat Dacus Caesaris arma puer.

XXIII.

Invitas nullum nisi cum quo, Cotta, lavis
Et dant convivam balnea sola tibi.
Mirabar, quare numquam me, Cotta, vocasses:
Iam scio, me nudum displicuisse tibi.

XXIV.

Aspicias incomptis illum, Deciane, capillis,
Cuius et ipse times triste supercilium,
Qui loquitur Curios adsertoresque Camillos?
Nolito fronti credere: nupsit heri.

XXV.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos
Et cultum docto pectore profer opus,
Quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces
Nec sileant nostri praetereantque senes.

5. Ante fores stantem dubitas admittere Famam
 Teque piget curae praemia ferre tuae?
 Post te victurae per te quoque vivere chartae
 Incipiant: cineri gloria sera venit.

XXVI.

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
 Solus: aqua totiens ebrius esse potes;
 Nec consessorum vicina nomismata tantum,
 Aera sed a cuneis ulteriora petis.
 5 Non haec Paelignis agitur vindemia prelis
 Uva nec in Tuscis nascitur ista iugis,
 Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
 Egerit et nigros Massica cella cados.
 A copone tibi faex Laletana petatur,
 10 Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

XXVII.

Hesterna tibi nocte dixeramus,
 Quincunces puto post decem peractos,
 Cenares hodie, Procille, mecum.
 Tu factam tibi rem statim putasti
 5 Et non sobria verba subnotasti
 Exemplo nimium periculoso:
 Μισῶ μνάμωνα συμπόταν, Procille.

XXVIII.

Hesterno fetere mero qui credit Acerram,
 Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

XXIX.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
 Non aliter populo quam recitare tuos.
 Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
 Si dici tua vis, hoc eme, ne mea sint.

XXX.

Chirurgus fuerat, nunc est vispillo Diaulus.
 Coepit quo poterat clinicus esse modo.

XXXI.

Hos tibi, Phoebe, vovet totos a vertice crines
 Encolpos, domini centurionis amor,
 Grata Pudens meriti tulerit cum praemia pili.
 Quam primum longas, Phoebe, recide comas,
 5 Dum nulla teneri sordent lanugine voltus
 Dumque decent fusae lactea colla iubae;
 Utque tuis longum dominusque puerque fruantur
 Muneribus, tonsum fac cito, sero virum.

XXXII.

Non amo te, Sabidi, nec possum dicere quare:
 Hoc tantum possum dicere, non amo te.

XXXIII.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem,
 Si quis adest, iussae prosiliunt lacrimae.
 Non luget quisquis laudari, Gellia, quaerit,
 Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

XXXIV.

Incustoditis et apertis, Lesbia, semper
 Liminibus peccas nec tua furta tegis,
 Et plus spectator quam te delectat adulter
 Nec sunt grata tibi gaudia si qua latent.
 5 At meretrix abigit testem veloque seraque
 Raraque Submemmi fornice rima patet.
 A Chione saltem vel ab Iade disce pudorem:
 Abscondunt spurcas et monumenta lupas.
 Numquid dura tibi nimium censura videtur?
 10 Deprendi veto te, Lesbia, non futui.

XXXV.

Versus scribere me parum severos
 Nec quos praelegat in schola magister,
 Corneli, quereris: sed hi libelli,
 Tamquam coniugibus suis mariti,

- 5 Non possunt sine mentula placere.
 Quid si me iubeas talassionem
 Verbis dicere non talassionis?
 Quis Floralia vestit et stolatum
 Permittit meretricibus pudorem?
 10 Lex haec carminibus data est iocosis,
 Ne possint, nisi pruriant, iuvare.
 Quare deposita severitate
 Parcas lusibus et iocis rogamus,
 Nec castrare velis meos libellos.
 15 Gallo turpius est nihil Priapo.

XXXVI.

- Si, Lucane, tibi vel si tibi, Tulle, darentur
 Qualia Ledaevi fata Lacones habent,
 Nobilis haec esset pietatis rixa duobus,
 Quod pro fratre mori vellet uterque prior,
 5 Diceret infernas et qui prior isset ad umbras:
 „Vive tuo, frater, tempore, vive meo.“

XXXVII.

- Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro,
 Basse, bibis vitro: carius ergo cacas.

XXXVIII.

- Quem recitas meus est, o Fidentine, libellus:
 Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

XXXIX.

- Si quis erit raros inter numerandus amicos,
 Quales prisca fides famaue novit anus,
 Si quis Cecropiae madidus Latiaeque Minervae
 Artibus et vera simplicitate bonus,
 5 Si quis erit recti custos, mirator honesti
 Et nihil arcano qui roget ore deos,
 Si quis erit magnae subnixus robore mentis:
 Dispeream, si non hic Decianus erit.

XL.

Qui ducis vultus et non legis ista libenter,
Omnibus invidias, livide, nemo tibi.

XLI.

Urbanus tibi, Caecili, videris.
Non es, crede mihi. Quid ergo? verna,
Hoc quod transtiberinus ambulator,
Qui pallentia sulphurata fractis
5 Permutat vitreis, quod otiosae
Vendit qui madidum cicer coronae,
Quod custos dominusque viperarum,
Quod viles pueri salariorum,
Quod fumantia qui tomacla raucus
10 Circumfert tepidis cocus popinis,
Quod non optimus urbicus poeta,
Quod de Gadibus improbus magister,
Quod bucca est vetuli dicax cinaedi.
Quare desine iam tibi videri,
15 Quod soli tibi, Caecili, videris,
Qui Gabbam salibus tuis et ipsum
Posses vincere Tettium Caballum.
Non cuicumque datum est habere nasum:
Ludit qui stolidi procacitate,
20 Non est Tettius ille, sed caballus.

XLII.

Coniugis audisset fatum cum Porcia Bruti
Et subtracta sibi quaereret arma dolor,
„Nondum scitis“ ait „mortem non posse negari?
Credideram, fatis hoc docuisse patrem.“
5 Dixit et ardentis avido bibit ore favillas.
I nunc et ferrum, turba molesta, nega.

XLIII.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati
Et positum est nobis nil here praeter aprum,

Non quae de tardis servantur vitibus uvae
 Dulcibus aut certant quae melimela favis,
 5 Non pira quae longa pendent religata genesta
 Aut imitata brevis Punica grana rosas,
 Rustica lactantes nec misit Sassina metas
 Nec de Picenis venit oliva cadis:
 Nudus aper, sed et hic minimus qualisque necari
 10 A non armato pumilione potest.
 Et nihil inde datum est; tantum spectavimus omnes:
 Ponere aprum nobis sic et harena solet.
 Ponatur tibi nullus aper post talia facta,
 Sed tu ponaris cui Charidemus apro.

XLIV.

Lascivos leporum cursus lususque leonum
 Quod maior nobis charta minorque gerit
 Et bis idem facimus, nimium si, Stella, videtur
 Hoc tibi, bis leporem tu quoque pone mihi.

XLV.

Edita ne brevibus pereat mihi cura libellis,
 Dicatur potius *Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος*.

XLVI.

Cum dicis „Propero, fac si facis,“ Hedyle, languet
 Protinus et cessat debilitata Venus.
 Expectare iube: velocius ibo retentus.
 Hedyle, si properas, dic mihi, ne properem.

XLVII.

Nuper erat medicus, nunc est vispillo Diaulus:
 Quod vispillo facit, fecerat et medicus.

XLVIII.

Rictibus his tauros non eripuerunt magistri,
 Per quos praeda fugax itque reditque lepus;
 Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste
 Nec nihil a tanta nobilitate refert.

5 Tutior in sola non est cura currit harena,
 Nec caveae tanta conditur ille fide.
 Si vitare canum morsus, lepus inprobe, quaeris,
 Ad quae confugias ora leonis habes.

XLIX.

Vir Celtiberis non tacende gentibus
 Nostraeque laus Hispaniae,
 Videbis altam, Liciniane, Bilbilin,
 Equis et armis nobilem,
 5 Senemque Caium nivibus, et fractis sacrum
 Vadaveronem montibus,
 Et delicati dulce Boterdi nemus,
 Pomona quod felix amat.
 Tepidi natabis lene Congedi vadum
 10 Mollesque Nympharum lacus,
 Quibus remissum corpus adstringes brevi
 Salone, qui ferrum gelat.
 Praestabit illic ipsa figendas prope
 Voberca prandenti feras.
 15 Aestus serenos aureo franges Tago
 Obscurus umbris arborum;
 Avidam rigens Derceita placabit sitim
 Et Nutha, quae vincit nives.
 At cum December canus et bruma impotens
 20 Aquilone rauco mugiet,
 Aprica repetes Tarraconis litora
 Tuamque Laletaniam.
 Ibi inligatas mollibus dammas plagis
 Mactabis et vernas apros
 25 Leporemque forti callidum rumpes equo,
 Cervos relinques vilico.
 Vicina in ipsum silva descendet focum
 Infante cinctum sordido.
 Vocabitur venator et veniet tibi
 30 Conviva clamatus prope.

Lunata nusquam pellis et nusquam toga
 Olidaeque vestes murice;
 Procul horridus Liburnus et querulus cliens,
 Imperia viduarum procul;
 35 Non rumpet altum pallidus somnum reus,
 Sed mane totum dormies.
 Mereatur alius grande et insanum sophos:
 Miserere tu feliciū
 Veroque fruire non superbus gaudio,
 40 Dum Sura laudatur tuus.
 Non inpudenter vita quod relicum est petit,
 Cum fama quod satis est habet.

L.

Si tibi Mistyllos cocus, Aemiliane, vocatur,
 Dicatur quare non Taratalla mihi?

LI.

Non facit ad saevos cervix, nisi prima, leones.
 Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?
 Scilicet a magnis ad te descendere tauris
 Et quae non cernunt frangere colla velint.
 5 Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
 Non potes hoc tenuis praeda sub hoste mori.

LII.

Commendo tibi, Quintiane, nostros —
 Nostros dicere si tamen libellos
 Possum, quos recitat tuus poeta —:
 Si de servitio gravi queruntur,
 5 Adsertor venias satisque praestes,
 Et, cum se dominum vocabit ille,
 Dicas esse meos manūque missos.
 Hoc si terque quaterque clamitaris,
 Inpones plagiaro pudorem.

LIII.

Una est in nostris tua, Fidentine, libellis
 Pagina, sed certa domini signata figura,

Quae tua traducit manifesto carmina furto.
 Sic interpositus villo contaminat uncto
 5 Urbica Lingonicus Tyriantina bardocucullus,
 Sic Arretinae violant crystallina testae,
 Sic niger in ripis errat cum forte Caystri,
 Inter Ledaeos ridetur corvus olores,
 Sic ubi multisona fervet sacer Atthide lucus,
 10 Inproba Cecropias offendit pica querellas.
 Indice non opus est nostris nec iudice libris,
 Stat contra dicitque tibi tua pagina „Fur es.“

LIV.

Si quid, Fusce, vacas adhuc amari —
 Nam sunt hinc tibi, sunt et hinc amici —,
 Unum, si superest, locum rogamus,
 Nec me, quod tibi sim novus, recuses:
 5 Omnes hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantum inspice qui novus paratur
 An possit fieri vetus sodalis.

LV.

Vota tui breviter si vis cognoscere Marci,
 Clarum militiae, Fronto, togaeque decus,
 Hoc petit, esse sui nec magni ruris arator,
 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 5 Quisquam picta colit Spartani frigora saxi
 Et matutinum portat ineptus Have,
 Cui licet exuviis nemoris rurisque beato
 Ante focum plenas explicuisse plagas
 Et piscem tremula salientem ducere saeta
 10 Flavaque de rubro promere mella cado?
 Pinguis inaequales onerat cui vilica mensas
 Et sua non emptus praeparat ova cinis?
 Non amet hanc vitam quisquis me non amat, opto,
 Vivat et urbanis albus in officiis.

LVI.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
 Non potes, ut cupias, vendere, copo, merum.

LVII.

Qualem, Flacce, velim quaeris nolimve puellam?
 Nolo nimis facilem difficilemque nimis.
 Illud quod medium est atque inter utrumque probamus:
 Nec volo quod cruciat, nec volo quod satiat.

LVIII.

Milia pro puero centum me mango poposcit:
 Risi ego, sed Phoebus protinus illa dedit.
 Hoc dolet et queritur de me mea mentula secum
 Laudaturque meam Phoebus in invidiam.
 5 Sed sestertiolum donavit mentula Phoebō
 Bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

LIX.

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum.
 Inter delicias quid facit ista fames?
 Redde Lupi nobis tenebrosaque balnea Grylli:
 Tam male cum cenem, cur bene, Flacce, laver?

LX.

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis,
 Esse tamen vacuo se leo dente putat.
 Quod ruet in tergum vel quos procumbet in armos,
 Alta iuvenorum volnera figet ubi?
 5 Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas?
 Non nisi delecta pascitur ille fera.

LXI.

Verona docti syllabas amat vatis,
 Marone felix Mantua est,
 Censetur Aponi Livio suo tellus
 Stellaque nec Flacco minus,
 5 Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
 Nasone Paeligni sonant,
 Duosque Senecas unicumque Lucanum
 Facunda loquitur Corduba,

Gaudent iocosae Canio suo Gades,
 10 Emerita Deciano meo:
 Te, Liciniane, gloriabitur nostra
 Nec me tacebit Bilbilis.

LXII.

Casta nec antiquis cedens Laevina Sabinis
 Et quamvis tetrico tristior ipsa viro
 Dum modo Lucrino, modo se permittit Averno,
 Et dum Baianis saepe fovetur aquis,
 5 Incidit in flammis: iuvenemque secuta relicto
 Coniuge Penelope venit, abît Helene.

LXIII.

Ut recitem tibi nostra rogas epigrammata. Nolo.
 Non audire, Celer, sed recitare cupis.

LXIV.

Bella es, novimus, et puella, verum est,
 Et dives, quis enim potest negare?
 Sed cum te nimium, Fabulla, laudas,
 Nec dives neque bella nec puella es.

LXV.

Cum dixi ficus, rides quasi barbara verba
 Et dici ficos, Laetiliane, iubes.
 Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
 Dicemus ficos, Caeciliane, tuos.

LXVI.

Erras, meorum fur avare librorum,
 Fieri poetam posse qui putas tanti,
 Scriptura quanti constet et tomus vilis:
 Non sex paratur aut decem sophos nummis.
 5 Secreta quaere carmina et rudes curas,
 Quas novit unus scrinioque signatas
 Custodit ipse virginis pater chartae,
 Quae trita duro non inhorruit mento.

Mutare dominum non potest liber notus.
 10 Sed pumicata fronte si quis est nondum
 Nec umbilicis cultus atque membrana,
 Mercare: tales habeo; nec sciet quisquam.
 Aliena quisquis recitat et petit famam,
 Non emere librum, sed silentium debet.

LXVII.

„Liber homo es nimium“, dicis mihi, Ceryle, semper.
 In te qui dicit, Ceryle, liber homo est?

LXVIII.

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Naevia Rufo.
 Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
 Cenat, propinat, poscit, negat, innuit: una est
 Naevia; si non sit Naevia, mutus erit.
 5 Scriberet hesterna patri cum luce salutem,
 „Naevia lux“ inquit „Naevia lumen, have.“
 Haec legit et ridet demisso Naevia vultu.
 Naevia non una est: quid, vir inepte, furis?

LXIX.

Coepit, Maxime, Pana quae solebat,
 Nunc ostendere Canium Tarentos.

LXX.

Vade salutatum pro me, liber: ire iuberis
 Ad Proculi nitidos, officiose, lares.
 Quaeris iter, dicam. Vicinum Castora canae
 Transibis Vestae virgineamque domum;
 5 Inde sacro veneranda petes Palatia clivo,
 Plurima qua summi fulget imago ducis.
 Nec te detineat miri radiata colossi
 Quae Rhodium moles vincere gaudet opus.
 Flecte vias hac qua madidi sunt tecta Lyaei
 10 Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
 Protinus a laeva clari tibi fronte Penates
 Atriaque excelsae sunt adeunda domus.

Hanc pete: ne metuas fastus limenque superbum:
 Nulla magis toto ianua poste patet,
 15 Nec propior quam Phoebus amet doctaeque sorores.
 Si dicet „Quare non tamen ipse venit?“,
 Sic licet excuses „Quia qualiacumque leguntur
 Ista, salutator scribere non potuit.“

LXXI.

Laevia sex cyathis, septem Iustina bibatur,
 Quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus.
 Omnis ab infuso numeretur amica Falerno,
 Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

LXXII.

Nostris versibus esse te poetam,
 Fidentine, putas cupisque credi?
 Sic dentata sibi videtur Aegle
 Emptis ossibus Indicoque cornu;
 5 Sic quae nigrior est cadente moro,
 Cerussata sibi placet Lycoris.
 Hac et tu ratione qua poeta es,
 Calvus cum fueris, eris comatus.

LXXIII.

Nullus in urbe fuit tota qui tangere vellet
 Uxorem gratis, Caeciliane, tuam,
 Dum licuit: sed nunc positis custodibus ingens
 Turba fututorum est: ingeniosus homo es.

LXXIV.

Moechus erat: poteras tamen hoc tu, Paula, negare.
 Ecce vir est: numquid, Paula, negare potes?

LXXV.

Dimidium donare Lino quam credere totum
 Qui mavolt, mavolt perdere dimidium.

LXXVI.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
 Flacce, Antenorei spes et alumne laris,
 Pierios differ cantusque chorosque sororum;
 Aes dabit ex istis nulla puella tibi.
 5 Quid petis a Phoebos? nummos habet arca Minervae;
 Haec sapit, haec omnes fenerat una deos.
 Quid possunt hederæ Bacchi dare? Pallados arbor
 Inclinat varias pondere nigra comas.
 Praeter aquas Helicon et sarta lyrasque dearum
 10 Nil habet et magnum, sed perinane sophos.
 Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
 Romanum propius divitiusque forum est.
 Illic aera sonant: at circum pulpita nostra
 Et steriles cathedras basia sola crepant.

LXXVII.

Pulchre valet Charinus, et tamen pallet.
 Parce bibit Charinus, et tamen pallet.
 Bene concoquit Charinus, et tamen pallet.
 Sole utitur Charinus, et tamen pallet.
 5 Tingit cutem Charinus, et tamen pallet.
 Cunnum Charinus lingit, et tamen pallet.

LXXVIII.

Indignas premeret pestis cum tabida fauces
 Inque ipsos vultus serperet atra lues,
 Siccis ipse genis flentes hortatus amicos
 Decrevit Stygios Festus adire lacus.
 5 Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno
 Aut torsit lenta tristia fata fame,
 Sanctam Romana vitam sed morte peregit
 Dimisitque animam nobiliore rogo.
 Hanc mortem fati magni praeferre Catonis
 10 Fama potest: huius Caesar amicus erat.

LXXIX.

Semper agis causas et res agis, Attale, semper:
 Est, non est quod agas, Attale, semper agis.
 Si res et causae desunt, agis, Attale, mulas.
 Attale, ne quod agas desit, agas animam.

LXXX.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est
 Occidit puto te, Cane, quod una fuit.

LXXXI.

A servo scis te genitum blandeque fateris,
 Cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

LXXXII.

Haec quae pulvere dissipata multo
 Longas porticus explicat ruinas,
 En quanto iacet absoluta casu.
 Tectis nam modo Regulus sub illis
 5 Gestatus fuerat recesseratque,
 Victa est pondere cum suo repente,
 Et postquam domino nihil timebat,
 Securo ruit incruenta damno.
 Tantaе, Regule, post metum querellae
 10 Quis curam neget esse te deorum,
 Propter quem fuit innocens ruina?

LXXXIII.

Os et labra tibi lingit, Manneia, catellus:
 Non miror, merdas si libet esse cani.

LXXXIV.

Uxorem habendam non putat Quirinalis,
 Cum velit habere filios, et invenit
 Quo possit istud more: futuit ancillas
 Domumque et agros implet equitibus vernis.
 5 Pater familiae verus est Quirinalis.

LXXXV.

Venderet excultos colles cum praeco facetus
 Atque suburbani iugera pulchra soli,
 „Errat“ ait „si quis Mario putat esse necesse
 Vendere: nil debet, fenerat immo magis.“
 5 „„Quae ratio est igitur?““ „Servos ibi perdidit omnes
 Et pecus et fructus, non amat inde locum.“
 Quis faceret pretium nisi qui sua perdere vellet
 Omnia? Sic Mario noxius haeret ager.

LXXXVI.

Vicinus meus est manuque tangi
 De nostris Novius potest fenestris.
 Quis non invidet mihi putetque
 Horis omnibus esse me beatum,
 5 Iuncto cui liceat frui sodale?
 Tam longe est mihi quam Terentianus,
 Qui nunc Niliacam regit Syenen.
 Non convivere, nec videre saltem,
 Non audire licet, nec urbe tota
 10 Quisquam est tam prope tam proculque nobis.
 Migrandum est mihi longius vel illi.
 Vicinus Novio vel inquilinus
 Sit, si quis Novium videre non volt.

LXXXVII.

Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
 Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
 Ista linunt dentes iantacula, sed nihil obstant,
 Extremo ructus cum redit a barathro.
 5 Quid quod olet gravius mixtum diapasmate virus
 Atque duplex animae longius exit odor?
 Notas ergo nimis fraudes deprensaque furta
 Iam tollas et sis ebria simpliciter.

LXXXVIII.

Alcime, quem raptum domino crescentibus annis
 Labicana levi caespite velat humus,

Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
 Quae cineri vanus dat ruitura labor,
 5 Sed faciles buxos et opacas palmitis umbras
 Quaeque virent lacrimis roscida prata meis
 Accipe, care puer, nostri monumenta doloris:
 Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
 Cum mihi supremos Lachesis pervenerit annos,
 10 Non aliter cineres mando iacere meos.

LXXXIX.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna,
 Garrire et illud teste quod licet turba.
 Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
 Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas,
 5 Adeoque penitus sedit hic tibi morbus,
 Ut saepe in aurem, Cinna, Caesarem laudes.

XC.

Quod numquam maribus iunctam te, Bassa, videbam
 Quodque tibi moechum fabula nulla dabat,
 Omne sed officium circa te semper obibat
 Turba tui sexus, non adeunte viro,
 5 Esse videbaris, fateor, Lucretia nobis:
 At tu, pro facinus, Bassa, fututor eras.
 Inter se geminos audes committere cunnos
 Mentiturque virum prodigiosa Venus.
 Commenta es dignum Thebano aenigmate monstrum,
 10 Hic ubi vir non est, ut sit adulterium.

XCI.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli.
 Carpere vel noli nostra vel ede tua.

XCII.

Saepe mihi queritur non siccis Cestos ocellis,
 Tangi se digito, Mamuriane, tuo.
 Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto,
 Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.

5 Sed si nec focus est nudi nec sponda grabati
 Nec curtus Chiones Antiopesve calix,
 Cerea si pendet lumbis et scripta lacerna
 Dimidiasque nates Gallica paeda tegit,
 Pasceris et nigrae solo nidore culinae
 10 Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
 Non culum — neque enim est culus, qui non cacat olim —
 Sed fodiam digito qui superest oculum:
 Nec me zelotypum nec dixeris esse malignum.
 Denique pedica, Mamuriane, satur.

XCIII.

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
 Qui prior Elysias gaudet adisse domos.
 Ara duplex primi testatur munera pili:
 Plus tamen est, titulo quod brevior legis:
 5 *Iunctus uterque sacro laudatae foedere vitae,*
Famaque quod raro novit, amicus erat.

XCIV.

Cantasti male, dum fututa es, Aegle.
 Iam cantas bene; basianda non es.

XCV.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis, Aeli,
 Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

XCVI.

Si non molestum est teque non piget, scazon,
 Nostro rogamus pauca verba Materno
 Dicas in aurem sic ut audiat solus.
 Amator ille tristium lacernarum
 5 Et baeticatus atque leucophaeatus,
 Qui coccinatos non putat viros esse
 Amethystinasque mulierum vocat vestes,
 Nativa laudet, habeat et licet semper
 Fuscus colores, galbinos habet mores.
 10 Rogabit, unde suspicer virum mollem.

Una lavamur: aspicit nihil sursum,
 Sed spectat oculis devorantibus draucos
 Nec otiosis mentulas videt labris.
 Quaeris quis hic sit? Excidit mihi nomen.

XCVII.

Cum clamant omnes, loqueris tunc, Naevole, tantum,
 Et te patronum causidicumque putas.
 Hac ratione potest nemo non esse disertus.
 Ecce, tacent omnes: Naevole, dic aliquid.

XCVIII.

Litigat et podagra Diodorus, Flacce, laborat.
 Sed nil patrono porrigit: haec cheragra est.

XCIX.

Non plenum modo vicies habebas,
 Sed tam prodigus atque liberalis
 Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
 Optarent tibi centies amici.
 5 Audīt vota deus precesque nostras
 Atque intra, puto, septimas Kalendas
 Mortes hoc tibi quattuor dederunt.
 At tu sic quasi non foret relictum,
 Sed raptum tibi centies, abisti
 10 In tantam miser esuritionem,
 Ut convivia sumptuosiora,
 Toto quae semel apparatus in anno,
 Nigrae sordibus explices monetae,
 Et septem veteres tui sodales
 15 Constemus tibi plumbea selibra.
 Quid dignum meritis precemur istis?
 Optamus tibi milies, Calene.
 Hoc si contigerit, fame peribis.

C.

Mammas atque tatas habet Afra, sed ipsa tatarum
 Dici et mammarum maxima mamma potest.

CI.

Illa manus quondam studiorum fida meorum
 Et felix domino notaque Caesaribus,
 Destituit primos viridis Demetrius annos:
 Quarta tribus lustris addita messis erat.
 5 Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
 Ureret implicatum cum scelerata lues,
 Cavimus et domini ius omne remisimus aegro:
 Munere dignus erat convaluisse meo.
 Sensit deficiens sua praemia meque patronum
 10 Dixit ad infernas liber iturus aquas.

CII.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
 Blanditus, puto, pictor est Minervae.

CIII.

„Si dederint superi decies mihi milia centum“
 Dicebas nondum, Scaevola, iustus eques,
 „Qualiter o vivam, quam large quamque beate!“
 Riserunt faciles et tribuere dei.
 5 Sordidior multo post hoc toga, paenula peior,
 Calceus est sarta terque quaterque cute:
 Deque decem plures semper servantur olivae,
 Explicat et cenas unica mensa duas,
 Et Veientani bibitur faex crassa rubelli,
 10 Asse cicer tepidum constat et asse Venus.
 In ius, o fallax atque infitiator, eamus:
 Aut vive aut decies, Scaevola, redde deis.

CIV.

Picto quod iuga delicata collo
 Pardus sustinet improbaeque tigres
 Indulgent patientiam flagello,
 Mordent aurea quod lupata cervi,
 5 Quod frenis Libyci domantur ursi
 Et, quantum Calydon tulisse fertur,

Paret purpureis aper capistris,
 Turpes esseda quod trahunt visontes
 Et molles dare iussa quod choreas
 10 Nigro belua non negat magistro:
 Quis spectacula non putet deorum?
 Haec transit tamen, ut minora, quisquis
 Venatus humiles videt leonum,
 Quos velox leporum timor fatigat.
 15 Dimittunt, repetunt, amantque captos,
 Et securior est in ore praeda,
 Laxos cui dare perviosque rictus
 Gaudent et timidos tenere dentes,
 Mollem frangere dum pudet rapinam,
 20 Stratis cum modo venerint iuvenis.
 Haec clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui serviant leones.

CV.

In Nomentanis, Ovidi, quod nascitur arvis,
 Accepit quotiens tempora longa, merum
 Exuit annosa mores nomenque senecta:
 Et quidquid voluit, testa vocatur anus.

CVI.

Interponis aquam subinde, Rufe,
 Et si cogere a sodale, raram
 Diluti bibis unciam Falerni.
 Numquid pollicita est tibi beatam
 5 Noctem Naevia sobriasque mavis
 Certae nequitas fututionis?
 Suspiras, retices, gemis: negavit.
 Crebros ergo licet bibas trientes
 Et durum iugules mero dolorem.
 10 Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum est.

CVII.

Saepe mihi dicis, Luci carissime Iuli,
 „Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.“

Otia da nobis, sed qualia fecerat olim
 Maecenas Flacco Vergilioque suo:
 5 Condere victuras temptem per saecula curas
 Et nomen flammis eripuisse meum.
 In steriles nolunt campos iuga ferre iuveni:
 Pingue solum lassat, sed iuvat ipse labor.

CVIII.

Est tibi — sitque precor multos crescatque per annos —
 Pulchra quidem, verum transtiberina domus:
 At mea Vipsanas spectant cenacula laurus,
 Factus in hac ego sum iam regione senex.
 5 Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem:
 Est tanti, vel si longius illa foret.
 Sed tibi non multum est, unum si praesto togatum:
 Multum est hunc unum si mihi, Galle, nego.
 Ipse salutabo decuma te saepius hora:
 10 Mane tibi pro me dicet havere liber.

CIX.

Issa est passere nequior Catulli,
 Issa est purior osculo columbae,
 Issa est blandior omnibus puellis,
 Issa est carior Indicis lapillis,
 5 Issa est deliciae catella Publi.
 Hanc tu, si queritur, loqui putabis;
 Sentit tristitiamque gaudiumque.
 Collo nixa cubat capitque somnos,
 Ut suspiria nulla sentiantur;
 10 Et desiderio coacta ventris
 Gutta pallia non fefellit ulla,
 Sed blando pede suscitatur toroque
 Deponi monet et rogat levare.
 Castae tantus inest pudor catellae,
 15 Ignorat Venerem; nec invenimus
 Dignum tam tenera virum puella.
 Hanc ne lux rapiat suprema totam,
 Picta Publius exprimit tabella,

In qua tam similem videbis Issam,
 20 Ut sit tam similis sibi nec ipsa.
 Issam denique pone cum tabella:
 Aut utramque putabis esse veram,
 Aut utramque putabis esse pictam.

CX.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
 Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

CXI.

Cum tibi sit sophiae par fama et cura deorum,
 Ingenio pietas nec minor ipsa suo:
 Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum
 Et qui miratur, Regule, tura dari.

CXII.

Cum te non nossem, dominum regemque vocabam:
 Nunc bene te novi: iam mihi Priscus eris.

CXIII.

Quaecumque lusi iuvenis et puer quondam
 Apinasque nostras, quas nec ipse iam novi,
 Male conlocare si bonas voles horas
 Et invidebis otio tuo, lector,
 5 A Valeriano Pollio petes Quinto,
 Per quem perire non licet meis nugis.

CXIV.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
 Faenius et breve rus udaeque prata tenet.
 Condidit hic natae cineres nomenque sacravit
 Quod legis Antullae, dignior ipse legi.
 5 Ad Stygias aequum fuerat pater isset ut umbras:
 Quod quia non licuit, vivat, ut ossa colat.

CXV.

Quaedam me cupit — invide, Procille! —
 Loto candidior puella cycno,

Argento, nive, lilio, ligustro.
 Sed quandam volo nocte nigriorem,
 5 Formica, pice, graculo, cicada.
 Iam suspendia saeva cogitabas:
 Si novi bene te, Procille, vives.

CXVI.

Hoc nemus aeterno cinerum sacravit honori
 Faenius et culti iugera pulchra soli.
 Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulchro,
 Hoc erit Antullae mixtus uterque parens.
 5 Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
 Perpetuo dominis serviet iste suis.

CXVII.

Occurris quotiens, Luperce, nobis,
 „Vis mittam puerum“ subinde dicis,
 „Cui tradas epigrammaton libellum,
 Lectum quem tibi protinus remittam?“
 5 Non est quod puerum, Luperce, vexes.
 Longum est, si velit ad Pirum venire,
 Et scalis habito tribus, sed altis.
 Quod quaeris propius petas licebit.
 Argi nempe soles subire letum:
 10 Contra Caesaris est forum taberna
 Scriptis postibus hinc et inde totis,
 Omnis ut cito perlegas poetas.
 Illinc me pete. Nec roges Atrectum
 — Hoc nomen dominus gerit tabernae —:
 15 De primo dabit alterove nido
 Rasum punice purpuraque cultum
 Denaris tibi quinque Martialem.
 „Tanti non es“ ais? Sapis, Luperce.

CXVIII.

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
 Nil illi satis est, Caediciane, mali.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER II.

Valerius Martialis Deciano Suo Sal.

„Quid nobis“ inquis „cum epistula? parum enim tibi
praestamus, si legimus epigrammata? quid hic porro
dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video
quare tragoedia aut comoedia epistulam accipiant, qui-
5 bus pro se loqui non licet: epigrammata curione non egent
et contenta sunt sua, id est mala, lingua: in quacumque pa-
gina visum est, epistulam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur,
rem facere ridiculam et in toga saltantis inducere per-
sonam. Denique videris, an te delectet contra retiarium
10 ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant.“
Puto me hercules, Deciane, verum dicis. Quid si scias,
cum qua et quam longa epistula negotium fueris habitu-
rus? Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi si qui in
hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non
15 lassi pervenient.

I.

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre,
Sed quis te ferret perlegeretque, liber?
At nunc succincti quae sint bona disce libelli.
Hoc primum est, brevior quod mihi charta perit;
5 Deinde, quod haec una peraget librarius hora,
Nec tantum nugis serviet ille meis;
Tertia res haec est, quod si cui forte legeris,
Sis licet usque malus, non odiosus eris.
Te conviva leget mixto quincunce, sed ante
10 Incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cautus brevitare videris?
Ei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor quodque Metellus habet;
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Caesar, eras.
5 Frater Idumaeos meruit cum patre triumphos,
Quae datur ex Chattis laurea, tota tua est.

III.

Sexte, nihil debes, nil debes, Sexte, fatemur.
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

IV.

O quam blandus es, Ammiane, matri!
Quam blanda est tibi mater, Ammiane!
Fratrem te vocat et soror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
5 Quare non iuvat hoc quod estis esse?
Lusum creditis hoc iocumque? Non est:
Matrem, quae cupit esse se sororem,
Nec matrem iuvat esse nec sororem.

V.

Ne valeam, si non totis, Deciane, diebus
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt quae nos disiungunt milia passum:
Quattuor haec fiunt, cum rediturus eam.
5 Saepe domi non es, cum sis quoque, saepe negaris:
Vel tantum causis vel tibi saepe vacas.
Te tamen ut videam, duo milia non piget ire:
Ut te non videam, quattuor ire piget.

VI.

I nunc, edere me iube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus

Spectas eschatocollion, Severe,
 Et longas trahis oscitationes.
 5 Haec sunt, quae relegente me solebas
 Rapta exscribere, sed Vitellianis,
 Haec sunt, singula quae sinu ferebas
 Per convivia cuncta, per theatra,
 Haec sunt aut meliora si qua nescis.
 10 Quid prodest mihi tam macer libellus,
 Nullo crassior ut sit umbilico,
 Si totus tibi triduo legatur?
 Numquam deliciae supiniore.
 Lassus tam cito deficis viator,
 15 Et cum currere debeas Bovillas,
 Interiungere quaeris ad Camenas?
 I nunc, edere me iube libellos.

VII.

Declamas belle, causas agis, Attice, belle,
 Historias bellas, carmina bella facis,
 Componis belle mimos, epigrammata belle,
 Bellus grammaticus, bellus es astrologus,
 5 Et belle cantas et saltas, Attice, belle,
 Bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.
 Nil bene cum facias, facias tamen omnia belle,
 Vis dicam quid sis? magnus es ardalio.

VIII.

Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis
 Sive obscura nimis sive latina parum,
 Non meus est error: nocuit librarius illis,
 Dum properat versus adnumerare tibi.
 5 Quod si non illum, sed me peccasse putabis,
 Tunc ego te credam cordis habere nihil.
 „Ista tamen mala sunt.“ Quasi nos manifesta negemus:
 Haec mala sunt, sed tu non meliora facis.

IX.

Scripsi, rescripsit nil Naevia, non dabit ergo.
 Sed puto quod scripsi legerat: ergo dabit.

X.

Basia dimidio quod das mihi, Postume, labro,
 Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
 Vis dare maius adhuc et inenarrabile munus?
 Hoc tibi habe totum, Postume, dimidium.

XI.

Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
 Quod ambulator porticum terit seram,
 Lugubre quiddam quod tacet piger voltus,
 Quod paene terram nasus indecens tangit,
 5 Quod dextra pectus pulsat et comam vellit:
 Non ille amici fata luget aut fratris,
 Uterque natus vivit et precor vivat,
 Salva est et uxor sarcinaeque servique,
 Nihil colonus vilicusque decoxit.
 10 Maeroris igitur causa quae? Domi cenat.

XII.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia murram
 Quodque tibi est numquam non alienus odor?
 Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Postume,
 semper:
 Postume, non bene olet qui bene semper olet.

XIII.

Et iudex petit et petit patronus.
 Solvas censeo, Sexte, creditori.

XIV.

Nil intemptatum Selius, nil linquit inausum,
 Cenandum quotiens iam videt esse domi.
 Currit ad Europen et te, Pauline, tuosque
 Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
 5 Si nihil Europe fecit, tunc Saepa petuntur,
 Si quid Phillyrides praestet et Aesonides.
 Hic quoque deceptus Memphitica templa frequentat.
 Adsidet et cathedris, maesta iuvenca, tuis.

Inde petit centum pendentia tecta columnis,
 10 Illinc Pompei dona nemusque duplex.
 Nec Fortunati spernit nec balnea Fausti,
 Nec Grylli tenebras Aeoliamque Lupi:
 Nam thermis iterumque iterumque iterumque lavatur.
 Omnia cum fecit, sed renuente deo,
 15 Lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit,
 Si quis ibi serum carpat amicus iter.
 Per te perque tuam, vector lascive, puellam,
 Ad cenam Selium tu, rogo, taure, voca.

XV.

Quod nulli calicem tuum propinas,
 Humane facis, Horne, non superbe.

XVI.

Zoilus aegrotat: faciunt hanc stragula febrem.
 Si fuerit sanus, coccina quid facient?
 Quid torus a Nilo, quid Sidone tinctus olenti?
 Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
 5 Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnis.
 Vis fieri sanus? stragula sume mea.

XVII.

Tonstrix Suburae faucibus sedet primis,
 Cruenta pendent qua flagella tortorum
 Argique letum multus obsidet sutor.
 Sed ista tonstrix, Ammiane, non tondet,
 5 Non tondet, inquam. Quid igitur facit? Radit.

XVIII.

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, cenam,
 Tu captas aliam: iam sumus ergo pares.
 Mane salutatum venio, tu diceris isse
 Ante salutatum: iam sumus ergo pares.
 5 Sum comes ipse tuus tumidique anteambulo regis,
 Tu comes alterius: iam sumus ergo pares.

Esse sat est servum, iam nolo vicarius esse.
 Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

XIX.

Felicem fieri credis me, Zoile, cena?
 Felicem cena, Zoile, deinde tua?
 Debet Aricino conviva recumbere clivo,
 Quem tua felicem, Zoile, cena facit.

XX.

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus.
 Nam quod emas, possis iure vocare tuum.

XXI.

Basia das aliis, aliis das, Postume, dextram.
 Dicis „Utrum mavis? elige.“ Malo manum.

XXII.

Quid mihi vobiscum est, o Phoebe novemque sorores?
 Ecce nocet vati Musa iocosa suo.
 Dimidio nobis dare Postumus ante solebat
 Basia, nunc labro coepit utroque dare.

XXIII.

Non dicam, licet usque me rogetis,
 Qui sit Postumus in meo libello,
 Non dicam: quid enim mihi necesse est
 Has offendere basiationes,
 Quae se tam bene vindicare possunt?

XXIV.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
 Squalidus haerebo pallidiorque reo:
 Si iubeat patria damnatum excedere terra,
 Per freta, per scopulos exulis ibo comes.
 Dat tibi divitias: equid sunt ista duorum?
 Das partem? multum est? Candide, das aliquid?

Mecum eris ergo miser: quod si deus ore sereno
Adnuerit, felix, Candide, solus eris.

XXV.

Das numquam, semper promittis, Galla, roganti.
Si semper fallis, iam rogo, Galla, nega.

XXVI.

Quod querulum spirat, quod acerbum Naevia tussit,
Inque tuos mittit sputa subinde sinus,
Iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Naevia, non moritur.

XXVII.

Laudantem Selium cenae cum retia tendit
Accipe, sive legas, sive patronus agas:
„„Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!““
„Hoc volui! Facta est iam tibi cena, tace.“

XXVIII.

Rideto multum qui te, Sextille, cinaedum
Dixerit et digitum porrigito medium.
Sed nec pedico es nec tu, Sextille, fututor,
Calda Vetustinae nec tibi bucca placet.
5 Ex istis nihil es, tateor, Sextille: quid ergo es?
Nescio, sed tu scis res superesse duas.

XXIX.

Rufe, vides illum subsellia prima terentem,
Cuius et hinc lucet sardonichata manus
Quaeque Tyron totiens epotavere lacernae
Et toga non tactas vincere iussa nives,
5 Cuius olet toto pinguis coma Marcellano
Et splendent volso bracchia trita pilo,
Non hesterna sedet lunata lingula planta,
Coccina non laesum pingit aluta pedem,
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
10 Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

XXX.

Mutua viginti sestertia forte rogabam,
 Quae vel donanti non grave munus erat.
 Quippe rogabatur felixque vetusque sodalis
 Et cuius laxas arca flagellat opes.
 5 Is mihi „Dives eris, si causas egeris“ inquit.
 Quod peto da, Gai: non peto consilium.

XXXI.

Saepe ego Chrestinam futui. Det quam bene quaeris?
 Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

XXXII.

Lis mihi cum Balbo est, tu Balbum offendere non vis,
 Pontice: cum Licino est, hic quoque magnus homo est.
 Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum,
 Contra libertum Caesaris ire times.
 5 Abnegat et retinet nostrum Laronia servum,
 Respondes „Orba est, dives, anus, vidua.“
 Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
 Sit liber, dominus qui volet esse meus.

XXXIII.

Cur non basio te, Philaeni? calva es.
 Cur non basio te, Philaeni? rufa es.
 Cur non basio te, Philaeni? lusca es.
 Haec qui basiat, o Philaeni, fellat.

XXXIV.

Cum placeat Phileros tota tibi dote redemptus,
 Tres pateris natos, Galla, perire fame.
 Praestatur cano tanta indulgentia cunno,
 Quem nec casta potest iam decuisse Venus.
 5 Perpetuam di te faciant Philerotis amicam,
 O mater, qua nec Pontia deterior.

XXXV.

Cum sint crura tibi similent quae cornua lunae,
In rhytio poteras, Phoebe, lavare pedes.

XXXVI.

Flectere te nolim, sed nec turbare capillos;
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis;
Nec tibi mitrarum nec sit tibi barba reorum:
Nolo virum nimium, Pannyche, nolo parum.
5 Nunc sunt crura pilis et sunt tibi pectora saetis
Horrida, sed mens est, Pannyche, volsa tibi.

XXXVII.

Quidquid ponitur hinc et inde verris,
Mammas suminis imbricemque porci
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium lupumque totum
5 Muraenaeque latus femurque pulli
Stillantemque alica sua palumbum.
Haec cum condita sunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda:
Nos accumbimus otiosa turba.
10 Ullus si pudor est, repone cenam:
Cras te, Caeciliane, non vocavi.

XXXVIII.

Quid mihi reddat ager quaeris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

XXXIX.

Coccina famosae donas et ianthina moechae:
Vis dare quae meruit munera, mitte togam.

XL.

Uri Tongilius male dicitur hemitritaeo.
Novi hominis fraudes: esurit atque sitit.
Subdola tenduntur crassis nunc retia turdis,
Hamus et in mullum mittitur atque lupum.

5 Caecuba saccetur quaeque annus coxit Opimi,
 Condantur parco fusca Falerna vitro.
 Omnes Tongilium medici iussere lavari:
 O stulti, febrem creditis esse? Gula est.

XLI.

„Ride si sapis, o puella, ride“
 Paelignus, puto, dixerat poeta.
 Sed non dixerat omnibus puellis.
 Verum ut dixerit omnibus puellis,
 5 Non dixit tibi: tu puella non es,
 Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
 Sed plane piceique buxeique.
 Quare si speculo mihique credis,
 Debes non aliter timere risum,
 10 Quam ventum Spanius manumque Priscus,
 Quam cretata timet Fabulla nimbum,
 Cerussata timet Sabella solem.
 Voltus indue tu magis severos,
 Quam coniunx Priami nurusque maior.
 15 Mimos ridiculi Philistionis
 Et convivia nequiora vita
 Et quidquid lepida procacitate
 Laxat perspicuo labella risu.
 Te maestae decet adsidere matri
 20 Lugentive virum piuvve fratrem,
 Et tantum tragicis vacare Musis.
 At tu iudicium secuta nostrum
 Plora, si sapis, o puella, plora.

XLII.

Zoile, quid solium subluto podice perdis?
 Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

XLIII.

Κοινὰ φίλων haec sunt, haec sunt tua, Candide, *κοινά*.
 Quae tu magnilocus nocte dieque sonas:

Te Lacedaemonio velat toga lota Galaeso
 Vel quam seposito de grege Parma dedit:
 5 At me, quae passa est furias et cornua tauri,
 Noluerit dici quam pila prima suam.
 Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
 Non vendes nummis coccina nostra tribus.
 Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbis:
 10 Fulcitur testa fagina mensa mihi.
 Inmodici tibi flava tegunt chrysendeta nulli:
 Concolor in nostra, cammare, lance rubes.
 Grex tuus Iliaco poterat certare cinaedo:
 At mihi succurrit pro Ganymede manus.
 15 Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
 Das nihil et dicis, Candide, κοινὰ φίλων?

XLIV.

Emi seu puerum togamve pexam
 Seu tres, ut puta, quattuorve libras,
 Sextus protinus ille fenerator,
 Quem nostis veterem meum sodalem,
 5 Ne quid forte petam timet cavetque,
 Et secum, sed ut audiam, susurrat:
 „Septem milia debeo Secundo,
 Phoebo quattuor, undecim Phileto,
 Et quadrans mihi nullus est in arca.“
 10 O grande ingenium mei sodalis!
 Durum est, Sexte, negare, cum rogaris,
 Quanto durius, antequam rogeris!

XLV.

Quae tibi non stabat praecisa est mentula, Glypte.
 Demens, cum ferro quid tibi? Gallus eras.

XLVI.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
 Cum breve Sicaniae ver populantur apes,
 Sic tua subpositis conlucent prela lacernis,
 Sic micat innumeris arcula synthesibus,

5 Atque unam vestire tribum tua candida possunt,
 Apula non uno quae grege terra tulit.
 Tu spectas hiemem succincti lentus amici
 — Pro scelus! — et lateris frigora trita times.
 Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus —
 10 Quid metuis? — non te, Naevole, sed tineas?

XLVII.

Subdola famosae moneo fuge retia moechae,
 Levior o conchis, Galle, Cytheriacis.
 Confidis natibus? non est pedico maritus:
 Quae faciat duo sunt: irrumat aut futuit.

XLVIII.

Coponem laniumque balneumque,
 Tonsorem tabulamque calculosque
 Et paucos, sed ut eligam, libellos:
 Unum non nimium rudem sodalem
 5 Et grandem puerum diuque levem
 Et caram puero meo puellam:
 Haec praesta mihi, Rufe, vel Butuntis,
 Et thermas tibi habe Neronianas.

XLIX.

Uxorem nolo Telesinam ducere: quare?
 Moecha est. Sed pueris dat Telesina. Volo.

L.

Quod fellas et aquam potas, nil, Lesbia, peccas.
 Qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

LI.

Unus saepe tibi tota denarius arca
 Cum sit et hic culo tritior, Hylle, tuo,
 Non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi copo.
 Sed si quis nimio pene superbus erit.
 5 Infelix venter spectat convivia culi
 Et semper miser hic esurit, ille vorat.

LII.

Novit loturos Dasius numerare: poposcit
Mammosam Spatalen pro tribus: illa dedit.

LIII.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cenare foris si, Maxime, nolis,
Veientana tuam si domat uva sitim,
5 Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnae,
Contentus nostra si potes esse toga,
Si plebeia Venus gemino tibi vincitur asse,
Si tua non rectus tecta subire potes.
Haec tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
10 Liberior Partho vivere rege potes.

LIV.

Quid de te, Line, suspicetur uxor
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indiciis satis probavit,
Custodem tibi quae dedit spadonem.
5 Nil nasutius hac maligniusque.

LV.

Vis te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi: quod iubes, coleris:
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

LVI.

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, male audit
Immodicae foedo crimine avaritiae.
Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
Accipere omnino. Quid solet ergo? Dare.

LVII.

Hic quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat Saepta,

Quem non lacernis Publius meus vincit,
 Non ipse Cordus alpha paenulatorum,
 5 Quem grex togatus sequitur et capillatus
 Recensque sella linteisque lorisque:
 Oppigneravit modo modo ad Cladi mensam
 Vix octo nummis anulum, unde cenaret.

LVIII.

Pexatus pulchre rides mea, Zoile, trita.
 Sunt haec trita quidem, Zoile, sed mea sunt.

LIX.

Mica vocor: quid sim cernis, cenatio parva:
 Ex me Caesareum prospicis ecce tholum.
 Frange toros, pete vina, rosas cape, tinguere nardo:
 Ipse iubet mortis te meminisse deus.

LX.

Uxorem armati futuis, puer Hylle, tribuni,
 Supplicium tantum dum puerile times.
 Vae tibi, dum ludis, castrabere. Iam mihi dices
 „Non licet hoc.“ Quid? tu quod facis, Hylle, licet?

LXI.

Cum tibi vernarent dubia lanugine malae,
 Lambebat medios inproba lingua viros.
 Postquam triste caput fastidia vispillonum
 Et miseri meruit taedia carnificis,
 5 Uteris ore aliter nimiaque aerugine captus
 Adlatras nomen quod tibi cumque datur.
 Haereat inguinibus potius tam noxia lingua:
 Nam cum fellaret, purior illa fuit.

LXII.

Quod pectus, quod crura tibi, quod bracchia vellis,
 Quod cincta est brevibus mentula tonsa pilis:
 Hoc praestas, Labiene, tuae — quis nescit? — amicae.
 Cui praestas, culum quod, Labiene, pilas?

LXIII.

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
 Quae tulit e sacra Leda redempta via.
 Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
 „Non amo“ iam dices: haec quoque luxuria est.

LXIV.

Dum modo causidicum, dum te modo rhetora fingis
 Et non decernis, Laure, quid esse velis,
 Peleos et Priami transit et Nestoris aetas
 Et fuerat serum iam tibi desinere.
 5 Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
 Si quid habes animi, si quid in arte vales.
 Si schola damnatur, fora litibus omnia fervent,
 Ipse potest fieri Marsua causidicus.
 Heia age, rumpe moras: quo te sperabimus usque?
 10 Dum quid sis dubitas, iam potes esse nihil.

LXV.

Cur tristiozem cernimus Saleianum?
 „An causa levis est?“ inquis, „extuli uxorem.“
 O grande fati crimen! o gravem casum!
 Illa, illa dives mortua est Secundilla,
 5 Centena decies quae tibi dedit dotis?
 Nollem accidisset hoc tibi, Saleiane.

LXVI.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
 Anulus, incerta non bene fixus acu.
 Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est,
 Et cecidit saevis icta Plecusa comis.
 5 Desine iam, Lalage, tristes ornare capillos,
 Tangat et insanum nulla puella caput.
 Hoc salamandra notet vel saeva novacula nudet,
 Ut digna speculo fiat imago tua.

LXVII.

Occurris quocumque loco mihi, Postume, clamas
 Protinus et prima est haec tua vox „Quid agis?“
 Hoc, si me decies una conveneris hora,
 Dicis: habes puto tu, Postume, nil quod agas.

LXVIII.

Quod te nomine iam tuo saluto,
 Quem regem et dominum prius vocabam,
 Ne me dixeris esse contumacem:
 Totis pillea sarcinis redemi.
 5 Reges et dominos habere debet,
 Qui se non habet atque concupiscit
 Quod reges dominique concupiscunt.
 Servom si potes, Ole, non habere,
 Et regem potes, Ole, non habere.

LXIX.

Invitum cenare foris te, Classice, dicis:
 Si non mentiris, Classice, dispeream.
 Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire:
 Cum cenaret, erat tristior ille, domi.
 5 Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
 „Cogor“ ais: verum est; cogitur et Selius.
 En rogat ad cenam Melior te, Classice, rectam.
 Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

LXX.

Non vis in solio prius lavari
 Quemquam, Cotile: causa quae, nisi haec est,
 Undis ne fovearis irrumatis?
 Primus te licet abluas: necesse est
 Ante hic mentula, quam caput, lavetur.

LXXI.

Candidius nihil est te, Caeciliane. Notavi:
 Si quando ex nostris disticha pauca lego,

Protinus aut Marsi recitas aut scripta Catulli.
 Hoc mihi das, tamquam deteriora legas,
 5 Ut conlata magis placeant mea? Credimus istud:
 Malo tamen recites, Caeciliane, tua.

LXXII.

Hesterna factum narratur, Postume, cena
 Quod nollem — quis enim talia facta probet? —
 Os tibi percisum quanto non ipse Latinus
 Vilia Panniculi percutit ora sono:
 5 Quodque magis mirum est, auctorem criminis huius
 Caecilium tota rumor in urbe sonat.
 Esse negas factum: vis hoc me credere? credo.
 Quid, quod habet testes, Postume, Caecilius?

LXXIII.

Quid faciat volt scire Lyris: quod sobria: fellat.

LXXIV.

Cinctum togatis post et ante Saufeium,
 Quanta reduci Regulus solet turba,
 Ad alta tonsum templa cum reum misit,
 Materne, cernis? invidere nolito.
 5 Comitatus iste sit precor tuus numquam.
 Hos illi amicos et greges togatorum
 Fuficulus praestat et Faventinus.

LXXV.

Verbera securi solitus leo ferre magistri
 Insertamque pati blandus in ora manum
 Dedidit pacem subito feritate reversa,
 Quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
 5 Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
 Sanguineam rastris quae renovabat humum,
 Saevos et infelix furiali dente peremit:
 Martia non vidit maius harena nefas.
 Exclamare libet: „crudelis, perfide, praedo,
 10 A nostra pueris parcere disce lupa!“

LXXVI.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipse dabas: hic tibi verba dedit?

LXXVII.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis unguendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colosson
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
5 Disce quod ignoras: Marsi doctique Pedonis
Saepe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa quibus nihil est quod demere possis
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

LXXVIII.

Aestivo serves ubi piscem tempore, quaeris?
In thermis serva, Caeciliane, tuis.

LXXIX.

Invitas tunc me, cum scis, Nasica, vocasse.
Excusatum habeas me rogo: ceno domi.

LXXX.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hic, rogo, non furor est, ne moriari, mori?

LXXXI.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
Cum tamen haec tua sit, Zoile, sandapila est.

LXXXII.

Abscisa servom quid figis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

LXXXIII.

Foedasti miserum, marite, moechum,
Et se, qui fuerant prius, requirunt

Trunci naribus auribusque voltus.
 Credis te satis esse vindicatum?
 5 Erras: iste potest et irrumare.

LXXXIV.

Mollis erat facilisque viris Poeantius heros:
 Vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
 Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est:
 †Ab hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.

LXXXV.

Vimine clausa levi niveae custodia coctae,
 Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
 Dona quod aestatis misi tibi mense Decembri,
 Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

LXXXVI.

Quod nec carmine gloriator supino
 Nec retro lego Sotaden cinaedum,
 Nusquam Graecula quod recantat echo
 Nec dictat mihi luculentus Attis
 5 Mollem debilitate galliambon:
 Non sum, Classice, tam malus poeta.
 Quid si per gracilis vias petauri
 Invitum iubeas subire Ladan?
 Turpe est difficiles habere nugas
 10 Et stultus labor est ineptiarum.
 Scribat carmina circulis Palaemon,
 Me raris iuvat auribus placere.

LXXXVII.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
 Qui faciem sub aqua, Sexte, natantis habes.

LXXXVIII.

Nil recitas et vis, Mamerce, poeta videri.
 Quidquid vis esto, dummodo nil recites.

LXXXIX.

Quod nimio gaudes noctem producere vino,
 Ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
 Carmina quod scribis Musis et Apolline nullo,
 Laudari debes: hoc Ciceronis habes:
 5 Quod vomis, Antoni: quod luxuriaris, Apici.
 Quod fellas, vitium dic mihi cuius habes?

XC.

Quintiliane, vagae moderator summe iuventae,
 Gloria Romanae, Quintiliane, togae,
 Vivere quod propero pauper nec inutilis annis,
 Da veniam: properat vivere nemo satis.
 5 Differat hoc, patrios optat qui vincere census
 Atriaque inmodicis artat imaginibus.
 Me focus et nigros non indignantia fumos
 Tecta iuvant et fons vivos et herba rudis.
 Sit mihi verna satur, sit non doctissima coniunx,
 10 Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

XCI.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Caesar,
 Sospite quo magnos credimus esse deos,
 Si festinatis totiens tibi lecta libellis
 Detinuere oculos carmina nostra tuos,
 5 Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
 Natorum genitor credar ut esse trium.
 Haec, si displicui, fuerint solacia nobis;
 Haec fuerint nobis praemia, si placui.

XCII.

Natorum mihi ius trium roganti
 Musarum pretium dedit mearum
 Solus qui poterat. Valebis, uxor.
 Non debet domini perire munus.

XCIII.

„Primus ubi est“ inquis „cum sit liber iste secundus?“
 Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
 Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum,
 Unum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS
 EPIGRAMMATON

LIBER III.

I.

Hoc tibi quidquid id est longinquis mittit ab oris
 Gallia Romanae nomine dicta togae.
 Hunc legis et laudas librum fortasse priorem:
 Illa vel haec mea sunt, quae meliora putas.
 5 Plus sane placeat domina qui natus in urbe est:
 Debet enim Gallum vincere verna liber.

II.

Cuius vis fieri, libelle, munus?
 Festina tibi vindicem parare,
 Ne nigram cito raptus in culinam
 Cordylas madida tegas papyro
 5 Vel turis piperisve sis cucullus.
 Faustini fugis in sinum? sapisti.
 Cedro nunc licet ambules perunctus
 Et frontis gemino decens honore
 Pictis luxurieris umbilicis,
 10 Et te purpura delicata velet,
 Et cocco rubeat superbus index.
 Illo vindice nec Probum timeto.

III.

[Formonsam faciem nigro medicamine celas,
Sed non formonso corpore laedis aquas.
Ipsam crede deam verbis tibi dicere nostris:
„Aut aperi faciem, aut tunicata lava.“]

IV.

Romam vade, liber: si, veneris unde, requiret,
Aemiliae dices de regione viae.
Si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit,
Corneli referas me licet esse Foro.
5 Cur absim, quaeret: breviter tu multa fatere:
„Non poterat vanae taedia ferre togae.“
„Quando venit?“ dicet: tu respondeto: „Poeta
Exierat: veniet, cum citharoedus erit.“

V.

Vis commendari sine me cursurus in urbem,
Parve liber, multis, an satis unus erit?
Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
Iulius, assiduum nomen in ore meo.
5 Protinus hunc primae quaeres in limine Tectae:
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille lares.
Est illi coniunx, quae te manibusque sinuque
Excipiet, tu vel pulverulentus eas.
Hos tu seu pariter sive hanc illumve priorem
10 Videris, hoc dices „Marcus havere iubet,“
Et satis est: alios commendet epistula: peccat
Qui commendandum se putat esse suis.

VI.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda sacris.
Inputat aetherios ortus haec prima parenti,
Libat florentes haec tibi prima genas.
5 Magna licet dederit iucundae munera vitae,
Plus numquam patri praestitit ille dies.

VII.

Centum miselli iam valete quadrantes,
 Anteambulonis congiarium lassi,
 Quos dividebat balneator elixus.
 Quid cogitatis, o fames amicorum?
 5 Regis superbi sportulae recesserunt.
 „Nihil stropharum est: iam salarium dandum est.“

VIII.

„Thaïda Quintus amat.“ Quam Thaïda? „Thaïda luscam.“
 Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

IX.

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
 Non scribit, cuius carmina nemo legit.

X.

Constituit, Philomuse, pater tibi milia bina
 Menstrua perque omnis praestitit illa dies,
 Luxuriam premeret cum crastina semper egestas
 Et vitiis essent danda diurna tuis.
 5 Idem te moriens heredem ex asse reliquit.
 Exheredavit te, Philomuse, pater.

XI.

Si tua nec Thaïs nec lusca est, Quinte, puella,
 Cur in te factum distichon esse putas?
 Sed similest aliquid? pro Laide Thaïda dixi?
 Dic mihi, quid simile est Thaïs et Hermione?
 5 Tu tamen es Quintus: mutemus nomen amantis:
 Si non vult Quintus, Thaïda Sextus amet.

XII.

Unguentum, fateor, bonum dedisti
 Convivis here, sed nihil scidisti.
 Res salsa est bene olere et esurire.
 Qui non cenat et ungitur, Fabulle,
 5 Hic vere mihi mortuus videtur.

XIII.

Dum non vis pisces, dum non vis carpere pullos
 Et plus quam putri, Naevia, parcis apro,
 Accusas rumpisque cocum, tamquam omnia cruda
 Attulerit. Numquam sic ego crudus ero.

XIV.

Romam petebat esuritor Tuccius
 Profectus ex Hispania.
 Occurrit illi sportularum fabula:
 A ponte rediit Mulvio.

XV.

Plus credit nemo tota quam Cordus in urbe.
 „Cum sit tam pauper, quomodo?“ Caecus amat.

XVI.

Das gladiatores, sutorum regule, Cerdo,
 Quodque tibi tribuit subula, sica rapit.
 Ebrius es: neque enim faceres hoc sobrius umquam,
 Ut velles corio ludere, Cerdo, tuo.
 5 Lusisti corio: sed te, mihi crede, memento
 Nunc in pellicula, Cerdo, tenere tua.

XVII.

Circumlata diu mensis scribilita secundis
 Urebat nimio saeva calore manus;
 Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
 Sufflavit buccis terque quaterque suis.
 5 Illa quidem tepuit digitosque admittere visa est,
 Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

XVIII.

Perfrixisse tuas questa est praefatio fauces.
 Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

XIX.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
 Exornant fictae qua platanona ferae.
 Huius dum patulos adludens temptat hiatus
 Pulcher Hylas, teneram mersit in ora manum.
 5 Vipera sed caeco scelerata latebat in aere
 Vivebatque anima deteriore fera.
 Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto.
 Dum perit. O facinus, falsa quod ursa fuit!

XX.

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus:
 Utrumne chartis tradit ille victuris
 Legenda temporum acta Claudianorum?
 An quae Neroni falsus astruit scriptor?
 5 An aemulatur improbi λόγους Phaëdri?
 Lascivus elegis an severus herois?
 An in coturnis horridus Sophocleis?
 An otiosus in schola poetarum
 Lepore tinctos Attico sales narrat?
 10 Hinc si recessit, porticum terit †templi
 An spatia carpit lentus Argonautarum?
 An delicatae sole rursus Europae
 Inter tepentes post meridie buxos
 Sedet ambulatve liber acribus curis?
 15 Titine thermis an lavatur Agrippae
 An inpudici balneo Tigillini?
 An rure Tulli fruitur atque Lucani?
 An Pollionis dulce currit ad quartum?
 An aestuantis iam profectus ad Baias
 20 Piger Lucrino nauculatur in stagno?
 „Vis scire quid agat Canius tuus? Ridet.“

XXI.

Proscriptum famulus servavit fronte notatus.
 Non fuit haec domini vita, sed invidia.

XXII.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
 Et adhuc supererat centies tibi laxum.
 Hoc tu gravatus ut famem et sitim ferre
 Summa venenum potione perduxti.
 5 Nihil est, Apici, tibi gulosius factum.

XXIII.

Omnia cum retro pueris obsonia tradas,
 Cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

XXIV.

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras
 Hircus, Bacche, tuis victima grata focis.
 Quem Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
 Dixerat agresti forte rudique viro,
 5 Ut cito testiculos et acuta falce secaret,
 Taeter ut immundae carnis abiret odor.
 Ipse super virides aras luctantia pronus
 Dum resecat cultro colla premitque manu,
 Ingens iratis apparuit hirnea sacris.
 10 Occupat hanc ferro rusticus atque secat,
 Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus
 Talibus et fibris numina prisca coli.
 Sic, modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
 Dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

XXV.

Si temperari balneum cupis fervens,
 Faustine, quod vix Iulianus intraret,
 Roga, lavetur, rhetorem Sabineium.
 Neronianas is refrigerat thermas.

XXVI.

Praedia solus habes et solus, Candide, nummos,
 Aurea solus habes, murrina solus habes,

Massica solus habes et Opimi Caecuba solus,
 Et cor solus habes, solus et ingenium.
 5 Omnia solus habes — hoc me puta velle negare! —
 Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

XXVII.

Numquam me revocas, venias cum saepe vocatus:
 Ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.
 Invitas alios: vitium est utriusque. „Quod?“ inquis.
 Et mihi cor non est, et tibi, Galle, pudor.

XXVIII.

Auriculam Mario graviter miraris olere.
 Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

XXIX.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
 Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

XXX.

Sportula nulla datur; gratis conviva recumbis:
 Dic mihi, quid Romae, Gargiliane, facis?
 Unde tibi togula est et fuscae pensio cellae?
 Unde datur quadrans? unde vir es Chiones?
 5 Cum ratione licet dicas te vivere summa,
 Quod vivis, nulla cum ratione facis.

XXXI.

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi
 Urbanique tenent praedia multa lares,
 Et servit dominae numerosus debitor arcae
 Sustentatque tuas aurea massa dapes.
 5 Fastidire tamen noli, Rufine, minores:
 Plus habuit Didymos, plus Philomelus habet.

XXXII.

Non possum vetulam. Quereris, Matrinia? possum
 Et vetulam, sed tu mortua, non vetula es.

Possum Hecubam, possum Niobam, Matrinia, sed si
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

XXXIII.

Ingenuam malo, sed si tamen illa negetur,
Libertina mihi proxuma condicio est:
Extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,
Si facie nobis haec erit ingenua.

XXXIV.

Digna tuo cur sis indignaque nomine, dicam.
Frigida es et nigra es: non es et es Chione.

XXXV.

Artis Phidiacae toreuma clarum
Pisces aspicias: adde aquam, natabunt.

XXXVI.

Quod novus et nuper factus tibi praestat amicus,
Hoc praestare iubes me, Fabiane, tibi:
Horridus ut primo semper te mane salutem
Per mediumque trahat me tua sella lutum,
5 Lassus ut in thermas decuma vel serius hora
Te sequar Agrippae, cum laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuae semper amicitiae?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaque meaque,
10 Ut nondum credas me meruisse rudem?

XXXVII.

Irasci tantum felices nostis amici.
Non belle facitis, sed iuvat hoc: facite.

XXXVIII.

Quae te causa trahit vel quae fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras aut petis inde? refer.
„Causas“ inquis „agam Cicerone disertior ipso
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.“

5 Egit Atestinus causas et Civis — utrumque
 Noras —; sed neutri pensio tota fuit.
 „Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
 Audieris, dices esse Maronis opus.“
 Insanis: omnes gelidis quicumque lacernis
 10 Sunt ibi, Nasones Vergiliosque vides.
 „Atria magna colam.“ Vix tres aut quattuor ista
 Res aluit, pallet cetera turba fame.
 „Quid faciam? suade: nam certum est vivere Romae.“
 Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

XXXIX.

Iliaco similem puerum, Faustine, ministro
 Lusca Lycoris amat. Quam bene lusca videt!

XL (XLI).

Inserta phialae Mentoris manu ducta
 Lacerta vivit et timetur argentum.

XLI (XL).

Mutua quod nobis ter quinquagena dedisti
 Ex opibus tantis, quas gravis arca premit,
 Esse tibi magnus, Telesine, videris amicus.
 Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

XLII.

Lomento rugas uteri quod condere temptas,
 Polla, tibi ventrem, non mihi labra linis.
 Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum:
 Quod tegitur, magnum creditur esse malum.

XLIII.

Mentiris iuvenem tinctis, Laetine, capillis,
 Tam subito corvus, qui modo cygnus eras.
 Non omnes fallis; scit te Proserpina canum:
 Personam capiti detrahet illa tuo.

XLIV.

Occurrit tibi nemo quod libenter,
 Quod, quacumque venis, fuga est et ingens
 Circa te, Ligurine, solitudo,
 Quid sit, scire cupis? Nimis poeta es.
 5 Hoc valde vitium periculosum est.
 Non tigris catulis citata raptis,
 Non dipsas medio perusta sole,
 Nec sic scorpios improbus timetur.
 Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
 10 Et stanti legis et legis sedenti,
 Currenti legis et legis cacanti.
 In thermas fugio: sonas ad aurem.
 Piscinam peto: non licet natare.
 Ad cenam propero: tenes euntem.
 15 Ad cenam venio: fugas sedentem.
 Lassus dormio: suscitās iacentem.
 Vis, quantum facias mali, videre?
 Vir iustus, probus, innocens timeris.

XLV.

Fugerit an Phoebus mensas cenamque Thyestae
 Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta est dapibusque instructa superbis,
 Sed nihil omnino te recitante placet.
 5 Nolo mihi ponas rhombos mullumve bilibrem,
 Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

XLVI.

Exigis a nobis operam sine fine togatam:
 Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
 „Non est“ inquis „idem.“ Multo plus esse probabo:
 Vix ego lecticam subsequar, ille feret.
 5 In turbam incideris, cunctos umbone repellat:
 Invalidum est nobis ingenuumque latus.
 Quidlibet in causa narraveris, ipse tacebo:
 At tibi tergeminum mugiet ille sophos.

Lis erit, ingenti faciet convicia voce:
 10 Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
 „Ergo nihil nobis“ inquis „praestabis amicus?“
 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

XLVII.

Capena grandi porta qua pluit gutta
 Phrygiumque Matris Almo qua lavat ferrum,
 Horatiorum qua viret sacer campus
 Et qua pusilli fervet Herculis fanum,
 5 Faustine, plena Bassus ibat in raeda,
 Omnis beati copias trahens ruris.
 Illic videres frutice nobili caules
 Et utrumque porrum sessilesque lactucas
 Pigroque ventri non inutiles betas,
 10 Illic coronam pinguibus gravem turdis
 Leporemque laesum Gallici canis dente
 Nondumque victa lacteum faba porcum.
 Nec feriatus ibat ante carrucam,
 Sed tuta faeno cursor ova portabat.
 15 Urbem petebat Bassus? immo rus ibat.

XLVIII.

Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Olus
 Praedia: nunc cellam pauperis Olus habet.

XLIX.

Veientana mihi misces, ubi Massica potas:
 Olfacere haec malo pocula, quam bibere.

L.

Haec tibi, non alia, est ad cenam causa vocandi,
 Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
 Deposui soleas, adfertur protinus ingens
 Inter lactucas oxygarumque liber:
 5 Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
 Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit:

Et quartum recitas et quintum denique librum.
 Putidus est, totiens si mihi ponis aprun.
 Quod si non scombris scelerata poemata donas,
 10 Cenabis solus iam, Ligurine, domi.

LI.

Cum faciem laudo, cum miror crura manusque,
 Dicere, Galla, soles „Nuda placebo magis,“
 Et semper vitas communia balnea nobis.
 Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

LII.

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
 Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
 Conlatum est deciens. Rogo, non potes ipse videri
 Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

LIII.

Et voltu poteram tuo carere
 Et collo manibusque cruribusque
 Et mammis natibusque clunibusque,
 Et, ne singula persequi laborem,
 5 Tota te poteram, Chloe, carere.

LIV.

Cum dare non possim quod poscis, Galla, rogantem,
 Multo simplicius, Galla, negare potes.

LV.

Quod quacumque venis, Cosmum migrare putamus
 Et fluere excusso cinnama fusa vitro,
 Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
 Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

LVI.

Sit cisterna mihi, quam vinea, malo Ravennae,
 Cum possim multo vendere pluris aquam.

LVII.

Callidus inposuit nuper mihi copo Ravennae:
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

LVIII.

Baiana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata myrtetis
Viduaque platano tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi,
5 Sed rure vero barbaroque laetatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni
Et multa fragrat testa senibus autumnis;
Hic post Novembres imminente iam bruma
Seras putator horridus refert uvas.
10 Truces in alta valle mugiant tauri
Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidae chortis,
Argutus anser gemmeique pavones
Nomenque debet quae rubentibus pinnis
15 Et picta perdix Numidicaeque guttatae
Et impiorum phasiana Colchorum;
Rhodias superbi feminas premunt galli;
Sonantque turres plausibus columbarum,
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
20 Avidi secuntur vilicae sinum porci
Matremque plenam mollis agnus expectat.
Cingunt serenum lactei focum verna
Et larga festos lucet ad lares silva.
Non segnis albo pallet otio caupo,
25 Nec perdit oleum lubricus palaestrita,
Sed tendit avidis rete subdolum turdis
Tremulave captum linea trahit piscem
Aut inpeditam cassibus refert dammam;
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
30 Et paedagogo non iubente lascivi
Parere gaudent vilico capillati,
Et delicatus opere fruitur eunuchus.

- Nec venit inanis rusticus salutator:
 Fert ille ceris cana cum suis mella
 35 Metamque lactis Sassinate de silva;
 Somniculosos ille porrigit glires,
 Hic vagientem matris hispidae fetum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimine offerunt texto
 40 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur laetus opere vicinus;
 Nec avara servat crastinas dapes mensa,
 Vescuntur omnes ebrioque non novit
 Satur minister invidere convivae.
 45 At tu sub urbe possides famem mundam
 Et turre ab alta prospicis meras laurus,
 Furem Priapo non timente securus;
 Et vinitorem farre pascis urbano
 Pictamque portas otiosus ad villam
 50 Holus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an domus longe?

LIX.

Sutor Cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus,
 Fullo dedit Mutinae: nunc ubi copo dabit?

LX.

- Cum vocer ad cenam non iam venalis ut ante,
 Cur mihi non eadem, quae tibi, cena datur?
 Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino,
 Sugitur inciso mitulus ore mihi:
 5 Sunt tibi boleti, fungos ego sumo suillos:
 Res tibi cum rhombost, at mihi cum sparulo:
 Aureus inmodicis turtur te clunibus implet,
 Ponitur in cavea mortua pica mihi.
 Cur sine te ceno, cum tecum, Pontice, cenem?
 10 Sportula quod non est, prosit: edamus idem.

LXI.

Esse nihil dicis quidquid petis, inprobe Cinna:
 Si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

LXII.

Centenis quod emis pueros et saepe ducenis,
 Quod sub rege Numa condita vina bibis,
 Quod constat decies tibi non spatiosa supellex,
 Libra quod argenti milia quinque rapit,
 5 Aurea quod fundi pretio carruca paratur,
 Quod pluris mula est, quam domus empta tibi:
 Haec animo credis magno te, Quinte, parare?
 Falleris: haec animus, Quinte, pusillus emit.

LXIII.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
 Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo.
 „Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines,
 Balsama qui semper, cinnama semper olet;
 5 Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat,
 Qui movet in varios bracchia volsa modos;
 Inter femineas tota qui luce cathedras
 Desidet atque aliqua semper in aure sonat,
 Qui legit hinc illinc missas scribitque tabellas;
 10 Pallia vicini qui refugit cubiti;
 Qui scit, quam quis amet, qui per convivia currit,
 Hirpini veteres qui bene novit avos.“
 Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
 Res pertriosa est, Cotile, bellus homo.

LXIV.

Sirenas hilarem navigantium poenam
 Blandasque mortes gaudiumque crudele,
 Quas nemo quondam deserebat auditas,
 Fallax Ulixes dicitur reliquisse.
 5 Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
 Si fabulantem Canium reliquisset.

LXV.

Quod spirat tenera malum mordente puella,
 Quod de Corycio quae venit aura croco;

Vinea quod primis floret cum cana racemis,
 Gramina quod redolent, quae modo carpsit ovis;
 5 Quod myrtus, quod messor Arabs, quod sucina trita,
 Pallidus Eoo ture quod ignis olet;
 Glaeba quod aestivo leviter cum spargitur imbre,
 Quod madidas nardo passa corona comas:
 Hoc tua, saeve puer Diadumene, basia fragrant.
 10 Quid si tota dares illa sine invidia?

LXVI.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
 Abscidit voltus ensis uterque sacros.
 Illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos,
 Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
 5 Antoni tamen est peior, quam causa Pothini:
 Hic facinus domino praestitit, ille sibi.

LXVII.

Cessatis, pueri, nihilque nostis,
 Vaterno Rasinaque pigriores,
 Quorum per vada tarda navigantes
 Lentos tinguitis ad celeuma remos.
 5 Iam prono Phaethonte sudat Aethon
 Exarsitque dies, et hora lassos
 Interiungit equos meridiana.
 At vos tam placidas vagi per undas
 Tuta luditis otium carina.
 10 Non nautas puto vos, sed Argonautas.

LXVIII.

Huc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
 Cui sint scripta, rogas, interiora? mihi.
 Gymnasium, thermae, stadium est hac parte: recede.
 Exuimur: nudos parce videre viros.
 5 Hinc iam deposito post vina rosasque pudore,
 Quid dicat, nescit saucia Terpsichore:
 Schemate nec dubio, sed aperte nominat illam,
 Quam recipit sexto mense superba Venus,

Custodem medio statuit quam vilicus horto,
 10 Opposita spectat quam proba virgo manu.
 Si bene te novi, longum iam lassa libellum
 Ponebas, totum nunc studiosa leges.

LXIX.

Omnia quod scribis castis epigrammata verbis
 Inque tuis nulla est mentula carminibus,
 Admiror, laudo; nihil est te sanctius uno:
 At mea luxuria pagina nulla vacat.
 5 Haec igitur nequam iuvenes facilesque puellae,
 Haec senior, sed quem torquet amica, legat.
 At tua, Cosconi, venerandaque sanctaque verba
 A pueris debent virginibusque legi.

LXX.

Moechus es Aufidiae, qui vir, Scaevine, fuisti;
 Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.
 Cur aliena placet tibi, quae tua non placet, uxor?
 Numquid securus non potes arrigere?

LXXI.

Mentula cum doleat puero, tibi, Naevole, culus,
 Non sum divinus, sed scio quid facias.

LXXII.

Vis futui, nec vis mecum, Saufeia, lavari.
 Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
 Aut tibi pannosae dependent pectore mammae,
 Aut sulcos uteri prodere nuda times,
 5 Aut infinito lacerum patet inguen hiatu,
 Aut aliquid cunni prominet ore tui.
 Sed nihil est horum, credo, pulcherrima nuda es.
 Si verum est, vitium peius habes: fatua es.

LXXIII.

Dormis cum pueris mutuniatis,
 Et non stat tibi, Galle, quod stat illis.

Quid vis me, rogo, Phoebe, suspicari?
 Mollem credere te virum volebam,
 5 Sed rumor negat esse te cinaedum.

LXXIV.

Psilothro faciem levas et dropace calvam.
 Numquid tonsorem, Gargiliane, times?
 Quid facient ungues? nam certe non potes illos
 Resina, Veneto nec resecare luto.
 5 Desine, si pudor est, miseram traducere calvam:
 Hoc fieri cunno, Gargiliane, solet.

LXXV.

Stare, Luperce, tibi iam pridem mentula desit,
 Luctaris demens tu tamen arrigere.
 Sed nihil erucae faciunt bulbique salaces,
 Inproba nec prosunt iam satureia tibi.
 5 Coepisti puras opibus corrumpere buccas:
 Sic quoque non vivit sollicitata Venus.
 Mirari satis hoc quisquam vel credere possit,
 Quod non stat, magno stare, Luperce, tibi?

LXXVI.

Arrigis ad vetulas, fastidis, Basse, puellas,
 Nec formosa tibi, sed moritura placet.
 Hic, rogo, non furor est, non haec est mentula demens?
 Cum possis Hecaben, non potes Andromachen!

LXXVII.

Nec mullus nec te delectat, Baetice, turdus,
 Nec lepus est umquam nec tibi gratus aper,
 Nec te liba iuvant nec sectae quadra placentae,
 Nec Libye mittit nec tibi Phasis aves:
 5 Capparin et putri cepas hallece natantis
 Et pulpam dubio de petasone voras,
 Teque iuvant gerres et pelle melandrya cana,
 Resinata bibis vina, Falerna fugis.
 Nescio quod stomachi vitium secretius esse
 10 Suspikor: ut quid enim, Baetice, σαπροφαγείς?

LXXVIII.

Minxisti currente semel, Pauline, carina.
Meiere vis iterum? iam Palinurus eris.

LXXIX.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego, cum fuit, non puto perficere.

LXXX.

De nullo loqueris, nulli maledicis, Apici:
Rumor ait linguae te tamen esse malae.

LXXXI.

Quid cum femineo tibi, Baetice Galle, barathro?
Haec debet medios lambere lingua viros.
Abscisa est quare Samia tibi mentula testa,
Si tibi tam gratus, Baetice, cunnus erat?
5 Castrandum caput est: nam sis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis: ore vir es.

LXXXII.

Conviva quisquis Zoili potest esse,
Summemmianas cenet inter uxores
Curtaque Ledaе sobrius bibat testa:
Hoc esse levius puriusque contendo.
5 Iacet occupato galbinatus in lecto
Cubitisque trudit hinc et inde convivas
Effultus ostro Sericisque pulvillis.
Stat exoletus suggeritque ructanti
Pinnas rubentes cuspidesque lentisci,
10 Et aestuanti tenue ventilat frigus
Supina prasino concubina flabello,
Fugatque muscas myrtea puer virga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix
Manumque doctam spargit omnibus membris;
15 Digni crepantis signa novit eunuchus
Et delicatae sciscitator urinae

- Domini bibentis ebrium regit penem.
 At ipse retro flexus ad pedum turbam
 Inter catellas anserum exta lambentis
 20 Partitur apri glandulas palaestritis
 Et concubino turturum natis donat;
 Ligurumque nobis saxa cum ministrentur
 Vel cocta fumis musta Massilitanis,
 Opimianum morionibus nectar
 25 Crystallinisque murrinisque propinat.
 Et Cosmianis ipse fuscus ampullis
 Non erubescit murice aureo nobis
 Dividere moechae pauperis capillare.
 Septunce multo deinde perditus stertit:
 30 Nos accubamus et, silentium rhonchis
 Praestare iussi, nutibus propinamus.
 Hos Malchionis patimur improbi fastus,
 Nec vindicari, Rufe, possumus: fellat.

LXXXIII.

Ut faciam breviora mones epigrammata, Corde.
 „Fac mihi, quod Chione“: non potui brevius.

LXXXIV.

Quid narrat tua moecha? Non puellam
 Dixi, Gongy lion. Quid ergo? linguam.

LXXXV.

Quis tibi persuasit naris abscidere moecho?
 Non hac peccatum est parte, marite. tibi.
 Stulte, quid egisti? nihil hic tibi perdidit uxor,
 Cum sit salva tui mentula Deiphobi.

LXXXVI.

Ne legeres partem lascivi, casta, libelli,
 Praedixi et monui: tu tamen, ecce, legis.
 Sed si Panniculum spectas et, casta, Latinum, —
 Non sunt haec mimis improbiora — lege.

LXXXVII.

Narrat te, Chione, rumor numquam esse fututam
 Atque nihil cunno purius esse tuo.
 Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris:
 Si pudor est, transfer subligar in faciem.

LXXXVIII.

Sunt gemini fratres, diversa sed inguina lingunt.
 Dicite, dissimiles sunt magis, an similes?

LXXXIX.

Utere lactucis et mollibus utere malvis:
 Nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes.

XC.

Volt, non volt dare Galla mihi, nec dicere possum,
 Quod volt et non volt, quid sibi Galla velit.

XCI.

Cum peteret patriae missicius arva Ravennae,
 Semiviro Cybeles cum grege iunxit iter.
 Huic comes haerebat domini fugitivus Achilles
 Insignis forma nequitiaque puer.
 5 Hoc steriles sensere viri: qua parte cubaret
 Quaerunt. Sed tacitos sensit et ille dolos:
 Mentitur, credunt. Somni post vina petuntur:
 Continuo ferrum noxia turba rapit
 Exciduntque senem, spondae qui parte iacebat;
 10 Namque puer pluteo vindice tutus erat.
 Subpositam quondam fama est pro virgine cervam.
 At nunc pro cervo mentula subposita est.

XCII.

Ut patiar moechum, rogat uxor, Galle, sed unum.
 Huic ego non oculos eruo, Galle, duos?

XCIII.

Cum tibi trecenti consules, Vetustilla,
 Et tres capilli quattuorque sint dentes,

Pectus cicadae, crus colorque formicae;
 Rugosiorum cum geras stola frontem
 5 Et araneorum cassibus pares mammas;
 Cum comparata rictibus tuis ora
 Niliacus habeat corcodilus angusta,
 Meliusque ranae garriant Ravennates,
 Et Atrianus dulcius culex cantet,
 10 Videasque quantum noctuae vident mane,
 Et illud oleas quod viri capellarum,
 Et anatis habeas orthopygium macrae,
 Senemque Cynicum vincat osseus cunnus;
 Cum te lucerna balneator extincta
 15 Admittat inter bustuarias moechas;
 Cum bruma mensem sit tibi per Augustum
 Regelare nec te pestilentia possit:
 Audes ducentas nuptuire post mortes
 Virumque demens cineribus tuis quaeris
 20 Prurire. Quid si Sattiae velit saxum?
 Quis coniugem te, quis vocabit uxorem,
 Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
 Quod si cadaver exigis tuum scalpi,
 Sternatur Acori de triclinio lectus,
 25 Talassionem qui tuum decet solus,
 Ustorque taedas praeferat novae nuptae:
 Intrare in istum sola fax potest cunnum.

XCIV.

Esse negas coctum leporem poscisque flagella.
 Mavis, Rufe, cocum scindere, quam leporem.

XCV.

Numquam dicis have, sed reddis, Naevole, semper,
 Quod prior et corvus dicere saepe solet.
 Cur hoc expectas a me, rogo, Naevole, dicas:
 Nam puto nec melior, Naevole, nec prior es.
 5 Praemia laudato tribuit mihi Caesar uterque
 Natorumque dedit iura paterna trium.

Ore legor multo notumque per oppida nomen
 Non expectato dat mihi fama rogo.
 Est et in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum
 10 Et sedeo qua te suscitatur Oceanus.
 Quot mihi Caesareo facti sunt munere cives,
 Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
 Sed pedicaris, sed pulchre, Naevole, ceves.
 Iam iam tu prior es, Naevole, vincis: have.

XCVI.

Lingis, non futuis meam puellam
 Et garris quasi moechus et fututor.
 Si te prendero, Gargili, tacebis.

XCVII.

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum.
 Carmine laesa meo est, laedere et illa potest.

XCVIII.

Sit culus tibi quam macer, requiris?
 Pedicare potes, Sabelle, culo.

XCIX.

Irasci nostro non debes, Cerdo, libello.
 Ars tua, non vita est carmine laesa meo.
 Innocuos permitte sales. Cur ludere nobis
 Non liceat, licuit si iugulare tibi?

C.

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora,
 Carmina quem madidum nostra tulisse reor:
 Imbribus inmodicis caelum nam forte ruebat.
 Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER IV.

I.

Caesaris alma dies et luce sacratior illa,
Conscia Dictaeum qua tulit Ida Iovem,
Longa, precor, Pylioque veni numerosior aevo
Semper et hoc voltu vel meliore nite.
5 Hic colat Albano Tritonida multus in auro
Perque manus tantas plurima quercus eat;
Hic colat ingenti redeuntia saecula lustro
Et quae Romuleus sacra Tarentos habet.
Magna quidem, superi, petimus, sed debita terris:
10 Pro tanto quae sunt improba vota deo?

II.

Spectabat modo solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs et minor ordo maximusque
Sancto cum duce candidus sederet.
5 Toto nix cecidit repente caelo:
Albis spectat Horatius lacernis.

III.

Aspice quam densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in voltus Caesaris inque sinus.
Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
5 Sidus Hyperborei solitus lassare Bootae
Et madidis Helicen dissimulare comis.

Quis siccis lascivit aquis et ab aethere ludit?
Suspikor has pueri Caesaris esse nives.

IV.

Quod siccae redolet palus lacunae,
Crudarum nebulae quod Albularum,
Piscinae vetus aura quod marinae,
Quod pressa piger hircus in capella,
5 Lassi vardaicus quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod ieiunia sabbatariarum,
Maestorum quod anhelitus reorum,
Quod spurcae moriens lucerna Ledaee,
10 Quod ceromata faece de Sabina,
Quod volpis fuga, viperæ cubile,
Mallem quam quod oles olere, Bassa.

V.

Vir bonus et pauper linguaque et pectore verus,
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes nec commissator haberi,
Nec pavidos tristi voce citare reos,
5 Nec potes uxorem cari corrumpere amici,
Nec potes argentes arrigere ad vetulas,
Vendere nec vanos circa Palatia fumos,
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro:
Unde miser vives? „Homo certus, fidus amicus —“
10 Hoc nihil est: numquam sic Philomelus eris.

VI.

Credi virgine castior pudica
Et frontis tenerae cupis videri,
Cum sis improbior, Malisiane,
Quam qui compositos metro Tibulli
5 In Stellae recitat domo libellos.

VII.

Cur, here quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti,
Durus tam subito, qui modo mitis eras?

Sed iam causarum barbamque annosque pilosque.

O nox quam longa es, quae facis una senem!
 5 Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuisti,
 Dic nobis, hodie qua ratione vir es?

VIII.

Prima salutantes atque altera conterit hora,
 Exercet raucos tertia causidicos,
 In quintam varios extendit Roma labores,
 Sexta quies lassis, septima finis erit,
 5 Sufficit in nonam nitidis octava palaestris,
 Imperat extractos frangere nona toros:
 Hora libellorum decuma est, Eupheme, meorum,
 Temperat ambrosias cum tua cura dapes
 Et bonus aetherio laxatur nectare Caesar
 10 Ingentique tenet pocula parca manu.
 Tunc admitte iocos: gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Iovem.

IX.

Sotae filia clinici, Labulla,
 Deserto sequeris Clytum marito
 Et donas et amas: ἔχεις ἀσώτως.

X.

Dum novus est nec adhuc rasa mihi fronte libellus,
 Pagina dum tangi non bene sicca timet,
 I puer et caro perfer leve munus amico,
 Qui meruit nugas primus habere meas.
 5 Curre, sed instructus: comitetur Punica librum
 Spongia: muneribus convenit illa meis.
 Non possunt nostros multae, Faustine, liturae
 Emendare iocos: una litura potest.

XI.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes
 Et Saturninum te, miser, esse pudet,
 Impia Parrhasia movisti bella sub ursa,
 Qualia qui Phariae coniugis arma tulit.

5 Excideratne adeo fatum tibi nominis huius,
 Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
 An tibi promisit Rhenus quod non dedit illi
 Nilus, et Arctois plus licuisset aquis?
 Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
 10 Qui tibi conlatus, perfide, Caesar erat.

XII.

Nulli, Thai, negas, sed si te non pudet istud,
 Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

XIII.

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
 Macte esto taedis, o Hymenaeae, tuis.
 Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
 Massica Theseis tam bene vina favis;
 5 Nec melius teneris iunguntur vitibus ulmi,
 Nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
 Candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
 Tamque pari semper sit Venus aequa iugo:
 Diligat illa senem quondam, sed et ipsa marito
 10 Tum quoque, cum fuerit, non videatur anus.

XIV.

Sili, Castalidum decus sororum,
 Qui periuria barbari furoris
 Ingenti premis ore perfidosque
 Astus Hannibalis levisque Poenos
 5 Magnis cedere cogis Africanis:
 Paulum seposita severitate,
 Dum blanda vagus alea December
 Incertis sonat hinc et hinc fritillis
 Et ludit tropa nequiore talo,
 10 Nostris otia commoda Camenis,
 Nec torva lege fronte, sed remissa
 Lascivis madidos iocis libellos.
 Sic forsitan tener ausus est Catullus
 Magno mittere Passerem Maroni.

XV.

Mille tibi nummos hesterna luce roganti
 In sex aut septem, Caeciliane, dies
 „Non habeo“ dixi: sed tu causatus amici
 Adventum lancem paucaque vasa rogas.
 5 Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
 Mille tibi nummos, milia quinque dabo?

XVI.

Privignum non esse tuae te, Galle, novercae
 Rumor erat, coniunx dum fuit illa patris.
 Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
 Iam nusquam pater est, Galle, noverca domi est.
 5 Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris
 Et te defendat Regulus ipse licet,
 Non potes absolvi: nam quae non desinit esse
 Post patrem, numquam, Galle, noverca fuit.

XVII.

Facere in Lyciscam, Paule, me iubes versus,
 Quibus illa lectis rubeat et sit irata.
 O Paule, malus es: irrumare vis solus.

XVIII.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis
 Et madet adsiduo lubricus imbre lapis,
 In iugulum pueri, qui roscida tecta subibat,
 Decidit hiberno praegravis unda gelu:
 5 Cumque peregisset miseri crudelia fata,
 Tabuit in calido vulnere mucro tener.
 Quid non saeva sibi voluit Fortuna licere?
 Aut ubi non mors est, si iugulatis aquae?

XIX.

Hanc tibi Sequanicae pinguem textricis alumnam,
 Quae Lacedaemonium barbara nomen habet,
 Sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
 Dona, peregrinam mittimus endromida: —

5 Seu lentum ceroma teris tepidumve trigona,
 Sive harpasta manu pulverulenta rapis,
 Plumea seu laxi partiris pondera follis,
 Sive levem cursu vincere quaeris Athan —
 Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
 10 Neve gravis subita te premat Iris aqua.
 Ridebis ventos hoc munere tectus et imbris:
 Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

XX.

Dicit se vetulam, cum sit Caerellia pupa:
 Pupam se dicit Gellia, cum sit anus.
 Ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam:
 Altera ridicula est, altera putidula.

XXI.

Nullos esse deos, inane caelum
 Adfirmat Segius: probatque, quod se
 Factum, dum negat haec, videt beatum.

XXII.

Primos passa toros et adhuc placanda marito
 Merserat in nitidos se Cleopatra lacus,
 Dum fugit amplexus. Sed prodidit unda latentem;
 Lucebat, totis cum tegetetur aquis:
 5 Conditas sic puro numerantur lilia vitro,
 Sic prohibet tenuis gemma latere rosas.
 Insilui mersusque vadis luctantia carpsi
 Basia: perspicuae plus vetuistis aquae.

XXIII.

Dum tu lenta nimis diuque quaeris,
 Quis primus tibi quisve sit secundus
 Graium quos epigramma comparavit:
 Palmam Callimachus, Thalia, de se
 5 Facundo dedit ipse Bruttiano.
 Qui si Cecropio satur lepore

Romanae sale luserit Minervae,
 Illi me facias, precor, secundum.

XXIV.

Omnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
 Extulit: uxori fiat amica meae.

XXV.

Aemula Baianis Altini litora villis
 Et Phaethontei conscia silva rogi,
 Quaeque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
 Nupsit ad Euganeos Sola puella lacus,
 5 Et tu Ledaes felix Aquileia Timavo,
 Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas:
 Vos eritis nostrae requies portusque senectae,
 Si iuris fuerint otia nostra sui.

XXVI.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
 Vis dicam, quantum, Postume, perdiderim?
 Tricenos, puto, bis, vicanos ter, puto, nummos.
 Ignosces: togulam, Postume, pluris emo.

XXVII.

Saepe meos laudare soles, Auguste, libellos.
 Invidus ecce negat: num minus ergo soles?
 Quid, quod honorato non sola voce dedisti,
 Non alius poterat quae dare dona mihi?
 5 Ecce iterum nigros conrodit lividus unguis.
 Da, Caesar, tanto tu magis, ut doleat.

XXVIII.

Donasti tenero, Chloe, Luperco
 Hispanas Tyriasque coccinasque,
 Et lotam tepido togam Galaeso,
 Indos sardonychas, Scythas zmaragdos,
 5 Et centum dominos novae monetae:
 Et quidquid petit usque et usque donas.

Vae glabraria, vae tibi misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

XXIX.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis
Lectoremque frequens lassat et implet opus.
Rara iuvant: primis sic maior gratia pomis,
Hibernae pretium sic meruere rosae;
5 Sic spoliatricem commendat fastus amicam,
Ianua nec iuvenem semper aperta tenet.
Saepius in libro numeratur Persius uno,
Quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcumque libellis,
10 Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

XXX.

Baiano procul a lacu, monemus,
Piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hae natantur undae,
Qui norunt dominum manumque lambunt
5 Illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid, quod nomen habent et ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum praedam calamo tremente ducit,
10 Raptis luminibus repente caecus
Captum non potuit videre piscem,
Et nunc sacrilegos perosus hamos
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede
15 Iactis simplicibus cibus in undas,
Et pisces venerare delicatos.

XXXI.

Quod cupis in nostris dicique legique libellis
Et nonnullus honos creditur iste tibi,
Ne valeam, si non res est gratissima nobis
Et volo te chartis inseruisse meis.

5 Sed tu nomen habes averso fonte sororum
 Inpositum, mater quod tibi dura dedit;
 Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit
 Nec pia cum Phoebos dicere Calliope.
 Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta:
 10 Non semper belle dicitur „Hippodame.“

XXXII.

Et latet et lucet Phaethontide condita gutta,
 Ut videatur apis nectare clusa suo.
 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

XXXIII.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
 Emmittis quare, Sosibiane, nihil?
 „Edent heredes“ inquis „mea carmina.“ Quando?
 Tempus erat iam te, Sosibiane, legi.

XXXIV.

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dicit,
 Quisquis te niveam dicit habere togam.

XXXV.

Frontibus adversis molles concurrere dammas
 Vidimus et fati sorte iacere pari.
 Spectavere canes praedam, stupuitque superbus
 Venator, cultro nil superesse suo.
 5 Unde leves animi tanto caluere furore?
 Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

XXXVI.

Cana est barba tibi, nigra est coma: tinguere barbam
 Non potes — haec causa est — et potes, Ole, comam.

XXXVII.

„Centum Coranus et ducenta Mancinus,
 Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,

Decies Sabinus alterumque Serranus;
 Ex insulis fundisque tricies soldum,
 5 Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi“:
 Totis diebus, Afer, hoc mihi narras
 Et teneo melius ista, quam meum nomen.
 Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
 Cotidianam refice nauseam nummis:
 10 Audire gratis, Afer, ista non possum.

XXXVIII.

Galla, nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent:
 Sed noli nimium, Galla, negare diu.

XXXIX.

Argenti genus omne comparasti,
 Et solus veteres Myronos artes,
 Solus Praxitelus manum Scopaeque,
 Solus Phidiaci toreuma caeli,
 5 Solus Mentoreos habes labores.
 Nec desunt tibi vera Gratiana,
 Nec quae Callaico linuntur auro,
 Nec mensis anaglypta de paternis.
 Argentum tamen inter omne miror
 10 Quare non habeas, Charine, purum.

XL.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto
 Et docti Senecae ter numeranda domus;
 Praetulimus tantis solum te, Postume, regnis:
 Pauper eras et eques, sed mihi consul eras.
 5 Tecum ter denas numeravi, Postume, brumas:
 Communis nobis lectus et unus erat.
 Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
 Largus opum: expecto, Postume, quid facias.
 Nil facis, et serumst alium mihi quaerere regem. —
 10 Hoc, Fortuna, placet? „Postumus inposuit.“

XLI.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus ista magis.

XLII.

Si quis forte mihi possit praestare roganti,
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
Niliacis primum puer hic nascatur in oris:
Nequitas tellus scit dare nulla magis.
5 Sit nive candidior: namque in Mareotide fusca
Pulchrior est, quanto rarior, iste color.
Lumina sideribus certent mollesque flagellent
Colla comae: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons brevis atque modus leviter sit naribus uncis,
10 Paestanis rubeant aemula labra rosis.
Saepe et nolentem cogat nolitque volentem,
Liberior domino saepe sit ille suo;
Et timeat pueros, excludat saepe puellas:
Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.
15 „Iam scio, nec fallis: nam me quoque iudice verum est.
Talis erat“ dices „noster Amazonicus.“

XLIII.

Non dixi, Coracine, te cinaedum:
Non sum tam temerarius nec audax
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinaedum,
5 Iratam mihi Pontiae lagonam,
Iratum calicem mihi Metili:
Iuro per Syrios tibi tumores,
Iuro per Berecyntios furores.
Quid dixi tamen? Hoc leve et pusillum,
10 Quod notum est, quod et ipse non negabis,
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

XLIV.

Hic est pampineis viridis modo Vesbius umbris,
Presserat hic madidos nobilis uva lacus:

Haec iuga, quam Nysae colles, plus Bacchus amavit,
 Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
 5 Haec Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi,
 Hic locus Herculeo numine clarus erat.
 Cuncta iacent flammis et tristi mersa favilla:
 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

XLV.

Haec tibi pro nato plena dat laetus acerra,
 Phoebe, Palatinus munera Parthenius,
 Ut qui prima novo signat quinquennia lustro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 5 Fac rata vota patris: sic te tua diligat arbor
 Gaudeat et certa virginitate soror,
 Perpetuo sic flore mices, sic denique non sint
 Tam longae Bromio, quam tibi, Phoebe, comae.

XLVI.

Saturnalia divitem Sabellum
 Fecerunt: merito tumet Sabellus,
 Nec quemquam putat esse praedicatque
 Inter causidicos beatiorem.
 5 Hos fastus animosque dat Sabello
 Farris semodius fabaeque fresae,
 Et turis piperisque tres selibrae,
 Et Lucanica ventre cum Falisco,
 Et nigri Syra defruti lagona,
 10 Et ficus Libyca gelata testa
 Cum bulbis cocleisque caseoque.
 Piceno quoque venit a cliente
 Parcae cistula non capax olivae,
 Et crasso figuli polita caelo
 15 Septenaria synthesis Sagunti,
 Hispanae luteum rotae toreuma,
 Et lato variata mappa clavo.
 Saturnalia fructuosiora
 Annis non habuit decem Sabellus.

XLVII.

Encaustus Phaethon tabula tibi pictus in hac est.
 Quid tibi vis, dipyrum qui Phaethonta facis?

XLVIII.

Percidi gaudes, percisus, Papyle, ploras.
 Cur, quae vis fieri, Papyle, facta doles?
 Paenitet obscenae pruriginis? an magis illud
 Fles, quod percidi, Papyle, desieris?

XLIX.

Nescit, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
 Qui tantum lusus ista iocosque vocat.
 Ille magis ludit, qui scribit prandia saevi
 Tereos, aut cenam, crude Thyesta, tuam,
 5 Aut puero liquidas aptantem Daedalon alas,
 Pascentem Siculas aut Polyphemon ovis.
 A nostris procul est omnis vesica libellis,
 Musa nec insano syrmate nostra tumet.
 „Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.“
 10 Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

L.

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
 Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

LI.

Cum tibi non essent sex milia, Caeciliane,
 Ingenti late vectus es hexaphoro:
 Postquam bis decies tribuit dea caeca sinumque
 Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
 5 Quid tibi pro meritis et tantis laudibus optem?
 Di reddant sellam, Caeciliane, tibi.

LII.

Gestari iunctis nisi desinis, Hedyle, capris,
 Qui modo ficus eras, iam caprificus eris.

LIII.

Hunc, quem saepe vides intra penetralia nostrae
 Pallados et templi limina, Cosme, novi
 Cum baculo peraque senem, cui cana putrisque
 Stat coma et in pectus sordida barba cadit,
 5 Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
 Cui dat latratos obvia turba cibos,
 Esse putas Cynicum deceptus imagine ficta:
 Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? Canis.

LIV.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus
 Et meritas prima cingere fronde comas,
 Si sapis, utaris totis, Colline, diebus
 Extremumque tibi semper adesse putes.
 5 Lanificas nulli tres exorare puellas
 Contigit: observant quem statuere diem.
 Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso
 Lautior et nitido sis Meliore licet:
 Nil adicit penso Lachesis fusosque sororum
 10 Explicat et semper de tribus una negat.

LV.

Luci, gloria temporum tuorum,
 Qui Caium veterem Tagumque nostrum
 Arpis cedere non sinis disertis:
 Argivas generatus inter urbes
 5 Thebas carmine cantet aut Mycenae,
 Aut claram Rhodon aut libidinosae
 Ledaeas Lacedaemonos palaestras:
 Nos Celtis genitos et ex Hiberis
 Nostrae nomina duriora terrae
 10 Grato non pudeat referre versu:
 Saevo Bilbilin optimam metallo,
 Quae vincit Chalybasque Noricosque,
 Et ferro Plateam suo sonantem,
 Quam fluctu tenui, sed inquieto

- 15 Armorum Salo temperator ambit,
 Tutelamque chorosque Rixamarum,
 Et convivia festa Carduarum,
 Et textis Peterin rosis rubentem,
 Atque antiqua patrum theatra Rigas,
 20 Et certos iaculo levi Silaos,
 Turgontique lacus Turasiaeque,
 Et parvae vada pura Tvetonissae,
 Et sanctum Buradonis ilicetum,
 Per quod vel piger ambulat viator,
 25 Et quae fortibus excolit iuvenis
 Curvae Manlius arva Vativescae.
 Haec tam rustica, delicate lector,
 Rides nomina? rideas licebit,
 Haec tam rustica malo, quam Butuntos.

LVI.

- Munera quod senibus viduisque ingentia mittis,
 Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
 Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
 Qui potes insidias dona vocare tuas:
 5 Sic avidis fallax indulget piscibus hamus,
 Callida sic stultas decipit esca feras.
 Quid sit largiri, quid sit donare, docebo,
 Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

LVII.

- Dum nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini
 Et quae pumiceis fontibus antra calent,
 Tu colis Argei regnum, Faustine, coloni,
 Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
 5 Horrida sed fervent Nemeaei pectora monstri,
 Nec satis est, Baias igne calere suo.
 Ergo sacri fontes et litora grata valete,
 Nympharum pariter Nereïdumque domus.
 Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
 10 Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

LVIII.

In tenebris lugens amissum, Galla, maritum.
Iam plorare pudet te, puto, Galla, virum.

LIX.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
Fluxit in obstantem sucina gutta feram:
Quae dum miratur pingui se rore teneri,
Concrete riguit vincta repente gelu.
5 Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro,
Vipera si tumulo nobiliore iacet.

LX.

Ardea solstitio Castranaeque rura petantur
Quique Cleonaeo sidere fervet ager,
Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
5 Nullo fata loco possis excludere: cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

LXI.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo laetus ore iactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum
Dum fabulamur, milibus decem dixi
5 Emptas lacernas munus esse Pompullae,
Sardonycha verum lineisque ter cinctum
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedissem Bassam Caeliamque iurasti.
Here de theatro, Pollione cantante,
10 Cum subito abires, dum fugis, loquebaris,
Hereditatis tibi trecenta venisse,
Et mane centum, et post meridie centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere iam, crudelis, et sile tandem.
15 Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod velimus audire.

LXII.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

LXIII.

Dum petit a Baulis mater Caerellia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! haec monstra Neroni
Nec iussae quondam praestiteratis, aquae.

LXIV.

Iuli iugera pauca Martialis
Hortis Hesperidum beatiora
Longo Ianiculi iugo recumbunt:
Lati collibus eminent recessus,
5 Et planus modico tumore vertex
Caelo perfruitur sereniore
Et curvas nebula tegente valles
Solut luce nitet peculiari;
Puris leniter admoventur astris
10 Celsae culmina delicata villae.
Hinc septem dominos videre montis
Et totam licet aestimare Romam,
Albanos quoque Tusculosque colles
Et quodcumque iacet sub urbe frigus,
15 Fidenas veteres brevesque Rubras,
Et quod virgineo cruore gaudet
Annae pomiferum nemus Perennae.
Illinc Flaminiae Salariaeque
Gestator patet essedo tacente,
20 Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum celeuma
Nec clamor valet helciariorum,
Cum sit tam prope Mulvius sacrumque
Lapsae per Tiberim volent carinae.
25 Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
Commendat dominus: tuam putabis,

Tam non invida tamque liberalis,
 T m comi patet hospitalitate:
 Credas Alcinoi pios Penates
 30 Aut facti modo divitis Molorchi.
 Vos nunc omnia parva qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur
 Vel Praeneste domate pendulamque
 Uni dedite Setiam colono,
 35 Dum me iudice praeferantur istis
 Iuli iugera pauca Martialis.

LXV.

Oculo Philaenis semper altero plorat.
 Quo fiat istud quaeritis modo? lusca est.

LXVI.

Egisti vitam semper, Line, municipalem,
 Qua nihil omnino vilius esse potest.
 Idibus et raris togula est excussa Kalendis
 Duxit et aestates synthesis una decem.
 5 Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemptum,
 Silva gravis turdos exagitata dedit,
 Captus flumineo venit de gurgite piscis,
 Vina ruber fudit non peregrina cadus.
 Nec tener Argolica missus de gente minister,
 10 Sed stetit inculti rustica turba foci.
 Vilica vel duri compressa est nupta coloni,
 Incaluit quotiens saucia vena mero.
 Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris,
 Nec mersa est pelago nec fuit ulla ratis.
 15 Subposita est blando numquam tibi tessera talo,
 Alea sed parcae sola fuere nuces.
 Dic, ubi sit decies, mater quod avara reliquit.
 Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

LXVII.

Praetorem pauper centum sestertia Gaurus
 Orabat cana notus amicitia,

Dicebatque suis haec tantum deesse trecentis,
 Ut posset domino plaudere iustus eques.
 5 Praetor ait „Scis me Scorpo Thalloque daturum,
 Atque utinam centum milia sola darem.“
 A pudet ingratae, pudet a male divitis arcae.
 Quod non das equiti, vis dare, praetor, equo?

LXVIII.

Invitas centum quadrantibus et bene cenas.
 Ut cenem invitator, Sexte, an ut invideam?

LXIX.

Tu Setina quidem semper vel Massica ponis,
 Papyle, sed rumor tam bona vina negat:
 Diceris hac factus caelebs quater esse lagona.
 Nec puto nec credo, Papyle, nec sitio.

LXX.

Nihil Ammiano praeter aridam restem
 Moriens reliquit ultimis pater ceris.
 Fieri putaret posse quis, Marulline,
 Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

LXXI.

Quaero diu totam, Safroni Rufe, per urbem,
 Si qua puella neget: nulla puella negat.
 Tamquam fas non sit, tamquam sit turpe negare,
 Tamquam non liceat: nulla puella negat.
 6 Casta igitur nulla est? sunt castae mille: quid ergo
 Casta facit? non dat, non tamen illa negat.

LXXII.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
 Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
 „Aes dabo pro nugis et emam tua carmina sanus?
 Non“ inquis „faciam tam fatue.“ Nec ego.

LXXIII.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas
 Et iam per Stygias esset iturus aquas,
 Ultima volventis oravit pensa sorores,
 Ut traherent parva stamina pulla mora,
 5 Iam sibi defunctus caris dum vivit amicis.
 Moverunt tetricas tam pia vota deas.
 Tunc largas partitus opes a luce recessit
 Seque mori post hoc credidit ille senem.

LXXIV.

Aspicias, inbelles temptent quam fortia dammae
 Proelia? tam timidis quanta sit ira feris?
 In mortem parvis concurrere frontibus ardent.
 Vis, Caesar, dammis parcere? mitte canes.

LXXV.

O felix animo, felix, Nigrina, marito
 Atque inter Latias gloria prima nurus:
 Te patrios miscere iuvat cum coniuge census,
 Gaudentem socio participique viro.
 5 Arserit Euhadne flammis iniecta mariti,
 Nec minor Alcestin fama sub astra ferat:
 Tu melius: certo meruisti pignore vitae,
 Ut tibi non esset morte probandus amor.

LXXVI.

Milia misisti mihi sex bis sena petenti:
 Ut bis sena feram, bis duodena petam.

LXXVII.

Numquam divitias deos rogavi
 Contentus modicis meoque laetus:
 Paupertas, veniam dabis, recede.
 Causast quae subiti novique voti?
 5 Pendentem volo Zoilum videre.

LXXVIII.

Conditā cum tibi sit iam sexagensima messis
 Et facies multo splendeat alba pilo,
 Discurre tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,
 Cui non mane feras inquietus Have;
 5 Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
 Nec caret officio consul uterque tuo;
 Et sacro decies repetis Palatia clivo
 Sigerosque meros Partheniosque sonas.
 Haec faciant sane iuvenes: deformius, Afer,
 10 Omnino nihil est ardalione sene.

LXXIX.

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
 Hoc emis. Inposui: rus tibi vendo tuum.

LXXX.

Declamas in febre, Maron: hanc esse phrenesin
 Si nescis, non es sanus, amice Maron.
 Declamas aeger, declamas hemitritaeos:
 Si sudare aliter non potes, est ratio.
 5 „Magna tamen res est.“ Erras; cum viscera febris
 Exurit, res est magna tacere, Maron.

LXXXI.

Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,
 Negare nullam quo queror puellarum,
 Semel rogata bisque terque neglexit
 Preces amantis. Iam, Fabulla, promitte:
 5 Negare iussi, pernegare non iussi.

LXXXII.

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos,
 Inputet et nobis otia parva roga,
 Immemor et paulum curarum operumque suorum
 Non tetrica nugas exigit aure meas.
 5 Sed nec post primum legat haec summumve trientem,
 Sed sua cum medius proelia Bacchus amat.

Si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur
 Altera: divisum sic breve fiet opus.

LXXXIII.

Securo nihil est te, Naevole, peius: eodem
 Sollicito nihil est, Naevole, te melius.
 Securus nullum resalutas, despicias omnes,
 Nec quisquam liber nec tibi natus homo est:
 5 Sollicitus donas, dominum regemque salutas,
 Invitas. Esto, Naevole, sollicitus.

LXXXIV.

Non est in populo nec urbe tota,
 A se Thaida qui probet fututam,
 Cum multi cupiant rogentque multi.
 Tam casta est, rogo, Thais? Immo fellat.

LXXXV.

Nos bibimus vitro, tu murra, Pontice. Quare?
 Prodat perspicuus ne duo vina calix.

LXXXVI.

Si vis auribus Atticis probari,
 Exhortor moneoque te, libelle,
 Ut docto placeas Apollinari.
 Nil exactius eruditiusque est,
 5 Sed nec candidius benigniusque:
 Si te pectore, si tenebit ore,
 Nec rhonchos metues maligniorum,
 Nec scombris tunicas dabis molestas.
 Si damnaverit, ad salariorum
 10 Curras scrinia protinus licebit,
 Inversa pueris arande charta.

LXXXVII.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
 Conlocat et lusus deliciasque vocat,

Et, quo mireris magis, infantaria non est.
Ergo quid in causa est? Pedere Bassa solet.

LXXXVIII.

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
Et iam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scripula Septiciani
Missa nec a querulo mappa cliente fuit,
5 Antipolitani nec quae de sanguine thynni
Testa rubet, nec quae cottana parva gerit,
Nec rugosarum vimen breve Picenarum,
Dicere te posses ut meminisse mei?
Decipies alios verbis voltuque benigno,
10 Nam mihi iam notus dissimulator eris.

LXXXIX.

Ohe, iam satis est, ohe, libelle,
Iam pervenimus usque ad umbilicos.
Tu procedere adhuc et ire quaeris,
Nec summa potes in schida teneri,
5 Sic tamquam tibi res peracta non sit,
Quae prima quoque pagina peracta est.
Iam lector queriturque deficitque,
Iam librarius hoc et ipse dicit
„Ohe, iam satis est, ohe, libelle.“

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER V.

I.

Hoc tibi, Palladiae seu collibus uteris Albae,
Caesar, et hinc Triviam prospicis, inde Thetin,
Seu tua veridicae discunt responsa sorores,
Plana suburbani qua cubat unda freti,
5 Seu placet Aeneae nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis,
Mittimus, o rerum felix tutela salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Iovem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo
10 Et tumidus Galla credulitate fruar.

II.

Matronae puerique virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiae procaciores
Delectant nimium salesque nudi,
5 Lascivos lege quattuor libellos:
Quintus cum domino liber iocatur;
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

III.

Accola iam nostrae Degis, Germanice, ripae,
A famulis Histri qui tibi venit aquis,
Laetus et attonitus viso modo praeside mundi
Adfatus comites dicitur esse suos:

5 „Sors mea quam fratris melior, cui tam prope fas est
Cernere, tam longe quem colit ille deum.“

IV.

Fetere multo Myrtale solet vino,
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri
Merumque cauta fronde, non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
5 Quotiens venire, Paule, videris contra,
Dicas licebit „Myrtale bibit laurum.“

V.

Sexte, Palatinae cultor facunde Minervae,
Ingenio fruere qui propiore dei —
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas
Et secreta ducis pectora nosse licet —:
5 Sit locus et nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedito, qua Marsus quaque Catullus erit.
Ad Capitolini caelestia carmina belli
Grande coturnati pone Maronis opus.

VI.

Si non est grave nec nimis molestum,
Musae, Parthenium rogate vestrum:
Sic te serior et beata quondam
Salvo Caesare finiat senectus
5 Et sis invidia favente felix,
Sic Burrus cito sentiat parentem:
Admittas timidam brevemque chartam
Intra limina sanctioris aulae.
Nosti tempora tu Iovis sereni,
10 Cum fulget placido suoque vultu,
Quo nil supplicibus solet negare.
Non est quod metuas preces iniquas:
Numquam grandia nec molesta poscit
Quae cedro decorata purpuraque
15 Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto

Sic tamquam nihil offeras agasque.
 Si novi dominum novem sororum,
 Ultro purpureum petet libellum.

VII.

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
 Una decem quotiens saecula vixit avis,
 Taliter exuta est veterem nova Roma senectam
 Et sumpsit vultus praesidis ipsa sui.
 5 Iam precor oblitus notae Vulcane, querellae
 Parce: sumus Martis turba, sed et Veneris:
 Parce, pater: sic Lemniacis lasciva catenis
 Ignoscat coniunx et patienter amet.

VIII.

Edictum domini deique nostri,
 Quo subsellia certiora fiunt
 Et puros eques ordines recepit,
 Dum laudat modo Phasis in theatro,
 5 Phasis purpureis ruber lacernis,
 Et iactat tumido superbus ore:
 „Tandem commodius licet sedere,
 Nunc est reddita dignitas equestris,
 Turba non premimur nec inquinamur“:
 10 Haec et talia dum refert supinus,
 Illas purpureas et adrogantes
 Iussit surgere Leitus lacernas.

IX.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
 Venisti centum, Symmache, discipulis.
 Centum me tetigere manus aquilone gelatae:
 Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

X.

„Esse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur
 Et sua quod rarus tempora lector amat?“

Hi sunt invidiae nimirum, Regule, mores,
 Praeferat antiquos semper ut illa novis.
 5 Sic veterem ingrati Pompei quaerimus umbram,
 Sic laudant Catuli vilia templa senes;
 Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone,
 Et sua riserunt saecula Maeoniden,
 Rara coronato plausere theatra Menandro,
 10 Norat Nasonem sola Corinna suum.
 Vos tamen o nostri ne festinate libelli:
 Si post fata venit gloria, non propero.

XI.

Sardonychas, zmaragdos, adamantas, iaspidas uno
 Versat in articulo Stella, Severe, meus.
 Multas in digitis, plures in carmine gemmas
 Invenies: inde est haec, puto, culta manus.

XII.

Quod nutantia fronte perticata
 Gestat pondera Masclion superbus,
 Aut grandis Ninus omnibus lacertis
 Septem quod pueros levat vel octo,
 5 Res non difficilis mihi videtur,
 Uno cum digito vel hoc vel illo
 Portet Stella meus decem puellas.

XIII.

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
 Sed non obscurus nec male notus eques,
 Sed toto legor orbe frequens et dicitur „Hic est“,
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
 5 At tua centenis incumbunt tecta columnis
 Et libertinas arca flagellat opes,
 Magnaque Niliacae servit tibi glaeba Syenes,
 Tondet et innumeros Gallica Parma greges.
 Hoc ego tuque sumus: sed quod sum, non potes esse:
 10 Tu quod es, e populo quilibet esse potest.

XIV.

Sedere primo solitus in gradu semper
 Tunc, cum liceret occupare, Nanneius
 Bis excitatus terque transtulit castra,
 Et inter ipsas paene tertius sellas
 5 Post Gaiumque Luciumque consedit.
 Illinc cucullo prospicit caput tectus
 Oculoque ludos spectat indecens uno.
 Et hinc miser deiectus in viam transit,
 Subselloque semifultus extremo
 10 Et male receptus altero genu iactat
 Equiti sedere Leitoque se stare.

XV.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, iocorum,
 Et queritur laesus carmine nemo meo,
 Gaudet honorato sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur.
 5 „Quid tamen haec prosunt quamvis venerantia multos?“
 Non prosint sane, me tamen ista iuvant.

XVI.

Seria cum possim, quod delectantia malo
 Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
 Qui legis et tota cantas mea carmina Roma:
 Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
 5 Nam si falciferi defendere templa Tonantis
 Sollicitisque velim vendere verba reis,
 Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas
 Et fiet vario sordidus aere sinus.
 At nunc conviva est comissatorque libellus,
 10 Et tantum gratis pagina nostra placet.
 Sed non et veteres contenti laude fuerunt,
 Cum minimum vati munus Alexis erat.
 „Belle“ inquis „dixti: iuvat et laudabimus usque.“
 Dissimulas? facies me, puto, causidicum.

XVII.

Dum proavos atavosque refers et nomina magna,
 Dum tibi noster eques sordida condicio est,
 Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
 Nubere, nupsisti, Gellia, cistibero.

XVIII.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappae
 Gracilesque ligulae cereique chartaeque
 Et acuta senibus testa cum Damascenis,
 Praeter libellos vernulas nihil misi,
 5 Fortasse avarus videar aut inhumanus,
 Odi dolosas munerum et malas artes:
 Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
 Avidum vorata decipi scarum musca?
 Quotiens amico diviti nihil donat,
 10 O Quintiane, liberalis est pauper.

XIX.

Si qua fides veris, praeferrī, maxime Caesar,
 Temporibus possunt saecula nulla tuis.
 Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
 Quando Palatini plus meruere dei?
 5 Pulchrior et maior quo sub duce Martia Roma?
 Sub quo libertas principe tanta fuit?
 Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,
 Quod colit ingratas pauper amicitias.
 Quis largitur opes veteri fidoque sodali,
 10 Aut quem prosequitur non alienus eques?
 Saturnaliciae ligulam misisse selibrae
 Flammarisve togae scripula tota decem
 Luxuria est, tumidique vocant haec munera reges:
 Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
 15 Quatenus hi non sunt, esto tu, Caesar, amicus:
 Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
 Iam dudum tacito rides, Germanice, naso,
 Utile quod nobis do tibi consilium.

XX.

Si tecum mihi, care Martialis,
 Securis liceat frui diebus,
 Si disponere tempus otiosum
 Et verae pariter vacare vitae:
 5 Nec nos atria, nec domos potentum,
 Nec litis tetricas forumque triste
 Nossemus, nec imagines superbas;
 Sed gestatio, fabulae, libelli,
 Campus, porticus, umbra, virgo, thermae,
 10 Haec essent loca semper, hi labores.
 Nunc vivit necuter sibi, bonosque
 Soles effugere atque abire sentit,
 Qui nobis pereunt et inputantur.
 Quisquam vivere cum sciat, moratur?

XXI.

Quintum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macrum
 Ante salutabat rhetor Apollodotus.
 Nunc utrumque suo resalutat nomine. Quantum
 Cura laborque potest! Scripsit et edidit.

XXII.

Mane domi nisi te volui meruique videre,
 Sint mihi, Paule, tuae longius Esquiliae.
 Sed Tiburtinae sum proximus accola pilae,
 Qua videt anticum rustica Flora Iovem:
 5 Alta Suburani vincenda est semita clivi
 Et numquam sicco sordida saxa gradu,
 Vixque datur longas mulorum rumpere mandras
 Quaeque trahi multo marmora fune vides.
 Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,
 10 Paule, negat lasso ianitor esse domi.
 Exitus hic operis vani togulaeque madentis:
 Vix tanti Paulum mane videre fuit.
 Semper inhumanos habet officiosus amicos:
 Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

XXIII.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
 Iura theatralis dum siluere loci.
 Quae postquam placidi censoris cura renasci
 Iussit et Oceanum certior audit eques,
 5 Non nisi vel cocco madida vel murice tincta
 Veste nites et te sic dare verba putas.
 Quadringentorum nullae sunt, Basse, lacernae,
 Aut meus ante omnis Cordus haberet equum.

XXIV.

Hermes Martia saeculi voluptas,
 Hermes omnibus eruditus armis,
 Hermes et gladiator et magister,
 Hermes turba sui tremorque ludi,
 5 Hermes, quem timet Helius, sed unum,
 Hermes, cui cadit Advolans, sed uni,
 Hermes vincere nec ferire doctus,
 Hermes subpositicius sibi ipse,
 Hermes divitiae locariorum,
 10 Hermes cura laborque ludiarum,
 Hermes belligera superbus hasta,
 Hermes aequoreo minax tridente,
 Hermes casside languida timendus,
 Hermes gloria Martis universi,
 15 Hermes omnia solus et ter unus.

XXV.

„Quadringenta tibi non sunt, Chaerestrata: surge,
 Leitus ecce venit: sta, fuge, curre, late.“
 Ecquis, io, revocat discedentemque reducit?
 Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
 5 Quem chartis famaeque damus populisque loquendum?
 Quis Stygios non volt totus adire lacus?
 Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
 Spargere et effuso permaduisse croco?

Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
 10 Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
 O frustra locuples, o dissimulator amici,
 Haec legis et laudas? Quae tibi fama perit!

XXVI.

Quod alpha dixi, Corde, paenulatorum
 Te nuper, aliqua cum iocarer in charta,
 Si forte bilem movit hic tibi versus,
 Dicas licebit beta me togatorum.

XXVII.

Ingenium studiumque tibi moresque genusque
 Sunt equitis, fateor: cetera plebis habes.
 Bis septena tibi non sint subsellia tanti,
 Ut sedeas viso pallidus Oceano.

XXVIII.

Ut bene loquatur sentiatque Mamercus,
 Efficere nullis, Aule, moribus possis:
 Pietate fratres Curvios licet vincas,
 Quiete Nervas, comitate Rusones,
 5 Probitate Macros, aequitate Mauricos,
 Oratione Regulos, iocis Paulos:
 Robiginosis cuncta dentibus rodit.
 Hominem malignum forsitan esse tu credas:
 Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

XXIX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
 „Formosus septem, Marce, diebus eris.“
 Si non derides, si verum, lux mea, narras,
 Edisti numquam, Gellia, tu leporem.

XXX.

Varro, Sophocleo non infitiande coturno,
 Nec minus in Calabria suspiciende lyra,

Differ opus, nec te facundi scaena Catulli
 Detineat, cultis aut elegia comis;
 5 Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
 Carmina, mittuntur quae tibi mense suo:
 Commodius nisi forte tibi potiusque videtur,
 Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

XXXI.

Aspice, quam placidis insultet turba iuencis
 Et sua quam facilis pondera taurus amet.
 Cornibus hic pendet summis, vagus ille per armos
 Currit et in toto ventilat arma bove.
 5 At feritas inmotâ riget: non esset harena
 Tutior, et poterant fallere plana magis.
 Nec trepidant gestus, sed de discrimine palmae
 Securus puer est, sollicitumque pecus.

XXXII.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
 Non dedit uxori. „Cui dedit ergo?“ Sibi.

XXXIII.

Carpere causidicus fertur mea carmina: qui sit,
 Nescio: si sciero, vae tibi, causidice.

XXXIV.

Hanc tibi, Fronto pater, genetrix Flaccilla, puellam
 Oscula commendo deliciasque meas,
 Parvola ne nigras horrescat Erotion umbras
 Oraque Tartarei prodigiosa canis.
 5 Inpletura fuit sextae modo frigora brumae,
 Vixisset totidem ni minus illa dies.
 Inter tam veteres ludat lasciva patronos
 Et nomen blaeso garriat ore meum.
 Mollia non rigidus caespes tegat ossa, nec illi,
 10 Terra, gravis fueris: non fuit illa tibi.

XXXV.

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
 Ducena clamat coccinatus Euclides
 Corinthioque plura de suburbano
 Longumque pulchra stemma repetit a Leda
 5 Et suscitanti Leito reluctatur:
 Equiti superbo, nobili, locupleti
 Cecidit repente magna de sinu clavis.
 Numquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

XXXVI.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
 Dissimulat, quasi nil debeat: inposuit

XXXVII.

Puella senibus dulcior mihi cyenis,
 Agna Galaesi mollior Phalantini,
 Concha Lucrini delicatior stagni,
 Cui nec lapillos praeferas Erythraeos,
 5 Nec modo politum pecudis Indicae dentem
 Nivesque primas liliumque non tactum;
 Quae crine vicit Baetici gregis vellus
 Rhenique nodos aureamque nitelam;
 Fragravit ore, quod rosarium Paesti,
 10 Quod Atticarum prima mella cerarum,
 Quod succinorum rapta de manu glaeba;
 Cui comparatus indecens erat pavo,
 Inamabilis sciurus et frequens phoenix:
 Adhuc recenti tepet Erotion busto,
 15 Quam pessimorum lex amara fatorum
 Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
 Nostros amores gaudiumque lususque —
 Et esse tristem me meus vetat Paetus,
 Pectusque pulsans pariter et comam vellens:
 20 „Deflere non te vernulae pudet mortem?
 Ego coniugem“ inquit „extuli, et tamen vivo,
 Notam, superbam, nobilem, locupletem.“

Quid esse nostro fortius potest Paeto?
Ducentiens accepit, et tamen vivit.

XXXVIII.

Calliodorus habet censum — quis nescit? — equestrem,
Sexte, sed et fratrem Calliodorus habet.
„Quadringenta seca“ qui dicit *σῦκα μερίζει*:
Uno credis equo posse sedere duos?
5 Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Unus cum sitis, duo, Calliodore, sedebis?
Surge: *σολοικισμὸν*, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledaë — cum fratre sedere
10 Non potes —: alternis, Calliodore, sede.

XXXIX.

Supremas tibi triciens in anno
Signanti tabulas, Charine, misi
Hyblaeis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere iam, Charine:
5 Signa rarius, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque:
Croeso divitior licet fuisset,
Iro pauperior forem, Charine,
10 Si conchem totiens meam comesses.

XL.

Pinxisti Venerem, colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus displicuisse tuum?

XLI.

Spadone cum sis eviratio fluxo,
Et concubino mollior Celaenaeo,
Quem sectus ululat matris enthae Gallus,
Theatra loqueris et gradus et edicta,
5 Trabeasque et Idus fibulasque censusque.
Et pumicata pauperes manu monstras.

Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

XLII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca,
Prosternet patrios impia flamma lares:
Debitor usuram pariter sortemque negabit,
Non reddet sterilis semina iacta seges:
5 Dispensatorem fallax spoliabit amica,
Mercibus extractas obruet unda rates.
Extra fortunam est, quidquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

XLIII.

Thais habet nigros, niveos Laecania dentes.
Quae ratio est? Emptos haec habet, illa suos.

XLIV.

Quid factum est, rogo. quid repente factum,
Ad cenam mihi, Dento, quod vocanti —
Quis credat? — quater ausus es negare?
Sed nec respicis et fugis sequentem,
5 Quem thermis modo quaerere et theatri
Et conclavibus omnibus solebas.
Sic est, captus es unctiore mensa
Et maior rapuit canem culina.
Iam te, sed cito, cognitum et relictum
10 Cum fastidierit popina dives,
Antiquae venies ad ossa cenae.

XLV.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam.
Istud quae non est dicere, Bassa, solet.

XLVI.

Basia dum nolo nisi quae luctantia carpsi,
Et placet ira mihi plus tua, quam facies,
Ut te saepe rogem, caedo, Diadumene, saepe:
Consequor hoc, ut me nec timeas nec ames.

XLVII.

Numquam se cenasse domi Philo iurat, et hoc est:
Non cenat, quotiens nemo vocavit eum.

XLVIII.

Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpos domino, non prohibente tamen.
Permisit flevitque Pudens: sic cessit habenis
Audaci questus de Phaethonte pater:
5 Talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu ne propera — brevibus ne crede capillis —
Tardaue pro tanto munere, barba, veni.

XLIX.

Vidissem modo forte cum sedentem
Solum te, Labiene, tres putavi.
Calvae me numerus tuae fefellit:
Sunt illinc tibi, sunt et hinc capilli,
5 Quales vel puerum decere possunt;
Nudumst in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tum, cum prandia misit Imperator:
10 Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites, censeo, porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, peristi.

L.

Ceno domi quotiens, nisi te, Charopine, vocavi,
Protinus ingentes sunt inimicitiae,
Meque potes stricto medium transfigere ferro,
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
5 Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Inprobium nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam nostram, precor, observare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba cocus.

LI.

Hic, qui libellis praegravem gerit laevam,
 Notariorum quem premit chorus levis,
 Qui codicillis hinc et inde prolatis
 Epistulisque commodat gravem voltum
 5 Similis Catoni Tullioque Brutoque,
 Exprimere, Rufe, fidiculae licet cogant,
 Hae Latinum, *χαλκῆ* non potest Graecum.
 Si fingere istud me putas, salutemus.

LII.

Quae mihi praestiteris memini semperque tenebo.
 Cur igitur taceo, Postume? Tu loqueris.
 Incipio quotiens alicui tua dona referre,
 Protinus exclamat „Dixerat ipse mihi.“
 5 Non belle quaedam faciunt duo: sufficit unus
 Huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.
 Crede mihi, quamvis ingentia, Postume, dona
 Auctoris pereunt garrulitate sui.

LIII.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten?
 Quo tibi vel Nioben, Basse, vel Andromachen?
 Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
 Deucalion vel, si non placet hic, Phaethon.

LIV.

Extemporalis factus est meus rhetor:
 Calpurnium non scripsit, et salutavit.

LV.

Die mihi, quem portas, volucrum regina? „Tonantem.“
 Nulla manu quare fulmina gestat? „Amat.“
 Quo calet igne deus? „Pueri.“ Cur mitis aperto
 Respicias ore Iovem? „De Ganymede loquor.“

LVI.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
 Quaeris sollicitus diu rogasque.

Omnes grammaticosque rhetorasque
 Devites, moneo: nihil sit illi
 5 Cum libris Ciceronis aut Maronis,
 Famae Tutilium suae relinquat;
 Si versus facit, abdicet poetam.
 Artes discere vult pecuniosas?
 Fac discat citharoedus aut choraules;
 10 Si duri puer ingeni videtur,
 Praeconem facias vel architectum.

LVII.

Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
 Saepe etiam servum sic resaluto tuum.

LVIII.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.
 Dic mihi, cras istud, Postume, quando venit?
 Quam longe cras istud, ubi est? aut unde petendum?
 Numquid apud Parthos Armeniosque latet?
 5 Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
 Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
 Cras vives? hodie iam vivere, Postume, serum est:
 Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

LIX.

Quod non argentum, quod non tibi mittimus aurum,
 Hoc facimus causa, Stella diserte, tua.
 Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti;
 Fictilibus nostris exoneratus eris.

LX.

Adlatres licet usque nos et usque
 Et gannitibus improbis laccessas,
 Certum est hanc tibi pernegare famam,
 Olim quam petis, in meis libellis
 5 Qualiscumque legaris ut per orbem.
 Nam te cur aliquis sciat fuisse?
 Ignotus pereas, miser, necesse est.

Non deerunt tamen hac in urbe forsā
 Unus vel duo tresve quattuorve,
 10 Pellem rodere qui velint caninam:
 Nos hac a scabie tenemus unguēs.

LXI.

Crispulus iste quis est, uxori semper adhaeret
 Qui, Mariane, tuae? crispulus iste quis est?
 Nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem
 Et sellam cubito dexteriore premit?
 5 Per cuius digitos currit levis anulus omnes,
 Crura gerit nullo qui violata pilo?
 Nil mihi respondes? „Uxorīs res agit“ inquis
 „Iste meae.“ Sane certus et asper homo est,
 Procuratorem voltu qui praeferat ipso:
 10 Acrior hoc Chius non erit Aufidius.
 O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
 Te successurum credo ego Panniculo.
 Res uxoris agit? res ullas crispulus iste?
 Res non uxoris, res agit iste tuas.

LXII.

Iure tuo nostris maneat licet, hospes, in hortis,
 Si potes in nudo ponere membra solo,
 Aut si portatur tecum tibi magna supellex:
 Nam mea iam digitum sustulit hospitibus.
 5 Nulla tegit fractos — nec inanis — culcita lectos,
 Putris et abrupta fascia reste iacet.
 Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
 Emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

LXIII.

„Quid sentis“ inquis „de nostris, Marce, libellis?“
 Sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
 Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
 Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
 5 „Hoc sentis?“ inquis „faciat tibi sic bene Caesar,
 Sic Capitolinus Iuppiter.“ Immo tibi.

LXIV.

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni,
 Tu super aestivas, Alcime, solve nives,
 Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo
 Lassenturque rosis tempora sutilibus.
 5 Tam vicina iubent nos vivere Mausolea,
 Cum doceant, ipsos posse perire deos.

LXV.

Astra polumque dedit, quamvis obstante noverca,
 Alcidae Nemees terror et Arcas aper
 Et castigatum Libycae ceroma palaestrae
 Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx,
 5 Silvarumque tremor, tacita qui fraude solebat
 Ducere non rectas Cacus in antra boves.
 Ista tuae, Caesar, quota pars spectatur harenae?
 Dat maiora novus proelia mane dies.
 Quot graviora cadunt Nemeaeo pondera monstro!
 10 Quot tua Maenaios conlocat hasta sues!
 Reddatur si pugna triplex pastoris Hiberi,
 Est tibi qui possit vincere Geryonen.
 Saepe licet Graiae numeretur belua Lernae,
 Inproba Niliacis quid facit Hydra feris?
 15 Pro meritis caelum tantis, Auguste, dederunt
 Alcidae cito di, sed tibi sero dabunt.

LXVI.

Saepe salutatus numquam prior ipse salutas:
 Sic eris „Aeternum“, Pontiliane, „vale“.

LXVII.

Hibernos peterent solito cum more recessus
 Atthides, in nidis una remansit avis.
 Deprendere nefas ad tempora verna reversae,
 Et profugam volucres diripere suae.
 5 Sero dedit poenas: discerpi noxia mater
 Debuerat, sed tunc, cum laceravit Ityn.

LXVIII.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi,
 Ut scires, quanto sit tua flava magis.

LXIX.

Antoni Phario nil obiecture Pothino
 Et levius tabula quam Cicerone nocens:
 Quid gladium demens Romana stringis in ora?
 Hoc admisisset nec Catilina nefas.
 5 Impius infando miles corrumpitur auro,
 Et tantis opibus vox tacet una tibi.
 Quid prosunt sacrae pretiosa silentia linguae?
 Incipient omnes pro Cicerone loqui.

LXX.

Infusum sibi nuper a patrono
 Plenum, Maxime, centiens Syrius
 In sellariolis vagus popinis
 Circa balnea quattuor peregit.
 5 O quanta est gula, centiens comesse!
 Quanto maior adhuc, nec accubare!

LXXI.

Umida qua gelidas summittit Trebula valles
 Et viridis cancri mensibus alget ager,
 Rura Cleonaeo numquam temerata leone
 Et domus Aeolio semper amica Noto,
 5 Te, Faustine, vocant: longas his exige messes
 Collibus; hibernum iam tibi Tibur erit.

LXXII.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse tonantem,
 Ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

LXXIII.

Non donem tibi cur meos libellos
 Oranti totiens et exigenti,

Miraris, Theodore? Magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

LXXIV.

Pompeios iuvenes Asia atque Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
Quid mirum toto si spargitur orbe? Iacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

LXXV.

Quae legis causa nupsit tibi Laelia, Quinte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

LXXVI.

Profecit poto Mithridates saepe veneno,
Toxica ne possent saeva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cenando tam male semper,
Ne posses umquam, Cinna, perire fame.

LXXVII.

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

LXXVIII.

Si tristi domicenio laboras,
Torani, potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles *προπίνειν*,
Viles Cappadocae gravesque porri,
5 Divisis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus ustis
Nigra coliculus virens patella,
Argentem modo qui reliquit hortum,
Et pultem niveam premens botellus,
10 Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensae munera si voles secundae,
Marcentes tibi porrigentur uvae
Et nomen pira quae ferunt Syrorum,
Et quas docta Neapolis creavit,

15 Lento castaneae vapore tostae:
 Vinum tu facies bonum bibendo.
 Post haec omnia forte si movebit
 Bacchus quam solet esuritionem,
 Succurrent tibi nobiles olivae,
 20 Piceni modo quas tulere rami,
 Et fervens cicer et tepens lupinus.
 Parva est cenula — quis potest negare? —,
 Sed finges nihil audiesve fictum
 Et voltu placidus tuo recumbes;
 25 Nec crassum dominus leget volumen,
 Nec de Gadibus improbis puellae
 Vibrabunt sine fine prurientes
 Lascivos docili tremore lumbos;
 Sed quod non grave sit nec infacetum,
 30 Parvi tibia condyli sonabit.
 Haec est cenula. Claudiam sequeris.
 Quam nobis cupis esse tu priorem?

LXXIX.

Undecies una surrexti, Zoile, cena,
 Et mutata tibi est synthesis undecies,
 Sudor inhaereret madida ne veste retentus
 Et laxam tenuis laederet aura cutem.
 5 Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, ceno?
 Frigus enim magnum synthesis una facit.

LXXX.

Non totam mihi, si vacabis, horam,
 Dones et licet inputes, Severe,
 Dum nostras legis exigisque nugas.
 „Durum est perdere ferias“: rogamus,
 5 Iacturam patiaris hanc ferasque.
 Quod si legeris ista cum diserto
 — Sed numquid sumus improbi? — Secundo,
 Plus multo tibi debiturus hic est,
 Quam debet domino suo, libellus.
 10 Nam securus erit, nec inquieta

Lassi marmora Sisyphi videbit,
 Quem censoria cum meo Severo
 Docti lima momorderit Secundi.

LXXXI.

Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane.
 Dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

LXXXII.

Quid promittebas mihi milia, Gaure, ducenta,
 Si dare non poteras milia, Gaure, decem?
 An potes et non vis? Rogo, non est turpius istud?
 I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.

LXXXIII.

Insequeris, fugio; fugis, insequor; haec mihi mens est:
 Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

LXXXIV.

Iam tristis nucibus puer relictis
 Clamoso revocatur a magistro,
 Et blando male proditus fritillo,
 Arcana modo raptus e popina,
 5 Aedilem rogat udus aleator.
 Saturnalia transiere tota,
 Nec munuscula parva nec minora
 Misisti mihi, Galla, quam solebas.
 Sane sic abeat meus December:
 10 Scis certe, puto, vestra iam venire
 Saturnalia, Martias Kalendas;
 Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER VI.

I.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit minus anxius tremensque
5 Magnas Caesaris in manus venire.

II.

Lusus erat sacrae conubia fallere taedae,
Lusus et inmeritos execuisse mares.
Utraque tu prohibes, Caesar, populisque futuris
Succurris, nasci quos sine fraude iubes.
5 Nec spado iam nec moechus erit te praeside quisquam:
At prius — o mores! — et spado moechus erat.

III.

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo,
Vera deum suboles; nascere, magne puer:
Cui pater aeternas post saecula tradat habenas,
Quique regas orbem cum seniore senex.
5 Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila
Et totam Phruxi Iulia nebit ovem.

IV.

Censor maxime principumque princeps,
Cum tot iam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,

Tot spectacula, tot deos, tot urbes:
 5 Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

V.

Rustica mercatus multis sum praedia nummis:
 Mutua des centum, Caeciliane, rogo.
 Nil mihi respondes? Tacitum te dicere credo
 „Non reddes“: ideo, Caeciliane, rogo.

VI.

Comoedi tres sunt, sed amat tua Paula, Luperce,
 Quattuor: et κωφὸν Paula πρόσωπον amat.

VII.

Iulia lex populis ex quo, Faustine, renata est
 Atque intrare domos iussa Pudicitia est,
 Aut minus aut certe non plus tricesima lux est,
 Et nubit decimo iam Telesilla viro.
 5 Quae nubit totiens, non nubit: adultera lege est.
 Offendor moecha simpliciore minus.

VIII.

Praetores duo, quattuor tribuni,
 Septem causidici, decem poetae
 Cuiusdam modo nuptias petebant
 A quodam sene. Non moratus ille
 5 Praeconi dedit Eulogo puellam.
 Dic, numquid fatue, Severe, fecit?

IX.

In Pompeiano dormis, Laevine, teatro:
 Et quereris, si te suscitatur Oceanus?

X.

Pauca Iovem nuper cum milia forte rogarem,
 „Ille dabit“ dixit „qui mihi templa dedit.“
 Templa quidem dedit ille Iovi, sed milia nobis
 Nulla dedit: pudet, a, pauca rogasse Iovem

5 At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
 Quam placido nostras legerat ore preces!
 Talis supplicibus tribuit diademata Dacis
 Et Capitolas itque reditque vias.
 Dic, precor, o nostri dic conscia virgo Tonantis,
 10 Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
 Sic ego: sic breviter posita mihi Gorgone Pallas:
 „Quae nondum data sunt, stulte, negata putas?“

XI.

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
 Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem,
 Nec melior panis turdusve dabatur Orestae,
 Sed par atque eadem cena duobus erat.
 5 Tu Lucrina voras, me pascit aquosa peloris:
 Non minus ingenua est et mihi, Marce, gula.
 Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
 Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
 Ut praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Oresten.
 10 Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

XII.

Iurat capillos esse, quos emit, suos
 †Fabulla: numquid, Paule, peierat†?

XIII.

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, caelo,
 Vel quis Palladiae non putet artis opus?
 Candida non tacita respondet imagine lygdos
 Et placido fulget vivus in ore decor.
 5 Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
 Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
 Ut Martis revocetur amor summique Tonantis,
 A te Iuno petat ceston et ipsa Venus.

XIV.

Versus scribere posse te disertos
 Adfirmas, Laberi: quid ergo non vis?

Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi: virum putabo.

XV.

Dum Phaethontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem sucina gutta feram.
Sic modo quae fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

XVI.

Tu qui pene viros terres et falce cinaedos,
Iugera sepositi pauca tuere soli.
Sic tua non intrent vetuli pomaria fures,
Sed puer et longis pulchra puella comis.

XVII.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

XVIII.

Sancta Salonini terris requiescit Hiberis,
Qua melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
Vivit qua voluit vivere parte magis.

XIX.

Non de vi neque caede nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abesse furto.
Hoc iudex sibi postulat probari:
5 Tu Cannas Mithridaticumque bellum
Et periuria Punici furoris
Et Sullas Mariosque Muciosque
Magna voce sonas manaque tota.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.

XX.

Mutua te centum sestertia, Phoebe, rogavi,
 Cum mihi dixisses „exigis ergo nihil?“
 Inquiris, dubitas, cunctaris meque diebus
 Teque decem crucias: iam rogo, Phoebe, nega.

XXI.

Perpetuam Stellae dum iungit Ianthida vati
 Laeta Venus, dixit „Plus dare non potui.“
 Haec coram domina; sed nequius illud in aurem:
 „Tu ne quid pecces, exitiose, vide.
 5 Saepe ego lascivom Martem furibunda cecidi,
 Legitimos esset cum vagus ante toros.
 Sed postquam meus est, nulla me paelice laesit:
 Tam frugi Iuno vellet habere virum.“
 Dixit, et arcano percussit pectora loro.
 10 Plaga iuvat: sed tu iam, dea, caede deos.

XXII.

Quod nubis, Proculina, concubino
 Et, moechum modo, nunc facis maritum,
 Ne lex Iulia te notare possit:
 Non nubis, Proculina, sed fateris.

XXIII.

Stare iubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem:
 Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
 Tu licet et manibus blandis et vocibus instes,
 Te contra facies imperiosa tua est.

XXIV.

Nil lascivius est Charisiano:
 Saturnalibus ambulat togatus.

XXV.

Marcelline, boni suboles sincera parentis,
 Horrida Parrhasio quem tegit ursa iugo,

Ille vetus pro te patriusque quid optet amicus,
 Accipe et haec memori pectore vota tene:
 5 Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
 In medios enses saevaque tela ferat.
 Bella velint Martemque ferum rationis egentes,
 Tu potes et patris miles et esse ducis.

XXVI.

Periclitatur capite Sotades noster.
 Reum putatis esse Sotaden? non est.
 Arrigere desit posse Sotades: lingit.

XXVII.

Bis vicine Nepos — nam tu quoque proxima Florae
 Incolis et veteres tu quoque Ficelias —
 Est tibi, quae patria signatur imagine voltus,
 Testis maternae nata pudicitiae.
 5 Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno,
 Et potius plenos aere relinque cados.
 Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum:
 Amphora cum domina nunc nova fiet anus.
 Caecuba non solos vindemia nutriat orbos:
 10 Possunt et patres vivere, crede mihi.

XXVIII.

Libertus Melioris ille notus,
 Tota qui cecidit dolente Roma,
 Cari deliciae breves patroni,
 Hoc sub marmore Glaucias humatus
 5 Iuncto Flaminiae iacet sepulchro:
 Castus moribus, integer pudore,
 Velox ingenio, decore felix.
 Bis senis modo messibus peractis
 Vix unum puer adplicabat annum.
 10 Qui fles talia, nil fleas, viator.

XXIX.

Non de plebe domus nec avarae verna catastae,
 Sed domini sancto dignus amore puer,

Munera cum posset nondum sentire patroni,
 Glaucia libertus iam Melioris erat.
 5 Moribus hoc formaeque datum: quis blandior illo?
 Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
 Inmodicis brevis est aetas et rara senectus.
 Quidquid ames, cupias non placuisse nimis.

XXX.

Sex sestertia si statim dedisses,
 Cum dixti mihi „Sume, tolle, dono“,
 Deberem tibi, Paete, pro ducentis.
 At nunc cum dederis diu moratus,
 5 Post septem, puto, vel novem Kalendas,
 Vis dicam tibi veriora veris?
 Sex sestertia, Paete, perdidisti.

XXXI.

Uxorem, Charideme, tuam scis ipse sinisque
 A medico futui: vis sine febre mori.

XXXII.

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo
 Forsitan et posset vincere mollis Otho,
 Damnavit multo staturum sanguine Martem
 Et fodit certa pectora tota manu.
 5 Sit Cato, dum vivit, sane vel Caesare maior:
 Dum moritur, numquid maior Othone fuit?

XXXIII.

Nil miserabilius, Matho, pedicone Sabello
 Vidisti, quo nil laetius ante fuit.
 Furta, fugae, mortes servorum, incendia, luctus
 Adfligunt hominem, iam miser et futuit.

XXXIV.

Basia da nobis, Diadumene, pressa. „Quot?“ inquis.
 Oceani fluctus me numerare iubes

Et maris Aegaei sparsas per litora conchas
 Et quae Cecropio monte vagantur apes,
 5 Quaeque sonant pleno vocesque manusque theatro,
 Cum populus subiti Caesaris ora videt.
 Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
 Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

XXXV.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti
 Arbiter invitus, Caeciliane, dedit.
 At tu multa diu dicis vitreisque tepentem
 Ampullis potas semisupinus aquam.
 5 Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus,
 Iam de clepsydra, Caeciliane, bibas.

XXXVI.

Mentula tam magna est, quantus tibi, Papyle, nasus,
 Ut possis, quotiens arrigis, olfacere.

XXXVII.

Secti podicis usque ad umbilicium
 Nullas reliquias habet Charinus,
 Et prurit tamen usque ad umbilicum.
 O quanta scabie miser laborat!
 5 Culum non habet, est tamen cinaedus.

XXXVIII.

Aspicias, ut parvus nec adhuc trieteride plena
 Regulus auditum laudet et ipse patrem?
 Maternosque sinus viso genitore relinquat
 Et patrias laudes sentiat esse suas?
 5 Iam clamor centumque viri densumque corona
 Volgus et infanti Iulia tecta placent.
 Acris equi suboles magno sic pulvere gaudet,
 Sic vitulus molli proelia fronte cupit.
 Di, servate, precor, matri sua vota patrique,
 10 Audiat ut natum Regulus, illa duos.

XXXIX.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es septem
 Non liberorum: namque nec tuus quisquam
 Nec est amici filiusve vicini,
 Sed in grabatis tegetibusque concepti
 5 Materna produnt capitibus suis furta.
 Hic, qui retorto crine Maurus incedit,
 Subolem fatetur esse se coci Santrae.
 At ille sima nare, turgidis labris
 Ipsa est imago Pannychi palaestritae.
 10 Pistoris esse tertium quis ignorat,
 Quicumque lippum novit et videt Damam?
 Quartus cinaeda fronte, candido vultu
 Ex concubino natus est tibi Lygdo:
 Percide, si vis, filium: nefas non est.
 15 Hunc vero acuto capite et auribus longis,
 Quae sic moventur, ut solent asellorum,
 Quis morionis filium negat Cyrtae?
 Duae sorores, illa nigra et haec rufa,
 Croti choraulae vilicique sunt Carpi.
 20 Iam Niobidarum grex tibi foret plenus,
 Si spado Coresus Dindymusque non esset.

XL.

Femina praeferrī potuit tibi nulla, Lycori:
 Praeferrī Glycerae femina nulla potest.
 Haec erit hoc quod tu: tu non potes esse quod haec est
 Tempora quid faciunt! hanc volo, te volui.

XLI.

Qui recitat lana fauces et colla revinctus,
 Hic se posse loqui, posse tacere negat.

XLII.

Etrusci nisi thermulis lavaris,
 Inlotus morieris, Oppiane.

Nullae sic tibi blandientur undae,
 Nec fontes Aponi rudes puellis,
 5 Non mollis Sinuessa fervidique
 Fluctus Passeris aut superbus Anxur,
 Non Phoebi vada principesque Baiae.
 Nusquam tam nitidum vacat serenum:
 Lux ipsa est ibi longior, diesque
 10 Nullo tardius a loco recedit.
 Illic Taygeti virent metalla
 Et certant vario decore saxa,
 Quae Phryx et Libys altius cecidit.
 Siccus pinguis onyx anhelat aestus
 15 Et flamma tenui calent ophitae:
 Ritus si placeant tibi Laconum,
 Contentus potes arido vapore
 Cruda Virgine Marciave mergi;
 Quae tam candida, tam serena lucet,
 20 Ut nullas ibi suspiceris undas
 Et credas vacuum nitere lygdon.
 Non adtendis, et aure me supina
 Iam dudum quasi neglegenter audis.
 Inlotus morieris, Oppiane.

XLIII.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiae
 Canaque sulphureis nympha natatur aquis,
 Me Nomentani confirmant otia ruris
 Et casa iugeribus non onerosa suis.
 5 Hoc mihi Baiani soles mollisque Lucrinus,
 Hoc mihi sunt vestrae, Castrice, divitiae.
 Quondam laudatas quocumque libebat ad undas
 Currere nec longas pertimuisse vias,
 Nunc urbis vicina iuvant facilesque recessus,
 10 Et satis est, pigro si licet esse mihi.

XLIV.

Festive credis te, Calliodore, iocari
 Et solum multo permaduisse sale.

Omnibus adrides, dicteria dicis in omnis;
 Sic te convivam posse placere putas.
 5 At si ego non belle, sed vere dixero quiddam,
 Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

XLV.

Lusistis, satis est: lascivi nubite cunni:
 Permissa est vobis non nisi casta Venus.
 Haec est casta Venus? nubit Laetoria Lygdo:
 Turpius uxor erit, quam modo moecha fuit.

XLVI.

Vapulat adsidue veneti quadriga flagello,
 Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

XLVII.

Nympha, mei Stellae quae fonte domestica puro
 Laberis et domini gemmea tecta subis,
 Sive Numae coniunx Triviae te misit ab antris,
 Sive Camenarum de grege nona venis:
 5 Exolvit votis hac se tibi virgine porca
 Marcus, furtivam quod bibit aeger aquam.
 Tu contenta meo iam crimine gaudia fontis
 Da segura tui: sit mihi sana sitis.

XLVIII.

Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata,
 Non tu, Pomponi, cena diserta tua est.

XLIX.

Non sum de fragili dolatus ulmo,
 Nec quae stat rigida supina vena.
 De ligno mihi quolibet columna est,
 Sed viva generata de cupressu:
 5 Quae nec saecula centiens peracta
 Nec longae cariem timet senectae.
 Hanc tu, quisquis es, o malus, timeto.
 Nam si vel minimos manu rapaci

Hoc de palmite laeseris racemos,
 10 Nascetur, licet hoc velis negare,
 Inserta tibi ficus a cupressu.

L.

Cum coleret puros pauper Telesinus amicos,
 Errabat gelida sordidus in togula:
 Obscenos ex quo coepit curare cinaedos,
 Argentum, mensas, praedia solus emit.
 5 Vis fieri dives, Bithvnice? conscius esto:
 Nil tibi vel minimum basia pura dabunt.

LI.

Quod convivaris sine me tam saepe, Luperce,
 Inveni, noceam qua ratione tibi.
 Irascor: licet usque voces mittasque rogesque —
 „Quid facies?“ inquis. Quid faciam? veniam.

LII.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
 Pantagathus, domini cura dolorque sui,
 Vix tangente vagos ferro resecare capillos
 Doctus et hirsutas excoluisse genas.
 5 Sis licet, ut debes, tellus, placata levisque,
 Artificis levior non potes esse manu.

LIII.

Lotus nobiscum est, hilaris cenavit, et idem
 Inventus mane est mortuus Andragoras.
 Tam subitae mortis causam, Faustine, requiris?
 In somnis medicum viderat Hermocraten.

LIV.

Tantos et tantas si dicere Sextilianum,
 Aule, vetes, iunget vix tria verba miser.
 „Quid sibi vult?“ inquis. Dicam, quid suspicer essa.
 Tantos et tantas Sextilianus amat.

LV.

Quod semper casiaque cinnamoque
 Et nido niger alitis superbae
 Fragras plumbea Nicerotiana,
 Rides nos, Coracine, nil olentis:
 5 Malo, quam bene olere, nil olere.

LVI.

Quod tibi crura rigent saetis et pectora villis,
 Verba putas famae te, Charideme, dare?
 Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto
 Teque pilare tuas testificare natis.
 5 „Quae ratio est?“ inquis. Scis multos dicere multa:
 Fac pedicari te, Charideme, putent.

LVII.

Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos
 Et tegitur pictis sordida calva comis.
 Tonsorem capiti non est adhibere necesse:
 Radere te melius spongia, Phoebe, potest.

LVIII.

Cernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, triones
 Comminus et Getici sidera ferre poli,
 O quam paene tibi Stygias ego raptus ad undas
 Elysiae vidi nubila fusca plagae!
 5 Quamvis lassa, tuos quaerebant lumina vultus
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
 Si mihi lanificae ducunt non pulla sorores
 Stamina nec surdos vox habet ista deos,
 Sospite me sospes Latias reveheris ad urbes
 10 Et referes pili praemia clarus eques.

LIX.

Et dolet et queritur, sibi non contingere frigus,
 Propter sescentas Baccara gausapinas,
 Optat et obscuras luces ventosque nivesque,
 Odit et hibernos, si tepuere, dies.

5 Quid fecere mali nostrae tibi, saeve, lacernae,
 Tollere de scapulis quas levis aura potest?
 Quanto simplicius, quanto est humanius illud,
 Mense vel Augusto sumere gausapinas!

LX (LXI).

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos,
 Meque sinus omnes, me manus omnis habet.
 Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
 Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

LXI (LX).

Rem factam Pompullus habet, Faustine: legetur
 Et nomen toto sparget in orbe suum.
 „Sic leve flavorum valeat genus Usiporum,
 Quisquis et Ausonium non amat imperium.“
 5 Ingeniosa tamen Pompulli scripta feruntur.
 „Sed famae non est hoc, mihi crede, satis:
 Quam multi tineas pascunt blattasque disertis,
 Et redimunt soli carmina docta coci!
 Nescio quid plus est, quod donat saecula chartis:
 10 Victurus genium debet habere liber.“

LXII.

Amisit pater unicum Salanus:
 Cessas munera mittere, Oppiane?
 Heu, crudele nefas malaeque Parcae!
 Cuius vulturis hoc erit cadaver?

LXIII.

Scis te captari, scis hunc qui captat, avarum,
 Et scis qui captat, quid, Mariane, velit.
 Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
 Scribis et esse tuo vis, furiose, loco.
 5 „Munera magna tamen misit.“ Sed misit in hamo;
 Et piscatorem piscis amare potest?
 Hicine deflebit vero tua fata dolore?
 Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

LXIV.

Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus
 Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
 Hirsuta peperit rubicunda sub ilice coniunx,
 Sed patris ad speculum tonsi matrisque togatae
 5 Filius et possit sponsam te sponsa vocare:
 Emendare meos, quos novit fama, libellos
 Et tibi permittis felicis carpere nugas, —
 Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
 Non aspernantur proceres urbisque forique,
 10 Quas et perpetui dignantur scrinia Sili
 Et repetit totiens facundo Regulus ore,
 Quique videt propius magni certamina Circi
 Laudat Aventinae vicinus Sura Dianae,
 Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
 15 Non dedignatur bis terque revolvere Caesar.
 Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
 Acrius et tenues finxerunt pectus Athenae.
 Ne valeam, si non multo sapit altius illud,
 Quod cum panticibus laxis et cum pede grandi
 20 Et rubro pulmone vetus nasisque timendum
 Omnia crudelis lanis per compita portat.
 Audes praeterea, quos nullus noverit, in me
 Scribere versiculos miseras et perdere chartas.
 At si quid nostrae tibi bilis inusserit ardor,
 25 Vivet et haerebit totoque legetur in orbe,
 Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
 Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
 Fumantem nasum vivi temptaveris ursi.
 Sit placidus licet et lambat digitosque manusque,
 30 Si dolor et bilis, si iusta coegerit ira,
 Ursus erit: vacua dentes in pelle fatiges
 Et tacitam quaeras, quam possis rodere, carnem.

LXV.

„Hexametris epigramma facis“ scio dicere Tuccam.
 Tucca, solet fieri, denique, Tucca, licet.

„Sed tamen hoc longum est.“ Solet hoc quoque, Tucca,
licetque:

Si breviora probas, disticha sola legas.
5 Conveniat nobis, ut fas epigrammata longa
Sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.

LXVI.

Famae non nimium bonae puellam,
Quales in media sedent Subura,
Vendebat modo praeco Gellianus.
Parvo cum pretio diu liceret,
Dum puram cupit adprobare cunctis,
Adtraxit prope se manu negantem
Et bis terque quaterque basiavit.
Quid profecerit osculo, requiris?
Sescentos modo qui dabat, negavit.

LXVII.

Cur tantum eunuchos habeat tua Caelia, quaeris,
Pannyche? volt futui Caelia nec parere.

LXVIII.

Flete nefas vestrum, sed toto flete Lucrino,
Naides, et luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychos ille, tuum, Castrice, dulce latus.
5 Hic tibi curarum socius blandumque levamen,
Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.
Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis
Vidit et Alcidae nympa remisit Hylan?
An dea femineum iam neglegit Hermaphroditum
10 Amplexu teneri sollicitata viri?
Quidquid id est, subitae, quaecumque est causa rapinae,
Sit, precor, et tellus mitis et unda tibi.

LXIX.

Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle:
Miror, quod Bassi filia potat aquam.

LXX.

- Sexagesima, Marciane, messis
 Acta est et, puto, iam secunda Cottae,
 Nec se taedia lectuli calentis
 Expertum meminit die vel uno.
 5 Ostendit digitum, sed impudicum,
 Alconti Dasioque Symmachoque.
 At nostri bene computentur anni
 Et quantum tetricae tulere febres
 Aut languor gravis aut mali dolores,
 10 A vita meliore separentur:
 Infantes sumus, et senes videmur.
 Aetatem Priamique Nestorisque
 Longam qui putat esse, Marciane,
 Multum decipiturque falliturque.
 15 Non est vivere, sed valere vita est.

LXXI.

- Edere lascivos ad Baetica crumata gestus
 Et Gaditanis ludere docta modis,
 Tendere quae tremulum Pelian Hecubaeque maritum
 Posset ad Hectoreos sollicitare rogos,
 5 Urit et excruciat dominum Telethusa priorem:
 Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

LXXII.

- Fur notae nimium rapacitatis
 Conpilare Cilix volebat hortum,
 Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
 Praeter marmoreum nihil Priapum.
 5 Dum non vult vacua manu redire,
 Ipsum subripuit Cilix Priapum.

LXXIII.

- Non rudis indocta fecit me falce colonus:
 Dispensatoris nobile cernis opus.
 Nam Caeretani cultor ditissimus agri
 Hos Hilarus colles et iuga laeta tenet.

5 Aspice, quam certo videar non ligneus ore
 Nec devota focis inguinis arma geram,
 Sed mihi perpetua numquam moritura cupresso
 Phidiaca rigeat mentula digna manu.
 Vicini, moneo, sanctum celebrate Priapum
 10 Et bis septenis parcite iugeribus.

LXXIV.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
 Calvam trifilem semitatus unguento,
 Foditque tonsis ora laxa lentiscis,
 Mentitur, Aefulane: non habet dentes.

LXXV.

Cum mittis turdumve mihi quadramve placentae,
 Sive femur leporis, sive quid his simile est,
 Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
 Has ego non mittam, Pontia, sed nec edam.

LXXVI.

Ille sacri lateris custos Martisque togati,
 Credita cui summi castra fuere ducis,
 Hic situs est Fuscus. Licet hoc, Fortuna, fateri:
 Non timet hostiles iam lapis iste minas;
 5 Grande iugum domita Dacus cervice recepit,
 Et famulum victrix possidet umbra nemus.

LXXVII.

Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Iros,
 Tam iuvenis, quam nec Parthenopaeus erat,
 Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus,
 Quid te Cappadocum sex onus esse iuvat?
 5 Rideris multoque magis traduceris, Afer,
 Quam nudus medio si spatiere foro.
 Non aliter monstratur Atlans cum compare ginno
 Quaeque vehit similem belua nigra Libyn.
 Invidiosa tibi quam sit lectica, requiris?
 10 Non debes ferri mortuus hexaphoro.

LXXVIII.

Potor nobilis, Aule, lumine uno
 Luscus Phryx erat alteroque lippus.
 Huic Heras medicus „Bibas caveto:
 Vinum si biberis, nihil videbis.“
 5 Ridens Phryx oculo „Valebis“ inquit.
 Misceri sibi protinus deunces,
 Sed crebros iubet. Exitum requiris?
 Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

LXXIX.

Tristis es et felix. Sciat hoc Fortuna caveto:
 Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

LXXX.

Ut nova dona tibi, Caesar, Nilotica tellus
 Miserat hibernas ambitiosa rosas.
 Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
 Urbis ut intravit limina prima tuae:
 5 Tantus veris honos et odora gratia Florae,
 Tantaque Paestani gloria ruris erat;
 Sic quacumque vagus gressumque oculosque ferebat,
 Tonsilibus sertis omne rubebat iter.
 At tu Romanae iussus iam cedere brumae,
 10 Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

LXXXI.

Iratus tamquam populo, Charideme, lavaris:
 Inguina sic toto subluis in solio.
 Nec caput hic vellem sic te, Charideme, lavare.
 Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

LXXXII.

Quidam me modo, Rufe, diligenter
 Inspectum, velut emptor aut lanista,
 Cum vultu digitoque subnotasset,

„Tune es, tune“ ait „ille Martialis,
 5 Cuius nequitas iocosque novit,
 Aurem qui modo non habet Batavam?“
 Subrisi modice, levique nutu
 Me quem dixerat esse non negavi.
 „Cur ergo“ inquit „habes malas lacernas?“
 10 Respondi: „quia sum malus poeta“.
 Hoc ne saepius accidat poetae,
 Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

LXXXIII.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
 Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
 Nam tu missa tua revocasti fulmina dextra:
 Hos cuperem mores ignibus esse Iovis;
 5 Si tua sit summo, Caesar, natura Tonanti,
 Utetur toto fulmine rara manus.
 Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
 Esse quod et comiti contigit et reduci.

LXXXIV.

Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus.
 Hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

LXXXV.

Editur en sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
 Nec te lectorem sperat, amice, liber:
 Impia Cappadocum tellus et numine laevo
 Visa tibi cineres reddit et ossa patri.
 5 Funde tuo lacrimas orbata Bononia Rufo,
 Et resonet tota planctus in Aemilia:
 Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit aetas!
 Viderat Alpei praemia quinta modo.
 Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
 10 Tu solitus totos, Rufe, tenere iocos,
 Accipe cum fletu maesti breve carmen amici
 Atque haec absentis tura fuisse puta.

LXXXVI.

Setinum dominaeque nives densique trientes,
 Quando ego vos medico non prohibente bibam?
 Stultus et ingratus nec tanto munere dignus,
 Qui mavult heres divitis esse Midae.
 5 Possideat Libycas messis Hermumque Tagumque,
 Et potet caldam, qui mihi livet, aquam.

LXXXVII.

Di tibi dent et tu, Caesar, quaecumque mereris:
 Di mihi dent et tu, quae volo, si merui.

LXXXVIII.

Mane salutavi vero te nomine casu,
 Nec dixi dominum, Caeciliane, meum.
 Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
 Centum quadrantes abstulit illa mihi.

LXXXIX.

Cam peteret seram media iam nocte matellam
 Arguto madidus pollice Panaretus,
 Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse,
 Nec fuerat soli tota lagona satis.
 5 Ille fide summa testae sua vina remensus
 Reddidit oenophori pondera plena sui.
 Miraris, quantum biberat, cepisse lagonam?
 Desine mirari, Rufe: merum biberat.

XC.

Moechum Gellia non habet nisi unum.
 Turpe est hoc magis: uxor est duorum.

XCI.

Sancta ducis summi prohibet censura vetatque
 Moechari. Gaude, Zoile, non futuis.

XCII.

Caelatus tibi cum sit, Anniane,
 Serpens in patera Myronos arte,
 Vaticana bibis: bibis venenum.

XCIII.

Tam male Thais olet, quam non fullonis avari
 Testa vetus, media sed modo fracta via,
 Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
 Non detracta cani transtiberina cutis,
 5 Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo,
 Amphora corrupto nec vitiata garo.
 Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
 Deposita quotiens balnea veste petit,
 Psilothro viret aut acida latet oblita creta
 10 Aut tegitur pingui terque quaterque faba.
 Cum bene se tutam per fraudes mille putavit,
 Omnia cum fecit, Thaida Thais olet.

XCIV.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetano
 Sive foris seu cum cenat in urbe domi.
 Sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.
 Non habet ergo aliud? Non habet immo suum

M. VAL. MARTIALIS
 EPIGRAMMATON

LIBER VII.

I.

Accipe belligerae crudum thoraca Minervae,
 Ipsa Medusaeae quem timet ira comae.
 Dum vacat, haec, Caesar, poterit lorica vocari:
 Pectore cum sacro sederit, aegis erit.

II.

Invia Sarmaticis domini lorica sagittis
 Et Martis Getico tergore fida magis,

Quam vel ad Aetolae securam cuspidis ictus
 Texuit innumeri lubricus unguis apri:
 5 Felix sorte tua, sacrum cui tangere pectus
 Fas erit et nostri mente calere dei.
 I comes et magnos inlaesa merere triumphos
 Palmataeque ducem, sed cito, redde togae.

III.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

IV.

Esset, Castrice, cum mali coloris,
 Versus scribere coepit Oppianus.

V.

Si desiderium, Caesar, populique patrumque
 Respicias et Latiae gaudia vera togae,
 Redde deum votis poscentibus. Invidet hosti
 Roma suo, veniat laurea multa licet:
 5 Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
 Terretur vultu barbarus et fruitur.

VI.

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
 Ausonias Caesar iam parat ire vias?
 Certus abest auctor, sed vox hoc nuntiat omnis:
 Credo tibi, verum dicere, Fama, soles.
 5 Publica victrices testantur gaudia chartae,
 Martia laurigeram cuspide pila virent.
 Rursus, io, magnos clamat tibi Roma triumphos
 INVICTUSQUE tua, Caesar, in urbe sonas.
 Sed iam laetitiae quo sit fiducia maior,
 10 Sarmaticae laurus nuntius ipse veni.

VII.

Hiberna quamvis Arctos et rudis Peuce
 Et ungularum pulsibus calens Hister

Fractusque cornu iam ter improbo Rhenus
 Teneat domantem regna perfidae gentis
 5 Te, summe mundi rector et parens orbis:
 Abesse nostris non tamen potes votis.
 Illic et oculis et animis sumus, Caesar,
 Adeoque mentes omnium tenes unus,
 Ut ipsa magni turba nesciat Circi,
 10 Utrumne currat Passerinus an Tigris.

VIII.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite, Musae:
 Victor ab Odrysio redditur orbe deus.
 Certa facis populi tu primus vota, December:
 Iam licet ingenti dicere voce „Venit!“
 5 Felix sorte tua! Poteras non cedere Iano,
 Gaudia si nobis, quae dabit ille, dares.
 Festa coronatus ludet convicia miles,
 Inter laurigeros cum comes ibit equos.
 Fas audire iocos levioraque carmina, Caesar,
 10 Et tibi, si lusus ipse triumphus amat.

IX.

Cum sexaginta numeret Cascellius annos,
 Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

X.

Pedicatur Eros, fellat Linus: Ole, quid ad te,
 De cute quid faciant ille vel ille sua?
 Centenis futuit Matho milibus: Ole, quid ad te?
 Non tu propterea, sed Matho pauper erit.
 5 In lucem cenat Sertorius: Ole, quid ad te,
 Cum liceat tota stertere nocte tibi?
 Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
 Assem ne dederis crediderisve Lupo.
 Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
 10 Quodque magis curae convenit esse tuae.
 Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
 Quadrantem nemo iam tibi credit: et hoc.

Uxor moecha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
 Poscit iam dotem filia grandis: et hoc.
 15 Dicere quindecies poteram, quod pertinet ad te:
 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

XI.

Cogis me calamo manuque nostra
 Emendare meos, Pudens, libellos.
 O quam me nimium probas amasque,
 Qui vis archetypas habere nugas!

XII.

Sic me fronte legat dominus, Faustine, serena
 Excipiatque meos, qua solet aure, iocos,
 Ut mea nec, iuste quos odit, pagina laesit,
 Et mihi de nullo fama rubore placet.
 5 Quid prodest, cupiant cum quidam nostra videri,
 Si qua Lycambeo sanguine tela madent,
 Vipereumque vomat nostro sub nomine virus,
 Qui Phoebi radios ferre diemque negat?
 Ludimus innocui: scis hoc bene: iuro potentis
 10 Per genium Famae Castaliumque gregem
 Perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
 Lector inhumana liber ab invidia.

XIII.

Dum Tiburtinis albescere solibus audit
 Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
 Venit in Herculeos colles. Quid Tiburis alti
 Aura valet! Parvo tempore nigra redit.

XIV.

Accidit infandum nostrae scelus, Aule, puellae;
 Amisit lusus deliciasque suas:
 Non quales teneri ploravit amica Catulli
 Lesbia, nequitiis passeris orba sui,
 5 Vel Stellae cantata meo quas flevit Ianthis,
 Cuius in Elysio nigra columba volat:

Lux mea non capitur nugis neque moribus istis,
 Nec dominae pectus talia damna movent:
 Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
 10 Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

XV.

Quis puer hic nitidis absistit Ianthidos undis?
 Effugit dominam Naida numquid Hylas?
 O bene, quod silva colitur Tirynthius ista
 Et quod amatrices tam prope servat aquas!
 5 Securus licet hos fontes, Argynne, ministres:
 Nil facient Nymphae: ne velit ipse, cave.

XVI.

Aera domi non sunt, superest hoc, Regule, solum,
 Ut tua vendamus munera: numquid emis?

XVII.

Ruris bibliotheca delicati,
 Vicinam videt unde lector urbem,
 Inter carmina sanctiora si quis
 Lascivae fuerit locus Thaliae,
 5 Hos nido licet inseras vel imo,
 Septem quos tibi misimus libellos
 Auctoris calamo sui notatos:
 Haec illis pretium facit litura.
 At tu munere dedicata parvo
 10 Quae cantaberis orbe nota toto,
 Pignus pectoris hoc mei tuere,
 Iuli bibliotheca Martialis.

XVIII.

Cum tibi sit facies, de qua nec femina possit
 Dicere, cum corpus nulla litura notet,
 Cur te tam rarus cupiat repetatque fututor,
 Miraris? Vitium est non leve, Galla, tibi:
 5 Accessi quotiens ad opus mixtisque movemur
 Inguinibus, cunnus non tacet, ipsa taces.

Di facerent, ut tu loquereris et ille taceret:
 Offendor cunni garrulitate tui.
 Pedere te mallet: namque hoc nec inutile dicit
 10 Symmachus et risum res movet ista simul:
 Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?
 Cum sonat hic, cui non mentula mensque cadit?
 Dic aliquid saltem clamosoque obstrepe cunno,
 Et si adeo muta es, disce vel inde loqui.

XIX.

Fragmentum quod vile putas et inutile lignum,
 Haec fuit ignoti prima carina maris.
 Quam nec Cyanaeae quondam potuere ruinae
 Frangere nec Scythici tristior ira freti,
 5 Saecula vicerunt: sed quamvis cesserit amnis,
 Sanctior est salva parva tabella rate.

XX.

Nihil est miserius neque gulosius Santra.
 Rectam vocatus cum cucurrit ad cenam,
 Quam tot diebus noctibusque captavit,
 Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
 5 Et utramque coxam leporis et duos armos,
 Nec erubescit peierare de turdo
 Et ostreorum rapere lividos cirros.
 Buccis placentae sordidam linit mappam;
 Illic et uvae conlocantur ollares
 10 Et Punicorum pauca grana malorum
 Et excavatae pellis indecens volvae
 Et lippa ficus debilisque boletus.
 Sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
 Rosos tepenti spondylos sinu condit
 15 Et devorato capite turturem truncum.
 Colligere longa turpe nec putat dextra,
 Analecta quidquid et canes reliquerunt.
 Nec escuienta sufficit gulae praeda,
 Mixto lagonam replet ad pedes vino.
 20 Haec per ducentas cum domum tulit scalas

Seque obserata clusit anxius cella
Gulosus ille, postero die vendit.

XXI.

Haec est illa dies, magni quae conscia partus
Lucanum populis et tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis nullaque invisior umbra,
Debit hoc saltem non licuisse tibi.

XXII.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba, favete sacris.
Haec meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
Mixtus Castaliae Baetis ut esset aquae.

XXIII.

Phoebe, veni, sed quantus eras, cum bella tonanti
Ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.
Quid tanta pro luce precer? Tu, Polla, maritum
Saepe colas et se sentiat ille coli.

XXIV.

Cum Iuvenale meo quae me committere temptas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas Pyladen odisset Orestes,
Thesea Pirithoi destituisset amor,
5 Tu Siculos fratres et maius nomen Atridas
Et Ladae poteris dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis et talibus inprecor ausis,
Ut facias illud, quod, puto, lingua, facis.

XXV.

Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper
Et cerussata candidiora cute,
Nullaque mica salis nec amari fellis in illis
Gutta sit, o demens, vis tamen illa legi!
5 Nec cibus ipse iuvat morsu fraudatus aceti,
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.

Infanti melimela dato fatuasque mariscas:
 Nam mihi, quae novit pungere, Chia sapit.

XXVI.

Apollinarem conveni meum, Scazon;
 Et si vacabit — ne molestus accedas —,
 Hoc qualecumque, cuius aliqua pars ipse est,
 Dabis: haec facetum carmen inbuant aures.
 5 Si te receptum fronte videris tota,
 Noto rogabis ut favore sustentet.
 Quanto mearum, scis, amore nugarum
 Flagret: nec ipse plus amare te possum.
 Contra malignos esse si cupis tutus,
 10 Apollinarem conveni meum, Scazon.

XXVII.

Tuscae glandis aper populator et ilice multa
 Iam piger, Aetolae fama secunda ferae,
 Quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
 Praeda iacet nostris invidiosa focus:
 5 Pinguescant madido laeti nidore penates
 Flagret et exciso festa culina iugo.
 Sed cocus ingentem piperis consumet acervum
 Addet et arcano mixta Falerna garo:
 Ad dominum redeas, noster te non capit ignis,
 10 Conturbator aper: vilius esurio.

XXVIII.

Sic Tiburtinae crescat tibi silva Dianae
 Et properet caesum saepe redire nemus,
 Nec Tartesiaticis Pallas tua, Fusce, trapetis
 Cedat et inmodici dent bona musta lacus;
 5 Sic fora mirentur, sic te palatia laudent,
 Excolat et geminas plurima palma fores:
 Otia dum medius praestat tibi parva December,
 Exige, sed certa, quos legis, aure iocos.
 „Scire libet verum? res est haec ardua.“ Sed tu
 10 Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

XXIX.

Thestyle, Victoris tormentum dulce Voconi,
 Quo nemo est toto notior orbe puer,
 Sic etiam positis formosus amere capillis
 Et placeat vati nulla puella tuo:
 5 Paulisper domini doctos sepone libellos,
 Carmina Victori dum lego parva tuo.
 Et Maecenati, Maro cum cantaret Alexin,
 Nota tamen Marsi fusca Melaenis erat.

XXX.

Das Parthis, das Germanis, das, Caelia, Dacis,
 Nec Cilicum spernis Cappadocumque toros;
 Et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor
 Navigat, a rubris et niger Indus aquis;
 5 Nec recutitorum fugis inguina Iudaeorum,
 Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
 Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
 Quod Romana tibi mentula nulla placet?

XXXI.

Raucae chortis aves et ova matrum
 Et flavas medio vapore Chias
 Et fetum querulae rudem capellae
 Nec iam frigoribus pares olivas
 5 Et canum gelidis holus pruinis
 De nostro tibi missa rure credis?
 O quam, Regule, diligenter erras!
 Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
 Quidquid vilicus Umber aut colonus
 10 Aut rus marmore tertio notatum
 Aut Tusci tibi Tusculive mittunt,
 Id tota mihi nascitur Subura.

XXXII.

Attice, facundae renovas qui nomina gentis
 Nec sinis ingentem conticuisse domum.

Te pia Cecropiae comitatur turba Minervae,
 Te secreta quies, te sophos omnis amat.
 5 At iuvenes alios fracta colit aure magister
 Et rapit inmeritas sordidus unctor opes.
 Non pila, non follis, non te paganica thermis
 Praeparat, aut nudi stipitis ictus hebes,
 Vara nec in lento ceromate bracchia tendis,
 10 Non harpasta vagus pulverulenta rapis,
 Sed curris niveas tantum prope Virginis undas,
 Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
 Per varias artes, omnis quibus area servit,
 Ludere, cum liceat currere, pigritia est.

XXXIII.

Sordidior caeno cum sit toga, calceus autem
 Candidior prima sit tibi, Cinna, nive:
 Deiecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
 Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

XXXIV.

Quo possit fieri modo, Severe,
 Ut vir pessimus omnium Charinus
 Unam rem bene fecerit, requiris?
 Dicam, sed cito. Quid Nerone peius?
 5 Quid thermis melius Neronianis?
 Non deest protinus, ecce, de malignis,
 Qui sic rancidulo loquatur ore:
 „Quid tu tot domini deique nostri
 Praefers muneribus?“ Neronianas
 10 Thermas praefero balneis cinaedi.

XXXV.

Inguina succinctus nigra tibi servos aluta
 Stat, quotiens calidis tota foveris aquis.
 Sed meus, ut de me taceam, Laecania, servos
 Iudaeum nuda sub cute pondus habet,
 5 Sed nudi tecum iuvenesque senesque lavantur.
 An sola est servi mentula vera tui?

Ecquid femineos sequeris, matrona, recessus,
Secretusque tua, cunne, lavaris aqua?

XXXVI.

Cum pluvias madidumque Iovem perferre negaret
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima, quae posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
5 Horridus, ecce, sonat Boreae stridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

XXXVII.

Nosti mortiferum quaestoris, Castrice, signum?
Est operae pretium discere theta novum:
Exprimeret quotiens rorantem frigore nasum,
Letalem iuguli iusserat esse notam.
5 Turpis ab invisio pendebat stiria naso,
Cum flaret madida fauce December atrox:
Collegae tenuere manus; quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

XXXVIII.

Tantus es et talis, nostri Polypheme Severi,
Ut te mirari possit et ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minor. Quod si fera monstra duorum
Iunxeris, alterius fiet uterque timor.

XXXIX.

Discursus varios vagumque mane
Et fastus et have potentiorum
Cum perferre patique iam negaret,
Coepit fingere Caelius podagram.
5 Quam dum volt nimis adprobare veram
Et sanas linit obligatque plantas
Inceditque gradu laborioso,
— Quantum cura potest et ars doloris! —
Desit fingere Caelius podagram.

XL.

Hic iacet ille senex Augusta notus in aula,
 Pectore non humili passus utrumque deum;
 Natorum pietas sanctis quem coniugis umbris
 Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
 5 Occidit illa prior viridi fraudata iuventa:
 Hic prope ter senas vixit Olympiadas.
 Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
 Aspexit lacrimas quisquis, Etrusce, tuas.

XLI.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
 Cosmica, Semproni, tam mala, quam bona sunt.

XLII.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
 Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
 Nos tenues in utroque sumus vincique parati:
 Inde sopor nobis et placet alta quies.
 5 Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaeris?
 Alcinoο nullum poma dedisse putas?

XLIII.

Primum est, ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo;
 Illud deinde sequens, ut cito, Cinna, neges.
 Diligo praestantem; non odi, Cinna, negantem:
 Sed tu nec praestas nec cito, Cinna, negas.

XLIV.

Maximus ille tuus, Ovidi, Caesonius hic est,
 Cuius adhuc vultum vivida cera tenet.
 Hunc Nero damnavit; sed tu damnare Neronem
 Ausus es et profugi, non tua, fata sequi:
 5 Aequora per Scyllae magnus comes exulis isti,
 Qui modo nolueras consulis ire comes.
 Si victura meis mandantur nomina chartis
 Et fas est cineri me superesse meo:

Audiet hoc praesens venturaque turba, fuisse
 10 Illi te, Senecae quod fuit ille suo.

XLV.

Facundi Senecae potens amicus,
 Caro proximus aut prior Sereno,
 Hic est Maximus ille, quem frequenti
 Felix littera pagina salutat.
 5 Hunc tu per Siculas secutus undas,
 O nullis, Ovidi, tacende linguis,
 Sprevisi domini furentis iras.
 Miretur Pyladen suum vetustas,
 Haesit qui comes exuli parentis:
 10 Quis discrimina comparet duorum?
 Haesisti comes exuli Neronis.

XLVI.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus
 Maeonioque cupis doctius ore loqui,
 Excrucias multis pariter me teque diebus,
 Et tua de nostro, Prisce, Thalia tacet.
 5 Divitibus poteris musas elegosque sonantes
 Mittere: pauperibus munera *πεζὰ* dato.

XLVII.

Doctorum Licini celeberrime Sura virorum,
 Cuius prisca gravis lingua reduxit avos,
 Redderis — heu, quanto factorum munere! — nobis,
 Gustata Lethes paene remissus aqua.
 5 Perdiderant iam vota metum securaque flebat
 Tristitia, et lacrimis iamque peractus eras:
 Non tulit invidiam taciti regnator Averni
 Et raptas Fatis reddidit ipse colus.
 Scis igitur, quantas hominum mors falsa querellas
 10 Moverit, et frueris posteritate tua.
 Vive velut raptō fugitivaque gaudia carpe:
 Perdiderit nullum vita reversa diem.

XLVIII.

Cum mensas habeat fere trecentas,
 Pro mensis habet Annius ministros:
 Transcurrunt gabatae volantque lances.
 Has vobis epulas habete, lauti:
 5 Nos offendimur ambulante cena.

XLIX.

Parva suburbani munuscula mittimus horti:
 Faucibus ova tuis, poma, Severe, gulae.

L.

Fons dominae, regina loci quo gaudet Ianthis,
 Gloria conspicuae delictumque domus,
 Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris
 Et Ganymedeo luceat unda choro:
 5 Quid facit Alcides silva sacratus in ista?
 Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
 Numquid Nympharum notos observat amores,
 Tam multi pariter ne rapiantur Hylae?

LI.

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas
 Et lasciva tamen carmina nosse libet,
 Pompeium quaeres — et nosti forsitan — Auctum;
 Ultoris prima Martis in aede sedet:
 5 Iure madens varioque togae limatus in usu,
 Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
 Sic tenet absentes nostros cantatque libellos,
 Ut pereat chartis littera nulla meis:
 Denique, si vellet, poterat scripsisse videri;
 10 Sed famae mavult ille favere meae.
 Hunc licet a decuma — neque enim satis ante vacabit —
 Sollicitus; capiet cenula parva duos;
 Ille leget, bibe tu; nolis licet, ille sonabit;
 Et cum „Iam satis est“ dixeris, ille leget.

LII.

Gratum est, quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,
 Si tamen et Celerem, quod legis, Aucte, iuvat.
 Ille meas gentes et Celtas rexit Hiberos,
 Nec fuit in nostro certior orbe fides.
 5 Maior me tanto reverentia turbat, et aures
 Non auditoris, iudicis esse puto.

LIII.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, UMBER,
 Munera, contulerant quae tibi quinque dies:
 Bis senos triplices et dentiscalpia septem;
 His comes accessit spongia, mappa, calix,
 5 Semodiusque fabae cum vimine Picenarum,
 Et Laletanae nigra lagona sapae;
 Parvaeque cum canis venerunt cottana prunis
 Et Libycae fici pondere testa gravis.
 Vix puto triginta nummorum tota fuisse
 10 Munera, quae grandes octo tulere Syri.
 Quanto commodius nullo mihi ferre labore
 Argenti potuit pondera quinque puer!

LIV.

Semper mane mihi de me mera somnia narras,
 Quae moveant animum sollicitentque meum.
 Iam prior ad faecem, sed et haec vindemia venit,
 Exorat noctes dum mihi saga tuas;
 5 Consumpsi salsasque molas et turis acervos;
 Decrevere greges, dum cadit agna frequens;
 Non porcus, non chortis aves, non ova supersunt.
 Aut vigila aut dormi, Nasidiane, tibi.

LV.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
 Nec nobis dederis remiserisque:
 Credam te satis esse liberalem.
 Sed si reddis Apicio Lupoque

5 Et Gallo Titioque Caesioque,
Linges non mihi — nam proba et pusilla est —,
Sed quae de Solymis venit perustis
Damnata modo mentulam tributis.

LVI.

Astra polumque pia cepisti mente, Rabiri,
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Iovi dare templa parabit,
Has petet a nostro Pisa Tonante manus.

LVII.

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillan:
Πύξ ἀγαθὸς fuerat, nunc erit ἰπὸδαμος.

LVIII.

Iam sex aut septem nupsisti, Galla, cinaedis,
Dum coma te nimium pexaque barba iuvat.
Deinde experta latus madidoque simillima loro
Inguina nec lassa stare coacta manu,
5 Deseris inbelles thalamos mollemque maritum;
Rursus et in similes decidis usque toros.
Quaere aliquem Curios semper Fabiosque loquentem,
Hirsutum et dura rusticitate trucem:
Invenies: sed habet tristis quoque turba cinaedos.
10 Difficile est vero nubere, Galla, viro.

LIX.

Non cenat sine apro noster, Tite, Caecilianus.
Bellum convivam Caecilianus habet.

LX.

Tarpeiae venerande rector aulae,
Quem salvo duce credimus Tonantem,
Cum votis sibi quisque te fatiget
Et poscat dare, quae dei potestis:
5 Nil pro me mihi, Iuppiter, petenti

Ne suscensueris velut superbo.
 Te pro Caesare debeo rogare:
 Pro me debeo Caesarem rogare.

LXI.

Abstulerat totam temerarius institor urbem,
 Inque suo nullum limine limen erat.
 Iussisti tenuis, Germanice, crescere vicos,
 Et modo quae fuerat semita, facta via est.
 5 Nulla catenatis pila est praecincta lagonis,
 Nec praetor medio cogitur ire luto,
 Stringitur in densa nec caeca novacula turba,
 Occupat aut totas nigra popina vias.
 Tonsor, copo, cocus, lanus sua limina servant.
 10 Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

LXII.

Reclusis foribus grandes percidis, Amille,
 Et te deprendi, cum facis ista, cupis,
 Ne quid liberti narrent servique paterni
 Et niger obliqua garrulitate cliens.
 5 Non pedicari se qui testatur, Amille,
 Illud saepe facit, quod sine teste facit.

LXIII.

Perpetui numquam moritura volumina Sili
 Qui legis et Latia carmina digna toga,
 Pierios tantum vati placuisse recessus
 Credis et Aoniae Bacchicaserta comae?
 5 Sacra coturnati non attigit ante Maronis,
 Implevit magni quam Ciceronis opus:
 Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum,
 Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
 Postquam bis senis ingentem fascibus annum
 10 Rexerat, adserto qui sacer orbe fuit,
 Emeritos Musis et Phoebos tradidit annos,
 Proque suo celebrat nunc Helicon foro.

LXIV.

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe,
 Et post hoc dominae munere factus eques,
 Sicanias urbes Aetnaeaeque regna petisti,
 Cinname, cum fugeres tristia iura fori.
 5 Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
 Quid facit infelix et fugitiva quies?
 Non rhetor, non grammaticus ludive magister,
 Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes,
 Vendere nec vocem Siculis plausumque theatris:
 10 Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

LXV.

Lis te bis decumae numerantem frigora brumae
 Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
 A miser et demens! viginti litigat annis
 Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

LXVI.

Heredem Fabius Labienum ex asse reliquit:
 Plus meruisse tamen se Labienus ait.

LXVII.

Pedicat pueros tribas Philaenis
 Et tentigine saevior mariti
 Undenas dolat in die puellas.
 Harpasto quoque subligata ludit,
 5 Et flavescit happe, gravesque draucis
 Halteras facili rotat lacerto,
 Et putri lutulenta de palaestra
 Uncti verbere vapulat magistri:
 Nec cenat prius aut recumbit ante,
 10 Quam septem vomuit meros deunces;
 Ad quos fas sibi tunc putat redire.
 Cum coloephia sedecim comedit.
 Post haec omnia cum libidinatur,
 Non fellat — putat hoc parum virile —,

15 Sed plane medias vorat puellas.
 Di mentem tibi dent tuam, Philaeni,
 Cunnum lingere quae putas virile.

LXVIII.

Commendare meas, Instanti Rufe, Camenas
 Parce precor socero: seria fors an amat.
 Quod si lascivos admittit et ille libellos,
 Haec ego vel Curio Fabricioque legam.

LXIX.

Haec est illa tibi promissa Theophila, Cani,
 Cuius Cecropia pectora dote madent:
 Hanc sibi iure petat magni senis Atticus hortus,
 Nec minus esse suam Stoica turba velit.
 5 Vivet opus quodcumque per has emiseris aures:
 Tam non femineum nec populare sapit.
 Non tua Pantaenis nimium se praeferat illi,
 Quamvis Pierio sit bene nota choro.
 Carmina fingentem Sappho laudabat amatrix:
 10 Castior haec, et non doctior illa fuit.

LXX.

Ipsarum tribadum tribas, Philaeni,
 Recte, quam futuis, vocas amicam.

LXXI.

Ficosa est uxor, ficosus et ipse maritus,
 Filia ficosa est et gener atque nepos,
 Nec dispensator nec vilicus ulcere turpi
 Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
 5 Cum sint ficosi pariter iuvenesque senesque,
 Res mira est, ficos non habet unus ager.

LXXII.

Gratus sic tibi, Paule, sit December,
 Nec vani triplices brevesque mappae
 Nec turis veniant leves selibrae,

Sed lances ferat et scyphos avorum
 5 Aut grandis reus aut potens amicus,
 Seu quod te potius iuvat capitque;
 Sic vincas Noviumque Publumque
 Mandris et vitreo latrone clusos;
 Sic palmam tibi de trigone nudo
 10 Unctae det favor arbiter coronae,
 Nec laudet Polybi magis sinistras:
 Si quisquam mea dixerit malignus
 Atro carmina quae madent veneno,
 Ut vocem mihi commodes patronam
 15 Et quantum poteris, sed usque, clames:
 „Non scripsit meus ista Martialis.“

LXXIII.

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianae,
 Et tua patricius culmina vicus habet;
 Hinc viduae Cybeles, illinc sacraria Vestae,
 Inde novum, veterem prospicis inde Iovem.
 5 Dic, ubi conveniam, dic, qua te parte requiram:
 Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

LXXIV.

Cyllenes caelique decus, facunde minister,
 Aurea cui torto virga dracone viret:
 Sic tibi lascivi non desit copia furti,
 Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales,
 5 Maternaeque sacris ornentur frondibus Idus,
 Et senior parca mole prematur avus:
 Hunc semper Norbana diem cum coniuge Carpo
 Laeta colat, primis quo coiere toris.
 Hic pius antistes sophiae sua dona ministrat,
 10 Hic te ture vocat, fidus et ipse Iovi.

LXXV.

Vis futui gratis, cum sis deformis anusque.
 Res perridicula est: vis dare, nec dare vis.

LXXVI.

Quod te diripiunt potentiores
 Per convivia, porticus, theatra,
 Et tecum, quotiens ita incidisti,
 Gestari iuvat et iuvat lavari:
 5 Nolito nimium tibi placere.
 Delectas, Philomuse, non amaris.

LXXVII.

Exigis, ut nostros donem tibi, Tuca, libellos.
 Non faciam: nam vis vendere, non legere.

LXXVIII.

Cum Saxetani ponatur coda lacerti
 Et, bene si cenas, conchis inuncta tibi:
 Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
 Mittis: habes nec cor, Papyle, nec genium.

LXXIX.

Potavi modo consulare vinum.
 Quaeris, quam vetus atque liberale?
 Prisco consule conditum: sed ipse,
 Qui ponebat, erat, Severe, consul.

LXXX.

Quatenus Odrysios iam pax Romana triones
 Temperat et tetricae conticuere tubae,
 Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
 Mittere: iam chartis, iam vacat ille iocis.
 5 Sed si parva tui munuscula quaeris amici
 Commendare, ferat carmina nostra puer:
 Non qualis Geticae satiatus lacte iuvencae
 Sarmatica rigido ludit in amne rota,
 Sed Mitylenaei roseus mangonis ephebus,
 10 Vel non caesus adhuc matre iubente Lacon.
 At tibi captivo famulus mittetur ab Histro,
 Qui Tiburtinas pascere possit oves.

LXXXI.

„Triginta toto mala sunt epigrammata libro.“
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.

LXXXII.

Menophili penem tam grandis fibula vestit,
Ut sit comoedis omnibus una satis.
Hunc ego credideram — nam saepe lavamur in unum —
Sollicitum voci parcere, Flacce, suae:
5 Dum ludit media populo spectante palaestra,
Delapsa est misero fibula: verpus erat.

LXXXIII.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci
Expingitque genas, altera barba subit.

LXXXIV.

Dum mea Caecilio formatur imago Secundo
Spirat et arguta picta tabella manu,
I, liber, ad Geticam Peucen Histrumque iacentem:
Haec loca perdomitis gentibus ille tenet.
5 Parva dabis caro, sed dulcia dona, sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit;
Casibus hic nullis, nullis debilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

LXXXV.

Quod non insulse scribis tetrasticha quaedam,
Disticha quod belle pauca, Sabelle, facis,
Laudo, nec admiror. Facile est epigrammata belle
Scribere, sed librum scribere difficile est.

LXXXVI.

Ad natalicias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, non amicus:
Quid factum est, rogo, quid repente factum est,
Post tot pignora nostra, post tot annos

- 5 Quod sum praeteritus vetus sodalis?
 Sed causam scio: nulla venit a me
 Hispani tibi libra pustulati
 Nec levis toga nec rudes lacernae.
 Non est sportula, quae negotiatur;
 10 Pascis munera, Sexte, non amicos.
 Iam dices mihi „Vapulet vocator.“

LXXXVII.

- Si meus aurita gaudet lagalopece Flaccus,
 Si fruitur tristi Canius Aethiope;
 Publius exiguae si flagrat amore catellae,
 Si Cronius similem cercopithecon amat;
 5 Delectat Marium si perniciosus ichneumon,
 Pica salutatrix si tibi, Lause, placet;
 Si gelidum collo nectit Cadilla draconem,
 Luscinio tumulum si Telesilla dedit:
 Blanda Cupidinei cur non amet ora Labyrtae,
 10 Qui videt haec dominis monstra placere suis?

LXXXVIII.

- Fertur habere meos, si vera est fama, libellos
 Inter delicias pulchra Vienna suas:
 Me legit omnis ibi senior iuvenisque puerque,
 Et coram tetrico casta puella viro.
 5 Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent
 Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;
 Quam meus Hispano si me Tagus impleat auro,
 Pascat et Hybla meas, pascat Hymettos apes.
 Non nihil ergo sumus, nec blandae munere linguae
 10 Decipimur: credam iam, puto, Lause, tibi.

LXXXIX.

- I, felix rosa, mollibusque sertis
 Nostri cinge comas Apollinaris.
 Quas tu nectere candidas, sed olim —
 Sic te semper amet Venus — memento.

XC.

Iactat inaequalem Matho me fecisse libellum:
 Si verum est, laudat carmina nostra Matho.
 Aequales scribit libros Calvinus et UMBER:
 Aequalis liber est, Cretice, qui malus est.

XCI.

De nostro, facunde, tibi, Iuvenalis, agello
 Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.
 Cetera lascivis donavit poma puellis
 Mentula custodis luxuriosa dei.

XCII.

„Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum“
 Uno bis dicis, Baccara, terque die.
 Appellat rigida tristis me voce Secundus:
 Audis, et nescis, Baccara, quid sit opus.
 5 Pensio te coram petitur clareque palamque:
 Audis, et nescis, Baccara, quid sit opus.
 Esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
 Audis, et nescis, Baccara, quid sit opus.
 Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus,
 10 Dicere ne possis, Baccara: „Si quid opus“.

XCIII.

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus amnis
 Circuit, ancipiti vix adeunda iugo,
 Quid tam saepe meum nobis abducere Quintum
 Te iuvat et lenta detinuisse mora?
 5 Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
 Propter vicinum qui pretiosus erat?
 Sed iam parce mihi nec abutere, Narnia, Quinto:
 Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

XCIV.

Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat:
 Olfecit postquam Papyrus, ecce, garum est.

XCV.

Bruma est et riget horridus December,
 Audes tu tamen osculo nivali
 Omnes obvius hinc et hinc tenere
 Et totam, Line, basiare Romam.
 5 Quid posses graviusque saeviusque
 Percussus facere atque verberatus?
 Hoc me frigore basiet nec uxor,
 Blandis filia nec rudis labellis.
 Sed tu dulcior elegantiorque,
 10 Cuius livida naribus caninis
 Dependet glacies rigetque barba,
 Qualem forficibus metit supinis
 Tonsor Cinyphio Cilix marito.
 Centum occurrere malo cunnilingis,
 15 Et Gallum timeo minus recentem.
 Quare si tibi sensus est pudorque,
 Hibernas, Line, basiationes,
 In mensem rogo differas Aprilem.

XCVI.

Conditus hic ego sum, Bassi dolor, Urbicus infans,
 Cui genus et nomen maxima Roma dedit.
 Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
 Ruperunt tetricae cum male pensa deae.
 5 Quid species, quid lingua mihi, quid profuit aetas?
 Da lacrimas tumulo, qui legis ista, meo:
 Sic ad Lethaeas, nisi Nestore serior, undas
 Non eat, optabis quem superesse tibi.

XCVII.

Nosti si bene Caesium, libelle,
 Montanae decus Umbriae Sabinum,
 Auli municipem mei Pudentis,
 Illi tu dabis haec vel occupato:
 5 Instent mille licet premantque curae,
 Nostris carminibus tamen vacabit:

Nam me diligit ille proximumque
 Turni nobilibus legit libellis.
 O quantum tibi nominis paratur!
 10 O quae gloria! quam frequens amator!
 Te convivia, te forum sonabit,
 Aedes, compita, porticus, tabernae.
 Uni mitteris, omnibus legeris.

XCVIII.

Omnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia vendas.

XCIX.

Sic placidum videas semper, Crispine, Tonantem,
 Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet:
 Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula
 — Namque solent sacra Caesaris aure frui —,
 5 Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
 „Temporibus praestat non nihil iste tuis,
 Nec Marso nimium minor est doctoque Catullo.“
 Hoc satis est: ipsi cetera mando deo.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER VIII.

*Imperatori Domitiano Caesari Augusto Germanico
Dacico Valerius Martialis S.*

Omnes quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id est vitam, dedisti, tibi supplicant; et, puto, propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. 5 Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: quam quidem subinde aliqua iocorum mixtura variare temptavimus, ne caelesti verecundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare possint, quam nos satiare, omnis versus ingereret. Quamvis 10 autem epigrammata a severissimis quoque et summae fortunae viris ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam adfectasse videantur, ego tamen illis non permisi tam lascive loqui quam solent. Cum pars libri et maior et melior ad maiestatem sacri nominis tui alligata sit, meminerit non nisi religiosa purificatione 15 lustratos accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

I.

Laurigeros domini, liber, intrature penates
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus; non est tuus iste libellus:
Tu mihi, tu Pallas Caesariana, veni.

II.

Fastorum genitor parensque Ianus
 Victorem modo cum videret Histri,
 Tot vultus sibi non satis putavit
 Optavitque oculos habere plures:
 5 Et lingua pariter locutus omni
 Terrarum domino deoque rerum
 Promisit Pyliam quater senectam.
 Addas, Iane pater, tuam rogamus.

III.

„Quinque satis fuerant: nam sex septemve libelli
 Est nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuvat?
 Sit pudor et finis: iam plus nihil addere nobis
 Fama potest: teritur noster ubique liber;
 5 Et cum rupta situ Messalae saxa iacebunt
 Altaque cum Licini marmora pulvis erunt,
 Me tamen ora legent et secum plurimus hospes
 Ad patrias sedes carmina nostra feret.“
 Finieram, cum sic respondit nona sororum,
 10 Cui coma et unguento sordida vestis erat:
 „Tunc potes dulcis, ingrata, relinquere nugas?
 Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
 An iuvat ad tragicos soccum transferre coturnos,
 Aspera vel paribus bella tonare modis,
 15 Praelegat ut tumidus rauca te voce magister
 Oderit et grandis virgo bonusque puer?
 Scribant ista graves nimium nimiumque severi,
 Quos media miseros nocte lucerna videt.
 At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
 20 Agnoscat mores vita legatque suos.
 Angusta cantare licet videaris avena,
 Dum tua multorum vincat avena tubas.“

IV.

Quantus, io, Latias mundi conventus ad aras
 Suscipit et solvit pro duce vota suo!

Non sunt haec hominum, Germanice, gaudia tantum,
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

V.

Dum donas, Macer, anulos puellis,
Desisti, Macer, anulos habere.

VI.

Archetypis vetuli nihil est odiosius Eucti
— Ficta Saguntino cymbia malo luto —,
Argenti furiosa sui cum stemmata narrat
Garrulus et verbis mucida vina facit.

- 5 „Laomedontae fuerant haec pocula mensae:
Ferret ut haec, muros struxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commisit proelia Rhoetus
Cum Lapithis: pugna debile cernis opus.
Hi duo longaevo censentur Nestore fundi:
10 Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis
Largius Aeacides vividiusque merum.
Hac propinavit Bitiae pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cum data cena viro est.“
15 Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
In Priami calathis Astyanacta bibes.

VII.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modo clepsydras ingenti voce petisti
Quattuor. O quantum, Cinna, tacere potes!

VIII.

- Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et renoves voltu saecula longa tuo,
Te primum pia tura rogent, te vota salutent,
Purpura te felix, te colat omnis honos:
5 Tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit urbi
Mense tuo reducem, Iane, videre deum.

IX.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quinte, volebat
 Lippus Hylas, luscus vult dare dimidium.
 Accipe quam primum; brevis est occasio lucri:
 Si fuerit caecus, nil tibi solvet Hylas.

X.

Emit lacernas milibus decem Bassus
 Tyrias coloris optimi. Lucri fecit.
 „Adeo bene emit?“ inquis. Immo non solvet.

XI.

Pervenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem;
 Nam populi voces audit et ille tui:
 Sarmaticas etiam gentes Histrumque Getasque
 Laetitiae clamor terruit ipse novae.
 5 Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
 Nemo quater missos currere sensit equos.
 Nullum Roma ducem, nec te sic, Caesar, amavit:
 Te quoque iam non plus, ut velit ipsa, potest.

XII.

Uxorem quare locupletem ducere nolim,
 Quaeritis? Uxori nubere nolo meae.
 Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
 Non aliter fiunt femina virque pares.

XIII.

Morio dictus erat: viginti milibus emi.
 Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

XIV.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam
 Mordeat et tenerum fortior aura nemus,
 Hibernis obiecta notis specularia puros
 Admittunt soles et sine faece diem.
 5 At mihi cella datur, non tota clusa fenestra,
 In qua nec Boreas ipse manere velit.

Sic habitare iubes veterem crudelis amicum
Arboris ergo tuae tutior hospes ero.

XV.

Dum nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis et ad reducem dum litat ara Iovem,
Dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus:
5 Hos quoque secretos memoravit Roma triumphos,
Nec minor ista tuae laurea pacis erat,
Quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima, nosse suos.

XVI.

Pistor qui fueras diu, Cypere,
Causas nunc agis et ducena quaeris:
Sed consumis et usque mutuaris.
A pistore, Cypere, non recedis:
5 Et panem facis et facis farinam.

XVII.

Egi, Sexte, tuam, pactus duo milia, causam:
Misisti nummos quod mihi mille, quid est?
„Narrasti nihil“ inquis „et a te perdita causa est.“
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

XVIII.

Si tua, Cerrini, promas epigrammata vulgo,
Vel mecum possis vel prior ipse legi:
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Carior ut mea sit quam tua fama tibi.
5 Sic Maro nec Calabri temptavit carmina Flacci,
Pindaricos nosset cum superare modos,
Et Vario cessit Romani laude coturni,
Cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum et opes et rura frequens donabit amicus:
10 Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

XIX.

Pauper videri Cinna vult; et est pauper.

XX.

Cum facias versus nulla non luce ducenos,
Vare, nihil recitas. Non sapis, atque sapis.

XXI.

Phosphore, redde diem: quid gaudia nostra moraris?
Caesare venturo, Phosphore, redde diem.
Roma rogat. Placidi numquid te pigra Bootae
Plaustra vehunt, lento quod nimis axe venis?
5 Ledaean poteras abducere Cyllaron astro:
Ipse suo cedit nunc tibi Castor equo.
Quid cupidum Titana tenes? Iam Xanthus et Aethon
Frena volunt, vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidae non cedunt sidera luci,
10 Et cupit Ausonium luna videre ducem.
Iam, Caesar, vel nocte veni: stent astra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

XXII.

Invitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

XXIII.

Esse tibi videor saevus nimiumque gulosus,
Qui propter cenam, Rustice, caedo cocum.
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
Ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

XXIV.

Si quid forte petam timido gracilique libello,
Inproba non fuerit si mea charta, dato.
Et si non dederis, Caesar, permitte rogari:
Offendunt numquam tura precesque Iovem.
5 Qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

XXV.

Vidisti semel, Oppiane, tantum
Aegrum me, male, saepe te videbo.

XXVI.

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare suas.
5 Vincit Erythraeos tua, Caesar, harena triumphos
Et victoris opes divitiasque dei:
Nam cum captivos ageret sub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique,
Si sapis et sentis, hoc tibi ait „Morere.“

XXVIII.

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
Esse velis cuius fama decusque gregis?
Apula Ledaei tibi floruit herba Phalanthi,
Qua saturat Calabris culta Galaesus aquis?
5 An Tartesiacus stabuli nutritor Hiberi
Baetis in Hesperia te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem pius astrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclaeo decuit vivere veneno,
10 Nec Miletos erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis nec adhuc delapsa ligustra,
Et Tiburtino monte quod alget ebur;
Spartanus tibi cedet olor Paphiaequae columbae,
Cedet Erythraeis eruta gemma vadis:
15 Sed licet haec primis nivibus sint aemula dona,
Non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego praetulerim Babylonos picta superbae
Texta, Samiramia quae variantur acu;

Non Athamanteo potius me mirer in auro,
 20 Aeolium dones si mihi, Phrixe, pecus.
 O quantos risus pariter spectata movebit
 Cum Palatina nostra lacerna toga!

XXIX.

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere.
 Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est?

XXX.

Qui nunc Caesareae lusus spectatur harenae,
 Temporibus Bruti gloria summa fuit.
 Aspicias, ut teneat flammam poenae fruatur
 Fortis et attonito regnet in igne manus!
 5 Ipse sui spectator adest et nobile dextrae
 Funus amat: totis pascitur illa sacris;
 Quod nisi rapta foret nolenti poena, parabat
 Saevior in lassos ire sinistra focos.
 Scire piget post tale decus, quid fecerit ante:
 10 Quam vidi, satis hanc est mihi nosse manum.

XXXI.

Nescio quid de te non belle, Dento, fateris,
 Coniuge qui ducta iura paterna petis.
 Sed iam supplicibus dominum lassare libellis
 Desine et in patriam serus ab urbe redi:
 5 Nam dum tu longe deserta uxore diuque
 Tres quaeris natos, quattuor invenies.

XXXII.

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos
 Fluxit Aretullae blanda columba sinus.
 Luserat hoc casus, nisi inobservata maneret
 Permissaque sibi nollet abire fuga.
 5 Si meliora piaè fas est sperare sorori
 Et dominum mundi flectere vota valent,
 Haec a Sardois tibi forsitan exulis oris,
 Fratere reversuro, nuntia venit avis.

XXXIII.

- De praetoricia folium mihi, Paule, corona
 Mittis et hoc phialae nomen habere iubes.
 Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
 Pallida quam rubri diluit unda croci.
- 5 An magis astuti derasa est ungue ministri
 Brattea, de fulcro quam reor esse tuo?
 Illa potest culicem longe sentire volantem
 Et minimi pinna papilionis agi;
 Exiguae volitat suspensa vapore lucernae
- 10 Et leviter fuso rumpitur icta mero.
 Hoc linitur sputo Iani caryota Kalendis,
 Quam fert cum parco sordidus asse cliens.
 Lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
 Plena magis nimio lilia sole cadunt;
- 15 Nec vaga tam tenui discurrit aranea tela,
 Tam leve nec bombyx pendulus urguet opus.
 Crassior in facie vetulae stat creta Fabullae,
 Crassior offensae bulla tumescit aquae;
 Fortior et tortos servat vesica capillos
- 20 Et mutat Latias spuma Batava comas.
 Hac cute Ledaeo vestitur pullus in ovo,
 Talia lunata splenia fronte sedent.
 Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere possis,
 Mittere cum possis vel cocleare mihi, —
- 25 Magna nimis loquimur — cocleam cum mittere possis,
 Denique cum possis mittere, Paule, nihil?

XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
 Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est?

XXXV.

Cum sitis similes paresque vita,
 Uxor pessima, pessimus maritus,
 Miror, non bene convenire vobis.

XXXVI.

Regia pyramidum, Caesar, miracula ride;
 Iam tacet Eoum barbara Memphis opus:
 Pars quota Parrhasiae labor est Mareoticus aulae?
 Clarius in toto nil videt orbe dies.
 5 Septenos pariter credas adsurgere montes,
 Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit;
 Aethera sic intrat, nitidis ut conditus astris
 Inferiore tonet nube serenus apex
 Et prius arcano satiatur numine Phoebi,
 10 Nascentis Circe quam videt ora patris.
 Haec, Auguste, tamen, quae vertice sidera pulsat,
 Par domus est caelo, sed minor est domino.

XXXVII.

Quod Caietano reddis, Polycharme, tabellas,
 Milia te centum num tribuisse putas?
 „Debit haec“ inquis. Tibi habe, Polycharme, tabellas
 Et Caietano milia crede duo.

XXXVIII.

Qui praestat pietate pertinaci
 Sensuro bona liberalitatis,
 Captet forsitan aut vicem reposcat:
 At si quis dare nomini relicto
 5 Post manes tumulumque perseverat,
 Quaerit quid, nisi parcius dolere?
 Refert sis bonus, an velis videri.
 Praestas hoc, Melior, sciente fama,
 Qui sollemnibus anxius sepulti
 10 Nomen non sinis interire Blaesii,
 Et de munifica profusus arca
 Ad natalicium diem colendum
 Scribarum memori piaequae turbae
 Quod donas, facis ipse Blaesianum.
 15 Hoc longum tibi, vita dum manebit,
 Hoc et post cineres erit tributum.

XXXIX.

Qui Palatinae caperet convivia mensae
 Ambrosiasque dapes, non erat ante locus:
 Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar
 Et Ganymedea pocula mixta manu.
 5 Esse velis, oro, serus conviva Tonantis:
 At tu si properas, Iuppiter, ipse veni.

XL.

Non horti neque palmitis beati,
 Sed rari nemoris, Priape, custos,
 Ex quo natus es et potes renasci,
 Furaces, moneo, manus repellas
 5 Et silvam domini focus reserves:
 Si defecerit haec, et ipse lignum es.

XLI.

„Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
 Quae medio brumae mittere mense solet.“
 An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
 Me certe tristem fecit Athenagoras.

XLII.

Si te sportula maior ad beatos
 Non corruperit, ut solet, licebit
 De nostro, Matho, centies laveris.

XLIII.

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
 Funereamque toris quassat uterque facem.
 Victores committe, Venus: quos iste manebit
 Exitus, una duos ut Libitina ferat.

XLIV.

Titulle, moneo, vive: semper hoc serum est;
 Sub paedagogo coeperis licet, serum est.
 At tu, miser Titulle, nec senex vivis,
 Sed omne limen conteris salutator

- 5 Et mane sudas urbis osculis udus,
 Foroque triplici sparsus ante equos omnis
 Aedemque Martis et colosson Augusti
 Curris per omnes tertiasque quintasque.
 Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
- 10 Superba densis arca palleat nummis,
 Centum explicentur paginae Kalendarum,
 Iurabit heres, te nihil reliquisse,
 Supraque pluteum te iacente vel saxum,
 Fartus papyro dum tibi torus crescit,
- 15 Flentes superbus basiabit eunuchos;
 Tuoque tristis filius, velis nolis,
 Cum concubino nocte dormiet prima.

XLV.

- Priscus ab Aetnaeis mihi, Flacce, Terentius oris
 Redditur: hanc lucem lactea gemma notet;
 Defluat et lento splendescat turbida lino
 Amphora centeno consule facta minor.
- 5 Continget nox quando meis tam candida mensis?
 Tam iusto dabitur quando calere mero?
 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
 Luxuriae fiet tam bona causa meae.

XLVI.

- Quanta tua est probitas, tanta est infantia formae,
 Ceste puer, puero castior Hippolyto!
 Te secum Diana velit doceatque natare,
 Te Cybele totum mallet habere Phryga;
- 5 Tu Ganymedeo poteris succedere lecto,
 Sed durus domino basia sola dares.
 Felix, quae tenerum vexabit sponsa maritum
 Et quae te faciet prima puella virum!

XLVII.

- Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
 Pars vulsa est. Unum quis putat esse caput?

XLVIII.

Nescit, cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
 Dum mutat cultus induiturque togam.
 Quisquis habes, umeris sua munera redde, precamur:
 Non hoc Crispinus te, sed abolla rogat.
 5 Non quicumque capit saturatas murice vestes,
 Nec nisi deliciis convenit iste color.
 Si te praeda iuvat foedique insania lucri,
 Qua possis melius fallere, sume togam.

XLIX (L).

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi
 Quantaque nox superis omnibus illa fuit,
 Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum
 Et licuit Faunis poscere vina Iovem:
 5 Tanta tuas celebrant, Caesar, convivia laurus;
 Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
 Vescitur omnis eques tecum populusque patresque,
 Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
 Grandia pollicitus quanto maiora dedisti!
 10 Promissa est nobis sportula, recta data est.

L (LI).

Quis labor in phiala? docti Myos, ane Myronos?
 Mentoris haec manus est, an, Polyclite, tua?
 Livescit nulla caligine fusca nec odit
 Exploratores nubila massa foeos;
 5 Vera minus flavo radiant electra metallo,
 Et niveum felix pustula vincit ebur.
 Materiae non cedit opus: sic alligat orbem,
 Plurima cum tota lampade luna nitet.
 Stat caper Aeolio Thebani vellere Phruxi
 10 Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror;
 Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, et tu
 Ipse tua pasci vite, Lyaeae, velis.
 Terga premit pecudis geminis Amor aureus alis,

Palladius tenero lotos ab ore sonat:
 15 Sic Methymnaeo gavisus Arione delphin
 Languida non tacitum per freta vexit onus.
 Imbuat egregium digno mihi nectare munus
 Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus;
 Ceste, decus mensae, misce Setina: videtur
 20 Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
 Det numerum cyathis Instanti littera Rufi:
 Auctor enim tanti muneris ille mihi:
 Si Telethusa venit promissaque gaudia portat,
 Servabor dominae, Rufe, triente tuo;
 25 Si dubia est, septuuce trahar; si fallit amantem,
 Ut iugulem curas, nomen utrumque bibam.

LI (XLIX).

Formosam sane, sed caecus diligit Asper.
 Plus ergo, ut res est, quam videt Asper amat.

LII.

Tonsorem puerum, sed arte talem,
 Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
 Drusorum cui contigere barbae,
 Aequandas semel ad genas rogatus
 5 Rufo, Caediciane, commodavi.
 Dum iussus repetit pilos eosdem,
 Censura speculi manum regente,
 Expingitque cutem facitque longam
 Detonsis epaphaeresin capillis,
 10 Barbatus mihi tonsor est reversus.

LIII (LV).

Auditur quantum Massyla per avia murmur,
 Innumero quotiens silva leone furit,
 Pallidus attonitos ad Poena mapalia pastor
 Cum revocat tauros et sine mente pecus:
 5 Tantus in Ausonia fremuit modo terror harena.
 Quis non esse gregem crederet? unus erat,
 Sed cuius tremerent ipsi quoque iura leones,
 Cui diadema daret marmore picta Nomas.

- Sed cuius tremarent ipsi quoque iura leones,
 Cui diadema daret marmore picta Nomas.
 O quantum per colla decus, quem sparsit honorem
 10 Aurea lunatae, cum stetit, umbra iubae!
 Grandia quam decuit latum venabula pectus
 Quantaque de magna gaudia morte tulit!
 Unde tuis, Libye, tam felix gloria silvis?
 A Cybeles numquid venerat ille iugo?
 15 An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
 Hanc tibi vel frater vel pater ipse feram?

LIV (LIII).

Formosissima quae fuere vel sunt,
 Sed vilissima quae fuere vel sunt,
 O quam te fieri, Catulla, vellem
 Formosam minus aut magis pudicam!

LV (LVI).

- Temporibus nostris aetas cum cedat avorum
 Creverit et maior cum duce Roma suo,
 Ingenium sacri miraris deesse Maronis,
 Nec quemquam tanta bella sonare tuba.
 5 Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones
 Vergiliumque tibi vel tua rura dabunt.
 Iugera perdiderat miserae vicina Cremonae
 Flebat et abductas Tityrus aeger oves:
 Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
 10 Reppulit et celeri iussit abire fuga.
 „Accipe divitias et vatum maximus esto;
 Tu licet et nostrum“ dixit „Alexin ames.“
 Adstabat domini mensis pulcherrimus ille
 Marmorea fundens nigra Falerna manu,
 15 Et libata dabat roseis carchesia labris,
 Quae poterant ipsum sollicitare Iovem.
 Excidit attonito pinguis Galatea poetae
 Thestylis et rubras messibus usta genas;
 Protinus Italiam concepit et ARMA VIRUMQUE,
 20 Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
 Quid Varios Marsosque loquar ditataque vatum

Nomina, magnus erit quos numerare labor?
 Ergo ero Vergilius, si munera Maecenatis
 Des mihi? Vergilius non ero, Marsus ero.

LVI (LIV).

Magna licet totiens tribuas, maiora daturus
 Dona, ducum victor, victor et ipse tui,
 Diligeris populo non propter praemia, Caesar,
 Te propter populus praemia, Caesar, amat.

LVII.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
 Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum;
 Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
 Oris et aggesta contumulavit humo.
 5 Ossa licet quondam defuncti non legat heres:
 Hoc sibi iam Picens praestitit officium.

LVIII.

Cum tibi tam crassae sint, Artemidore, lacernae,
 Possim te Sagarim iure vocare meo.

LIX.

Aspicias hunc uno contentum lumine, cuius
 Lippa sub attrita fronte lacuna patet?
 Ne contemne caput, nihil est furacius illo;
 Non fuit Autolycei tam piperata manus.
 Hunc tu convivam cautus servare memento:
 Tunc furit atque oculo luscus utroque videt:
 Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri
 Et latet in tepido plurima mappa sinu;
 Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit
 10 Et tectus laenis saepe duabus abit;
 Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa
 Circuit et soleas subripit ipse suas.

LX.

Summa Palatini poteras aequare colossi,
 Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

LXI.

Livet Charinus, rumpitur, furit, plorat
 Et quaerit altos, unde pendeat, ramos:
 Non iam quod orbe cantor et legor toto,
 Nec umbilicis quod decorus et cedro
 5 Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
 Sed quod sub urbe rus habemus aestivum
 Vehimurque mulis non, ut ante, conductis.
 Quid inprecabor, o Severe, liventi?
 Hoc opto: mulas habeat et suburbanum.

LXII.

Scribit in aversa Picens epigrammata charta,
 Et dolet, averso quod facit illa deo.

LXIII.

Thestylon Aulus amat, sed nec minus ardet Alexin,
 Forsitan et nostrum nunc Hyacinthon amat.
 I nunc et dubita, vates an diligat ipsos,
 Delicias vatium cum meus Aulus amet.

LXIV.

Ut poscas, Clyte, munus exigasque,
 Uno nasceris octiens in anno
 Et solas, puto, tresve quattuorve
 Non natalicias habes Kalendas.
 5 Sit vultus tibi levior licebit
 Tritis litoris aridi lapillis,
 Sit moro coma nigrior caduco,
 Vincas mollitia tremente plumas
 Aut massam modo lactis alligati,
 10 Et talis tumor excitet papillas,
 Qualis cruda viro puella servat,
 Tu nobis, Clyte, iam senex videris:
 Tam multos quis enim fuisse credat
 Natalis Priamive Nestorisve?
 15 Sit tandem pudor et modus rapinis.

Quod si ludis adhuc semelque nasci
 Uno iam tibi non sat est in anno,
 Natum te, Clyte, nec semel putabo.

LXV.

Hic ubi Fortunae Reducis fulgentia late
 Templâ nitent, felix area nuper erat:
 Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
 Purpureum fundens Caesar ab ore iubar;
 5 Hic lauru redimita comas et candida cultu
 Roma salutavit voce manuque ducem.
 Grande loci meritum testantur et altera dona:
 Stat sacer et domitis gentibus arcus ovat;
 Hic gemini currus numerant elephanta frequentem,
 10 Sufficit inmensis aureus ipse iugis.
 Haec est digna tuis, Germanice, porta triumphis;
 Hos aditus urbem Martis habere decet.

LXVI.

Augusto pia tura victimasque
 Pro vestro date Silio, Camenae.
 Bis senos iubet en redire fasces,
 Nato consule, nobilique virga
 5 Vatis Castaliam domum sonare
 Rerum prima salus et una Caesar.
 Gaudenti superest adhuc, quod optet,
 Felix purpura tertiusque consul.
 Pompeio dederit licet senatus
 10 Et Caesar genero sacros honores,
 Quorum pacificus ter ampliavit
 Ianus nomina: Silius frequentes
 Mavult sic numerare consulatus.

LXVII.

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat, et tu
 Iam conviva mihi, Caeciliane, venis,
 Cum modo distulerint raucae vadimonia quartae
 Et Floralicias lasset harena feras.

- 5 Curre, age, et inlotos revoca, Calliste, ministros;
 Sternantur lecti: Caeciliane, sede.
 Caldam poscis aquam: nondum mihi frigida venit;
 Alget adhuc nudo clusa culina foco.
 Mane veni potius; nam cur te quinta moretur?
 10 Ut iantes, sero, Caeciliane, venis.

LXVIII.

- Qui Corcyraei vidit pomaria regis,
 Rus, Entelle, tuae praeferet ille domus.
 Invida purpureos urat ne bruma racemos
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat,
 5 Condita perspicua vivit vindemia gemma,
 Et tegitur felix nec tamen uva latet:
 Feminum lucet sic per bombycina corpus,
 Calculus in nitida sic numeratur aqua.
 Quid non ingenio voluit natura licere?
 10 Autumnum sterilis ferre iubetur hiems.

LXIX.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
 Nec laudas nisi mortuos poetas.
 Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
 Non est, ut placeam tibi, perire.

LXX.

- Quanta quies placidi, tantast facundia Nervae,
 Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
 Cum siccare sacram largo Permessida posset
 Ore, verecundam maluit esse sitim,
 5 Pieriam tenui frontem redimire corona
 Contentus, famae nec dare vela suae.
 Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum.
 Carmina qui docti nota Neronis habet.

LXXI.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumae
 Misisti ante annos, Postumiane, decem,

Speranti plures — nam stare aut crescere debent
 Munera — venerunt plusve minusve duae;
 5 Tertius et quartus multo inferiora tulerunt;
 Libra fuit quinto Septiciana quidem;
 Besalem ad scutulam sexto pervenimus anno;
 Post hunc in cotula rasa selibra data est;
 Octavus ligulam misit sextante minorem;
 10 Nonus acu levius vix cocleare tulit.
 Quod mittat nobis decumus iam non habet annus:
 Quattuor ad libras, Postumiane, redi.

LXXII.

Nondum murice cultus asperoque
 Morsu pumicis aridi politus
 Arcanum properas sequi, libelle.
 Quem pulcherrima iam redire Narbo,
 5 Docti Narbo Paterna Votieni,
 Ad leges iubet annuosque fasces:
 Votis quod paribus tibi petendum est,
 Continget locus ille et hic amicus.
 Quam vellem fieri meus libellus!

LXXIII.

Instanti, quo nec sincerior alter habetur
 Pectore nec nivea simplicitate prior,
 Si dare vis nostrae vires animosque Thaliae
 Et victura petis carmina, da quod amem.
 5 Cynthia te vatem fecit, lascive Properti;
 Ingenium Galli pulchra Lycoris erat;
 Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli;
 Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi:
 Non me Paeligni nec spernet Mantua vatem,
 10 Si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

LXXIV.

Oplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante.
 Fecisti medicus quod facis oplomachus.

LXXV.

Dum repetit sera conductos nocte penates
 Lingonus a Tecta Flaminiaque recens,
 Expulit offenso vitiatum pollice talum
 Et iacuit toto corpore fusus humi.
 5 Quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?
 Ingenti domino servulus unus erat,
 Tam macer, ut minimam posset vix ferre lucernam:
 Succurrit misero casus opemque tulit.
 Quattuor inscripti portabant vile cadaver,
 10 Accipit infelix qualia mille rogas;
 Hos comes invalidus summissa voce precatur,
 Ut quocumque velint, corpus inane ferant:
 Permutatur onus stipataque tollitur alte
 Grandis in angusta sarcina sandapila.
 15 Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
 Cui merito dici „mortue Galle“ potest.

LXXVI.

„Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
 Nil est, quod magis audiam libenter.“
 Sic et cum recitas tuos libellos,
 Et causam quotiens agis clientis,
 5 Oras, Gallice, me rogasque semper.
 Durum est me tibi, quod petis, negare.
 Vero verius ergo quid sit, audi:
 Verum, Gallice, non libenter audis.

LXXVII.

Liber, amicorum dulcissima cura tuorum,
 Liber, in aeterna vivere digne rosa,
 Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
 Splendeat et cingant florea sarta caput;
 5 Candida nigrescant vetulo crystalla Falerno
 Et caleat blando mollis amore torus.
 Qui sic vel medio finitus vixit in aevo,
 Longior huic facta est, quam data vita fuit.

LXXVIII.

Quos cuperet Phlegraea suos victoria ludos,
 Indica quos cuperet pompa, Lyaeae, tuos,
 Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi,
 O pudor! o pietas! et putat esse parum.
 5 Non illi satis est turbato sordidus auro
 Hermus et Hesperio qui sonat orbe Tagus.
 Omnis habet sua dona dies: nec linea dives
 Cessat, et in populum multa rapina cadit;
 Nunc veniunt subitis lasciva nomismata nimbis,
 10 Nunc dat spectatas tessera larga feras,
 Nunc implere sinus securos gaudet et absens
 Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
 Quid numerem currus ter denaque praemia palmae,
 Quae dare non semper consul uterque solet?
 15 Omnia sed, Caesar, tanto superantur honore,
 Quod spectatorem te tua laurus habet.

LXXIX.

Omnes aut vetulas habes amicas
 Aut turpes vetulisque foediores.
 Has ducis comites trahisque tecum
 Per convivia, porticus, theatra.
 5 Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

LXXX.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum
 Nec pateris, Caesar, saecula cana mori,
 Cum veteres Latiae ritus renovantur harenae
 Et pugnat virtus simpliciore manu.
 5 Sic priscis servatur honos te praeside templis,
 Et casa tam culto sub Iove numen habet;
 Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora
 Debentur quae sunt quaeque fuere tibi.

LXXXI.

Non per mystica sacra Dindymenes,
 Nec per Niliacae bovem iuvencae,

Nullos denique per deos deasque
 Iurat Gellia, sed per uniones.
 5 Hos amplectitur, hos perosculatur,
 Hos fratres vocat, hos vocat sorores,
 Hos natis amat acrius duobus.
 His si quo careat misella casu,
 Victuram negat esse se nec horam.
 10 Eheu, quam bene nunc, Papiriane,
 Annaei faceret manus Sereni!

LXXXII.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
 Nos quoque quod domino carmina parva damus,
 Posse deum rebus pariter Musisque vacare
 Scimus, et haec etiamserta placere tibi.
 5 Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
 Nos tua cura prior deliciaeque sumus.
 Non quercus te sola decet nec laurea Phoebi:
 Fiat et ex hedera civica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER IX.

Have, mi Torani, frater carissime. Epigramma, quod
 extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum
 virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in biblio-
 theca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne
 5 ignorares, Avitus iste quis vocaretur. Vale et para ho-
 spitium.

Note, licet nolis, sublimi pectore vates,
 Cui referet serus praemia digna cinis.

Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
 Quam non obscuris iungis, Avite, viris:
 5 Ille ego sum nulli nugarum laude secundus,
 Quem non miraris, sed puto, lector, amas.
 Maiores maiora sonent: mihi parva locuto
 Sufficit in vestras saepe redire manus.

I.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
 Augustus annis commodabit aestates,
 Dum grande famuli nomen adseret Rhēni
 Germanicarum magna lux Kalendarum,
 5 Tarpeia summi saxa dum patris stabunt,
 Dum voce supplex dumque ture placabit
 Matrona divae dulce Iuliae numen:
 Manebit altum Flaviae decus gentis
 Cum sole et astris cumque luce Romana.
 10 Invicta quidquid condidit manus, caeli est.

II.

Pauper amicitiae cum sis, Lupe, non es amicae,
 Et queritur de te mentula sola nihil.
 Illa siligineis pinguescit adultera cunnis,
 Convivam pascit nigra farina tuum;
 5 Incensura nives dominae Setina liquantur,
 Nos bibimus Corsi pulla venena cadi;
 Empta tibi nox est fundis non tota paternis,
 Non sua desertus rura sodalis arat;
 Splendet Erythraeis perlucida moecha lapillis,
 10 Ducitur addictus, te futuente, cliens;
 Octo Syris suffulta datur lectica puellae,
 Nudum sandapilae pondus amicus erit.
 I nunc et miseros, Cybele, praecide cinaedos:
 Haec erat, haec cultris mentula digna tuis.

III.

Quantum iam superis, Caesar, caeloque dedisti
 Si repetas et si creditor esse velis,

Grandis in aethereo licet auctio fiat Olympo
 Coganturque dei vendere quidquid habent,
 5 Conturbabit Atlans, et non erit uncia tota,
 Decidat tecum qua pater ipse deum:
 Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
 Quid pro Tarpeiae frondis honore potest?
 Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
 10 Pallada praetereo: res agit illa tuas.
 Quid loquar Alciden Phoebumque piosque Laconas?
 Addita quid Latio Flavia templa polo?
 Expectes et sustineas, Auguste, necesse est:
 Nam tibi quod solvat non habet arca Iovis.

IV.

Aureolis futui cum possit Galla duobus
 Et plus quam futui, si totidem addideris:
 Aureolos a te cur accipit, Aeschyle, denos?
 Non fellat tanti Galla. Quid ergo? Tacet.

V (VI).

Tibi, summe Rheni domitor et parens orbis,
 Pudice princeps, gratias agunt urbes:
 Populos habebunt; parere iam scelus non est.
 Non puer avari sectus arte mangonis
 5 Virilitatis damna maeret ereptae,
 Nec quam superbus computet stipem leno,
 Dat prostituto misera mater infanti.
 Qui nec cubili fuerat ante te quondam,
 Pudor esse per te coepit et lupanari.

VI (VII).

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
 Continuis volui quinque diebus Have:
 „Non vacat“ aut „dormit“ dictum est bis terque reverso.
 Iam satis est: non vis, Afer, havere: vale.

VII (VIII).

Tamquam parva foret sexus iniuria nostri
 Foedandos populo prostituisse mares,

Iam cunae lenonis erant, ut ab ubere raptus
 Sordida vagitu posceret aera puer:
 5 Inmatura dabant infandas corpora poenas.
 Non tulit Ausonius talia monstra pater,
 Idem qui teneris nuper succurrit ephebis,
 Ne faceret steriles saeva libido viros.
 Dilexere prius pueri iuvenesque senesque,
 10 At nunc infantes te quoque, Caesar, amant.

VIII (IX)

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
 Annua, si memini, milia sena dabas.
 Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
 Annua legavit milia sena tibi.

IX (X).

Cenes, Canthare, cum foris libenter,
 Clamas et maledicis et minaris.
 Deponas animos truces, monemus:
 Liber non potes et gulosus esse.

X (V).

Nubere vis Prisco: non miror, Paula: sapisti.
 Ducere te non vult Priscus: et ille sapit.

XI.

Nomen cum violis rosisque natum,
 Quo pars optima nominatur anni,
 Hyblam quod sapit Atticosque flores,
 Quod nidos olet alitis superbae;
 5 Nomen nectare dulcius beato,
 Quo mallet Cybeles puer vocari
 Et qui pocula temperat Tonanti,
 Quod si Parrhasia sones in aula,
 Respondent Veneres Cupidinesque;
 10 Nomen nobile, molle, delicatum
 Versu dicere non rudi volebam:
 Sed tu syllaba contumax rebellas.

Dicunt Eiarinon tamen poetae,
 Sed Graeci, quibus est nihil negatum
 15 Et quos Ἄρῆς Ἄρῆς decet sonare:
 Nobis non licet esse tam disertis,
 Qui Musas colimus severiores.

XII (XIII).

Nomen habes teneri quod tempora nuncupat anni,
 Cum breve Cecropiae ver populantur apes;
 Nomen Acidalia meruit quod harundine pingi,
 Quod Cytherea sua scribere gaudet acu;
 5 Nomen Erythraeis quod littera facta lapillis,
 Gemma quod Heliadum pollice trita notet;
 Quod pinna scribente grues ad sidera tollant;
 Quod decet in sola Caesaris esse domo.

XIII (XII).

Si daret autumnus mihi nomen, Oporinos essem,
 Horrida si brumae sidera, Chimerinos;
 Dictus ab aestivo Therinos tibi mense vocarer:
 Tempora cui nomen verna dedere, quis est?

XIV.

Hunc, quem mensa tibi, quem cena paravit amicum,
 Esse putas fidae pectus amicitiae?
 Aprum amat et mullos et sumen et ostrea, non te.
 Tam bene si cenem, noster amicus erit.

XV.

Inscripsit tumulis septem scelerata virorum
 „Se fecisse“ Chloe. Quid pote simplicius?

XVI.

Consilium formae, speculum, dulcisque capillos
 Pergameo posuit dona sacrata deo
 Ille puer tota domino gratissimus aula,
 Nomine qui signat tempora verna suo.
 5 Felix, quae tali censetur munere tellus!
 Nec Ganymedeas mallet habere comas.

XVII.

Latonae venerande nepos, qui mitibus herbis
 Parcarum exoras pensa brevesque colos,
 Hos tibi laudatos domino, rata vota, capillos
 Ille tuus Latia misit ab urbe puer;
 5 Addidit et nitidum sacratis crinibus orbem,
 Quo felix facies iudice tuta fuit.
 Tu iuvenale decus serva, ne pulchrior ille
 In longa fuerit quam brevior coma.

XVIII.

Est mihi — sitque precor longum te praeside, Caesar —
 Rus minimum, parvi sunt et in urbe lares.
 Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,
 Curva laboratas antlia tollit aquas:
 5 Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
 Cum mihi vicino Marcia fonte sonet.
 Quam dederis nostris, Auguste, penatibus undam,
 Castalis haec nobis aut Iovis imber erit.

XIX.

Laudas balnea versibus trecentis
 Cenantis bene Pontici, Sabelle.
 Vis cenare, Sabelle, non lavari.

XX.

Haec, quae tota patet tegiturque et marmore et auro,
 Infantis domini conscia terra fuit,
 Felix o, quantis sonuit vagitibus et quas
 Vidit reptantis sustinuitque manus:
 5 Hic steterat veneranda domus, quae praestitit orbi
 Quod Rhodos astrifero, quod pia Creta polo.
 Curetes texere Iovem crepitantibus armis,
 Semiviri poterant qualia ferre Phryges:
 At te protexit superum pater, et tibi, Caesar,
 10 Pro iaculo et parma fulmen et aegis erat.

XXI.

Artemidorus habet puerum, sed vendidit agrum;
 Agrum pro puero Calliodorus habet.
 Dic, uter ex istis melius rem gesserit, Aucte:
 Artemidorus amat, Calliodorus arat.

XXII.

Credis ob haec me, Pastor, opes fortasse rogare,
 Propter quae vulgus crassaque turba rogat,
 Ut Setina meos consumat glaeba ligones
 Et sonet innumera compede Tuscus ager;
 5 Ut Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
 Et crepet in nostris aurea lamna toris,
 Nec labris nisi magna meis crystalla terantur
 Et faciant nigras nostra Falerna nives;
 Ut canusinatus nostro Syrus assere sudet
 10 Et mea sit culto sella cliente frequens;
 Aestuet ut nostro madidus conviva ministro,
 Quem permutatum nec Ganymede velis;
 Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas
 Et Massyla meum virga gubernet equum.
 15 Est nihil ex istis: superos et sidera testor.
 Ergo quid? Ut donem, Pastor, et aedificem.

XXIII.

O cui virgineo flavescere contigit auro,
 Dic, ubi Palladium sit tibi, Care, decus.
 „Aspicias en domini fulgentes marmore vultus?
 Venit ad has ultro nostra corona comas.“
 5 Albanæ livere potest pia quercus olivæ,
 Cinxerit invictum quod prior illa caput.

XXIV.

Quis Palatinos imitatus imagine vultus
 Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
 Haec mundi facies, haec sunt Iovis ora sereni:
 Sic tonat ille deus, cum sine nube tonat.

5 Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam;
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

XXV.

Dantem vina tuum quotiens aspeximus Hyllum,
Lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quod, rogo, quod scelus est, mollem spectare ministrum?
Aspicimus solem, sidera, templa, deos.
5 Avertam vultus, tamquam mihi pocula Gorgon
Porrigat atque oculos ora que nostra petat?
Trux erat Alcides, et Hylan spectare licebat;
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros spectet conviva ministros,
10 Phineas invites, Afer, et Oedipodas.

XXVI.

Audet facundo qui carmina mittere Nervae,
Pallida donabit glaucina, Cosme, tibi,
Paestano violas et cana ligustra colono,
Hyblaeis apibus Corsica mella dabit:
5 Sed tamen et parvae nonnulla est gratia Musae;
Appetitur posito vilis oliva lupo.
Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis
Iudicium metuit nostra Thalia tuum:
Ipsae tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
10 Lascivum iuvenis cum tibi lusit opus.

XXVII.

Cum depilatos, Chreste, coleos portes
Et vulturino mentulam parem collo
Et prostitutis levius caput culis,
Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
5 Purgentque saevae cana labra volsellae:
Curios, Camillos, Quintios, Numas, Ancos,
Et quidquid umquam legimus pilosorum
Loqueris sonasque grandibus minax verbis,
Et cum theatris saeculoque rixaris.
10 Occurrit aliquis inter ista si draucus,

Iam paedagogo liberatus et cuius
 Refibulavit turgidum faber penem:
 Nutu vocatum ducis, et pudet fari
 Catoniana, Chreste, quod facis lingua.

XXVIII.

Dulce decus scaenae, ludorum fama, Latinus
 Ille ego sum, plausus deliciaeque tuae,
 Qui spectatorem potui fecisse Catonem,
 Solvere qui Curios Fabriciosque graves.
 5 Sed nihil a nostro sumpsit mea vita theatro,
 Et sola tantum scaenicus arte feror:
 Nec poteram gratus domino sine moribus esse;
 Interius mentes inspicit ille deus.
 Vos me laurigeri parasitum dicite Phoebi,
 10 Roma sui famulum dum sciat esse Iovis.

XXIX.

Saecula Nestoreae permensa, Philaeni, senectae,
 Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?
 Euboicae nondum numerabas longa Sibyllae
 Tempora: maior erat mensibus illa tribus.
 5 Heu quae lingua silet! non illam mille catastae
 Vincebant, nec quae turba Sarapin amat,
 Nec matutini cirrata caterva magistri,
 Nec quae Strymonio de grege ripa sonat.
 Quae nunc Thessalico lunam deducere rhombo,
 10 Quae sciet hos illos vendere lena toros?
 Sit tibi terra levis mollique tegaris harena,
 Ne tua non possint eruere ossa canes.

XXX.

Cappadocum saevis Antistius occidit oris
 Rusticus. O tristi crimine terra nocens!
 Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti
 Et questa est longas non satis esse vias;
 5 Cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
 Visa sibi est rapto bis viduata viro.

XXXI.

Cum comes Arctois haereret Caesaris armis
 Velius, hanc Marti pro duce vovit avem;
 Luna quater binos non tota peregerat orbis,
 Debita poscebat iam sibi vota deus:
 5 Ipse suas anser properavit laetus ad aras
 Et cecidit sanctis hostia parva focis.
 Octo vides patulo pendere nomismata rostro
 Alitis? haec extis condita nuper erant:
 Quae litat argento pro te, non sanguine, Caesar,
 10 Victima, iam ferro non opus esse docet.

XXXII.

Hanc volo, quae facilis, quae palliolata vagatur,
 Hanc volo, quae puero iam dedit ante meo,
 Hanc volo, quam redimit totam denarius alter,
 Hanc volo, quae pariter sufficit una tribus.
 5 Poscentem nummos et grandia verba sonantem
 Possideat crassae mentula Burdigalae.

XXXIII.

Audieris in quo, Flacce, balneo plausum,
 Maronis illic esse mentulam scito.

XXXIV.

Iuppiter Idaei risit mendacia busti,
 Dum videt Augusti Flavia templa poli,
 Atque inter mensas largo iam nectare fusus,
 Pocula cum Marti traderet ipse suo,
 5 Respiciens Phoebum pariter Phoebique sororem,
 Cum quibus Alcides et pius Arcas erat:
 „Gnosia vos“ inquit „nobis monumenta dedistis:
 Cernite, quam plus sit, Caesaris esse patrem.“

XXXV.

Artibus his semper cenam, Philomuse, mereris,
 Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
 Scis, quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
 Rhenanam numeras Sarmaticamque manum,

5 Verba ducis Daci chartis mandata resignas,
 Victricem laurum quam venit ante vides,
 Scis, quotiens Phario madeat Iove fusca Syene,
 Scis, quota de Libyco litore puppis eat,
 Cuius Iuleae capiti nascantur olivae,
 10 Destinet aetherius cui sua sarta pater.
 Tolle tuas artes; hodie cenabis apud me
 Hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

XXXVI.

Viderat Ausonium posito modo crine ministrum
 Phryx puer, alterius gaudia nota Iovis:
 „Quod tuus, ecce, suo Caesar permisit ephebo,
 Tu permitte tuo, maxime rector“ ait;
 5 „Iam mihi prima latet longis lanugo capillis,
 Iam tua me ridet Iuno vocatque virum.“
 Cui pater aetherius „Puer o dulcissime,“ dixit,
 „Non ego, quod poscis, res negat ipsa tibi:
 Caesar habet noster similis tibi mille ministros
 10 Tantaque sidereos vix capit aula mares;
 At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,
 Quis mihi, qui nectar misceat, alter erit?“

XXXVII.

Cum sis ipsa domi mediaque ornere Subura,
 Fiant absentes et tibi, Galla, comae,
 Nec dentes aliter quam Serica nocte reponas,
 Et iaceas centum condita pyxidibus,
 5 Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
 Quod tibi prolatum est mane, supercilio,
 Et te nulla movet cani reverentia cunni,
 Quem potes inter avos iam numerare tuos.
 Promittis sescenta tamen; sed mentula surda est,
 10 Et sit lusca licet, te tamen illa videt.

XXXVIII.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
 Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.

Nolentem sequitur, tenuisque reversa per auras
 Vel pede vel tergo, crine vel ungue sedet;
 5 Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo
 Et rapiant celeres vela negata Noti,
 Securos pueri neglecta perambulat artus,
 Et nocet artifici ventus et unda nihil.
 Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
 10 Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

XXXIX.

Prima Palatino lux est haec orta Tonanti,
 Optasset Cybele qua peperisse Iovem;
 Hac et sancta mei genita est Caesonia Rufi:
 Plus debet matri nulla puella suae.
 5 Laetatur gemina votorum sorte maritus,
 Contigit hunc illi quod bis amare diem.

XL.

Tarpeias Diodorus ad coronas
 Romam cum peteret Pharo relicta,
 Vovit pro reditu viri Philaenis,
 Illam lingeret ut puella simplex,
 5 Quam castae quoque diligunt Sabinae.
 Dispersa rate tristibus procellis
 Mersus fluctibus obrutusque ponto
 Ad votum Diodorus enatavit.
 O tardus nimis et piger maritus!
 10 Hoc in litore si puella votum
 Fecisset mea, protinus redissem.

XLI.

Pontice, quod numquam futuis, sed paelice laeva
 Uteris et Veneri servit amica manus,
 Hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed ingens,
 Quantum vix animo concipis ipse tuo.
 5 Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres,
 Mars semel, ut geminos Ilia casta daret:

Omnia perdiderat, si masturbatus uterque
 Mandasset manibus gaudia foeda suis.
 Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
 10 „Istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.“

XLII.

Campis dives Apollo sic Myrinis,
 Sic semper senibus fruare cyncis,
 Doctae sic tibi serviant sorores,
 Nec Delphis tua mentiatur ulli,
 5 Sic Palatia te colant amentque:
 Bis senos cito te rogante fasces
 Det Stellae bonus adnuatque Caesar.
 Felix tunc ego debitorque voti
 Casurum tibi rusticas ad aras
 10 Ducam cornibus aureis iuvenum.
 Nata est hostia, Phoebe; quid moraris?

XLIII.

Hic qui dura sedens porrecto saxa leone
 Mitigat, exiguo magnus in aere deus,
 Quaeque tulit, spectat resupino sidera vultu,
 Cuius laeva calet robore, dextra mero:
 5 Non est fama recens nec nostri gloria caeli;
 Nobile Lysippi munus opusque vides.
 Hoc habuit numen Pellaei mensa tyranni,
 Qui cito perdomito victor in orbe iacet;
 Hunc puer ad Libycas iuraverat Hannibal aras;
 10 Iusserat hic Sullam ponere regna trucem.
 Offensus variae tumidis terroribus aulae
 Privatos gaudet nunc habitare lares,
 Utque fuit quondam placidi conviva Molochi,
 Sic voluit docti Vindicis esse deus.

XLIV.

Alciden modo Vindicis rogabam,
 Esset cuius opus laborque felix.
 Risit, nam solet hoc, levique nutu

„Graece numquid“ ait „poeta, nescis?
 5 Inscripta est basis indicatque nomen.“
Λυβίππου lego, Phidiae putavi.

XLV.

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, triones
 Et Getici tuleras sidera pigra poli:
 Ecce Promethei rupes et fabula montis
 Quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis!
 5 Videris immensis cum conclamata querellis
 Saxa senis, dices „Durior ipse fuit.“
 Et licet haec addas: „Potuit qui talia ferre,
 Humanum merito finxerat ille genus.“

XLVI.

Gellius aedificat semper: modo limina ponit,
 Nunc foribus claves aptat emitque seras,
 Nunc has, nunc illas reficit mutatque fenestras;
 Dum tantum aedificet, quidlibet ille facit —
 5 Oranti nummos ut dicere possit amico
 Unum illud verbum Gellius „Aedifico.“

XLVII.

Democritos, Zenonas inexplicitosque Platonas
 Quidquid et hirsutis squalet imaginibus,
 Sic quasi Pythagorae loqueris successor et heres.
 Praependet sane nec tibi barba minor:
 5 Sed quod et hircosis serum est et turpe pilosis,
 In molli rigidam clune libenter habes.
 Tu, qui sectarum causas et pondera nosti,
 Dic mihi, percidi, Pannyche, dogma quod est?

XLVIII.

Heredem cum me partis tibi, Garrice, quartae
 Per tua iurares sacra caputque tuum,
 Credidimus, — quis enim damnet sua vota libenter? —
 Et spem muneribus fovimus usque datis.

5 Inter quae rari Laurentem ponderis aprum
 Misimus: Aetola de Calydone putes.
 At tu continuo populumque patresque vocasti,
 Ructat adhuc aprum pallida Roma meum:
 Ipse ego, — quis credat? — conviva nec ultimus haesi,
 10 Sed nec costa data est caudave missa mihi.
 De quadrante tuo quid sperem, Garrice? Nulla
 De nostro nobis uncia venit apro.

XLIX.

Haec est illa meis multum cantata libellis,
 Quam meus edidicit lector amatque togam.
 Partheniana fuit quondam, memorabile vatis
 Munus: in hac ibam conspiciendus eques,
 5 Dum nova, dum nitida fulgebat splendida lana,
 Dumque erat auctoris nomine digna sui:
 Nunc anus et tremulo vix accipienda tribuli,
 Quam possis niveam dicere iure tuo.
 Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
 10 Haec toga iam non est Partheniana, mea est.

L.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
 Carmina quod faciam, quae brevitate placent.
 Confiteor. Sed tu bis senis grandia libris
 Qui scribis Priami proelia, magnus homo es?
 5 Nos facimus Bruti puerum, nos Langona vivum:
 Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

LI.

Quod semper superos invito fratre rogasti,
 Hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
 Invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad umbras
 Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
 5 Tu colis Elysios nemorisque habitator amoeni
 Esse tuo primum nunc sine fratre cupis;
 Et si iam nitidis alternus venit ab astris,
 Pro Polluce mones Castora ne redeat.

LII.

Si credis mihi, Quinte, quod mereris,
 Natales, Ovidi, tuas Aprilis
 Ut nostras amo Martias Kalendas.
 Felix utraque lux diesque nobis
 5 Signandi melioribus lapillis!
 Hic vitam tribuit, sed hic amicum.
 Plus dant, Quinte, mihi tuae Kalendae.

LIII.

Natali tibi, Quinte, tuo dare parva volebam
 Munera; tu prohibes: inperiosus homo es.
 Parendum est monitis, fiat quod uterque volemus
 Et quod utrumque iuvat: tu mihi, Quinte, dato.

LIV.

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
 Tenderet aut nostras silva Sabina plagas,
 Aut crescente levis traheretur harundine praeda
 Pinguis et implicitas virga teneret aves:
 5 Cara daret sollemne tibi cognatio munus,
 Nec frater nobis nec prior esset avus.
 Nunc sturnos inopes fringuillarumque querellas
 Audit et arguto passere vernat ager;
 Inde salutatus picae respondet arator,
 10 Hinc prope summa rapax miluus astra volat.
 Mittimus ergo tibi parvae munuscula chortis:
 Qualia si recipis, saepe propinquus eris.

LV.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
 Dum Stellae turdos, dum tibi, Flacce, paro,
 Succurrit nobis ingens onerosaque turba,
 In qua se primum quisque meumque putat.
 5 Demeruisse duos votum est; offendere plures
 Vix tutum; multis mittere dona grave est.
 Qua possum sola veniam ratione merebor:
 Nec Stellae turdos nec tibi, Flacce, dabo.

LVI.

Spendophoros Libycas domini petit armiger urbis:
 Quae puero dones tela, Cupido, para,
 Illa quibus iuvenes figis mollesque puellas:
 Sit tamen in tenera levis et hasta manu.
 5 Loricam clipeumque tibi galeamque remitto;
 Tutus ut invadat proelia, nudus eat:
 Non iaculo, non ense fuit laesusve sagitta,
 Casside dum liber Parthenopaeus erat.
 Quisquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
 10 O felix, si quem tam bona fata manent!
 Dum puer es, redeas, dum vultu lubricus, et te
 Non Libye faciat, sed tua Roma virum.

LVII.

Nil est tritius Hedyli lacernis:
 Non ansae veterum Corinthiorum,
 Nec crus compede lubricum decenni,
 Nec ruptae recutita colla mulae,
 5 Nec quae Flaminiam secant salebrae,
 Nec qui litoribus nitent lapilli,
 Nec Tusca ligo vinea politus,
 Nec pallens toga mortui tribulis,
 Nec pigri rota quassa mulionis,
 10 Nec rasum cavea latus visontis,
 Nec dens iam senior ferocis apri.
 Res una est tamen: ipse non negabit,
 Culus tritior Hedyli lacernis.

LVIII.

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus
 Et mansura pio munere templa dedit,
 Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
 Nec tua Baianas Sassina malit aquas:
 5 Excipe sollicitos placide, mea dona, libellos;
 Tu fueris Mysis Pegasis unda meis. —
 „Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
 Quid fieri libris debeat, ipse monet.“

LIX.

In Saeptis Mamurra diu multumque vagatus,
 Hic ubi Roma suas aurea vexat opes,
 Inspexit molles pueros oculisque comedit,
 Non hos, quos primae prostituere casae,
 5 Sed quos arcanae servant tabulata catastae
 Et quos non populus nec mea turba videt.
 Inde satur mensas et opertos exuit orbes
 Expositumque alte pingue poposcit ebur,
 Et testudineum mensus quater hexaclinon
 10 Ingemuit citro non satis esse suo.
 Consuluit nares, an olerent aera Corinthon,
 Culpavit statuas et, Polyclite, tuas,
 Et turbata brevi questus crystallina vitro
 Murrina signavit seposuitque decem
 15 Expendit veteres calathos et si qua fuerunt
 Pocula Mentorea nobilitata manu,
 Et viridis picto gemmas numeravit in auro,
 Quidquid et a nivea grandius aure sonat.
 Sardonychis vero mensa quaesivit in omni
 20 Et pretium magnis fecit iaspidibus.
 Undecima lassus cum iam discederet hora,
 Asse duos calices emit et ipse tulit.

LX.

Seu tu Paestanis genita es seu Tiburis arvis,
 Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo,
 Seu Praenestino te vilica legit in horto,
 Seu modo Campani gloria ruris eras:
 5 Pulchrior ut nostro videre corona Sabino,
 De Nomentano te putet esse meo.

LXI.

In Tartesiadis domus est notissima terris,
 Qua dives placidum Corduba Baetin amat,
 Vellera nativo pallent ubi flava metallo
 Et linit Hesperium brattea viva pecus.

- 5 Aedibus in mediis totos amplexa penates
 Stat platanus densis Caesariana comis,
 Hospitis invicti posuit quam dextera felix,
 Coepit et ex illa crescere virga manu.
 Auctorem dominumque nemus sentire videtur:
 10 Sic viret et ramis sidera celsa petit.
 Saepe sub hac madidi luserunt arbore Fauni,
 Terruit et tacitam fistula sera domum;
 Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
 Saepe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
 15 Atque oluere lares comissatore Lyaeo,
 Crevit et effuso laetior umbra mero;
 Hesternisque rubens deiecta est herba coronis,
 Atque suas potuit dicere nemo rosas.
 O dilecta deis, o magni Caesaris arbor,
 20 Ne metuas ferrum sacrilegosque focos.
 Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
 Non Pompeianae te posuere manus.

LXII.

Tinctis murice vestibus quod omni
 Et nocte utitur et die Philaenis,
 Non est ambitiosa nec superba:
 Delectatur odore, non colore.

LXIII.

Ad cenam invitant omnes te, Phoebe, cinaedi.
 Mentula quem pascit, non, puto, purus homo est.

LXIV.

Herculis in magni voltus descendere Caesar
 Dignatus Latiae dat nova templa viae,
 Qua, Triviae nemorosa petit dum regna, viator
 Octavum domina marmor ab urbe legit.
 5 Ante colebatur votis et sanguine largo,
 Maiorem Alciden nunc minor ipse colit.
 Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores;
 Illi securus vota minora facit.

LXV.

Alcide, Latio nunc agnoscende Tonanti,
 Postquam pulchra dei Caesaris ora geris,
 Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
 Cesserunt manibus cum fera monstra tuis:
 5 Argolico famulum non te servire tyranno
 Vidissent gentes saevaque regna pati,
 Sed tu iussisses Eurysthea; nec tibi fallax
 Portasset Nessi perfida dona Lichas,
 Oetaei sine lege rogi securus adisses
 10 Astra patris summi, quae tibi poena dedit;
 Lydia nec dominae traxisses pensa superbae,
 Nec Styga vidisses Tartareumque canem.
 Nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe;
 Nunc te si videat nympa, remittet Hylan.

LXVI.

Uxor cum tibi sit formosa, pudica, puella,
 Quo tibi natorum iura, Fabulle, trium?
 Quod petis a nostro supplex dominoque deoque,
 Tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.

LXVII.

Lascivam tota possedi nocte puellam,
 Cuius nequitas vincere nemo potest.
 Fessus mille modis illud puerile poposci:
 Ante preces totas primaque verba dedit.
 5 Inprobis quiddam ridensque rubensque rogavi:
 Pollicitast nulla luxuriosa mora.
 Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Aeschyle, si vis
 Accipere hoc munus condicione mala.

LXVIII.

Quid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
 Invisum pueris virginibusque caput?
 Nondum cristati rupere silentia galli:
 Murmure iam saevo verberibusque tonas.

5 Tam grave percussis incudibus aera resultant,
 Causidicum medio cum faber aptat equo;
 Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
 Vincenti parmae cum sua turba favet.
 Vicini somnum — non tota nocte — rogamus:
 10 Nam vigilare leve est, pervigilare grave est.
 Discipulos dimitte tuos. Vis, garrule, quantum
 Accipis ut clames, accipere ut taceas?

LXIX.

Cum futuis, Polycharme, soles in fine cacare.
 Cum pedicaris, quid, Polycharme, facis?

LXX.

Dixerat „o mores! o tempora!“ Tullius olim,
 Sacrilegum strueret cum Catilina nefas,
 Cum gener atque socer diris concurreret armis
 Maestaque civili caede maderet humus.
 5 Cur nunc „o mores!“, cur nunc „o tempora!“ dicis?
 Quod tibi non placeat, Caeciliane, quid est?
 Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri;
 Pace frui certa laetitiaque licet.
 Non nostri faciunt, tibi quod tua tempora sordent,
 10 Sed faciunt mores, Caeciliane, tui.

LXXI.

Massyhi leo fama iugi pecorisque maritus
 Lanigeri mirum qua coiere fide.
 Ipse licet videas, cavea stabulantur in una
 Et pariter socias carpit uterque dapes:
 5 Nec fetu nemorum gaudent nec mitibus herbis,
 Concordem satiat sed rudis agna famem.
 Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,
 Ut niteant celsi lucida signa poli?
 Sidera si possent pecudesque feraeque mereri,
 10 Hic aries astris, hic leo dignus erat.

LXXII.

Liber, Amyclaea frontem vittate corona,
 Qui quatis Ausonia verbera Graia manu,
 Clusa mihi texto cum prandia vimine mittas,
 Cur comitata dapes nulla lagona venit?
 5 Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
 Scis, puto, debuerint quae mihi dona dari.

LXXIII.

Dentibus antiquas solitus producere pelles
 Et mordere luto putre vetusque solum,
 Praenestina tenes decepti regna patroni,
 In quibus indignor si tibi cella fuit;
 5 Rumpis et ardenti madidus crystalla Falerno,
 Et pruris domini cum Ganymede tui.
 At me litterulas stulti docuere parentes:
 Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
 Frange leves calamos et scinde, Thalia, libellos,
 10 Si dare sutori calceus ista potest.

LXXIV.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
 Servat, et infantis parva figura manet.
 Florentes nulla signavit imagine voltus,
 Dum timet ora pius muta videre pater.

LXXV.

Non silice duro structilive caemento,
 Nec latere cocto, quo Samiramis longam
 Babylona cinxit, Tuca balneum fecit:
 Sed strage nemorum pineaque conpage,
 5 Ut navigare Tuca balneo possit.
 Idem beatas lautus extruit thermas
 De marmore omni, quod Carystos invenit,
 Quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas misit,
 Et quod virenti fonte lavit Eurotas.
 10 Sed ligna desunt: subice balneum thermis.

LXXVI.

Haec sunt illa mei quae cernitis ora Camoni,
 Haec pueri facies primaque forma fuit.
 Creverat hic vultus bis denis fortior annis,
 Gaudebatque suas pingere barba genas,
 5 Et libata semel summos modo purpura cultros
 Sparserat: invidit de tribus una soror
 Et festinatis incidit stamina pensis,
 Absentemque patri rettulit urna rogam.
 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
 10 Haec erit in chartis maior imago meis.

LXXVII.

Quod optimum sit disputat convivium
 Facunda Prisci pagina,
 Et multa dulci, multa sublimi refert,
 Sed cuncta docto pectore.
 5 Quod optimum sit quaeritis convivium?
 In quo choraules non erit.

LXXVIII.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
 Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

LXXIX.

Oderat ante ducum famulos turbamque priorem
 Et Palatinum Roma supercilium:
 At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum est,
 Ut sit cuique suae cura secunda domus.
 5 Tam placidae mentes, tanta est reverentia nostri,
 Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
 Nemo suos — haec est aulae natura potentis —,
 Sed domini mores Caesarianus habet.

LXXX.

Duxerat esuriens locupletem pauper anumque:
 Uxorem pascit Gellius et futuit.

LXXXI.

Lector et auditor nostros probat, Aule, libellos,
 Sed quidam exactos esse poeta negat.
 Non nimium curo: nam cenae fercula nostrae
 Malim convivis quam placuisse cocis.

LXXXII.

Dixerat astrologus periturum te cito, Munna,
 Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
 Nam tu dum metuis, ne quid post fata relinquas,
 Hausisti patrias luxuriosus opes,
 5 Bisque tuum deciens non toto tabuit anno:
 Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

LXXXIII.

Inter tanta tuae miracula, Caesar, harenae,
 Quae vincit veterum munera clara ducum,
 Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
 Se tibi, quod spectant qui recitare solent.

LXXXIV.

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furores
 Staret pro domino Caesare sancta fides,
 Haec ego Pieria ludebam tutus in umbra,
 Ille tuae cultor notus amicitiae.
 5 Me tibi Vindelicis Raetus narrabat in oris,
 Nescia nec nostri nominis Arctos erat:
 O quotiens veterem non infitatus amicum
 Dixisti „Meus est iste poeta, meus!“
 Omne tibi nostrum quod bis trieteride iuncta
 10 Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

LXXXV.

Languidior noster si quando est Paulus, Atili,
 Non se, convivas abstinet ille suos.
 Tu languore quidem subito fictoque laboras,
 Sed mea porrexit sportula, Paule, pedes.

LXXXVI.

Festinata sui gemeret quod fata Severi
 Silius, Ausonio non semel ore potens,
 Cum grege Pierio maestus Phoeboque querebar.
 „Ipse meum flevi“ dixit Apollo „Linon:“
 5 Respexitque suam quae stabat proxima fratri
 Calliopen et ait: „Tu quoque vulnus habes.
 Aspice Tarpeium Palatinumque Tonantem:
 AUSA nefas Lachesis laesit utrumque Iovem.
 Numina cum videas duris obnoxia fatis,
 10 Invidia possis exonerare deos.“

LXXXVII.

Septem post calices Opimiani
 Denso cum iaceam triente blaesus,
 Affers nescio quas mihi tabellas
 Et dicis „Modo liberum esse iussi
 5 Nastam — servolus est mihi paternus —:
 Signa.“ Cras melius, Luperce, fiet:
 Nunc signat meus anulus lagonam.

LXXXVIII.

Cum me captares, mittebas munera nobis:
 Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
 Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
 De cavea fugiat ne male pastus aper.

LXXXIX.

Lege nimis dura convivam scribere versus
 Cogis, Stella. „Licet scribere nempe malos.“

XC.

Sic in gramine florido reclinis,
 Qua gemmantibus hinc et inde rivis
 Curva calculus excitatur unda,
 Excluis procul omnibus molestis,
 5 Pertundas glaciem triente nigro,

Frontem sutilibus ruber coronis;
 Sic uni tibi sit puer cinaedus
 Et castissima pruriat puella:
 Infamem nimio calore Cypron
 10 Observes, moneo precorque, Flacce,
 Messes area cum teret crepantis
 Et fervens iuba saeviet leonis.
 At tu, diva Paphi, remitte, nostris
 Inlaesum iuvenem remitte votis:
 15 Sic Martis tibi serviant Kalendae
 Et cum ture meroque victimaque
 Libetur tibi candidas ad aras
 Secta plurima quadra de placenta.

XCI.

Ad cenam si me diversa vocaret in astra
 Hinc invitator Caesaris, inde Iovis,
 Astra licet propius, Palatia longius essent,
 Responsa ad superos haec referenda darem:
 5 „Quaerite qui malit fieri conviva Tonantis:
 Me meus in terris Iuppiter, ecce, tenet.“

XCII.

Quae mala sint domini, quae servi commoda, nescis,
 Condyle, qui servum te gemis esse diu.
 Dat tibi securos vilis tegeticula somnos,
 Pervigil in pluma Gaius, ecce, iacet.
 5 Gaius a prima tremebundus luce salutatur
 Tot dominos, at tu, Condyle, nec dominum.
 „Quod debes, Gai, redde“ inquit Phoebus et illinc
 Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
 Tortorem metuis? podagra cheragraque secatur
 10 Gaius et mallet verbera mille pati.
 Quod nec mane vomis nec cunnum, Condyle, lingis,
 Non mavis, quam ter Gaius esse tuus?

XCIII.

Addere quid cessas, puer, immortale Falernum?
 Quadrantem duplica de seniore cado.

Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Catacisse, deorum
Sex iubeo cyathos fundere? „Caesar erit.“

5 Sutilis aptetur deciens rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacrae nobile gentis opus.

Nunc bis quina mihi da basia, fiat ut illud
Nomen, ab Odrysio quod deus orbe tulit.

XCIV.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga:

Os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.

Tam stupidus numquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
χάλκεα donanti *χρύσεια* qui dederas.

5 Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in elleboro.

XCV.

Alfius ante fuit, coepit nunc Olfius esse,
Uxorem postquam duxit Athenagoras.

XCV b.

Nomen Athenagorae credis, Callistrate, verum.

Si scio, dispeream, qui sit Athenagoras.

5 Sed puta me verum, Callistrate, dicere nomen:
Non ego, sed vester peccat Athenagoras.

XCVI.

Clinicus Herodes trullam subduxerat aegro:
Depensus dixit „Stulte, quid ergo bibis?“

XCVII.

Rumpitur invidia quidam, carissime Iuli,
Quod me Roma legit, rumpitur invidia.

Rumpitur invidia, quod turba semper in omni
Monstramur digito, rumpitur invidia.

5 Rumpitur invidia, tribuit quod Caesar uterque
Ius mihi natorum, rumpitur invidia.

Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce sub urbe est
Parvaeque in urbe domus, rumpitur invidia.

Rumpitur invidia, quod sum iucundus amicis,
 10 Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quod amamur quodque probamur:
 Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

XCVIII.

Vindemiarum non ubique proventus
 Cessavit, Ovidi; pluvia profuit grandis.
 Centum Coranus amphoras aquae fecit.

XCIX.

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
 Charta salutatrix si modo vera refert:
 Marcus Palladiae non infitianda Tolosae
 Gloria, quem genuit Pacis alumna Quies.
 5 Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
 I, liber, absentis pignus amicitiae.
 Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor;
 Grande tui pretium muneris auctor erit:
 Multum, crede mihi, refert, a fonte bibatur
 10 Quae fluit, an pigro quae stupet unda lacu.

C.

Denaris tribus invitas et mane togatum
 Observare iubes atria, Basse, tua,
 Deinde haerere tuo lateri, praecedere sellam,
 Ad viduas tecum plus minus ire decem.
 5 Trita quidem nobis togula est vilisque vetusque:
 Denaris tamen hanc non emo, Basse, tribus.

CI.

Appia, quam simili venerandus in Hercule Caesar
 Consecrat, Ausoniae maxima fama viae,
 Si cupis Alcidae cognoscere facta prioris,
 Disce: Libyn domuit, aurea poma tulit,
 5 Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo,
 Addidit Arcadio terga leonis apro,

Aeripedem silvis cervum, Stymphalidas astris
 Abstulit, a Stygia cum cane venit aqua,
 Fecundam vetuit reparari mortibus hydram,
 10 Hesperias Tusco lavit in amne boves.
 Haec minor Alcides: maior quae gesserit, audi,
 Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
 Adseruit possessa malis Palatia regnis,
 Prima suo gessit pro Iove bella puer;
 15 Solus Iuleas cum iam retineret habenas,
 Tradidit inque suo tertius orbe fuit;
 Cornua Sarmatici ter perfida contudit Histri,
 Sudantem Getica ter nive lavit equum;
 Saepe recusatos parcos duxisse triumphos
 20 Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit;
 Tempa deis, mores populis dedit, otia ferro,
 Astra suis, caelo sidera,serta Iovi.
 Herculeum tantis numen non sufficit actis:
 Tarpeio deus hic commodet ora patri.

CII.

Quadringentorum reddis mihi, Phoebe, tabellas:
 Centum da potius mutua, Phoebe, mihi.
 Quaere alium, cui te tam vano munere iactes:
 Quod tibi non possum solvere, Phoebe, meum est.

CIII.

Quae nova tam similes genuit tibi Leda ministros?
 Quae capta est alio nuda Lacaena cycno?
 Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asylo,
 Atque in utroque nitet Tyndaris ore soror.
 3 Ista Therapnaeis si forma fuisset Amyclis,
 Cum vicere duas dona minora deas,
 Mansisses, Helene, Phrygiamque redisset in Iden
 Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER X.

I.

Si nimius videor seraque coronide longus
Esse liber, legito pauca: libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina: fac tibi me quam cupis ipse brevem.

II.

Festinata prior, decimi mihi cura libelli
Elapsam manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quaedam, sed lima rasa recenti;
Pars nova maior erit: lector, utrique fave,
5 Lector, opes nostrae: quem cum mihi Roma dedisset.
„Nil tibi quod demus maius habemus“ ait.
„Pigra per hunc fugies ingratae flumina Lethes
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messallae findit caprificus, et audax
10 Dimidios Crispi mulio ridet equos:
At chartis nec furta nocent et saecula prosunt,
Solaque non norunt haec monumenta mori.“

III.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
Et foeda linguae probra circulatoricis,
Quae sulphurato nolit empta ramento
Vatiniorem proxeneta fractorum,
5 Poeta quidam clancularius spargit
Et volt videri nostra. Credis hoc, Prisce?

Voce ut loquatur psittacus coturnicis
 Et concupiscat esse Canus ascaules?
 Procul a libellis nigra sit meis fama,
 10 Quos rumor alba gemmeus vehit pinna:
 Cur ego laborem notus esse tam prave,
 Constare gratis cum silentium possit?

IV.

Qui legis Oedipoden caligantemque Thyesten,
 Colchidas et Scyllas, quid nisi monstra legis?
 Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopaeus et Attis,
 Quid tibi dormitor proderit Endymion?
 5 Exutusve puer pinnis labentibus? aut qui
 Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
 Quid te vana iuvant miserae ludibria chartae?
 Hoc lege, quod possit dicere vita „Meum est.“
 Non hic Centauros, non Gorgonas Harpyiasque
 10 Invenies: hominem pagina nostra sapit.
 Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores
 Nec te scire: legas Aetia Callimachi.

V.

Quisquis stolaeve purpuraeve contemptor,
 Quos colere debet, laesit impio versu,
 Erret per urbem pontis exul et clivi,
 Interque raucos ultimus rogatores
 5 Oret caninas panis inprobi buccas;
 Illi December longus et madens bruma
 Clususque fornix triste frigus extendat:
 Vocet beatos clamitetque felices,
 Orciniana qui feruntur in sponda.
 10 At cum supremæ fila venerint horæ
 Diesque tardus, sentiat canum litem
 Abigatque moto noxias aves panno.
 Nec finiantur morte supplicis poenae,
 Sed modo severi sectus Aeaci loris,
 15 Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
 Nunc inter undas garruli senis siccus

Delasset omnis fabulas poetarum:
 Et cum fateri Furia iusserit verum,
 Prodente clamet conscientia „Scripsi.“

VI.

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
 Solibus Arctois sideribusque ducem.
 Quando erit ille dies, quo campus et arbor et omnis
 Lucebit Latia culta fenestra nuru?
 5 Quando morae dulces longusque a Caesare pulvis
 Totaque Flaminia Roma videnda via?
 Quando eques et picti tunica Nilotide Mauri
 Ibitis, et populi vox erit una „Venit“?

VII.

Nympharum pater amniumque, Rhene,
 Quicumque Odrysias bibunt pruinas,
 Sic semper liquidis fruaris undis,
 Nec te barbara contumeliosi
 5 Calcatum rota conterat bubulci;
 Sic et cornibus aureis receptis
 Et Romanus eas utraque ripa:
 Traianum populis suis et urbi,
 Thybris te dominus rogat, remittas.

VIII.

Nubere Paula cupit nobis, ego ducere Paulam
 Nolo: anus est. Vellem, si magis esset anus.

IX.

Undenis pedibusque syllabisque
 Et multo sale nec tamen protervo
 Notus gentibus ille Martialis
 Et notus populis — quid invidetis? —
 5 Non sum Andraemone notior caballo.

X.

Cum tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
 Mane salutator limina mille teras,

Hic ego quid faciam? quid nobis, Paule, relinquis,
 Qui de plebe Numae densaque turba sumus?
 5 Qui me respiciet, dominum regemque vocabo?
 Hoc tu — sed quanto blandius! — ipse facis.
 Leticam sellamve sequar? nec ferre recusas,
 Per medium pugnas et prior ire lutum.
 Saepius adsurgam recitanti carmina? tu stas
 10 Et pariter geminas tendis in ora manus.
 Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
 Dimisit nostras purpura vestra togas.

XI.

Nil aliud loqueris, quam Thesea Pirithoumque,
 Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
 Dispeream, si tu Pyladi praestare matellam
 Dignus es aut porcos pascere Pirithoi.
 5 „Donavi tamen“ inquis „amico milia quinque
 Et lotam, ut multum, terve quaterve togam.“
 Quid, quod nil unquam Pyladi donavit Orestes?
 Qui donat quamvis plurima, plura negat.

XII.

Aemiliae gentes et Apollineas Vercellas
 Et Phaethontei qui petis arva Padi,
 Ne vivam, nisi te, Domiti, dimitto libenter,
 Grata licet sine te sit mihi nulla dies:
 5 Sed desiderium tanti est, ut messe vel una
 Urbano releves colla perusta iugo.
 I precor et totos avida cute combibe soles, —
 O quam formosus, dum peregrinus eris!
 Et venies albis non cognoscendus amicis
 10 Livebitque tuis pallida turba genis.
 Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
 Niliaco redeas tu licet ore niger.

XIII (XX).

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
 Pendula quod patriae visere tecta libet,

Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis
 Et praetextata cultus amicitia,
 5 Tu facis; in terris quo non est alter Hiberis
 Dulcior et vero dignus amore magis.
 Tecum ego vel sicci Gaetula mapalia Poeni
 Et poteram Scythicas hospes amare casas.
 Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
 10 In quocumque loco Roma duobus erit.

XIV (XIII).

Cum cathedrata litos portet tibi raeda ministros
 Et Libys in longo pulvere sudet eques,
 Strataque non unas cingant triclinia Baias
 Et Thetis unguento palleat uncta tuo,
 5 Candida Setini rumpant crystalla trientes,
 Dormiat in pluma nec meliore Venus:
 Ad nocturna iaces fastosae limina moechae,
 Et madet, heu, lacrimis ianua surda tuis,
 Urere nec miserum cessant suspiria pectus.
 10 Vis dicam, male sit cur tibi, Cotta? bene est.

XV (XIV).

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
 Sed, sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
 Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti,
 Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
 5 Quando fabae nobis modium farrisve dedisti,
 Cum tua Niliacus rura colonus aret?
 Quando brevis gelidae missa est toga tempore brumae?
 Argenti venit quando selibra mihi?
 Nil aliud video, quo te credamus amicum,
 10 Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

XVI (XV).

Dotatae uxori cor harundine fixit acuta,
 Sed dum ludit Aper: ludere novit Aper.

XVII (XVI).

Si donare vocas promittere nec dare, Gai,
 Vincam te donis muneribusque meis.
 Accipe Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,
 Aurea quidquid habet divitis unda Tagi,
 5 Quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga,
 Quidquid et in nidis unica servat avis,
 Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno:
 Quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

XVIII (XVII).

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
 Frustra, Musa, cupis: non licet: ipse petit;
 Sollemnesque iocos nec tristia carmina poscit,
 Et queritur nugas obticuisse meas.
 5 Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
 Appia, quid facies, si legit ista Macer?

XIX (XVIII).

Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
 Nec spondet, nec volt credere, sed nec habet.
 Turba tamen non deest, sterilem quae curet amicum.
 Eheu! quam fatuae sunt tibi, Roma, togae!

XX (XIX).

Nec doctum satis et parum severum,
 Sed non rusticulum tamen libellum
 Facundo mea Plinio Thalia
 I perfer: brevis est labor peractae
 5 Altum vincere tramitem Suburae.
 Illic Orphea protinus videbis
 Udi vertice lubricum theatri
 Mirantisque feras avemque regis,
 Raptum quae Phryga pertulit Tonanti;
 10 Illic parva tui domus Pedonis
 Caelata est aquilae minore pinna.
 Sed ne tempore non tuo disertam

Pulses ebria ianuam, videto:
 Totos dat tetricae dies Minervae,
 15 Dum centum studet auribus virorum
 Hoc quod saecula posterique possint
 Arpinis quoque comparare chartis.
 Seras tutior ibis ad lucernas:
 Haec hora est tua, cum furit Lyaeus,
 20 Cum regnat rosa, cum madent capilli:
 Tunc me vel rigidi legant Catones.

XXI.

Scribere te quae vix intellegat ipse Modestus
 Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, iuvat?
 Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
 Iudice te maior Cinna Marone fuit.
 5 Sic tua laudentur sane: mea carmina, Sexte,
 Grammaticis placeant, ut sine grammaticis.

XXII.

Cur spleniato saepe prodeam mento
 Albave pictus sana labra cerussa,
 Philaeni, quaeris? basiare te nolo.

XXIII.

Iam numerat placido felix Antonius aevo
 Quindecies actas Primus Olympiadas
 Praeteritosque dies et tutos respicit annos
 Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
 5 Nulla recordanti lux est ingrata gravisque;
 Nulla fuit, cuius non meminisse velit.
 Ampliat aetatis spatium sibi vir bonus: hoc est
 Vivere bis, vita posse priore frui.

XXIV.

Natales mihi Martiae Kalendae,
 Lux formosior omnibus Kalendis,
 Qua mittunt mihi munus et puellae,
 Quinquagensima liba septimamque
 5 Vestris addimus hanc focis acerram.
 His vos, si tamen expedit roganti,

Annos addite bis precor novenos,
 Ut nondum nimia piger senecta,
 Sed vitae tribus areis peractis
 10 Lucos Elysiae petam puellae.
 Post hunc Nestora nec diem rogabo.

XXV.

In matutina nuper spectatus harena
 Mucius, inposuit qui sua membra focus,
 Si patiens durusque tibi fortisque videtur,
 Abderitanae pectora plebis habes.
 5 Nam cum dicatur tunica praesente molesta
 „Ure manum,“ plus est dicere „Non facio.“

XXVI.

Vare, Paraetonias Latia modo vite per urbes
 Nobilis et centum dux memorande viris,
 At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
 Hospita Lagei litoris umbra iaces.
 5 Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
 Pinguia nec maestis addere tura rogis.
 Sed datur aeterno victurum carmine nomen:
 Numquid et hoc, fallax Nile, negare potes?

XXVII.

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
 Accubat, et rarus non adhibetur eques,
 Et tua tricenos largitur sportula nummos.
 Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

XXVIII.

Annorum nitidique sator pulcherrime mundi,
 Publica quem primum vota precesque vocant,
 Pervius exiguos habitabas ante penates,
 Plurima qua medium Roma terebat iter:
 5 Nunc tua Caesareis cinguntur limina donis,
 Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
 At tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
 Ferrea perpetua claustra tuere sera.

XXIX.

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
 Misisti dominae, Sextiliane, tuae;
 Et quam donabas dictis a Marte Kalendis,
 De nostra prasina est synthesis empta toga.
 5 Iam constare tibi gratis coepere puellae:
 Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

XXX.

O temperatae dulce Formiae litus,
 Vos, cum severi fugit oppidum Martis
 Et inquietas fessus exiit curas,
 Apollinaris omnibus locis praefert.
 5 Non ille sanctae dulce Tibur uxoris,
 Nec Tusculanos Algidosve secessus,
 Praeneste nec sic Antiumque miratur;
 Non blanda Circe Dardanisque Caieta
 Desiderantur, nec Marica nec Liris,
 10 Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
 Hic summa leni stringitur Thetis vento;
 Nec languet aequor, viva sed quies ponti
 Pictam phaselon adiuvante fert aura,
 Sicut puellae non amantis aestatem
 15 Mota salubre purpura venit frigus.
 Nec saeta longo quaerit in mari praedam,
 Sed a cubili lectuloque iactatam
 Spectatus alte lineam trahit piscis.
 Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
 20 Ridet procellas tuta de suo mensa:
 Piscina rhombum pascit et lupos vernas,
 Natat ad magistrum delicata muraena,
 Nomenclator mugilem citat notum,
 Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
 25 Frui sed istis quando Roma permittit?
 Quot Formianos inputat dies annus
 Negotiosis rebus urbis haerenti?
 O ianitores vilicique felices!
 Dominis parantur ista, serviunt vobis.

XXXI.

Addixti servum nummis here mille ducentis,
 Ut bene cenares, Calliodore, semel.
 Nec bene cenasti: nullus tibi quattuor emptus
 Librarum cenae pompa caputque fuit.
 5 Exclamare libet: „Non est hic, inprobe, non est
 Piscis: homo est; hominem, Calliodore, comes.“

XXXII.

Haec mihi quae colitur violis pictura rosisque,
 Quos referat voltus, Caediciane, rogas?
 Talis erat Marcus mediis Antonius annis
 Primus: in hoc iuvenem se videt ore senex.
 5 Ars utinam mores animumque effingere posset!
 Pulchrior in terris nulla tabella foret.

XXXIII.

Simplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
 Cecropium superas qui bonitate senem,
 Sic tibi consoceri claros retinere penates
 Perpetua natae det face casta Venus:
 5 Ut tu, si viridi tinctos aerugine versus
 Forte malus livor dixerit esse meos,
 Ut facis, a nobis abigas, nec scribere quemquam
 Talia contendas carmina, qui legitur.
 Hunc servare modum nostri novere libelli,
 10 Parcere personis, dicere de vitiis.

XXXIV.

Di tibi dent quidquid, Caesar Traiane, mereris
 Et rata perpetuo quae tribuere velint:
 Qui sua restituis spoliato iura patrono
 — Libertis exul non erit ille suis —,
 5 Dignus es, ut possis totum servare clientem:
 Ut — liceat tantum vera probare — potes.

XXXV.

Omnes Sulpiciam legant puellae,
 Uni quae cupiunt viro placere;
 Omnes Sulpiciam legant mariti,

- Uni qui cupiunt placere nuptae.
 5 Non haec Colchidos adserit furorem,
 Diri prandia nec refert Thyestae;
 Scyllam, Byblida nec fuisse credit:
 Sed castos docet et probos amores,
 Lusus, delicias facetiasque.
 10 Cuius carmina qui bene aestimarit,
 Nullam dixerit esse nequiores,
 Nullam dixerit esse sanctiores.
 Tales Egeriae iocos fuisse
 Udo crediderim Numae sub antro.
 15 Hac condiscipula vel hac magistra
 Esses doctior et pudica, Sappho:
 Sed tecum pariter simulque visam
 Durus Sulpiciam Phaon amaret.
 Frustra: namque ea nec Tonantis uxor
 20 Nec Bacchi nec Apollinis puella
 Erepto sibi viveret Caleno.

XXXVI.

- Inproba Massiliae quidquid fumaria cogunt,
 Accipit aetatem quisquis ab igne cadus,
 A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
 Per freta, per longas toxica saeva vias;
 5 Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
 Testa sit aut cellis Setia cara suis.
 Non venias quare tam longo tempore Romam,
 Haec puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

XXXVII.

- Iuris et aequarum cultor sanctissime legum,
 Veridico Latium qui regis ore forum,
 Municipi, Materne, tuo veterique sodali
 Callaicum mandas siquid ad Oceanum —.
 5 An Laurentino turpis in litore ranas
 Et satius tenues ducere credis acus,
 Ad sua captivum quam saxa remittere mullum,
 Visus erit libris qui minor esse tribus?

Et fatuam summa cenare pelorida mensa
 10 Quosque tegit levi cortice concha brevis,
 Ostrea Baianis quam non liventia testis,
 Quae domino pueri non prohibente vorent?
 Hic olidam clamosus ages in retia volpem
 Mordebitque tuos sordida praeda canes:
 15 Illic piscoso modo vix educta profundo
 Impedient lepores umida lina meos. —
 Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani,
 Venator capta maele superbus adest:
 Omnis ab urbano venit ad mare cena macello.
 20 Callaïcum mandas siquid ad Oceanum —.

XXXVIII.

O molles tibi quindecim, Calene,
 Quos cum Sulpicia tua iugales
 Indulsit deus et peregit annos!
 O nox omnis et hora, quae notata est
 5 Caris litoris Indici lapillis!
 O quae proelia, quas utrimque pugnas
 Felix lectulus et lucerna vidit
 Nimbis ebria Nicerotianis!
 Vixisti tribus, o Calene, lustris:
 10 Aetas haec tibi tota computatur
 Et solos numeras dies mariti.
 Ex illis tibi si diu rogatam
 Lucem redderet Atropos vel unam,
 Malles, quam Pyliam quater senectam.

XXXIX.

Consule te Bruto quod iuras, Lesbia, natam,
 Mentiris. Nata es, Lesbia, rege Numa?
 Sic quoque mentiris. Namque, ut tua saecula narrant,
 Ficta Prometheo diceris esse luto.

XL.

Semper cum mihi diceretur esse
 Secreto mea Polla cum cinaedo,
 Inrupi, Lupe. Non erat cinaedus.

XLI.

Mense novo Iani veterem, Proculeia, maritum
 Deseris atque iubes res sibi habere suas.
 Quid, rogo, quid factum est? subiti quae causa doloris?
 Nil mihi respondes? Dicam ego: praetor erat.
 5 Constatura fuit Megalensis purpura centum
 Milibus, ut nimium munera parca dares,
 Et populare sacrum bis milia dena tulisset.
 Discidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

XLII.

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
 Halitus et soles et levis aura terat.
 Celantur simili ventura Cydonea lana,
 Pollice virgineo quae spoliata nitent.
 5 Fortius inpressi quotiens tibi basia quinque,
 Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

XLIII.

Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
 Plus nulli, Phileros, quam tibi, reddit ager.

XLIV.

Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos
 Et viridem Tethyn Oceanumque patrem,
 Ergo Numae colles et Nomentana relinquis
 Otia, nec retinet rusque focusque senem?
 5 Gaudia tu differs, at non et stamina differt
 Atropos, atque omnis scribitur hora tibi.
 Praestiteris caro — quis non hoc laudet? — amico,
 Ut potior vita sit tibi sancta fides;
 Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis
 10 Teque tuas numeres inter amicitias.

XLV.

Si quid lene mei dicunt et dulce libelli,
 Si quid honorificum pagina blanda sonat,
 Hoc tu pingue putas et costam rodere mavis,
 Ilia Laurentis cum tibi demus apri.

5 Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum nostra lagona tuum.

XLVI.

Omnia vis belle, Matho, dicere. Dic aliquando
Et bene; dic neutrum; dic aliquando male.

XLVII.

Vitam quae faciant beatiorem,
Iucundissime Martialis, haec sunt:
Res non parta labore, sed relictæ;
Non ingratus ager, focus perennis;
5 Lis numquam, toga rara, mens quieta;
Vires ingenuae, salubre corpus;
Prudens simplicitas, pares amici;
Convictus facilis, sine arte mensa;
Nox non ebria, sed soluta curis;
10 Non tristis torus, et tamen pudicus;
Somnus, qui faciat breves tenebras:
Quod sis, esse velis nihilque malis;
Summum nec metuas diem nec optes.

XLVIII.

Nuntiat octavam Phariae sua turba iuvencae,
Et pilata redit iamque subitque cohors.
Temperat haec thermas, nimios prior hora vapores
Halat, et inmodico sexta Nerone calet.
5 Stella, Nepos, Cani, Cerialis, Flacce, venitis?
Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi vilica malvas
Adtulit et varias, quas habet hortus, opes,
In quibus est lactuca sedens et tonsile porrum,
10 Nec deest ructatrix menta nec herba salax;
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Gustus in his; una ponetur cenula mensa,
Haedus, inhumani raptus ab ore lupi,

15 Et quae non egeant ferro structoris ofellae,
 Et faba fabrorum prototomique rudes;
 Pullus ad haec cenisque tribus iam perna superstes
 Addetur. Saturis mitia poma dabo,
 De Nomentana vinum sine faece lagona,
 20 Quae bis Frontino consule trima fuit.
 Accedent sine felle ioci nec mane timenda
 Libertas et nil quod tacuisse velis:
 De prasino conviva meus venetoque loquatur,
 Nec facient quemquam pocula nostra reum.

XLIX.

Cum potes amethystinos trientes
 Et nigro madeas Opimiano,
 Propinas modo conditum Sabinum
 Et dicis mihi, Cotta, „Vis in auro?“
 5 Quisquam plumbea vina volt in auro?

L.

Frangat Idumaeas tristis Victoria palmas,
 Plange, Favor, saeva pectora nuda manu;
 Mutet Honor cultus, et iniquis munera flammis
 Mitte coronatas, Gloria maesta, comas.
 5 Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, iuventa
 Occidis et nigros tam cito iungis equos.
 Curribus illa tuis semper properata brevisque
 Cur fuit et vitae tam prope meta tuae?

LI.

Sidera iam Tyrius Phrixiei respicit agni
 Taurus, et alternum Castora fugit hiems;
 Ridet ager, vestitur humus, vestitur et arbor,
 Ismarium paelex Attica plorat Ityn.
 5 Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
 Abstulit! o soles, o tunicata quies!
 O nemus, o fontes solidumque madentis harenae
 Litus et aequoreis splendidus Anxur aquis,

Et non unius spectator lectulus undae,
 10 Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
 Sed nec Marcelli Pompeianumque, nec illic
 Sunt triplices thermae, nec fora iuncta quater,
 Nec Capitolini summum penetrabile Tonantis,
 Quaeque nitent caelo proxima templa suo.
 15 Dicere te lassum quotiens ego credo Quirino:
 „Quae tua sunt, tibi habe: quae mea, redde mihi.“

LII.

Thelyn viderat in toga spadonem,
 Damnata Numa dixit esse moecham.

LIII.

Ille ego sum Scorpis, clamosi gloria Circi,
 Plausus, Roma, tui deliciaeque breves,
 Invida quem Lachesis raptum trieteride nona,
 Dum numerat palmas, credidit esse senem.

LIV.

Mensas, Ole, bonas ponis, sed ponis opertas.
 Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

LV.

Arrectum quotiens Marulla penem
 Pensavit digitis diuque mensa est,
 Libras, scripula sextulasque dicit;
 Idem post opus et suas palaestras
 5 Loro cum similis iacet remisso,
 Quanto sit levior Marulla dicit.
 Non ergo est manus ista, sed statera.

LVI.

Totis, Galle, iubes tibi me servire diebus
 Et per Aventinum ter quater ire tuum.
 Eximit aut reficit dentem Cascellius aegrum,
 Infestos oculis uris, Hygiene, pilos;
 5 Non secat et tollit stillantem Fannius uvam,
 Tristia saxorum stigmata delet Eros;

Enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
 Qui sanet ruptos dic mihi, Galle, quis est?

LVII.

Argenti libram mittebas; facta selibra est,
 Sed piperis. Tanti non emo, Sexte, piper.

LVIII.

Anxuris aequorei placidos, Frontine, recessus
 Et propius Baias litoreamque domum,
 Et quod inhumanae cancro fervente cicadae
 Non novere nemus, flumineosque lacus
 5 Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
 Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
 Hic mihi quando dies meus est? iactamur in alto
 Urbis, et in sterili vita labore perit,
 Dura suburbani dum iugera pascimus agri
 10 Vicinosque tibi, sancte Quirine, lares.
 Sed non solus amat qui nocte dieque frequentat
 Limina, nec vatem talia damna decent.
 Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
 Iuro deos: Et non officiosus amo.

LIX.

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
 Et breviora tibi, non meliora placent.
 Dives et ex omni posita est instructa macello
 Cena tibi, sed te mattea sola iuvat.
 5 Non opus est nobis nimium lectore guloso;
 Hunc volo, non fiat qui sine pane satur.

LX.

Iura trium petiit a Caesare discipulorum
 Adsuetus semper Munna docere duos.

LXI.

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
 Crimine quam fati sexta peremit hiems.

Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
 Manibus exiguis annua iusta dato:
 5 Sic lare perpetuo, sic turba sospite solus
 Flebilis in terra sit lapis iste tua.

LXII.

Ludi magister, parce simplici turbae:
 Sic te frequentes audiant capillati
 Et delicatae diligat chorus mensae,
 Nec calculator nec notarius velox
 5 Maiore quisquam circulo coronetur.
 Albae leone flammeo calent luces
 Tostamque fervens Iulius coquit messem.
 Cirrata loris horridis Scythae pellis,
 Qua vapulavit Marsyas Celaenaes,
 10 Ferulaeque tristes, sceptrum paedagogorum,
 Cessent et Idus dormiant in Octobres:
 Aestate pueri si valent, satis discunt.

LXIII.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
 Mausoli saxi pyramidumque legis.
 Bis mea Romano spectata est vita Tarento,
 Et nihil extremos perdidit ante rogos:
 5 Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas,
 Cluserunt omnes lumina nostra manus.
 Contigit et thalami mihi gloria rara fuitque
 Una pudicitiae mentula nota meae.

LXIV.

Contigeris regina meos si Polla libellos,
 Non tetrica nostros excipe fronte iocos.
 Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
 Pieria caneret cum fera bella tuba,
 5 Non tamen erubuit lascivo dicere versu
 „Si nec pedicor, Cotta, quid hic facio?“

LXV.

Cum te municipem Corinthiorum
 Iactes, Charmenion, negante nullo,

Cur frater tibi dicor, ex Hiberis
 Et Celtis genitus Tagique civis?
 5 An voltu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus coma vagaris,
 Hispanis ego contumax capillis;
 Levis dropace tu cotidiano,
 Hirsutis ego cruribus genisque;
 10 Os blaesum tibi debilisque lingua est,
 Nobis filia fortius loquetur:
 Tam dispar aquilae columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 15 Ne te, Charmenion, vocem sororem.

LXVI.

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus,
 Qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
 Hanc aliquis faciem nigra violare culina
 Sustinet, has uncto polluit igne comas?
 5 Quis potius cyathos aut quis crystalla tenebit?
 Qua sapient melius mixta Falerna manu?
 Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
 Iuppiter utatur iam Ganymede coco.

LXVII.

Pyrrhae filia, Nestoris noverca,
 Quam vidit Niobe puella canam,
 Laertes aviam senex vocavit,
 Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
 5 Iam cornicibus omnibus superstes,
 Hoc tandem sita prurit in sepulchro
 Calvo Plutia cum Melanthione.

LXVIII.

Cum tibi non Ephesos nec sit Rhodos aut Mitylene,
 Sed domus in vico. Laelia, patricio,
 Deque coloratis numquam lita mater Etruscis,
 Durus Aricina de regione pater;

5 *Κύριέ μου, μέλι μου, ψυχή μου* congeris usque,
 — Pro pudor! — Hersiliae civis et Egeriae.
 Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis,
 Sed quem lascivo stravit amica viro.
 Scire cupis quo casta modo matrona loquaris?
 10 Numquid, cum crisas, blandior esse potes?
 Tu licet ediscas totam referasque Corinthon,
 Non tamen omnino, Laelia, Lais eris.

LXIX.

Custodes das, Polla, viro, non accipis ipsa.
 Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

LXX.

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno,
 Desidiae tibi sum, docte Potite, reus.
 Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
 Labantur toti cum mihi saepe dies.
 5 Non resalutantis video nocturnus amicos,
 Gratulor et multis, nemo, Potite, mihi.
 Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
 Nunc consul praetorve tenet reducesque choreae,
 10 Auditur toto saepe poeta die.
 Sed nec cauidico possis inpune negare,
 Nec si te rhetor grammaticusve rogent.
 Balnea post decumam lasso centumque petuntur
 Quadrantes. Fiet quando, Potite, liber?

LXXI.

Quisquis laeta tuis et sera parentibus optas
 Fata, brevem titulum marmoris huius ama.
 Condidit hac caras tellure Rabirius umbras;
 Nulli sorte iacent candidiore senes:
 5 Bis sex lustra tori nox mitis et ultima clusit,
 Arserunt uno funera bina rogo.
 Hos tamen ut primis raptos sibi quaerit in annis.
 Inprobis nihil his fletibus esse potest.

LXXII.

Frustra, Blanditiae, venitis ad me
 Attritis miserabiles labellis:
 Dicturus dominum deumque non sum.
 Iam non est locus hac in urbe vobis;
 5 Ad Parthos procul ite pilleatos
 Et turpes humilesque supplicesque
 Pictorum sola basiate regum.
 Non est hic dominus, sed imperator,
 Sed iustissimus omnium senator,
 10 Per quem de Stygia domo reducta est
 Siccis rustica Veritas capillis.
 Hoc sub principe, si sapis, caveto,
 Verbis, Roma, prioribus loquaris.

LXXIII.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
 Pertulit, Ausoniae dona severa togae,
 Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Maecenas Caesarianus eques.
 5 Vilior haec nobis alio mittente fuisset;
 Non quacumque manu victima caesa litat:
 A te missa venit: possem nisi munus amare,
 Marce, tuum, poteram nomen amare meum.
 Munere sed plus est et nomine gratius ipso
 10 Officium docti iudiciumque viri.

LXXIV.

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
 Lasso clienti. Quamdiu salutator
 Anteambulones et togatulos inter
 Centum merebor plumbeos die toto,
 5 Cum Scorpis una quindecim graves hora
 Ferventis auri victor auferat saccos?
 Non ego meorum praemium libellorum
 — Quid enim merentur? — Apulos velim campos:
 Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
 10 Nec quae paludes delicata Pomptinas

Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quaeris ergo? dormire.

LXXV.

Milia viginti quondam me Galla poposcit
Et, fateor, magno non erat illa nimis.
Annus abít: „Bis quina dabis sestertia“ dixit.
Poscere plus visa est quam prius illa mihi.
5 Iam duo poscenti post sextum milia mensem
Mille dabam nummos. Noluit accipere.
Transierant binae forsan trinaeve Kalendae,
Aureolos ultro quattuor ipsa petit.
Non dedimus. Centum iussit me mittere nummos:
10 Sed visa est nobis haec quoque summa gravis.
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum;
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferius numquid potuit descendere? fecit.
Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

LXXVI.

Hoc, Fortuna, tibi videtur aequum?
Civis non Syriaeve Parthiaeve,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed de plebe Remi Numaeque verna,
5 Iucundus, probus, innocens amicus,
Lingua doctus utraque, cuius unum est,
Sed magnum vitium, quod est poeta,
Pullo Mevius alget in cucullo,
Cocco mulio fulget Incitatus.

LXXVII.

Nequius a Caro nihil umquam, Maxime, factum est,
Quam quod febre perít: fecit et illa nefas.
Saeva nocens febris saltem quartana fuisset!
Servari medico debuit ille suo.

LXXVIII.

Ibis litoreas, Macer, Salonas,
Ibit rara fides amorque recti

Et quae, cum comitem trahit pudorem,
 Semper pauperior redit potestas:
 5 Felix auriferae colone terrae,
 Rectorem vacuo sinu remittes
 Optabisque moras, et exeuntem
 Udo Dalmata gaudio sequeris.
 Nos Celtas, Macer, et truces Hiberos
 10 Cum desiderio tui petemus.
 Sed quaecumque tamen feretur illinc
 Piscosi calamo Tagi notata,
 Macrum pagina nostra nominabit:
 Sic inter veteres legar poetas,
 15 Nec multos mihi praeferas priores,
 Uno sed tibi sim minor Catullo.

LXXIX.

Ad lapidem Torquatus habet praetoria quartum;
 Ad quartum breve rus emit Otacilius.
 Torquatus nitidas vario de marmore thermas
 Extruxit; cucumam fecit Otacilius.
 5 Disposuit daphnona suo Torquatus in agro;
 Castaneas centum sevit Otacilius.
 Consule Torquato vici fuit ille magister,
 Non minor in tanto visus honore sibi.
 Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim,
 10 Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

LXXX.

Plorat Eros, quotiens maculosae pocula murrae
 Inspicit aut pueros nobiliusve citrum,
 Et gemitus imo ducit de pectore, quod non
 Tota miser coëmat Saepa feratque domum.
 5 Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco!
 Pars maior lacrimas ridet et intus habet.

LXXXI.

Cum duo venissent ad Phyllida mane fututum
 Et nudam cuperet sumere uterque prior,

Promisit pariter se Phyllis utrique daturam,
Et dedit: ille pedem sustulit, hic tunicam.

LXXXII.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mane vel a media nocte togatus ero
Stridentesque feram flatus aquilonis iniqui
Et patiar nimbos excipiamque nives.
5 Sed si non fias quadrante beatior uno
Per gemitus nostros ingenuasque cruces,
Parce, precor, fesso vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt et mihi, Galle, nocent.

LXXXIII.

Raros colligis hinc et hinc capillo.
Et latum nitidae, Marine, calvae
Campum temporibus tegis comatis;
Sed moti redeunt iubente vento
5 Reddunturque sibi caputque nudum
Cirris grandibus hinc et inde cingunt:
Inter Spendophorum Telesphorumque
Cydae stare putabis Hermerotem.
Vis tu simplicius senem fateri,
10 Ut tandem videaris unus esse!
Calvo turpius est nihil comato.

LXXXIV.

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum qua, Caediciane, vides.

LXXXV.

Iam senior Ladon Tiberinae nauta carinae
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quae cum saepe vagus premeret torrentibus undis
Thybris et hiberno rumperet arva lacu,
5 Emeritam puppem, ripa quae stabat in alta,
Inplevit saxis obposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. Quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

LXXXVI.

Nemo nova caluit sic inflammatus amica,
 Flagravit quanto Laurus amore pilae.
 Sed qui primus erat lusor dum floruit aetas,
 Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

LXXXVII.

Octobres age sentiat Kalendas
 Facundi pia Roma Restituti:
 Linguis omnibus et favete votis;
 Natalem colimus, tacete lites.
 5 Absit cereus aridi clientis,
 Et vani triplices brevesque mappae
 Expectent gelidi iocos Decembris.
 Certent muneribus beatiores:
 Agrippae tumidus negotiator
 10 Cadmi municipes ferat lacernas;
 Pugnorum reus ebriaeque noctis
 Cenatoria mittat advocato;
 Infamata virum puella vicit,
 Veros sardonychas, sed ipsa tradat;
 15 Mirator veterum senex avorum
 Donet Phidiaci toreuma caeli;
 Venator leporem, colonus haedum,
 Piscator ferat aequorum rapinas.
 Si mittit sua quisque, quid poetam
 20 Missurum tibi, Restitute, credis?

LXXXVIII.

Omnes persequeris praetorum, Cotta, libellos;
 Accipis et ceras. Officiosus homo es.

LXXXIX.

Iuno labor, Polyclite, tuus et gloria felix,
 Phidiacae cuperent quam meruisse manus,
 Ore nitet tanto, quanto superasset in Ide
 Iudice convictas non dubitante deas.

5 Iunonem, Polyclite, suam nisi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

XC.

Quid vellis vetulum, Ligeia, cunnum?
Quid busti cineres tui laccessis?
Tales munditiae decent puellas
— Nam tu iam nec anus potes videri —;
5 Istud, crede mihi, Ligeia, belle
Non mater facit Hectoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere desit.
Quare si pudor est, Ligeia, noli
10 Barbam vellere mortuo leoni.

XCI.

Omnes eunuchos habet Almo nec arrigit ipse:
Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

XCII.

Marri, quietae cultor et comes vitae,
Quo cive prisca gloriatur Atina,
Has tibi gemellas barbari decus luci
Conmendo pinus ilicesque Faunorum
5 Et semidocta vilici manu structas
Tonantis aras horridique Silvani,
Quas pinxit agni saepe sanguis aut haedi,
Dominamque sancti virginem deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castae
10 Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatae laureum nemus Florae,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore sive ture placabis:
15 „Ubicumque vester Martialis est,“ dices,
„Hac, ecce, mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos; vos putate praesentem
Et date duobus quidquid alter optabit.“

XCIII.

Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras
 Pictaque pampineis videris arva iugis,
 Perfer Atestinae nondum vulgata Sabinae
 Carmina, purpurea sed modo culta toga.
 5 Ut rosa delectat, metitur quae pollice primo,
 Sic nova nec mento sordida charta iuvat.

XCIV.

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
 Regius Alcinoi nec mihi servit ager,
 Sed Nomentana securus germinat hortus
 Arbore, nec furem plumbea mala timent.
 5 Haec igitur media quae sunt modo nata Subura
 Mittimus autumnii cerea poma mei.

XCV.

Infantem tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter.
 Hi, puto, non dubie se futuisse negant.

XCVI.

Saepe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas,
 Miraris, Latia factus in urbe senex,
 Auriferumque Tagum sitiam patriumque Salonem
 Et repetam saturae sordida rura casae.
 5 Illa placet tellus, in qua res parva beatum
 Me facit et tenues luxuriantur opes:
 Pascitur hic, ibi pascit ager; tepet igne maligno
 Hic focus, ingenti lumine lucet ibi;
 Hic pretiosa fames conturbatorque macellus,
 10 Mensa ibi divitiis ruris operta sui;
 Quattuor hic aestate togae pluresve teruntur,
 Autumnis ibi me quattuor una tegit.
 I, cole nunc reges, quidquid non praestat amicus
 Cum praestare tibi possit, Avite, locus.

XCVII.

Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
 Dum murrā et casias flebilis uxor emit,

Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Heredem scripsit me Numa: convaluit.

XCVIII.

Addat cum mihi Caecubum minister
Idaeo resolutior cinaedo,
Quo nec filia cultior nec uxor
Nec mater tua nec soror recumbit,
5 Vis spectem potius tuas lucernas
Aut citrum vetus Indicosque dentes?
Suspectus tibi ne tamen recumbam,
Praesta de grege sordidaque villa
Tonsos, horridulos, rudes, pusillos
10 Hircosi mihi filios subulci.
Perdet te dolor hic: habere, Publi,
Mores non potes hos et hos ministros.

XCIX.

Si Romana forent haec Socratis ora, fuissent
Iulius in Saturis qualia Rufus habet.

C.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi, miser, libro?
Quid congregare cum leonibus volpes
Aquilisque similes facere noctuas quaeris?
5 Habeas licebit alterum pedem Ladae,
Inepte, frustra crure ligneo cures.

CI.

Elysio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Caesare Gabba vetus,
Qui Capitolinum pariter Gabbamque iocantes
Audierit, dicet: „Rustice Gabba, tace.“

CII.

Qua factus ratione sit requiris,
Qui numquam futuit, pater Philinus?

Gaditanus, Avite, dicat istud,
Qui scribit nihil et tamen poeta est.

CIII.

Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis,
Ecquid laeta iuvat vestri vos gloria vatis?
Nam decus et nomen famaue vestra sumus,
5 Nec sua plus debet tenui Verona Catullo
Meque velit dici non minus illa suum.
Quattuor accessit tricesima messibus aestas,
Ut sine me Cereri rustica liba datis,
Moenia dum colimus dominae pulcherrima Romae:
10 Mutavere meas Itala regna comas.
Excipitis placida reducem si mente, venimus;
Aspera si geritis corda, redire licet.

CIV.

I nostro comes, i, libelle, Flavo
Longum per mare, sed faventis undae,
Et cursu facili tuisque ventis
Hispanae pete Tarraconis arces:
5 Illinc te rota tollet et citatus
Altam Bilbilin et tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi, quaeris? Ut sodales
Paucos, sed veteres et ante brumas
10 Triginta mihi quattuorque visos
Ipsa protinus a via salutes
Et nostrum admoneas subinde Flavum,
Iucundos mihi nec laboriosos
Secessus pretio paret salubri,
15 Qui pigrum faciant tuum parentem.
Haec sunt. Iam tumidus vocat magister
Castigatque moras, et aura portum
Laxavit melior: vale, libelle:
Navem, scis puto, non moratur unus.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XI.

I.

Quo tu, quo, liber otiose, tendis
Cultus Sidone non cotidiana?
Numquid Parthenium videre? Certe:
Vadas et redeas inevolutus:
5 Libros non legit ille, sed libellos;
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis aestimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
10 Turbam non habet otiosiore
Pompeius vel Agenoris puella,
Vel primae dominus levis carinae.
Sunt illic duo tresve, qui revolvant
Nostrarum tineas ineptiarum,
15 Sed cum sponsio fabulaeque lassae
De Scorpo fuerint et Incitato.

II.

Triste supercilium durique severa Catonis
Frons et aratoris filia Fabricii
Et personati fastus et regula morum
Quidquid et in tenebris non sumus, ite foras.
5 Clamant ecce mei „Io Saturnalia“ versus:
Et licet et sub te praeside, Nerva, libet.
Lectores tetrici salebrosum ediscite Santram:
Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

III.

Non urbana mea tantum Pipleïde gaudent
 Otia, nec vacuis auribus ista damus,
 Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
 A rigido teritur centurione liber,
 5 Dicitur et nostros cantare Britannia versus.
 Quid prodest? Nescit sacculus ista meus.
 At quam victuras poteramus pangere chartas
 Quantaque Pieria proelia flare tuba,
 Cum pia reddiderint Augustum numina terris,
 10 Et Maecenatem si tibi, Roma, darent!

IV.

Sacra laresque Phrygum, quos Troiae maluit heres
 Quam rapere arsuras Laomedontis opes,
 Scriptus et aeterno nunc primum Iuppiter auro
 Et soror et summi filia tota patris,
 5 Et qui purpureis iam tertia nomina fastis,
 Iane, refers Nervae; vos precor ore pio:
 Hunc omnes servate ducem, servate senatum;
 Moribus hic vivat principis, ille suis.

V.

Tanta tibi est recti reverentia, Caesar, et aequi,
 Quanta Numae fuerat: sed Numa pauper erat.
 Ardua res haec est, opibus non tradere mores
 Et, cum tot Croesos viceris, esse Numam.
 5 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
 Elysium liceat si vacuare nemus:
 Te colet invictus pro libertate Camillus,
 Aurum Fabricius, te tribuente, volet;
 Te duce gaudebit Brutus, tibi Sulla cruentus
 10 Imperium tradet, cum positurus erit;
 Et te privato cum Caesare Magnus amabit,
 Donabit totas et tibi Crassus opes.
 Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris
 Si Cato reddatur, Caesarianus erit.

VI.

Uctis falciferi senis diebus,
 Regnator quibus imperat fritillus,
 Versu ludere non laborioso
 Permittis, puto, pilleata Roma.
 5 Risisti; licet ergo, non vetamur.
 Pallentes procul hinc abite curae;
 Quidquid venerit obvium, loquamur
 Morosa sine cogitatione.
 Misce dimidios, puer, trientes,
 10 Quales Pythagoras dabat Neroni,
 Misce, Dindyme, sed frequentiores:
 Possum nil ego sobrius; bibenti
 Succurrent mihi quindecim poetae.
 Da nunc basia, sed Catulliana:
 15 Quae si tot fuerint, quot ille dixit,
 Donabo tibi Passerem Catulli.

VII.

Iam certe stupido non dices, Paula, marito,
 Ad moechum quotiens longius ire voles,
 „Caesar in Albanum iussit me mane venire,
 Caesar Circeios.“ Iam stropha talis abît.
 5 Penelopae licet esse tibi sub principe Nerva:
 Sed prohibet scabies ingeniumque vetus.
 Infelix, quid ages? aegram simulabis amicam?
 Haerebit dominae vir comes ipse suae,
 Ibit et ad fratrem tecum matremque patremque.
 10 Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
 Diceret hystericam se forsitan altera moecha
 In Sinuessano velle sedere lacu.
 Quanto tu melius, quotiens placet ire fututum,
 Quae verum mavis dicere, Paula, viro!

VIII.

Lassa quod hesterni spirant opobalsama dracti,
 Ultima quod curvo quae cadit aura croco;

Poma quod hiberna maturescentia capsae,
 Arbore quod verna luxuriosus ager;
 5 De Palatinis dominae quod Serica prelis,
 Sucina virginea quod regelata manu;
 Amphora quod nigri, sed longe, fracta Falerni,
 Quod qui Sicanias detinet hortus apes;
 Quod Cosmi redolent alabastra focique deorum,
 10 Quod modo divitibus lapsa corona comis:
 Singula quid dicam? non sunt satis; omnia misce:
 Hoc fragrant pueri basia mane mei.
 Scire cupis nomen? si propter basia, dicam.
 Iurasti: nimium scire, Sabine, cupis.

IX.

Clarus fronde Iovis, Romani fama coturni,
 Spirat Apellea redditus arte Memor.

X.

Contulit ad saturas ingentia pectora Turnus.
 Cur non ad Memoris carmina? Frater erat.

XI.

Tolle, puer, calices tepidique toreumata Nili
 Et mihi securo pocula trade manu
 Trita patrum labris et tonso pura ministro;
 Anticus mensis restituatur honor.
 5 Te potare decet gemma, qui Mentora frangis
 In scaphium moechae, Sardanapalle, tuae.

XII.

Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
 Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

XIII.

Quisquis Flaminiam teris, viator,
 Noli nobile praeterire marmor.
 Urbis deliciae salesque Nili,
 Ars et gratia, lusus et voluptas,

5 Romani decus et dolor theatri
 Atque omnes Veneres Cupidinesque
 Hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.

XIV.

Heredes, nolite brevem sepelire colonum:
 Nam terra est illi quantulacumque gravis.

XV.

Sunt chartae mihi, quas Catonis uxor
 Et quas horribiles legant Sabinae:
 Hic totus volo rideat libellus
 Et sit nequior omnibus libellis.
 5 Qui vino madeat nec erubescat
 Pingui sordidus esse Cosmiano,
 Ludat cum pueris, amet puellas,
 Nec per circuitus loquatur illam,
 Ex qua nascimur, omnium parentem,
 10 Quam sanctus Numa mentulam vocabat.
 Versus hos tamen esse tu memento
 Saturnalicios, Apollinaris:
 Mores non habet hic meos libellus.

XVI.

Qui gravis es nimium, potes hinc iam, lector, abire
 Quo libet: urbanae scripsimus ista togae;
 Iam mea Lampsacio lascivit pagina versu
 Et Tartesiaca concrepat aera manu.
 5 O quotiens rigida pulsabis pallia vena,
 Sis gravior Curio Fabricioque licet!
 Tu quoque nequitas nostri lususque libelli
 Uda, puella, leges, sis Patavina licet.
 Erubuit posuitque meum Lucretia librum,
 10 Sed coram Bruto; Brute, recede: leget.

XVII.

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
 Invenies et quod mane, Sabine, legas.

XVIII.

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis;
 Sed rus est mihi maius in fenestra.
 Rus hoc dicere, rus potes vocare?
 In quo ruta facit nemus Dianae,
 5 Argutae tegit ala quod cicadae,
 Quod formica die comedit uno,
 Clusae cui folium rosae corona est;
 In quo non magis invenitur herba,
 Quam Cosmi folium piperve crudum;
 10 In quo nec cucumis iacere rectus,
 Nec serpens habitare tota possit.
 Urucam male pascit hortus unam,
 Consumpto moritur culex salicto,
 Et talpa est mihi fossor atque arator.
 15 Non boletus hiare, non mariscae
 Ridere aut violae patere possunt.
 Finis mus populatur et colono
 Tamquam sus Calydonius timetur,
 Et sublata volantis ungue Procnes
 20 In nido seges est hirundinino;
 Et cum stet sine falce mentulaque,
 Non est dimidio locus Priapo.
 Vix implet cocleam peracta messis,
 Et mustum nuce condimus picata.
 25 Errasti, Lupe, littera sed una:
 Nam quo tempore praedium dedisti,
 Mallem tu mihi prandium dedisses.

XIX.

Quaeris, cur nolim te ducere, Galla? Diserta es.
 Saepe soloecismum mentula nostra facit.

XX.

Caesaris Augusti lascivos, livide, versus
 Sex lege, qui tristis verba latina legis:
*Quod futuit Glaphyran Antonius, hanc mihi poenam
 Fulvia constituit, se quoque uti futuam.*

5 *Fulviam ego ut futuam? quid si me Manius oret*
Pedicem, faciam? non puto, si sapiam.
 „Aut futue, aut pugnemus“ ait. *Quid, quod mihi vita*
Carior est ipsa mentula? Signa canant!
 Absolvis lepidos nimirum, *Auguste, libellos,*
 10 *Qui scis Romana simplicitate loqui.*

XXI.

Lydia tam laxa est, equitis quam culus aheni,
Quam celer arguto qui sonat aere trochus,
Quam rota transmisso totiens inpacta petauro,
Quam vetus a crassa calceus udus aqua,
 5 *Quam quae rara vagos expectant retia turdos,*
Quam Pompeiano vela negata noto,
Quam quae de pthisico lapsa est armilla cinaedo,
Culcita Leuconico quam viduata suo,
Quam veteres bracae Brittonis pauperis, et quam
 10 *Turpe Ravennatis guttur onocrotali.*
Hanc in piscina dicor futuisse marina.
Nescio; piscinam me futuisse puto.

XXII.

Mollia quod nivei duro teris ore Galaesi
Basia, quod nudo cum Ganymede iaces,
 (*Quis negat?*) *hoc nimium est. Sed sit satis; inguina*
Parce fututrici sollicitare manu. [saltem
 5 *Levibus in pueris plus haec, quam mentula, peccat,*
Et faciunt digiti praecipitantque virum:
Inde tragus celeresque pili mirandaque matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.
Divisit natura marem: pars una puellis,
 10 *Una viris genita est. Utere parte tua.*

XXIII.

Nubere Sila mihi nulla non lege parata est;
Sed Silam nulla ducere lege volo.

Cum tamen instaret, „deciens mihi dotis in auro
 Sponsa dabis“ dixi; „quid minus esse potest?
 5 Nec futuam quamvis prima te nocte maritus,
 Communis tecum nec mihi lectus erit;
 Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam,
 Ancillam mittes et mihi iussa tuam.
 Te spectante dabit nobis lasciva minister
 10 Basia, sive meus sive erit ille tuus.
 Ad cenam venies, sed sic divisa recumbes,
 Ut non tangantur pallia nostra tuis.
 Oscula rara dabis nobis et non dabis ultro,
 Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
 15 Si potes ista pati, si nil perferre recusas,
 Invenies qui te ducere, Sila, velit.“

XXIV.

Dum te prosequor et domum reduco,
 Aurem dum tibi praesto garrienti,
 Et quidquid loqueris facisque laudo,
 Quot versus poterant, Labulle, nasci!
 5 Hoc damnum tibi non videtur esse,
 Si quod Roma legit, requirit hospes,
 Non deridet eques, tenet senator,
 Laudat causidicus, poeta carpit,
 Propter te perit? hoc Labulle, verum est?
 10 Hoc quisquam ferat? ut tibi tuorum
 Sit maior numerus togatulorum,
 Librorum mihi sit minor meorum?
 Triginta prope iam diebus una est
 Nobis pagina vix peracta. Sic fit,
 15 Cum cenare domi poeta non vult.

XXV.

Illa salax nimium nec paucis nota puellis
 Stare Lino desit mentula. Lingua, cave.

XXVI.

O mihi grata quies, o blanda, Telesphore, cura,
 Qualis in amplexu non fuit ante meo:

Basia da nobis vetulo, puer, uda Falerno,
 Pocula da labris facta minora tuis.
 5 Addideris super haec Veneris si gaudia vera,
 Esse negem melius cum Ganymede Iovi.

XXVII.

Ferreus es, si stare potest tibi mentula, Flacce,
 Cum te sex cyathos orat amica gari,
 Vel duo frustra rogat cybii tenuemve lacertum,
 Nec dignam toto se botryone putat;
 5 Cui portat gaudens ancilla paropside rubra
 Hallecem, sed quam protinus illa voret;
 Aut cum perfricuit frontem posuitque pudorem,
 Sucida palliolo vellera quinque petit.
 At mea me libram foliati poscat amica,
 10 Aut virides gemmas sardonychasve pares,
 Nec nisi prima velit de Tasco Serica vico,
 Aut centum aureolos sic velut aera roget.
 Nunc tu velle putas haec me donare puellae?
 Nolo, sed his ut sit digna puella volo.

XXVIII.

Invasit medici Nasica phreneticus Eucti
 Et percidit Hylan. Hic, puto, sanus erat.

XXIX.

Languida cum vetula tractare virilia dextra
 Coepisti, iugulor pollice, Phylli, tuo:
 Nam cum me murem, cum me tua lumina dicis,
 Horis me refici vix puto posse decem.
 5 Blanditias nescis: „dabo“ dic „tibi milia centum
 Et dabo Setini iugera culta soli;
 Accipe vina, domum, pueros, chrysendeta, mensas.“
 Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

XXX.

Os male causidicis et dicis olere poetis.
 Sed fellatori, Zoile, peius olet.

XXXI.

Atreus Caecilius cucurbitarum
 Sic illas quasi filios Thyestae
 In partes lacerat secatque mille.
 Gustu protinus has edes in ipso,
 5 Has prima feret alterave cena,
 Has cena tibi tertia reponet,
 Hinc seras epidipnidas parabit.
 Hinc pistor fatuas facit placentas,
 Hinc et multiplices struit tabellas
 10 Et notas caryotidas theatri.
 Hinc exit varium coco minutal,
 Ut lentem positam fabamque credas;
 Boletos imitatur et botellos,
 Et caudam cybii brevesque maenas.
 15 Hinc cellarius experitur artes,
 Ut condat vario vafer sapore
 In rutae folium Capelliana.
 Sic inplet gabatas paropsidesque
 Et leves scutulas cavasque lances.
 20 Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
 Unum ponere ferculis tot assem.

XXXII.

Nec toga nec focus est nec tritus cimice lectus
 Nec tibi de bibula sarta palude teges,
 Nec puer aut senior, nulla est ancilla nec infans,
 Nec sera nec clavis nec canis atque calix.
 5 Tu tamen adfectas, Nestor, dici atque videri
 Pauper, et in populo quaeris habere locum.
 Mentiris vanoque tibi blandiris honore.
 Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

XXXIII.

Saepius ad palmam prasinus post fata Neronis
 Pervenit et victor praemia plura refert.
 I nunc, livor edax, dic te cessisse Neroni:
 Vicit nimirum non Nero, sed prasinus

XXXIV.

Aedes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
 Esse suas: adeo nigra vetusque casa est.
 Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
 Cenabit belle, non habitabit Aper.

XXXV.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
 Quare non veniam vocatus ad te,
 Miraris quererisque litigasque.
 Solus ceno, Fabulle, non libenter.

XXXVI.

Gaius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
 Signat, io, votis redditus, ecce, meis:
 Desperasse iuvat veluti iam rupta sororum
 Fila; minus gaudent qui timuere nihil.
 5 Hypne, quid expectas, piger? inmortale Falernum
 Funde, senem poscunt talia vota cadum:
 Quincunces et sex cyathos besemque bibamus,
 GAIUS ut fiat IULIUS et PROCULUS.

XXXVII.

Zoile, quid tota gemmam praecingere libra
 Te iuvat et miserum perdere sardonycha?
 Anulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:
 Non eadem digitis pondera conveniunt.

XXXVIII.

Mulio viginti venit modo milibus, Aule.
 Miraris pretium tam grave? surdus erat.

XXXIX.

Cunaram fueras motor, Charideme, mearum
 Et pueri custos adsiduusque comes.
 Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba
 Et queritur labris puncta puella meis;
 5 Sed tibi non crevi: te noster vilicus horret,
 Te dispensator, te domus ipsa pavet.

Ludere nec nobis, nec tu permittis amare;
 Nil mihi vis et vis cuncta licere tibi.
 Corripis, observas, quereris, suspiria ducis,
 10 Et vix a ferulis temperat ira tua.
 Si Tyrios sumpsi cultus unxive capillos,
 Exclamas „Numquam fecerat ista pater“;
 Et numeras nostros adstricta fronte trientes,
 Tamquam de cella sit cadus ille tua.
 15 Desine; non possum libertum ferre Catonem.
 Esse virum iam me dicet amica tibi.

XL.

Formosam Glyceran amat Lupercus
 Et solus tenet imperatque solus.
 Quam toto sibi mense non fututam
 Cum tristis quereretur et roganti
 5 Causam reddere vellet Aeliano,
 Respondit, Glyceræ dolere dentes.

XLI.

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas
 Et gaudet fama luxuriaque gregis,
 Cedentes oneri ramos silvamque fluentem
 Vicit, concussas ipse secutus opes.
 5 Triste nemus dirae vetuit superesse rapinae
 Damnabitque rogis noxia ligna pater.
 Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Iollas:
 Te satis est nobis adnumerare pecus.

XLII.

Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
 Lemmata. Quid fieri, Caeciliane, potest?
 Mella iubes Hyblaea tibi vel Hymettia nasci,
 Et thyma Cecropiae Corsica ponis api!

XLIII.

Depreſsum in puero tetricis me vocibus, uxor,
 Corripis et culum te quoque habere refers.

Dixit idem quotiens lascivo Iuno Tonanti!
 Ille tamen grandi cum Ganymede iacet.
 5 Incurvabat Hylan posito Tirynthius arcu:
 Tu Megaran credis non habuisse natis?
 Torquebat Phoebum Daphne fugitiva: sed illas
 Oebalius flammis iussit abire puer.
 Briseis multum quamvis aversa iaceret,
 10 Aeacidae propior levis amicus erat.
 Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus,
 Teque puta cunnos, uxor, habere duos.

XLIV.

Orbus es et locuples et Bruto consule natus:
 Esse tibi veras credis amicitias?
 Sunt verae, sed quas iuvenis, quas pauper habebas.
 Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

XLV.

Intrasti quotiens inscriptae limina cellae,
 Seu puer arrisit sive puella tibi,
 Contentus non es foribus veloque seraque,
 Secretumque iubes grandius esse tibi:
 5 Oblinitur minimae si qua est suspicio rimae
 Punctaque lasciva quae terebrantur acu.
 Nemo est tam teneri tam sollicitique pudoris,
 Qui vel pedicat, Canthare, vel futuit.

XLVI.

Iam nisi per somnum non arrigis et tibi, Mevi,
 Incipit in medios meiere verpa pedes,
 Truditur et digitis pannucea mentula lassis
 Nec levat extinctum sollicitata caput.
 5 Quid miseros frustra cunnos culosque lacessis?
 Summa petas: illic mentula vivit anus.

XLVII.

Omnia femineis quare dilecta catervis
 Balnea devitat Lattara? Ne futuat.

Cur nec Pompeia lentus spatiatur in umbra,
 Nec petit Inachidos limina? Ne futuat.
 5 Cur Lacedaemonio luteum ceromate corpus
 Perfundit gelida Virgine? Ne futuat.
 Cum sic feminei generis contagia vitet,
 Cur lingit cunnum Lattara? Ne futuat.

XLVIII.

Silius haec magni celebrat monimenta Maronis,
 Iugera facundi qui Ciceronis habet.
 Heredem dominumque sui tumulive larisve
 Non alium mallet nec Maro nec Cicero.

XLIX (L).

Nulla est hora tibi qua non me, Phylli, furentem
 Despolies: tanta calliditate rapis.
 Nunc plorat speculo fallax ancilla relicto,
 Gemma vel a digito vel cadit aure lapis;
 5 Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt,
 Profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx;
 Amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,
 Expiet ut somnos garrula saga tuos;
 Nunc ut emam grandemve lupum mullumve bilibrem,
 10 Indixit cenam dives amica tibi.
 Sit pudor et tandem veri respectus et aequi:
 Nil tibi, Phylli, nego; nil mihi, Phylli, nega.

L (XLIX).

Iam prope desertos cineres et sancta Maronis
 Nomina qui coleret, pauper et unus erat.
 Silius optatae succurrere censuit umbrae,
 Silius et vatem, non minor ipse, colit.

LI.

Tanta est quae Titio columna pendet,
 Quantam Lampsaciae colunt puellae.
 Hic nullo comitante nec molesto
 Thermis grandibus et suis lavatur.
 5 Anguste Titius tamen lavatur.

LII.

Cenabis belle, Iuli Cerialis, apud me;
 Condicio est melior si tibi nulla, veni.
 Octavam poteris servare; lavabimur una:
 Scis, quam sint Stephani balnea iuncta mihi.
 5 Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
 Utilis, et porris fila resecta suis,
 Mox vetus et tenui maior cordyla lacerto,
 Sed quam cum rutae frondibus ova tegant;
 Altera non deerunt tenui versata favilla,
 10 Et Velabrensi massa coacta foco,
 Et quae Picenum senserunt frigus olivae.
 Haec satis in gustu. Cetera nosse cupis?
 Mentiar, ut venias: pisces, conchylia, sumen
 Et chortis saturas atque paludis aves,
 15 Quae nec Stella solet rara nisi ponere cena.
 Plus ego polliceor: nil recitabo tibi,
 Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
 Rura vel aeterno proxima Vergilio.

LIII.

Claudia caeruleis cum sit Rufina Britannis
 Edita, quam Latiae pectora gentis habet!
 Quale decus formae! Romanam credere matres
 Italides possunt, Atthides esse suam.
 5 Di bene, quod sancto peperit fecunda marito,
 Quod sperat generos quodque puella nurus.
 Sic placeat superis, ut coniuge gaudeat uno
 Et semper natis gaudeat illa tribus.

LIV.

Unguenta et casias et olentem funera murram
 Turaque de medio semicremata rogo
 Et quae de Stygio rapuisti cinnama lecto,
 Inprobe, de turpi, Zoile, redde sinu.
 5 A pedibus didicere manus peccare protervae.
 Non miror furem, qui fugitivus eras.

LV.

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
 Ne credas; nihil est, quod minus ille velit.
 Ars est captandi quod nolis velle videri;
 Ne facias optat, quod rogat ut facias.
 5 Dicat praegnantem tua se Cosconia tantum:
 Pallidior fiet iam pariente Lupus.
 At tu consilio videaris ut usus amici,
 Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

LVI.

Quod nimium mortem, Chaeremon Stoice, laudas,
 Vis animum mirer suspiciamque tuum?
 Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
 Et tristis nullo qui tepet igne focus,
 5 Et teges et cimex et nudi sponda grabati,
 Et brevis atque eadem nocte dieque toga.
 O quam magnus homo es, qui faece rubentis aceti
 Et stipula et nigro pane carere potes!
 Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis
 10 Constringatque tuos purpura pexa toros,
 Dormiat et tecum, modo qui dum Caecuba miscet
 Convivas roseo torserat ore puer:
 O quam tu cupies ter vivere Nestoris annos
 Et nihil ex ulla perdere luce voles!
 15 Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
 Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

LVII.

Miraris, docto quod carmina mitto Severo,
 Ad cenam cum te, docte Severe, vocem?
 Iuppiter ambrosia satur est et nectare vivit;
 Nos tamen exta Iovi cruda merumque damus.
 5 Omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
 Si quod habes non vis, ergo quid accipies?

LVIII.

Cum me velle vides tentumque, Telesphore, sentis,
 Magna rogas — puta me velle negare: licet? —

Et nisi iuratus dixi „dabo“, subtrahis illas,
 Permittunt in me quae tibi multa, natis.
 5 Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
 Tunc libertatem divitiasque roget?
 Promittam; neque enim rogat illo tempore tonsor,
 Latro rogat; res est imperiosa timor:
 Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
 10 Frangam tonsori crura manusque simul.
 At tibi nil faciam, sed lota mentula lana
Λαικάσειν cupidae dicet avaritiae.

LIX.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
 Nec nocte ponit anulos,
 Nec cum lavatur. Causa quae sit, quaeritis?
 Dactyliothecam non habet.

LX.

Sit Phlogis an Chione Veneri magis apta, requiris?
 Pulchrior est Chione; sed Phlogis ulcus habet,
 Ulcus habet Priami quod tendere possit alutam
 Quodque senem Pelian non sinat esse senem,
 5 Ulcus habet quod habere suam vult quisque puellam,
 Quod sanare Criton, non quod Hygia potest:
 At Chione non sentit opus nec vocibus ullis
 Adiuvat, absentem marmoreamve putes.
 Exorare, dei, si vos tam magna liceret
 10 Et bona velletis tam pretiosa dare,
 Hoc quod habet Chione corpus faceretis haberet
 Ut Phlogis, et Chione quod Phlogis ulcus habet.

LXI.

Lingua maritus, moechus ore Nanneius,
 Summemmianis inquinatior buccis;
 Quem cum fenestra vidit a Suburana
 Obscena nudum Leda, fornicem cludit
 5 Mediumque mavult basiare, quam summum;
 Modo qui per omnes viscerum tubos ibat

Et voce certa consciaque dicebat,
 Puer an puella matris esset in ventre:
 — Gaudete cunni; vestra namque res acta est —
 10 Arrigere linguam non potest fututricem.
 Nam dum tumentis mersus haeret in volva
 Et vagientes intus audit infantes,
 Partem gulosam solvit indecens morbus.
 Nec purus esse nunc potest nec impurus.

LXII.

Lesbia se iurat gratis numquam esse fututam.
 Verum est. Cum futui vult, numerare solet.

LXIII.

Spectas nos, Philomuse, cum lavamur,
 Et quare mihi tam mutuniati
 Sint leves pueri, subinde quaeris.
 Dicam simpliciter tibi roganti:
 5 Pedicant, Philomuse, curiosos.

LXIV.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
 Hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

LXV.

Sescenti cenant a te, Iustine, vocati
 Lucis ad officium quae tibi prima fuit.
 Inter quos, memini, non ultimus esse solebam;
 Nec locus hic nobis invidiosus erat.
 5 Postera sed festae reddis sollempnia mensae:
 Sescentis hodie, cras mihi natus eris.

LXVI.

Et delator es et calumniator,
 Et fraudator es et negotiator,
 Et fellator es et lanista. Miror
 Quare non habeas, Vacerra, nummos.

LXVII.

Nil mihi das vivus; dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

LXVIII.

Parva rogas magnos; sed non dant haec quoque magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

LXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, silvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima Dextro,
Qui non Erigones mallet habere canem,
5 Nec qui Dictaea Cephalum de gente secutus
Luciferae pariter venit ad astra deae.
Non me longa dies nec inutilis abstulit aetas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
10 Quantus erat, Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror infernas quamvis cito rapta sub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

LXX.

Vendere, Tucca, potes centenis milibus emptos?
Plorantis dominos vendere, Tucca, potes?
Nec te blanditiae, nec verba rudesve querellae,
Nec te dente tuo saucia colla movent?
5 A facinus! tunica patet inguen utrimque levata,
Inspiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, mensas, murrina, rura, domum;
Vende senes servos, ignoscent, vende paternos:
10 Ne pueros vendas, omnia vende, miser.
Luxuria est emere hos — quis enim dubitat venegatve? —,
Sed multo maior vendere luxuria est.

LXXI.

Hystericam vetulo se dixerat esse marito
Et queritur futui Leda necesse sibi;

Sed flens atque gemens tanti negat esse salutem
 Seque refert potius proposuisse mori.
 5 Vir rogat, ut vivat virides nec deserat annos,
 Et fieri, quod iam non facit ipse, sinit.
 Protinus accedunt medici medicaeque recedunt,
 Tollunturque pedes. O medicina gravis!

LXXII.

Drauci Natta sui vocat pipinam,
 Collatus cui Gallus est Priapus.

LXXIII.

Venturum iuras semper mihi, Lygde, roganti
 Constituisque horam constituisque locum.
 Cum frustra iacui longa prurigine tentus,
 Succurrit pro te saepe sinistra mihi.
 5 Quid precer, o fallax, meritis et moribus istis?
 Umbellam luscae, Lygde, feras dominae.

LXXIV.

Curandum penem commisit Baccara Raetus
 Rivali medico. Baccara Gallus erit.

LXXV.

Theca tectus ahenea lavatur
 Tecum, Caelia, servus; ut quid, oro,
 Non sit cum citharoedus aut choraules?
 Non vis, ut puto, mentulam videre.
 5 Quare cum populo lavaris ergo?
 Omnes an tibi nos sumus spadones?
 Ergo, ne videaris invidere,
 Servo, Caelia, fibulam remitte.

LXXVI.

Solvere, Paete, decem tibi me sestertia cogis,
 Perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
 Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
 Bis centena potes perdere, perde decem.

LXXVII.

In omnibus Vacerra quod conclavibus
Consumit horas et die toto sedet,
Cenaturit Vacerra, non cacaturit.

LXXVIII.

Utere femineis complexibus, utere, Victor,
Ignotumque sibi mentula discat opus.
Flammea texuntur sponsae, iam virgo paratur,
Tondebit pueros iam nova nupta tuos.
5 Pedicare semel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima novi:
Saepius hoc fieri nutrix materque vetabunt
Et dicent „Uxor, non puer, ista tibi est.“
Heu quantos aestus, quantos patiere labores,
10 Si fuerit cunus res peregrina tibi!
Ergo Suburanae tironem trade magistrae.
Illa virum faciet; non bene virgo docet.

LXXIX.

Ad primum decuma lapidem quod venimus hora,
Arguimur lentae crimine pigritiae.
Non est ista viae, non est mea, sed tua culpa est,
Misisti mulas qui mihi, Paete, tuas.

LXXX.

Litus beatae Veneris aureum Baias,
Baias superbae blanda dona Naturae,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
Laudabo digne non satis tamen Baias.
5 Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum est.
Quod si deorum munere hoc tibi detur,
Quid gaudiorum est Martialis et Baiae!

LXXXI.

Cum sene communem vexat spado Dindymus Aeglen,
Et iacet in medio sicca puella toro.

Viribus hic, operi non est hic utilis annis:
 Ergo sine effectu prurit utrique labor.
 5 Supplex illa rogat pro se miserisque duobus,
 Hunc iuvenem facias, hunc, Cytherea, virum.

LXXXII.

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
 Conductum repetens nocte iubente larem
 Paene imitatus obît saevis Elpenora fatis,
 Praeceptis per longos dum ruit usque gradus.
 5 Non esset, Nymphae, tam magna pericula passus,
 Si potius vestras ille bibisset aquas.

LXXXIII.

Nemo habitat gratis nisi dives et orbis apud te.
 Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

LXXXIV.

Qui nondum Stygias descendere quaerit ad umbras,
 Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
 Alba minus saevis lacerantur bracchia cultris,
 Cum furit ad Phrygios enthea turba modos;
 5 Mitior implicitas Alcon secat enterocelas
 Fractaque fabrili dedolat ossa manu.
 Tondeat hic inopes Cynicos et Stoica menta
 Collaque pulvereae nudet equina iuba.
 Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat,
 10 Carnificem duro pectore poscet avem;
 Ad matrem fugiet Pentheus, ad Maenadas Orpheus,
 Antiochi tantum barbara tela sonent.
 Haec quaecumque meo numeratis stigmata mento,
 In vetuli pyctae qualia fronte sedent,
 15 Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
 Antiochi ferrum est et scelerata manus.
 Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
 Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

LXXXV.

Sidere percussa est subito tibi, Zoile, lingua,
Dum lingis. Certe, Zoile, nunc futues.

LXXXVI.

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
Adsidue tussis, Parthenopaeae, tibi,
Mella dari nucleosque iubet dulcesque placentas
Et quidquid pueros non sinit esse truces.
5 At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est haec tussis, Parthenopaeae, gula est

LXXXVII.

Dives eras quondam: sed tunc pedico fuisti,
Et tibi nulla diu femina nota fuit.
Nunc sectaris anus. O quantum cogit egestas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

LXXXVIII.

Multis iam, Lupe, posse se diebus
Pedicare negat Charisianus.
Causam cum modo quaerent sodales,
Ventrem dixit habere se solutum.

LXXXIX.

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere rosas.

XC.

Carmina nulla probas molli quae limite currunt,
Sed quae per salebras altaque saxa cadunt,
Et tibi Maeonio res carmine maior habetur
Lucili columella hic situ Metrophanes;
5 Attonitusque legis terrai frugiferae,
Accius et quidquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poetas?
Dispeream, ni scis, mentula quid sapiat.

XCI.

Aeolidos Canace iacet hoc tumulata sepulchro,
 Ultima cui parvae septima venit hiems.
 A scelus, a facinus! properas qui flere, viator,
 Non licet hic vitae de brevitare queri:
 5 Tristius est leto leti genus: horrida vultus
 Abstulit et tenero sedit in ore lues,
 Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,
 Nec data sunt nigris tota labella rogis.
 Si tam praecipiti fuerant ventura volatu,
 10 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit cludere blandae,
 Ne posset duras flectere lingua deas.

XCII.

Mentitur qui te vitiosum, Zoile, dicit.
 Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

XCIII.

Pierios vatis Theodori flamma penates
 Abstulit. Hoc Musis et tibi, Phoebe, placet?
 O scelus, o magnum facinus crimenque deorum,
 Non arsit pariter quod domus et dominus!

XCIV.

Quod nimium lives nostris et ubique libellis
 Detrahis, ignosco: verpe poeta, sapis.
 Hoc quoque non curo, quod cum mea carmina carpas,
 Conpilas: et sic, verpe poeta, sapis.
 5 Illud me cruciat, Solymis quod natus in ipsis
 Pedicas puerum, verpe poeta, meum.
 Ecce negas iurasque mihi per templa Tonantis.
 Non credo: iura, verpe, per Anchialum.

XCV.

Incideris quotiens in basia fellatorum,
 In solium puta te mergere, Flacce, caput.

XCVI.

Marcia, non Rhenus, salit hic, Germane: quid obstas
 Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
 Barbare, non debet, submoto cive, ministro
 Captivam victrix unda levare sitim.

XCVII.

Una nocte quater possum: sed quattuor annis
 Si possum, peream, te Telesilla semel.

XCVIII.

Effugere non est, Flacce, basiatores.
 Instant, morantur, persecuntur, occurrunt,
 Et hinc et illinc, usquequaque, quacumque.
 Non ulcus acre pusulaeve lucentes,
 5 Nec triste mentum sordidique lichenes,
 Nec labra pingui delibuta cerato,
 Nec congelati gutta proderit nasi.
 Et aestuantem basiant et argentem,
 Et nuptiale basium reservantem.
 10 Non te cucullis adseret caput tectum,
 Lectica nec te tuta pelle veloque,
 Nec vindicabit sella saepius clusa:
 Rimas per omnis basiator intrabit.
 Non consulatus ipse, non tribunatus
 15 Senive fasces, nec superba clamosi
 Lictoris abiget virga basiatorem:
 Sedeas in alto tu licet tribunali
 Et e curuli iura gentibus reddas,
 Ascendet illa basiator atque illa.
 20 Febricitantem basiabit et flentem,
 Dabit oscitanti basium natantique,
 Dabit et cacanti. Remedium mali solum est,
 Facias amicum basiare quem nolis.

XCIX.

De cathedra quotiens surgis — iam saepe notavi —
 Pedicant miserae, Lesbia, te tunicae.

Quas cum conata es dextra, conata sinistra
 Vellere, cum lacrimis eximis et gemitu:
 5 Sic constringuntur gemina Symplegade culi
 Et nimias intrant cyaneasque natis.
 Emendare cupis vitium deforme? docebo:
 Lesbia, nec surgas censeo, nec sedeas.

C.

Habere amicam nolo, Flacce, subtilem,
 Cuius lacertos anuli mei cingant,
 Quae clune nudo radat et genu pungat,
 Cui serra lumbis, cuspis eminent culo.
 5 Sed idem amicam nolo mille librarum.
 Carnarius sum, pinguiarius non sum.

CI.

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
 Tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

CII.

Non est mentitus, qui te mihi dixit habere
 Formosam carnem, Lydia, non faciem.
 Est ita, si taceas et si tam muta recumbas,
 Quam silet in cera vultus et in tabula.
 5 Sed quotiens loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis,
 Et sua plus nulli, quam tibi, lingua nocet.
 Audiat aedilis ne te videatque caveto:
 Portentum est, quotiens coepit imago loqui.

CIII.

Tanta tibi est animi probitas orisque, Safroni,
 Ut mirer fieri te potuisse patrem.

CIV.

Uxor, vade foras, aut moribus utere nostris:
 Non sum ego nec Curius nec Numa nec Tadius.
 Me iucunda iuvant tractae per pocula noctes:
 Tu properas pota surgere tristis aqua.
 5 Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna
 Et iuvat admissa rumpere luce latus.

Fascia te tunicaeque obscuraque pallia celant:
 At mihi nulla satis nuda puella iacet.
 Basia me capiunt blandas imitata columbas:
 10 Tu mihi das, aviae qualia mane soles.
 Nec motu dignaris opus nec voce iuvare
 Nec digitis, tamquam tura merumque pares:
 Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
 Hectoreo quotiens sederat uxor equo,
 15 Et quamvis Ithaco stertente pudica solebat
 Illic Penelope semper habere manum.
 Pedicare negas: dabat hoc Cornelia Graccho,
 Iulia Pompeio, Porcia, Brute, tibi;
 Dulcia Dardanio nondum miscente ministro
 20 Pocula Iuno fuit pro Ganymede Iovi.
 Si te delectat gravitas, Lucretia toto
 Sis licet usque die: Laïda nocte volo.

CV.

Mittebas libram, quadrantem, Garrice, mittis.
 Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

CVI.

Vibi Maxime, si vacas havere,
 Hoc tantum lege: namque et occupatus
 Et non es nimium laboriosus.
 Transis hos quoque quattuor? sapisti.

CVII.

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum
 Et quasi perlectum, Septiciane, refers.
 Omnia legisti. Credo, scio, gaudeo, verum est.
 Perlegi libros sic ego quinque tuos.

CVIII.

Quamvis tam longo possis satur esse libello,
 Lector, adhuc a me disticha pauca petis.
 Sed Lupus usuram puerique diaria poscunt.
 Lector, solve. Taces dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XII.

Valerius Martialis Prisco suo S.

Scio me patrocinium debere contumacissimae trienni
desidia; quo absolvenda non esset inter illas quoque
urbicas occupationes, quibus facilius consequimur, ut
molesti potius, quam ut officiosi esse videamur; nedum
5 in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperan-
ter studemus, et sine solacio et sine excusatione se-
cessimus. Accipe ergo rationem. In qua hoc maximum
et primum est, quod civitatis aures, quibus adsueveram,
quaero et videor mihi in alieno foro litigare; si quid
10 est enim, quod in libellis meis placeat, dictavit auditor:
illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum inge-
nium, bibliothecas, theatra, convictus, in quibus studere
se voluptates non sentiunt, ad summam omnium illa,
quae delicati reliquimus, desideramus quasi destituti.
15 Accedit his municipalium robigo dentium et iudici loco
livor, et unus aut alter mali, in pusillo loco multi;
adversus quod difficile est habere cotidie bonum sto-
machum: ne mireris igitur abiecta ab indignante quae
a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen et adveniēti
20 tibi ab urbe et exigenti negarem — cui non refero
gratiam, si tantum ea praesto quae possum —, im-
peravi mihi, quod indulgere consueveram, et studui pau-
cissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas ex-
ciperem adventoria sua. Tu velim ista, quae tantum apud
25 te non periclitantur, diligenter aestimare et excutere non
graveris; et, quod tibi difficillimum est, de nugis nostris
iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non
Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

I.

Retia dum cessant latratoresque Molossi
 Et non invento silva quiescit apro,
 Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
 Hora nec aestiva est nec tibi tota perit.

II (III).

Ad populos mitti qui nuper ab Urbe solebas,
 Ibis, io, Romam nunc peregrine liber
 Auriferi de gente Tagi tetricique Salonis,
 Dat patrios amnes quos mihi terra potens.
 5 Non tamen hospes eris, nec iam potes advena dici,
 Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
 Iure tuo veneranda novi pete limina templi,
 Reddita Pierio sunt ubi tecta choro.
 Vel si malueris, prima gradiere Subura;
 10 Atria sunt illic consulis alta mei:
 Laurigeros habitat facundus Stella penatis,
 Clarus Hyanteae Stella sititor aquae;
 Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
 Unde novem dominas saepe bibisse ferunt:
 15 Ille dabit populo patribusque equitique legendum,
 Nec nimium siccis perleget ipse genis.
 Quid titulum poscis? versus duo tresve legantur,
 Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

III (IV + VI, 7—12).

Quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni
 Maecenas, atavis regibus ortus eques,
 Gentibus et populis, hoc te mihi, Prisce Terenti,
 Fama fuisse loquax chartaque dicet anus
 5 Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur;
 Tu das ingenuae ius mihi pigritiae.
 Macte animi, quem rarus habes, morumque tuorum, VI, 7
 Quos Numa, quos hilaris possit habere Cato.
 Largiri, praestare, breves extendere census,
 10 Et dare quae faciles vix tribuere dei, 10

Nunc licet et fas est. Sed tu sub principe duro
Temporibusque malis ausus es esse bonus.

IV (V).

Longior undecimi nobis decimique libelli
Artatus labor est et breve rasis opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Haec lege tu, Caesar; forsitan et illa leges

V (II + VI, 1-6).

Quae modo litoreos ibatis carmina Pyrgos, II, 1
Ite sacra — iam non pulverulenta — via.
Contigit Ausoniae procerum mitissimus aulae VI, 1
Nerva: licet toto nunc Helicone frui:
5 Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas
Iam redeunt; longi terga dedere metus.
Hoc populi gentesque tuae, pia Roma, precantur: 5
Dux tibi sit semper talis, et iste diu.

(VI).

VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

VIII.

Terrarum dea gentiumque Roma,
Cui par est nihil et nihil secundum,
Traiani modo laeta cum futuros
Tot per saecula computaret annos,
5 Et fortem iuvenemque Martiumque
In tanto duce militem videret,
Dixit praeside gloriosa tali:
„Parthorum proceres ducesque Serum,
Thraces, Sauromatae, Getae, Britanni,
10 Possum ostendere Caesarem; venite.“

IX.

Palma regit nostros, mitissime Caesar, Hiberos,
 Et placido fruitur pax peregrina iugo.
 Ergo agimus laeti tanto pro munere grates:
 Misisti mores in loca nostra tuos.

X.

Habet Africanus miliens, tamen captat.
 Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

XI.

Parthenio dic, Musa, tuo nostroque salutem:
 Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
 Cuius Pipleo lyra clarior exit ab antro?
 Quem plus Pierio de grege Phoebus amat?
 Et si forte — sed hoc vix est sperare — vacabit,
 Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga,
 Quattuor et tantum timidumque brevemque libellum
 Commendet verbis „Hunc tua Roma legit.“

XII.

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti;
 Mane nihil praestas. Pollio, mane bibe.

XIII.

Genus, Aucte, lucri divites habent iram:
 Odisse, quam donare, vilius constat.

XIV.

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo,
 Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
 Saepe satisfecit praedae venator, et acri
 Decidit excussus, nec rediturus, equo.
 Insidias et campus habet: nec fossa nec agger
 Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
 Non deerit qui tanta tibi spectacula praestet,
 Invidia fati sed levioe cadat.

Si te delectant animosa pericula, Tuscis
 10 — Tutior est virtus — insidiamur apris.
 Quid te frena iuvant temeraria? saepius illis,
 Prisce, datum est equitem rumpere, quam leporem.

XV:

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
 Donatum est oculis deisque nostris.
 Miratur Scythicas virentis auri
 Flammas Iuppiter, et stupet superbi
 5 Regis delicias gravesque lusus:
 Haec sunt pocula, quae decent Tonantem,
 Haec sunt, quae Phrygium decent ministrum.
 Omnes cum Iove nunc sumus beati;
 At nuper — pudet, a pudet fateri —
 10 Omnes cum Iove pauperes eramus.

XVI.

Addixti, Labiene, tres agellos;
 Emisti, Labiene, tres cinaedos:
 Pedicas, Labiene, tres agellos.

XVII.

Quare tam multis a te, Laetine, diebus
 Non abeat febris, quaeris et usque gemis.
 Gestatur tecum pariter pariterque lavatur;
 Cenat boletos, ostrea, sumen, aprum;
 5 Ebria Setino fit saepe et saepe Falerno,
 Nec nisi per niveam Caecuba potat aquam;
 Circumfusa rosis et nigra recumbit amomo,
 Dormit et in pluma purpureoque toro.
 Cum recubet pulchre, cum tam bene vivat apud te,
 10 Ad Damam potius vis tua febris eat?

XVIII.

Dum tu forsitan inquietus erras
 Clamosa, Iuvenalis, in Subura,
 Aut collem dominae teris Dianae;

- Dum per limina te potentiorum
 5 Sudatrix toga ventilat vagumque
 Maior Caelius et minor fatigant:
 Me multos repetita post Decembres
 Accepit mea rusticumque fecit
 Auro Bilbilis et superba ferro.
 10 Hic pigri colimus labore dulci
 Boterdum Plateamque — Celtiberis
 Haec sunt nomina crassiora terris —:
 Ingenti fruor improboque somno,
 Quem nec tertia saepe rumpit hora,
 15 Et totum mihi nunc repono, quidquid
 Ter denos vigilaveram per annos.
 Ignota est toga, sed datur petenti
 Rupta proxima vestis a cathedra.
 Surgentem focus excipit superba
 20 Vicini strue cultus iliceti,
 Multa vilica quem coronat olla.
 Venator sequitur, sed ille quem tu
 Secreta cupias habere silva;
 Dispensat pueris rogatque longos
 25 Levis ponere vilicus capillos.
 Sic me vivere, sic iuvat perire.

XIX.

In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
 Et cenare domi se negat Aemilius.

XX.

Quare non habeat, Fabulle, quaeris
 Uxorem Themison? habet sororem.

XXI.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis
 Et genitam nostris quis putet esse locis?
 Tam rarum, tam dulce sapis. Palatia dicent,
 Audierint si te vel semel, esse suam;

5 Nulla nec in media certabit nata Subura
 Nec Capitolini collis alumna tibi;
 Nec cito ridebit peregrini gloria partus.
 Romanam deceat quam magis esse nurum.
 Tu desiderium dominae mihi mitius urbis
 10 Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

XXII.

Quam sit lusca Philaenis indecenter,
 Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
 Esset caeca decentior Philaenis.

XXIII.

Dentibus atque comis — nec te pudet — uteris emptis.
 Quid facies oculo, Laelia? non emitur.

XXIV.

O iucunda, covinne, solitudo,
 Carruca magis essedoque gratum
 Facundi mihi munus Aeliani!
 Hic mecum licet, hic, Iuvate, quidquid
 5 In buccam tibi venerit, loquaris:
 Non rector Libyci niger caballi,
 Succinctus neque cursor antecedit;
 Nusquam est mulio: manuli tacebunt.
 O si conscius esset hic Avitus,
 10 Aurem non ego tertiam timerem.
 Totus quam bene sic dies abiret!

XXV.

Cum rogo te nummos sine pignore, „non habeo“ inquis;
 Idem, si pro me spondet agellus, habes:
 Quod mihi non credis veteri, Telesine, sodali,
 Credis coliculis arboribusque meis.
 5 Ecce, reum Carus te detulit: adsit agellus.
 Exilii comitem quaeris: agellus eat

XXVI (XXVII).

A latronibus esse te fututam
 Dicis, Saenia: sed negant latrones.

XXVII (XXVIII).

Poto ego sextantes, tu potas Cinna, deunces:
Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem?

XXVIII (XXIX)

Hermogenes tantus mapparum, —υυ, fur est,
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit;
Tu licet observes dextram teneasque sinistram,
Inveniet, mappam qua ratione trahat:
5 Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem,
Casuras alte sic rapit Iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio laeso,
Subduxit mappas quattuor Hermogenes;
Cretatam praetor cum vellet mittere mappam,
10 Praetori mappam surpuit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantele a mensa surpuit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit, medios discingere lectos
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
15 Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautae,
Ad portum quotiens paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi sistrataque turba,
20 Inter adorantes cum stetit Hermogenes.
Ad cenam Hermogenes mappam non attulit unquam,
A cena semper rettulit Hermogenes.

XXIX (XXVI).

Sexagena teras cum limina mane senator,
Esse tibi videor desidiosus eques,
Quod non a prima discurram luce per urbem
Et referam lassus basia mille domum.
5 Sed tu, purpureis ut des nova nomina fastis
Aut Nomadum gentes Cappadocumve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos
Et matutinum ferre patique lutum,

Quid petitur? Rupta cum pes vagus exit aluta
 10 Et subitus crassae decidit imber aquae
 Nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
 Accedit gelidam servus ad auriculam
 Et „Rogat ut secum cenes Laetorius“ inquit.
 Viginti nummis? non ego: malo famem,
 15 Quam sit cena mihi, tibi sit provincia merces,
 Et faciamus idem nec mereamur idem.

XXX.

Siccus, sobrius est Aper; quid ad me?
 Servum sic ego laudo, non amicum.

XXXI.

Hoc nemus, hi fontes, haec textilis umbra supini
 Palmitis, hoc riguae ductile flumen aquae,
 Prataque nec bifero cessura rosaria Paesto,
 Quodque viret Iani mense nec alget holus,
 5 Quaeque natat clusis anguilla domestica lymphis,
 Quaeque gerit similes candida turris aves,
 Munera sunt dominae: post septima lustra reverso
 Has Marcella domos parvaeque regna dedit.
 Si mihi Nausicaa patrios concederet hortos,
 10 Alcinoos possem dicere „Malo meos.“

XXXII.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
 Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi;
 Quas non retentas pensione pro bima
 Portabat uxor rufa crinibus septem
 5 Et cum sorore cana mater ingenti.
 Furias putavi nocte Ditis emersas.
 Has tu priores frigore et fame siccus
 Et non recenti pallidus magis buxo
 Irus tuorum temporum sequebaris.
 10 Migrare clivom crederes Aricinum.
 Ibat tripes grabatus et bipes mensa,

Et cum lucerna corneoque cratere
 Matella curto rupta latere meiebat;
 Foco virenti suberat amphorae cervix;
 15 Fuisse gerres aut inutiles maenas
 Odor inpudicus urcei fatebatur,
 Qualis marinae vix sit aura piscinae.
 Nec quadra deerat casei Tolosatis,
 Quadrima nigri nec corona pulei
 20 Calvaeque restes alioque cepisque,
 Nec plena turpi matris olla resina,
 Summemmianae qua pilantur uxores
 Quid quaeris aedes vilicesque derides,
 Habitare gratis, o Vacerra, cum possis?
 25 Haec sarcinarum pompa convenit ponti.

XXXIII.

Ut pueros emeret Labienus vendidit hortos.
 Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

XXXIV.

Triginta mihi quattuorque messes
 Tecum, si memini, fuere, Iuli.
 Quarum dulcia mixta sunt amaris,
 Sed iucunda tamen fuere plura;
 5 Et si calculus omnis huc et illuc
 Diversus bicolorque digeratur,
 Vincet candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerba quaedam
 Et tristis animi cavere morsus,
 10 Nulli te facias nimis sodalem:
 Gaudebis minus et minus dolebis.

XXXV.

Tamquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas,
 Dicere percisum te mihi saepe soles.
 Non es tam simplex, quam vis, Callistrate, credi.
 Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

XXXVI.

Libras quattuor aut duas amico
 Argentemque togam brevemque laenam,
 Interdum aureolos manu crepantis,
 Possint ducere qui duas Kalendas,
 5 Quod nemo, nisi tu, Labulle, donas,
 Non es, crede mihi, bonus. Quid ergo?
 Ut verum loquar, optimus malorum es.
 Pisones Senecasque Memmiosque
 Et Crispos mihi redde, sed priores:
 10 Fies protinus ultimus bonorum.
 Vis cursu pedibusque gloriari?
 Tigrim vince levemque Passerinum:
 Nulla est gloria praeterire asellos.

XXXVII.

Nasutus nimium cupis videri.
 Nasutum volo, nolo polyposum.

XXXVIII.

Hunc qui femineis noctesque diesque cathedris
 Incedit tota notus in urbe nimis,
 Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
 Ore tener, latus pectore, crure glaber,
 5 Uxori qui saepe tuae comes improbus haeret,
 Non est quod timeas, Candide: non futuit.

XXXIX.

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
 Res est putida bellus et Sabellus.
 Bellum denique malo, quam Sabellum.
 Tabescas utinam, Sabelle belle!

XL.

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
 Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo:
 Pedis, dissimulo: gemma vis ludere, vincor:
 Res una est, sine me quam facis, et taceo.

5 Nil tamen omnino praestas mihi. „Mortuus,“ inquis,
 „Accipiam bene te.“ Nil volo: sed morere.

XLI.

Non est, Tucca, satis, quod es gulosus:
 Et dici cupis et cupis videri.

XLII.

Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro,
 Hac qua lege viro nubere virgo solet.
 Praeluxere faces, velarunt flammea vultus,
 Nec tua defuerunt verba, Talasse, tibi.
 5 Dos etiam dicta est. Nondum tibi, Roma, videtur
 Hoc satis? expectas numquid ut et pariat?

XLIII.

Facundos mihi de libidinosi
 Legisti nimium, Sabelle, versus,
 Quales nec Didymi sciunt puellae
 Nec molles Elephantidos libelli.
 5 Sunt illic Veneris novae figurae,
 Quales perditus audeat fututor,
 Praestent et taceant quid exoleti,
 Quo symplegmate quinque copulentur,
 Qua plures teneantur a catena,
 10 Extinctam liceat quid ad lucernam.
 Tanti non erat, esse te disertum.

XLIV.

Unice, cognato iunctum mihi sanguine nomen
 Qui geris et studio corda propinqua meis;
 Carmina cum facias soli cedentia fratri,
 Pectore non minor es, sed pietate prior.
 5 Lesbia cum lepido te posset amare Catullo,
 Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
 Nec deerant zephyri, si te dare vela iuaret;
 Sed tu litus amas. Hoc quoque fratris habes.

XLV.

Haedina tibi pelle contegenti
 Nudae tempora verticemque calvae,
 Festive tibi, Phoebe, dixit ille,
 Qui dixit caput esse calceatum.

XLVI (XLVII).

Difficilis facilis, iucundus acerbus es idem:
 Nec tecum possum vivere, nec sine te.

XLVII (XLVI).

Vendunt carmina Gallus et Lupercus.
 Sanos, Classice, nunc nega poetas.

XLVIII.

Boletos et aprum si tamquam vilia ponis
 Et non esse putas haec mea vota, volo:
 Si fortunatum fieri me credis et heres
 Vis scribi propter quinque Lucrina, vale.
 5 Lautam tamen cenam est: fateor, lautissima, sed cras
 Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
 Quod sciat infelix damnatae spongia virgae
 Vel quicumque canis iunctaque testa viae:
 Mullorum leporumque et suminis exitus hic est,
 10 Sulphureusque color carnificesque pedes.
 Non Albana mihi sit commissatio tanti
 Nec Capitolinae pontificumque dapes;
 Inputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum
 Et Vaticani perfida vappa cadi.
 15 Convivas alios cenarum quaere magister,
 Quos capiant mensae regna superba tuae:
 Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
 Haec mihi, quam possum reddere, cena placet.

XLIX.

Crinitae Line paedagoge turbae,
 Rerum quem dominum vocat suarum
 Et credit cui Postumilla dives

Gemmas, aurea, vina, concubinos:
 5 Sic te perpetua fide probatum
 Nulli non tua praeferat patrona:
 Succurras misero, precor, furori
 Et serves aliquando neglegenter
 Illos qui male cor meum perurunt,
 10 Quos et noctibus et diebus opto
 In nostro cupidus sinu videre,
 Formosos, niveos, pares, gemellos,
 Grandes, non pueros, sed uniones.

L.

Daphnonas, platanonas et aërios pityonas
 Et non unius balnea solus habes,
 Et tibi centenis stat porticus alta columnis,
 Calcatusque tuo sub pede lucet onyx,
 5 Pulvereamque fugax hippodromon ungula plaudit,
 Et pereuntis aquae fluctus ubique sonat;
 Atria longa patent. Sed nec cenantibus usquam
 Nec somno locus est. Quam bene non habitas

LI.

Tam saepe nostrum decipi Fabullinum,
 Miraris, Aule? semper homo bonus tiro est.

LII.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
 Nec minus attonitis vox celebrata reis,
 Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus,
 Cuius et ipse tui flagrat amore cinis.
 5 Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
 Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos:
 Tu melior, quae deserto raptore redisti,
 Illa virum voluit nec repetita sequi.
 Ridet et Iliacos audit Menelaus amores:
 10 Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
 Accipient olim cum te loca laeta piorum,
 Non erit in Stygia notior umbra domo:

Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliabit amor.

LIII.

Nummi cum tibi sint opesque tantae,
Quantas civis habet, Paterne, rarus,
Largiris nihil incubasque gazae,
Ut magnus draco, quem canunt poetae
5 Custodem Scythici fuisse luci.
Sed causa, ut memoras et ipse iactas,
Dirae filius est rapacitatis.
Ecquid tu fatuos rudesque quaeris,
Inludas quibus auferasque mentem?
10 Huic semper vitio pater fuisti.

LIV.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine laesus,
Rem magnam praestas, Zoile, si bonus es.

LV.

Gratis qui dare vos iubet, puellae,
Insulsissimus inprobissimusque est.
Gratis ne date, basiate gratis.
Hoc Aegle negat, hoc avara vendit.
5 Sed vendat: bene basiare quantum est!
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut libram petit illa Cosmiani,
Aut binos quater a nova moneta,
Ne sint basia muta, ne maligna,
10 Ne clusis aditum neget labellis.
Humane tamen hoc facit, sed unum,
Gratis quae dare basium recusat
Gratis lingere non recusat, Aegle.

LVI.

Aegrotas uno decies aut saepius anno,
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycharme, nocet:
Nam quotiens surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: aegrota iam, Polycharme, semel.

LVII.

Cur saepe sicci parva rura Nomenti
 Laremque villae sordidum petam, quaeris?
 Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
 In urbe locus est pauperi. Negant vitam
 5 Ludi magistri mane, nocte pistorum,
 Aerariorum marculi die toto;
 Hinc otiosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa,
 Illinc balucis malleator Hispanae
 10 Tritum nitenti fuste verberat saxum;
 Nec turba cessat entheata Bellonae,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Iudaeus,
 Nec sulphuratae lippus institor mercis.
 15 Numerare pigri damna quis potest somni?
 Dicet quot aera verberent manus urbis,
 Cum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
 Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
 Petilianis delicatus in regnis,
 20 Cui plana summos despicit domus montis,
 Et rus in urbe est vinitorque Romanus
 Nec in Falerno colle maior autumnus,
 Intraque limen latus essedo cursus,
 Et in profundo somnus, et quies nullis
 25 Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
 Nos transeuntis risus excitat turbae,
 Et ad cubilest Roma. Taedio fessis
 Dormire quotiens libuit, imus ad villam.

LVIII.

Ancillariolum tua te vocat uxor, et ipsa
 Leticariola est: estis, Alauda, pares.

LIX.

Tantum dat tibi Roma basiorum
 Post annos modo quindecim reverso,

Quantum Lesbia non dedit Catullo.
 Te vicinia tota, te pilosus
 5 Hircoso premit osculo colonus;
 Hinc instat tibi textor, inde fullo,
 Hinc sutor modo pelle basiata,
 Hinc menti dominus periculosi,
 Hinc et dexiocholus, inde lippus,
 10 Fellatorque recensque cunnilingus.
 Iam tanti tibi non fuit redire.

LX.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum
 Magnaque siderei vidimus ora dei,
 Si te rure coli viridisque pudebit ad aras,
 Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
 5 Da veniam, servire meis quod nolo Kalendis,
 Et qua sum genitus, vivere luce volo.
 Natali pallere suo, ne calda Sabello LX^b
 Desit; et ut liquidum potet Alauda merum,
 Turbida sollicito transmitters Caecuba sacco;
 10 Atque inter mensas ire, redire suas;
 Excipere hos illos, et tota surgere cena 5
 Marmora calcantem frigidiora gelu:
 Quae ratio est, haec sponte sua perferre patique,
 Quae te si iubeat rex dominusque, neges?

LXI.

Versus et breve vividumque carmen
 In te ne faciam, times, Ligurra,
 Et dignus cupis hoc metu videri.
 Sed frustra metuis cupisque frustra.
 5 In tauros Libyci ruunt leones,
 Non sunt papilionibus molesti.
 Quaeras, censeo, si legi laboras,
 Nigri fornicis ebrium poetam,
 Qui carbone rudi putrique creta

10 Scribit carmina, quae legunt cacantes.
Frons haec stigmatē non meo notanda est.

LXII.

Antiqui rex magne poli mundique prioris,
Sub quo pigra quies nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen nec fulmine digni,
Scissa nec ad Manes, sed sibi dives humus:
5 Laetus ad haec facilisque veni sollemnia Prisci
Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriae sexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numae.
Cernis, ut Ausonio similis tibi pompa macello
10 Pendeat et quantus luxurietur honos?
Quam non parca manus largaeque nomismata mensae,
Quae, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque sit his pretium meritis et gratia maior,
Et pater et frugi sic tua sacra colit.
15 At tu sancte — tuo sic semper amere Decembri —
Hos illi iubeas saepe redire dies.

LXIII.

Uncto Corduba laetior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quae superas oves Galaesi
Nullo murice nec cruore mendax,
5 Sed tinctis gregibus colore vivo:
Dic vestro, rogo, sit pudor poetae,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poeta,
Cui possem dare mutuos dolores.
10 Corrupit sine talione caelebs,
Caecus perdere non potest quod aufert:
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poeta.

LXIV.

Vincentem roseos facieque comaque ministros
Cinna cocum fecit. Cinna, gulosus homo es.

LXV.

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota
 Se praestitisset omnibus modis largam,
 Et cogitarem mane quod darem munus,
 Utrumne Cosmi, Nicerotis an libram,
 5 An Baeticarum pondus acre lanarum,
 An de moneta Caesaris decem flavos:
 Amplexa collum basioque tam longo
 Blandita, quam sunt nuptiae columbarum,
 Rogare coepit Phyllis amphoram vini.

LXVI.

Bis quinquagenis domus est tibi milibus empta,
 Vendere quam summa vel brevior cupis.
 Arte sed emptorem vafra corrumpis, Amoene,
 Et casa divitiis ambitiosa latet.
 5 Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
 Et Maurusiaci pondera rara citri;
 Argentum atque aurum non simplex Delphica portat;
 Stant pueri, dominos quos precer esse meos.
 Deinde ducenta sonas, et ais non esse minoris.
 10 Instructam vili vendis, Amoene, domum.

LXVII.

Maiiae Mercurium creastis Idus,
 Augustis redit Idibus Diana,
 Octobres Maro consecravit Idus.
 Idus saepe colas et has et illas,
 5 Qui magni celebras Maronis Idus.

LXVIII.

Matutine cliens, urbis mihi causa relictæ,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas.
 Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus,
 Sed piger et senior Pieridumque comes;
 5 Otia me somnusque iuvant, quae magna negavit
 Roma mihi: redeo, si vigilatur et hic.

LXIX.

Sic tanquam tabulas scyphosque, Paule,
Omnes archetypos habes amicos.

LXX.

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper
Et supra togulam lusca sederet anus
Atque olei stillam daret enterocelicus unctor,
Udorum tetricus censor et asper erat:
5 Frangendos calices effundendumque Falernum
Clamabat, biberet quod modo lotus eques.
A sene sed postquam patruo venere trecenta,
Sobrius a thermis nescit abire domum.
O quantum diatretra valent et quinque comati!
10 Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

LXXI.

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

LXXII.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli
Et male compactae culmina fulta casae,
Deseris urbanas, tua praedia, Pannyche, lites
Parvaque, sed tritae praemia certa togae.
5 Frumentum, milium tisanamque fabamque solebas
Vendere pragmaticus, nunc emis agricola.

LXXIII.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

LXXIV.

Dum tibi Niliacus portat crystalla catapulus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? Sed gemmis vilibus usus inest:

5 Nullum sollicitant haec, Flacce, toreumata furem,
 Et nimium calidis non vitiantur aquis.
 Quid, quod securo potat conviva ministro,
 Et casum tremulae non timuere manus?
 Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
 10 Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

LXXV.

Festinat Polytimus ad puellas;
 Invitus puerum fatetur Hypnus;
 Pastas glande natis habet Secundus;
 Mollis Dindymus est, sed esse non vult;
 5 Amphion potuit puella nasci.
 Horum delicias superbiamque
 Et fastus querulos, Avite, malo,
 Quam dotis mihi quinquies ducena.

LXXVI.

Amphora vigesis, modius datur aere quaterno.
 Ebrius et crudus, nil habet agricola.

LXXVII.

Multis dum precibus Iovem salutat
 Stans summos resupinus usque in ungues
 Aethon in Capitolio pepedit.
 Riserunt homines, sed ipse divom
 5 Offensus genitor, trinociali
 Adfecit domicenio clientem.
 Post hoc flagitium misellus Aethon,
 Cum vult in Capitolium venire,
 Sellas ante petit Paterclianas
 10 Et pedet deciesque viciesque.
 Sed quamvis sibi caverit crepando,
 Compressis natibus Iovem salutat.

LXXVIII.

Nil in te scripsi, Bithynice. Credere non vis
 Et iurare iubes? Malo satis facere.

LXXIX.

Donavi tibi multa, quae rogasti;
 Donavi tibi plura, quam rogasti:
 Non cessas tamen usque me rogare.
 Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

LXXX.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
 Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

LXXXI.

Brumae diebus feriisque Saturni
 Mittebat Umber aliculam mihi pauper;
 Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

LXXXII.

Effugere in thermis et circa balnea non est
 Menogenen, omni tu licet arte velis.
 Captabit tepidum dextra laevaue trigonem,
 Inputet acceptas ut tibi saepe pilas.
 5 Colliget et referet laxum de pulvere follem,
 Et si iam lotus, iam soleatus erit.
 Lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
 Sint licet infantis sordidiora sinu.
 Exiguos secto comentem dente capillos
 10 Dicet Achilleas disposuisse comas.
 Fumosae feret ipse propin de faece lagonae,
 Frontis et umorem colliget usque tuae.
 Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
 Perpessus dicas taedia mille „Veni!“

LXXXIII.

Derisor Fabianus hirnearum,
 Omnes quem modo colei timebant
 Dicentem tumidas in hydrocelas,
 Quantum nec duo dicerent Catulli,
 5 In thermis subito Neronianis
 Vidit se miser, et tacere coepit.

LXXXIV.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos,
 Sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
 Talis eras, modo tonse Pelops, positisque nitebas
 Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

LXXXV.

Pediconibus os olere dicis.
 Hoc si, sicut ais, Fabulle, verum est:
 Quid tu credis olere cunnilingis?

LXXXVI.

Triginta tibi sunt pueri totidemque puellae:
 Una est nec surgit mentula. Quid facies?

LXXXVII.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
 Dum neglegentem ducit ad pedes vernam,
 Qui solus inopi praestat et facit turbam,
 Excogitavit — homo sagax et astutus —
 Ne facere posset tale saepius damnum:
 Excalceatus ire coepit ad cenam.

LXXXVIII.

Tongilianus habet nasum: scio, non nego. Sed iam
 Nil praeter nasum Tongilianus habet.

LXXXIX.

Quod lana caput alligas, Charine,
 Non aures tibi, sed dolent capilli.

XC.

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
 Cui gravis et fervens hemitritaeos erat,
 Si Stygias aeger non esset missus ad umbras,
 Ut caderet magno victima grata Iovi.
 Coeperunt certam medici spondere salutem.
 Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

XCI.

Communis tibi cum viro, Magulla,
 Cum sit lectulus et sit exoletus,
 Quare, dic mihi, non sit et minister.
 Suspiras; ratio est, times lagonam.

XCII.

Saepe rogare soles, qualis sim, Prisce, futurus,
 Si fiam locuples simque repente potens.
 Quemquam posse putas mores narrare futuros?
 Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

XCIII.

Qua moechum ratione basiaret
 Coram coniuge, repperit Fabulla.
 Parvum basiat usque morionem;
 Hunc multis rapit osculis madentem
 5 Moechus protinus, et suis repletum
 Ridenti dominae statim remittit.
 Quanto morio maior est maritus!

XCIV.

Scribebamus epos; coepisti scribere: cessi,
 Aemula ne starent carmina nostra tuis.
 Transtulit ad tragicos se nostra Thalia coturnos:
 Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
 5 Fila lyrae movi Calabris exulta Camenis:
 Plectra rapis nobis, ambitiose, nova.
 Audemus saturas: Lucilius esse laboras.
 Ludo levis elegos: tu quoque ludis idem.
 Quid minus esse potest? epigrammata fingere coepi:
 10 Hinc etiam petitur iam mea palma tibi.
 Elige, quid nolis — quis enim pudor, omnia velle? —
 Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

XCV.

Musseti pathicissimos libellos,
 Qui certant Sybariticis libellis,

Et tinctas sale pruriente chartas
 Instanti lege Rufe; sed puella
 5 Sit tecum tua, ne talassionem
 Indicas manibus libidinosi
 Et fias sine femina maritus.

XCVI.

Cum tibi nota tui sit vita fidesque mariti,
 Nec premat ulla tuos sollicitetve toros,
 Quid quasi paelicibus torqueris inepta ministris,
 In quibus et brevis est et fugitiva Venus?
 5 Plus tibi quam domino pueros praestare probabo:
 Hi faciunt, ut sis femina sola viro;
 Hi dant quod non vis uxor dare. „Do tamen,“ inquis,
 „Ne vagus a thalamis coniugis erret amor.“
 Non eadem res est: Chiam volo, nolo mariscam:
 10 Ne dubites quae sit Chia, marisca tua est.
 Scire suos fines matrona et femina debet:
 Cede sua pueris, utere parte tua.

XCVII.

Uxor cum tibi sit puella, qualem
 Votis vix petat improbus maritus,
 Dives, nobilis, erudita, casta,
 Rumpis, Basse, latus, sed in comatis,
 5 Uxoris tibi dote quos parasti.
 Et sic ad dominam reversa languet
 Multis mentula milibus redempta;
 Sed nec vocibus excitata blandis,
 Molli pollice nec rogata surgit.
 10 Sit tandem pudor, aut eamus in ius.
 Non est haec tua, Basse: vendidisti.

XCVIII.

Baetis olivifera crinem redimite corona,
 Aurea qui nitidis vellera tinguis aquis;
 Quem Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
 Albula navigerum per freta pandit iter:

5 Ominibus laetis vestras Instantius oras
 Intret, et hic populis ut prior annus eat.
 Non ignorat, onus quod sit succedere Macro:
 Qui sua metitur pondera, ferre potest.

M. VAL. MARTIALIS

XENIA

[LIBER XIII.]

I.

Ne toga cordylis et paenula desit olivis
 Aut inopem metuat sordida blatta famem,
 Perdite Niliacas, Musae, mea damna, papyros:
 Postulat, ecce, novos ebria bruma sales.
 5 Non mea magnanimo depugnat tessera telo,
 Senio nec nostrum cum cane quassat ebur:
 Haec mihi charta nuces, haec est mihi charta fritillus:
 Alea nec damnum nec facit ista lucrum.

II.

Nasutus sis usque licet, sis denique nasus,
 Quantum noluerat ferre rogatus Atlans,
 Et possis ipsum tu deridere Latinum:
 Non potes in nugas dicere plura meas,
 5 Ipse ego quam dixi. Quid dentem dente iuvabit
 Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
 Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
 Virus habe, nos haec novimus esse nihil.
 Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
 10 Nec matutina si mihi fronte venis.

III.

Omnis in hoc gracili XENIORUM turba libello
 Constabit nummis quattuor empta tibi.
 Quattuor est nimium? poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum bybliopola Tryphon.
 5 Haec licet hospitibus pro munere disticha mittas,
 Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit.
 Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
 Praetereas, si quid non facit ad stomachum.

IV. *Tus.*

Serus ut aetheriae Germanicus imperet aulae
 Utque diu terris, da pia tura Iovi.

V. *Piper.*

Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo,
 Cum tibi sorte datur, si sapis, adde piper.

VI. *Alica.*

Nos alicam, poterit mulsum tibi mittere dives.
 Si tibi noluerit mittere dives, emes.

VII. *Faba.*

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
 Lautorum cenis saepe negare potes.

VIII. *Far.*

Inbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
 Ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

IX. *Lens.*

Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
 Vilior est alica, carior illa faba.

X. *Simila.*

Nec dotes similiae possis numerare nec usus,
 Pistori totiens cum sit et apta coco.

XI. *Hordeum.*

Mulio quod non det tacituris, accipe, mulis.
Haec ego coponi, non tibi dona dedi.

XII. *Frumentum.*

Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

XIII. *Betae.*

Ut sapiant fatuae, fabrorum prandia, betae,
O quam saepe petet vina piperque cocus!

XIV. *Lactucae.*

Cludere quae cenas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

XV. *Ligna acapna.*

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.

XVI. *Rapa.*

Haec tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quae damus, in caelo Romulus esse solet.

XVII. *Fascis coliculi.*

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.

XVIII. *Porri sectivi.*

Fila Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quotiens, oscula clusa dato.

XIX. *Porri capitati.*

Mittit praecipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides stipite cerne comas.

XX. *Napi.*

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

XXI. *Aspiragi.*

Mollis in aequorea quae crevit spina Ravenna,
Non erit incultis gratior asparagis.

XXII. *Uvae duracinae.*

Non habilis cyathis et inutilis uva Lyaeo,
Sed non potanti me tibi nectar ero.

XXIII. *Ficus Chiae.*

Chia seni similis Baccho, quem Setia misit,
Ipsa merum secum portat et ipsa salem.

XXIV. *Cydonea.*

Si tibi Cecropio saturata Cydonea melle
Ponentur, dicas: „Haec melimela placent.“

XXV. *Nuces pineae.*

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede, viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

XXVI. *Sorba.*

Sorba sumus, molles nimium tendentia ventres:
Aptius haec puero, quam tibi, poma dabis.

XXVII. *Petalium caryotarum.*

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis;
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

XXVIII. *Vas cottanorum.*

Haec tibi quae torta venerunt condita meta,
Si maiora forent cottana, ficus erat.

XXIX. *Vas Damascenorum.*

Pruna peregrinae carie rugosa senectae
Sume: solent duri solvere ventris onus.

XXX. *Caseus Lunensis.*

Caseus Etruscae signatus imagine Lunae
Praestabit pueris prandia mille. tuis.

XXXI. *Caseus Vestinus.*

Si sine carne voles ientacula sumere frugi,
Haec tibi Vestino de grege massa venit.

XXXII. *Caseus fumosus.*

Non quemcumque focum nec fumum caseus omnem,
Sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

XXXIII. *Casei Trebulani.*

Trebula nos genuit; commendat gratia duplex,
Sive levi flamma, sive domamur aqua.

XXXIV. *Bulbi.*

Cum sit anus coniunx et sint tibi mortua membra,
Nil aliud bulbis quam satur esse potes.

XXXV. *Lucanicae.*

Filia Picenae venio Lucanica porcae:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

XXXVI. *Cistella olivarum.*

Haec, quae Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

XXXVII. *Mala citrea.*

Aut Corcyraei sunt haec de frondibus horti,
Aut haec Massyli poma draconis erant.

XXXVIII. *Colustrum.*

Subripuit pastor quae nondum stantibus haedis
De primo matrum lacte colustra damus.

XXXIX. *Haedus.*

Lascivum pecus et viridi non utile Baccho
Det poenas; nocuit iam tener ille deo.

XL. *Ova.*

Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

XLI. *Porcellus lactans.*

Lacte mero pastum pigrae mihi matris alumnum
Ponat, et Aetolo de sue dives edat.

XLII. *Apyrina et tubures.*

Non tibi de Libycis tubures et apyrina ramis,
De Nomentanis sed damus arboribus.

XLIII. *Idem.*

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis
Et verna tubures. Quid tibi cum Libycis?

XLIV. *Sumen.*

Esse putes nondum sumen: sic ubere largo
Et fluit et vivo lacte papilla tumet.

XLV. *Pulli gallinacei.*

Si Libycae nobis volucres et Phasides essent,
Acciperes, at nunc accipe chortis aves.

XLVI. *Persica praecocia.*

Vilia maternis fueramus Persica ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

XLVII. *Panes Picentini.*

Picentina Ceres niveo sic nectare crescit,
Ut levis accepta spongia turget aqua.

XLVIII. *Boleti.*

Argentum atque aurum facilest laenamque togamque
Mittere: boletos mittere difficilest.

XLIX. *Ficedulae.*

Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uva mihi?

L. *Terrae tubera.*

Rumpimus altricem tenero quae vertice terram
Tubera, boletis poma secunda sumus.

LI. *Turdorum decuria.*

Texta rosis fortasse tibi vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

LII. *Anates.*

Tota quidem ponatur anas; sed pectore tantum
Et cervice sapit: cetera redde coco.

LIII. *Turtures.*

Cum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis:
Et cocleas tibi habe. Perdere nolo famem.

LIV. *Perna.*

Cerretana mihi fiat vel missa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

LV. *Petaso.*

Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

LVI. *Volva.*

Te fortasse magis capiat de virgine porca;
Me materna gravi de sue volva capit.

LVII. *Colocasia.*

Niliacum ridebis holus lanasque sequaces,
Inproba cum morsu fila manuque trahes.

LVIII. *Iecur anserinum.*

Aspice, quam tumeat magno iecur ansere maius!
Miratus dices: „Hoc, rogo, crevit ubi?“

LIX. *Glires.*

Tota mihi dormitur hiems et pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

LX. *Cuniculi.*

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

LXI. *Attagenae.*

Inter sapes fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.

LXII. *Gallinae atiles.*

Pascitur et dulci facilis gallina farina,
Pascitur et tenebris. Ingeniosa gula est.

LXIII. *Capones.*

Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus,
Amisit testes. Nunc mihi gallus erit.

LXIV. *Idem.*

Succumbit sterili frustra gallina marito.
Hunc matris Cybeles esse decebat avem.

LXV. *Perdices.*

Ponitur Ausoniis avis haec rarissima mensis:
Hanc in piscina ludere saepe soles.

LXVI. *Columbini.*

Ne violes teneras periuro dente columbas,
Tradita si Gnidiae sunt tibi sacra deae.

LXVII. *Palumbi.*

Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:
Non edat hanc volucrum qui cupit esse salax.

LXVIII. *Galbuli.*

Galbina decipitur calamis et retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

LXIX. *Cattae.*

Pannonicas nobis numquam dedit Umbria cattas:
Mavult haec dominae mittere dona Pudens.

LXX. *Pavones.*

Miraris, quotiens gemmantis explicat alas,
Et potes hunc saevo tradere, dure, coco?

LXXI. *Phoenicopteri.*

Dat mihi pinna rubens nomen, sed lingua gulosis
Nostra sapit. Quid si garrula lingua foret?

LXXII. *Phasianae.*

Argo primus sum transportata carina:
Ante mihi notum nil nisi Phasis erat.

LXXIII. *Numidicae.*

Ansere Romano quamvis satur Hannibal esset,
Ipse suas numquam barbarus edit aves.

LXXIV. *Anseres.*

Haec servavit avis Tarpei templa Tonantis.
Miraris? Nondum fecerat illa deus.

LXXV. *Grues.*

Turbabis versus nec littera tota volabit,
Unam perdideris si Palamedis avem.

LXXVI. *Rusticulae.*

Rustica sim an perdix, quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix. Sic sapit illa magis.

LXXVII. *Cycni.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cygnus funeris ipse sui.

LXXVIII. *Porphyriones.*

Nomen habet magni volucris tam parva gigantis?
Et nomen prasini Porphyrionis habet.

LXXIX. *Mulli vivi.*

Spirat in advecto, sed iam piger, aequore mullus;
Languescit. Vivum da mare: fortis erit.

LXXX. *Muraenae.*

Quae natat in Siculo grandis muraena profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

LXXXI. *Rhombi.*

Quamvis lata gerat patella rhombum,
Rhombus latior est tamen patella.

LXXXII. *Ostrea.*

Ebria Baiano veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

LXXXIII. *Squillae.*

Caeruleus nos Liris amat, quem silva Maricae
Protegit: hinc squillae maxima turba sumus.

LXXXIV. *Scarus.*

Hic scarus, aequoreis qui venit adesus ab undis,
Visceribus bonus est, cetera vile sapit.

LXXXV. *Coracinus.*

Princeps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellaeae prior est gloria nulla gulae.

LXXXVI. *Echini.*

Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposita mollis echinus erit.

LXXXVII. *Murices.*

Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas
Induis, et non est hoc satis, esca sumus.

LXXXVIII. *Gobii.*

In Venetis sint lauta licet convivium terris,
Principium cenae gobius esse solet.

LXXXIX. *Lupus.*

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Aequoreo dulces cum sale pastus aquas.

XC. *Aurata.*

Non omnis laudes pretiumque aurata meretur,
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

XCI. *Acipensis.*

Ad Palatinas acipensem mittite mensas:
Ambrosias ornent munera rara dapes.

XCII. *Lepores.*

Inter aves tardus, si quid me iudice certum est,
Inter quadripedes mattea prima lepus.

XCIII. *Aper.*

Qui Diomedeis metuendus saetiger agris
Aetola cecidit cuspidem, talis erat.

XCIV. *Dammae.*

Dente timetur aper, defendunt cornua cervum:
Inbelles dammae quid, nisi praeda, sumus?

XCV. *Oryx.*

Matutinarum non ultima praeda ferarum
Saevos oryx constat quot mihi morte canum!

XCVI. *Cervus.*

Hic erat ille tuo domitus, Cyparisse, capistro.
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

XCVII. *Lalisio.*

Dum tener est onager solaque lalisio matre
Pascitur, hoc infans, sed breve nomen habet.

XCVIII (XCIX). *Caprea.*

Pendentem summa capream de rupe videbis
Casuram speres; despicit illa canes.

XCIX (XCVIII). *Dorcas.*

Delicium parvo donabis dorcada nato:
Iactatis solet hanc mittere turba togis.

C. *Onager.*

Pulcher adest onager: mitti venatio debet
Dentis Erythraei: iam removete sinus.

CI. *Oleum Venafrum.*

Hoc tibi Campani sudavit baca Venafri:
Unguentum quotiens sumis, et istud olet.

CII. *Garum sociorum.*

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo
Accipe fastosum, munera cara, garum.

CIII. *Amphora muriae.*

Antipolitani, fateor, sum filia thynni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.

CIV. *Mel Atticum.*

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados a silvis nobile nectar apis.

CV. *Favi Siculi.*

Cum dederis Siculos mediae de collibus Hyblae,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

CVI. *Passum.*

Gnosia Minoae genuit vindemia Cretae
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

CVII. *Picatum.*

Haec de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites, misit Romulus ipse mihi.

CVIII. *Mulsum.*

Attica nectareum turbatis mella Falernum.
Misceri decet hoc a Ganymede merum.

CIX. *Albanum.*

Hoc de Caesareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quae sibi monte placet.

CX. *Surrentinum.*

Surrentina bibis? nec murrina picta nec aurum
Sume: dabunt calices haec tibi vina suos.

CXI. *Falernum.*

De Sinuessanis venerunt Massica prelis:
 Condita quo quaeris consule? Nullus erat.

CXII. *Setinum.*

Pendula Pomptinos quae spectat Setia campos,
 Exigua vetulos misit ab urbe cados.

CXIII. *Fundanum.*

Haec Fundana tulit felix autumnus Opimi.
 Expressit mustum consul et ipse bibit.

CXIV. *Trifolinum.*

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyaeo,
 Inter vina tamen septima vitis ero.

CXV. *Caecubum.*

Caecuba Fundanis generosa cocuntur Amyclis,
 Vitis et in media nata palude viret.

CXVI. *Signinum.*

Potabis liquidum Signina morantia ventrem?
 Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

CXVII. *Mamertinum.*

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
 Si detur, quodvis nomen habere potest.

CXVIII. *Tarraconense.*

Tarraco, Campano tantum cessura Lyaeo,
 Haec genuit Tuscis aemula vina cadis.

CXIX. *Nomentanum.*

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
 Si te Quintus amat, commodiora bibes.

CXX. *Spoletinum.*

De Spoletinis quae sunt cariosa lagonis
 Malueris, quam si musta Falerna bibas.

CXXI. *Paelignum.*

Marsica Paeligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

CXXII. *Acetum.*

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
Esset cum vinum, vilior illa fuit.

CXXIII. *Massilitanum.*

Cum tua centenos expunget sportula civis,
Fumea Massiliae ponere vina potes.

CXXIV. *Caeretanum.*

Caeretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbae, cum tribus illa bibit.

CXXV. *Tarentinum.*

Nobilis et lanis et felix vitibus Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

CXXVI. *Unguentum.*

Unguentum heredi numquam nec vina relinquo.
Ille habeat nummos, haec tibi tota dato.

CXXVII. *Coronae roseae.*

Dat festinatas, Caesar, tibi bruma coronas:
Quondam veris erat, nunc tua facta rosa est.

M. VAL. MARTIALIS
APOPHORETA

[LIBER XIV.]

I.

Synthesibus dum gaudet eques dominusque senator
Dumque decent nostrum pillea sumpta Iovem;
Nec timet aedilem moto spectare fritillo,
Cum videat gelidos tam prope verna lacus:
5 Divitis alternas et pauperis accipe sortes:
Praemia convivae dent sua quisque suo.
„Sunt apinae tricaeque et si quid vilius istis.“
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,
10 Quos tibi pro caelo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas Troiamve malasve Mycenas?
„Lude,“ inquis, „nucibus“. Perdere nolo nuces.

II.

Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitumst omne duobus opus.
Lemmata si quaeris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

III. *Pugillares citrei.*

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quinquiplices.

Caede iuvenorum domini calet area felix,
 Quinquiplici cera cum datur altus honos.

V. Pugillares eborei.

Languida ne tristes obscurent lumina cerae,
 Nigra tibi niveum littera pingat ebur.

Triplices.

Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,
 Cum se venturam scribet amica tibi.

VII. Pugillares membranei.

Esse puta ceras, licet haec membrana vocetur:
 Delebis, quotiens scripta novare voles.

Vitelliani.

Nondum legerit hos licet puella,
 Novit quid cupiant Vitelliani.

Idem.

Quod minimos cernis, mitti nos credis amicae.
 Falleris: et nummos ista tabella rogat.

X. Chartae maiores.

Non est, munera quod putes pusilla,
 Cum donat vacuas poeta chartas.

Chartae epistolares.

Seu leviter noto, seu caro missa sodali
 Omnes ista solet charta vocare suos.

XII. Loculi eborei.

Hos nisi de flava loculos implere moneta
 Non decet: argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei.

Si quid adhuc superest in nostri faece locelli,
 Munus erit. Nihil est: ipse locellus erit.

XIV. *Tali eborei.*

Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tesserae.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Maior, quam talis, alea saepe mihi.

XVI. *Turricula.*

Quae scit compositos manus improba mittere talos,
Si per me misit, nil nisi vota feret.

XVII. *Tabula lusoria.*

Hac mihi bis seno numeratur tessera puncto;
Calculus hac gemino discolor hoste perit.

XVIII. (XX. Schn.) *Calculi.*

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles et hostis erit.

XIX. (XVIII. Schn.) *Nuces.*

Alea parva nuces et non damnosa videtur;
Saepe tamen pueris abstulit illa natis.

XX. (XIX. Schn.) *Theca libraria.*

Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leviora para.

Graphiarium.

Haec tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

XXII. *Dentiscalpium.*

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes pinna levare potest.

Auriscalpium.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

XXIV. *Acus aurea.*

Splendida ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas sustineatque comas.

Pectines.

Quid faciet nullos hic inventura capillos
Multifido buxus quae tibi dente datur?

XXVI. *Crines.*

Chattica Teutonicos accendit spuma capillos:
Captivis poteris cultior esse comis.

Sapo.

Si mutare paras longaevos cana capillos,
Accipe Mattiacas — quo tibi calva? — pilas

XXVIII. *Umbella.*

Accipe quae nimios vincant umbracula soles:
Sit licet et ventus, te tua vela tegent.

Causea.

In Pompeiano tecum spectabo theatro:
Mandatus populo vela negare solet.

XXX. *Venabula.*

Excipient apros expectabuntque leones,
Intrabunt ursos, sit modo firma manus.

Culter venatorius.

Si deiecta gemas longo venabula rostro,
Hic brevis ingentem cominus ibit aprum.

XXXII. *Parazonium.*

Militiae decus hoc gratique erit omen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio.

Pugio, quem curva signat brevis orbita vena.
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

XXXIV. *Falx.*

Pax me certa ducis placidos curvavit in usus.
Agricolae nunc sum, militis ante fui.

Securicula.

Cum fieret tristis solvendis auctio nummis,
Haec quadringentis milibus empta fuit.

XXXVI. *Ferramenta tonsoria.*

Tondendis haec arma tibi sunt apta capillis;
Unguibus hic longis utilis, illa genis.

XXXVII. *Scrinium.*

Selectos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas trucesque blattas.

Fasces calamorum.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus;
Texantur reliqua tecta palude tibi.

XXXIX. *Lucerna cubicularis.*

Dulcis conscia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

Cicindela.

Ancillam tibi sors dedit lucernae,
Totas quae vigil exigit tenebras.

XLI. *Lucerna polymyxos.*

Inlustrem cum tota meis convivia flammis
Totque geram myxos, una lucerna vocor.

Cereus.

Hic tibi nocturnos praestabit cereus ignes:
Subducta est puero namque lucerna tuo.

XLIII. *Candelabrum Corinthium.*

Nomina candelae nobis antiqua dederunt:
Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum.

Esse vides lignum; servas nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

XLV. *Pila paganica.*

Haec quae difficili turget paganica pluma,
Folle minus laxast et minus arta pila.

Pila trigonalis.

Si me nobiles scis expulsare sinistris,
Sum tua. Tu nescis? rustice, redde pilam.

XLVII. *Follis.*

Ite procul, iuvenes: mitis mihi convenit aetas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta.

Haec rapit Antaei velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

XLIX. *Halteres.*

Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea fossa viros.

Galericulum.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

LI. *Strigiles.*

Pergamon has misit. Curvo destringere ferro:
Non tam saepe teret lintea fullo tibi.

LII. *Gutus corneus.*

Gestavit modo fronte me iuencus:
Verum rhinoceros me putabas.

LIII. *Rhinoceros.*

Nuper in Ausonia domini spectatus harena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

LIV. *Crepitacillum.*

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Haec quatiat tenera garrula sinistra manu.

LV. *Flagellum.*

Proficies nihil hoc, caedas licet usque, flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

LVI. *Dentifricium.*

Quid mecum est tibi? Me puella sumat:
Emptos non soleo polire dentes.

LVII. *Myrobalanum.*

Quod nec Vergilius nec carmine dicit Homerus,
Hoc ex unguento constat et ex balano.

Aphronitrum.

Rusticus es? nescis, quid Graeco nomine dicar:
Spuma vocor nitri. Graecus es? aphronitrum.

LIX. *Opobalsama.*

Balsama me capiunt, haec sunt unguenta virorum:
Delicias Cosmi vos redolete, nurus.

Lomentum.

Gratum munus erit scisso nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce petes.

LXI. *Lanterna cornea.*

Dux lanterna viae clusis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

Lanterna de vesica.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam, contra qui venit, esse putat?

LXIII. (LXIV. Schn.) *Tibiae.*

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Saepe duas pariter, saepe monaulon habet.

Fistula. (LXIII Schn.)

Quid me compactam ceris et harundine rides?
Quae primum structa est fistula talis erat.

LXV. *Soleae lanatae.*

Defuerit si forte puer soleasque libebit
Sumere, pro puero pes erit ipse sibi.

Mamillare.

Taurino poteris pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

LXVII. *Muscarium pavoninum.*

Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiae cauda superba fuit.

Muscarium bubulum. (LXXI. Schn.)

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

LXIX. (LXVIII. Schn.) *Copta Rhodiaca.*

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam quam tibi misit edat.

Priapus siligineus. (LXIX. Schn.)

Si vis esse satur, nostrum potes esse Priapum:
Ipsa licet rodas inguina, purus eris.

LXXI. (LXX. Schn.) *Porcus.*

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

Botulus.

Qui venit botulus mediae tibi tempore brumae,
Saturni septem venerat ante dies.

LXXIII. *Psittacus.*

Psittacus a vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere CAESAR HAVE.

Corvus.

Corve salutator, quare fellator haberis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

LXXV. *Luscinia.*

Flet Philomela nefas incesti Tereos, et quae
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Pica.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis avem.

LXXVII. *Cavea eborea.*

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare potest.

Narthecium.

Artis ebur medicae narthecia cernis: habebis
Munera, quae cuperet Paccius esse sua.

LXXIX. *Flagra.*

Ludite lascivi, sed tantum ludite, servi:
Haec signata mihi quinque diebus erunt.

Ferulae.

Invisae nimium pueris grataeque magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.

LXXXI. *Pera.*

Ne mendica ferat barbati prandia nudi
Dormiat et tetrico cum cane, pera rogat.

Scopae.

In pretio scopas testatur palma fuisse.
Otia sed scopis nunc analecta dedit.

LXXXIII. *Scalptorium eboreum.*

Defendet manus haec scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.

Manuale.

Ne toga barbatus faciat vel paenula libros,
Haec abies chartis tempora longa dabit.

LXXXV. *Lectus pavoninus.*

Nomina dat spondae pictis pulcherrima pinnis
Nunc Iunonis avis, sed prius Argus erat.

Ephippium.

Stragula succincti venator sume veredi:
Nam solet a nudo surgere ficus equo.

LXXXVII. *Stibadia.*

Accipe lunata scriptum testudine sigma.
Octo capit; veniat quisquis amicus erit.

Gustatorium.

Femineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula praeda sumus.

LXXXIX. *Mensa citrea.*

Accipe felices, Atlantica munera, silvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Mensa acerna.

Non sum crispa quidem nec silvae filia Maurae,
Sed norunt lautas et mea ligna dapes.

XCI. *Dentes eborei.*

Grandia taurorum portant qui corpora, quaeris,
An Libycas possint sustinuisse trabes?

Quinquipedal.

Puncta notis ilex et acuta cuspide clusa
Saepe redemptoris prodere furta solet.

XCIII. *Pocula archetypa.*

Non est ista recens nec nostri gloria caeli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices audaces.

Nos sumus audacis plebeia toreumata vitri,
 Nostra neque ardenti gemma feritur aqua.

XCV. *Phiala aurea caelata.*

Quamvis Callaïco rubeam generosa metallo,
 Glorior arte magis: nam Myos iste labor.

Calices Vatini.

Vilia sutoris calicem monimenta Vatini
 Accipe; sed nasus longior ille fuit.

XCVII. *Lances chrysendetae.*

Grandia ne viola parvo chrysendeta mullo:
 Ut minimum, libras debet habere duas.

Vasa Arretina.

Arretina nimis ne spernas vasa monemus:
 Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

XCIX. *Bascauda.*

Barbara de pictis veni bascauda Britannis;
 Sed me iam mavolt dicere Roma suam.

Panaca.

Si non ignotast docti tibi terra Catulli,
 Potasti testa Raetica vina mea.

CI. *Boletaria.*

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
 Prototomis — pudet heu! — servio coliculis.

Calices Surrentini.

Accipe non vili calices de pulvere natos,
 Sed Surrentinae leve toreuma rotae.

CIII. *Colum nivarium.*

Setinos, moneo, nostra nive frange trientes:
 Pauperiore mero tingere liua potes.

Saccus nivarius.

Attenuare nives norunt et lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.

CV. *Urceoli ministratorii.*

Frigida non deerit, non deerit calda petenti.
Sed tu morosa ludere parce siti.

Urceus fictilis.

Hic tibi donatur pansa ruber urceus ansa.
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

CVII. *Calathi.*

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini.

Quae non sollicitus teneat servetque minister,
Sume Saguntino pocula facta luto.

CIX. *Calices gemmati.*

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Aspice. Quot digitos exuit iste calix!

Ampulla pоторia.

Hac licet in gemma, servat quae nomina Cosmi,
Luxuriose, bibas, si foliata sitis.

CXI. *Crystallina.*

Frangere dum metuis, franges crystallina: peccant
Securae nimium sollicitaeque manus.

Nimbus vitreus.

A Iove qui veniet, miscenda ad pocula largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

CXIII. *Murrina.*

Si caldum potas, ardenti murra Falerno
Convenit et melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam
Municipem misit casta Sibylla suam.

CXV. *Calices vitrei.*

Aspicias ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, a quotiens perdidit auctor opus!

CXVI. *Lagona nivaria.*

Spoletina bibis vel Marsis condita cellis:
Quo tibi decoctae nobile frigus aquae?

Idem.

Non potare nivem, sed aquam potare recentem
De nive commenta est ingeniosa sitis.

Idem.

Massiliae fumos miscere nivalibus undis
Parce, puer, constet ne tibi pluris aqua.

Matella fictilis.

Dum poscor crepitu digitorum et verna moratur,
O quotiens paelex culcita facta mea est!

CXX. *Ligula argentea.*

Quamvis me ligulam dicant equitesque patresque,
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Coclearia.

Sum cocleis habilis, sed nec minus utilis ovis.
Numquid scis, potius cur cocleare vocer?

CXXII. *Anuli.*

Ante frequens, sed nunc rarus nos donat amicus.
Felix, cui comes est non alienus eques.

Dactyliotheca.

Saepe gravis digitis elabitur anulus unctis,
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

CXXIV. *Toga.*

Romanos rerum dominos gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem.

Si matutinos facilest tibi perdere somnos,
Attrita veniet sportula saepe toga.

Endromis

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro laena mittimus endromida.

CXXVII. *Canusinae fuscae.*

Haec tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. Gaude: non cito fiet anus.

Bardocucullus.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo.
Cercopithecorum paenula nuper erat.

CXXIX. *Canusinae rufae.*

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis,
Et placet hic pueris militibusque colos.

Paenula scortea.

Ingrediare viam caelo licet usque sereno,
Ad subitas numquam scortea desit aquas.

CXXXI. *Lacernae coccineae.*

Si veneto prasinove faves, quid coccina sumes?
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

Pilleum.

Si possem, totas cuperem missime lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

CXXXIII. *Lacernae Baeticae.*

Non est lana mihi mendax, nec mutor ahenus.
Sic placeant Tyriae: me mea tinxit ovis.

Fascia pectoralis.

Fascia, crescentes dominae compesce papillas,
Ut sit quod capiat nostra tegatque manus.

CXXXV (CXXXVII). *Lacernae albae.*

Amphitheatrali nos commendamus ab usu,
Cum teget argentes alba lacerna togas.

CXXXVI (CXXXV). *Cenatoria.*

Nec fora sunt nobis nec sunt vadimonia nota:
Hoc opus est, pictis accubuisse toris.

CXXXVII (CXLII). *Focale.*

Si recitaturus dedero tibi forte libellum,
Hoc focale tuas adserat auriculas.

CXXXVIII (CXXXVI). *Laena.*

Tempore brumali non multum levia prosunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

CXXXIX (CXXXVIII). *Mantele.*

Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum:
Orbis in nostris circulus esse potest.

CXL (CXXXIX). *Cuculli Liburnici.*

Iungere nescisti nobis, o stulte, lacernas:
Indueras albas, exue callaïnas.

CXLI (CXL). *Udones Cilicii.*

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere sinu.

CXLII (CXLI). *Synthesis.*

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus sumere iure tuo.

CXLIII. *Tunicae Pataviinae.*

Vellera consumunt Patavinae multa trilices,
Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia.

Haec tibi sorte datur tergendis spongia mensis
 Utilis, expresso cum levis imbre tumet.

CXLV. *Paenula gausapina.*

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta,
 Ut me vel media sumere messe velis.

Cervical.

Tingue caput Cosmi folio, cervical olebit:
 Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

CXLVII. *Cubicularia gausapina.*

Stragula purpureis lucent villosa tapetis.
 Quid prodest, si te congelat uxor anus?

Lodices.

Nudo stragula ne toro paterent,
 Iunctae nos tibi venimus sorores.

CXLIX. *Amictorium.*

Mammosas metuo; tenerae me trade puellae,
 Ut possint niveo pectore lina frui.

CL. *Cubicularia polymita.*

Haec tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
 Pectine Niliaco iam Babylonos acus.

Zona.

Longa satis nunc sum; dulci sed pondere venter
 Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

CLII. *Gausapum quadratum.*

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
 Nos Helicaonia de regione sumus.

Semicinctium.

Det tunicam locuples: ego te praecingere possum.
 Essem si locuples, munus utrumque darem.

CLIV. *Lanae amethystinae.*

Ebria Sidoniae cum sim de sanguine conchae,
Non video, quare sobria lana vocer.

Lanae albae.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis; Altinum tertia laudat ovis.

CLVI. *Lanae Tyriae.*

Nos Lacedaemoniae pastor donavit amicae:
Deterior Ladae purpura matris erat.

Lanae Pollentinae.

Non tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet et calices haec dare terra suos.

Idem.

Lana quidem tristis, sed tonsis nata ministris,
Quales non primo de grege mensa citat.

CLIX. *Tomentum Leuconicum.*

Oppressae nimium vicina est fascia plumae?
Vellera Leuconicis accipe rasa sagis.

Tomentum Circense.

Tomentum concisa palus Circense vocatur.
Haec pro Leuconico stramina pauper emit.

CLXI. *Pluma.*

Lassus Amyclaea poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Faenum.

Fraudata tumeat fragilis tibi culcita mula.
Non venit ad duros pallida cura toros.

CLXIII. *Tintinabulum.*

Redde pilam: sonat aes thermarum. Ludere pergis?
Virgine vis sola lotus abire domum.

Discus.

Splendida cum volitant Spartani pondera disci,
Este procul, pueri: sit semel ille nocens.

CLXV. *Cithara.*

Reddidit Eurydicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit nec patienter amat.

CLXVI. *Idem.*

De Pompeiano saepe est eiecta theatro
Quae duxit silvas detinuitque feras.

CLXVII. *Plectrum.*

Fervida ne trito tibi pollice pusula surgat,
Exornent docilem candida plectra lyram.

CLXVIII. *Trochus.*

Inducenda rota est: das nobis utile munus:
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

CLXIX. *Idem.*

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur?
Cedat ut argutis obvia turba trochis.

CLXX. *Signum Victoriae aureum.*

Haec illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit. Deciens adde Falerna, puer.

Βρούτον παιδίον fictile.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

CLXXII. *Sauroctonos Corinthius.*

Ad te reptanti, puer insidiose, lacertae
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus.

Flectit ab invisio morientia lumina disco
Oebalius, Phoebi culpa dolorque, puer.

CLXXIV. *Hermaphroditus marmoreus.*

Masculus intravit fontis, emersit utrumque:
Pars est una patris, cetera matris habet.

Danae picta.

Cur a te pretium Danae, regnator Olympi,
Accepit, gratis si tibi Leda dedit?

CLXXVI. *Persona Germana.*

Sum figuli lusus russi persona Batavi.
Quae tu derides, haec timet ora puer.

CLXXVII. *Hercules Corinthius.*

Elidit geminos infans nec respicit anguis.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis.

Sum fragilis: sed tu, moneo, ne sperne sigillum:
Non pudet Alciden nomen habere meum.

CLXXIX. *Minerva argentea.*

Dic mihi, virgo ferox, cum sit tibi cassis et hasta,
Quare non habeas aegida. „Caesar habet.“

Europe picta.

Mutari melius tauro, pater optime divum,
Tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

CLXXXI. *Leandros marmoreus.*

Clamabat tumidis audax Leandros in undis:
„Mergite me, fluctus, cum rediturus ero.“

Sigillum gibberi fictile.

Ebrius haec fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalicio lusit et ipse luto.

CLXXXIII. *Homeri Batrachomachia.*

Perlege Maeonio cantatas carmine ranas
Et frontem nugis solvere disce meis.

CLXXXIV. *Homerus in pugillaribus membraneis.*

Ilias et Priami regnis inimicus Ulixes
 Multiplici pariter condita pelle latent.

CLXXXV. *Vergili Culex.*

Accipe facundi Culicem, studiose, Maronis,
 Ne nucibus positis ARMA VIRUMQUE legas.

CLXXXVI. *Vergilius in membranis.*

Quam brevis inmensum cepit membrana Maronem!
 Ipsius vultus prima tabella gerit.

CLXXXVII. *Μενάνδρου Θαῖς.*

Hac primum iuvenum lascivos lusit amores;
 Nec Glycera pueri, Thais amica fuit.

CLXXXVIII. *Cicero in membranis.*

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
 Carpere te longas cum Cicerone vias.

CLXXXIX. *Monobyblos Properti.*

Cynthia — facundi carmen iuvenale Properti —
 Accepit famam, non minus ipsa dedit.

CXC. *Titus Livius in membranis.*

Pellibus exiguis artatur Livius ingens,
 Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius.

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
 Primus Romana Crispus in historia.

CXCI. *Ovidi Metamorphosis in membranis.*

Haec tibi, multiplici quae structa est massa tabella,
 Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Tibullus.

Ussit amatorem Nemesis lasciva Tibullum,
 In tota iuvit quem nihil esse domo.

CXCIV. *Lucanus.*

Sunt quidam, qui me dicant non esse poetam:
Sed qui me vendit bybliopola putat.

Catullus.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Vergilio.

CXCVI. *Calvi de aquae frigidae usu.*

Haec tibi quae fontes et aquarum nomina dicit,
Ipsa suas melius charta natabat aquas.

CXCVII. *Mulae pumilae.*

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altius in terra paene sedere soles.

Catella Gallicana.

Delicias parvae si vis audire catellae,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

CXCIX. *Asturco.*

Hic brevis ad numeros rapidum qui colligit unguem,
Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

Canis vertragus.

Non sibi, sed domino venatur vertragus acer,
Inlaesum leporem qui tibi dente feret.

CCI. *Palaestrita.*

Non amo quod vincat, sed quod succumbere novit
Et didicit melius τὴν ἐπικλινοπάλην.

Simius.

Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

CCIII. *Puella Gaditana.*

Tam tremulum crisat, tam blandum prurit, ut ipsum
Masturbatorem fecerit Hippolytum.

Cymbala.

Aera Celaenaeos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere saepe solet.

CCV. *Puer.*

Sit nobis aetate puer, non pumice levis,
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Cestos.

Collo necte, puer, meros amores,
Ceston de Veneris sinu calentem.

Idem.

Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston:
Ussit amatorem balteus iste Iovem.

CCVIII. *Notarius.*

Currant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha.

Levis ab aequorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffensa curret harundo via

CCX. *Morio.*

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa.
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput vervecinum.

Mollia Phrixei secuisti colla mariti.
Hoc meruit tunicam qui tibi, saeve, dedit?

CCXII. *Pumilus.*

Si solum spectes hominis caput, Hectors credas:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma.

Haec, quae saepe solet vinci, quae vincere raro,
Parma tibi, scutum pumilionis erit.

CCXIV. *Comoedi pueri.*

Non erit in turba quisquam *Μισούμενος* ista:
Sed poterit quivis esse *Δις ἑξαπατῶν*.

Fibula.

Dic mihi simpliciter, comoedis et citharoedis,
Fibula, quid praestas? „Carius ut futuant.“

CCXVI (CCXVIII). *Auceps.*

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
Callida dum tacita crescit harundo manu.

Accipiter.

Praedo fuit volucrum: famulus nunc aucupis idem
Decipit et captas non sibi maeret aves.

CCXVIII (CCXVII). *Obsonator.*

Dic quotus et quanti cupias cenare, nec unum
Addideris verbum: cena parata tibi est.

Cor bubulum.

Pauper causidicus nullos referentia nummos
Carmina cum scribas, accipe cor, quod habes.

CCXX. *Cocus.*

Non satis est ars sola coco: servire palatum
Nolo: cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veribus.

Rara tibi curva craticula sudet ofella;
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

CCXXII. *Pistor dulciarius.*

Mille tibi dulces operum manus ista figuras
Extruet: huic uni parca laborat apis.

Adipata.

Surgite: iam vendit pueris ientacula pistor
Cristataeque sonant undique lucis aves.

X

Hinweise

Signatur 51. 8 ^o 4357	Stok P _r
-------------------------------------	------------------------

RS	Bub 28.6.42	AK
	Titelaufn. Mei	AKB 9.8.

FK 1 Lat. Lit.	10.8.	Ja.
-------------------	-------	-----

Bio K	Bild K
-------	--------

SWK

Sonderstandort	Signum	Ausleihervermerk
----------------	--------	------------------

III 9 280 Jd G 80/76

51 4357

SLUB DRESDEN

3 0692329